

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

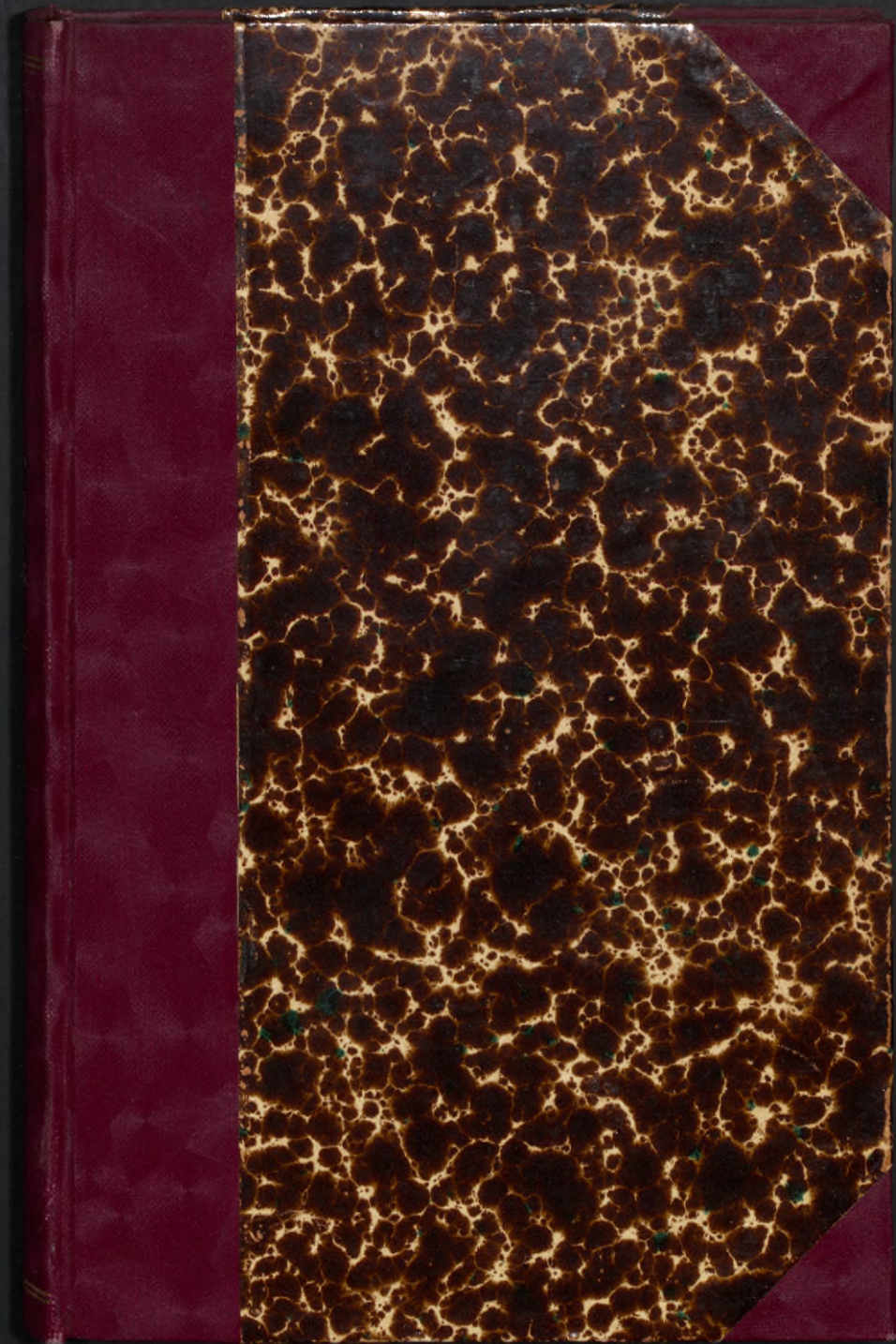
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

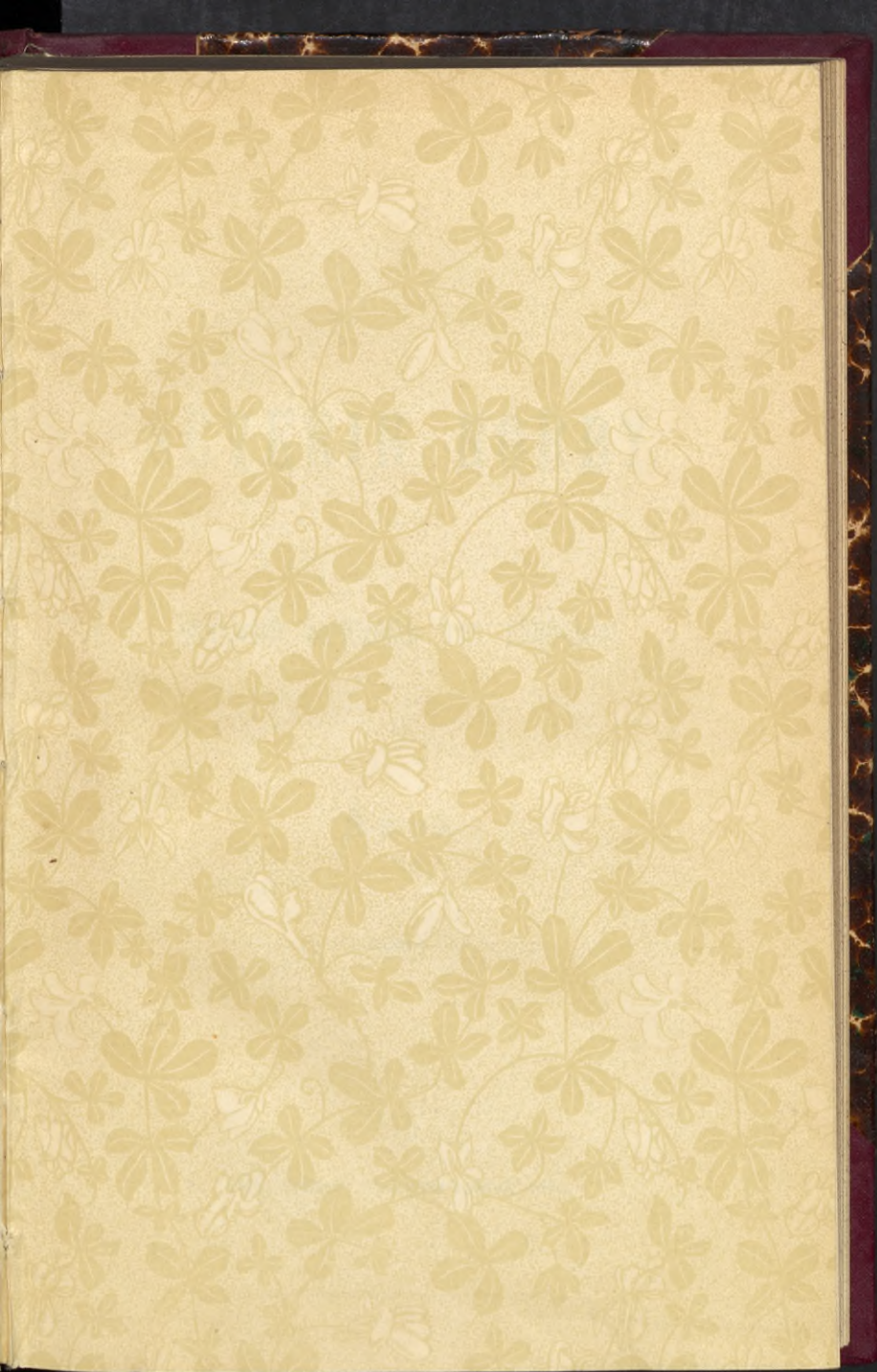

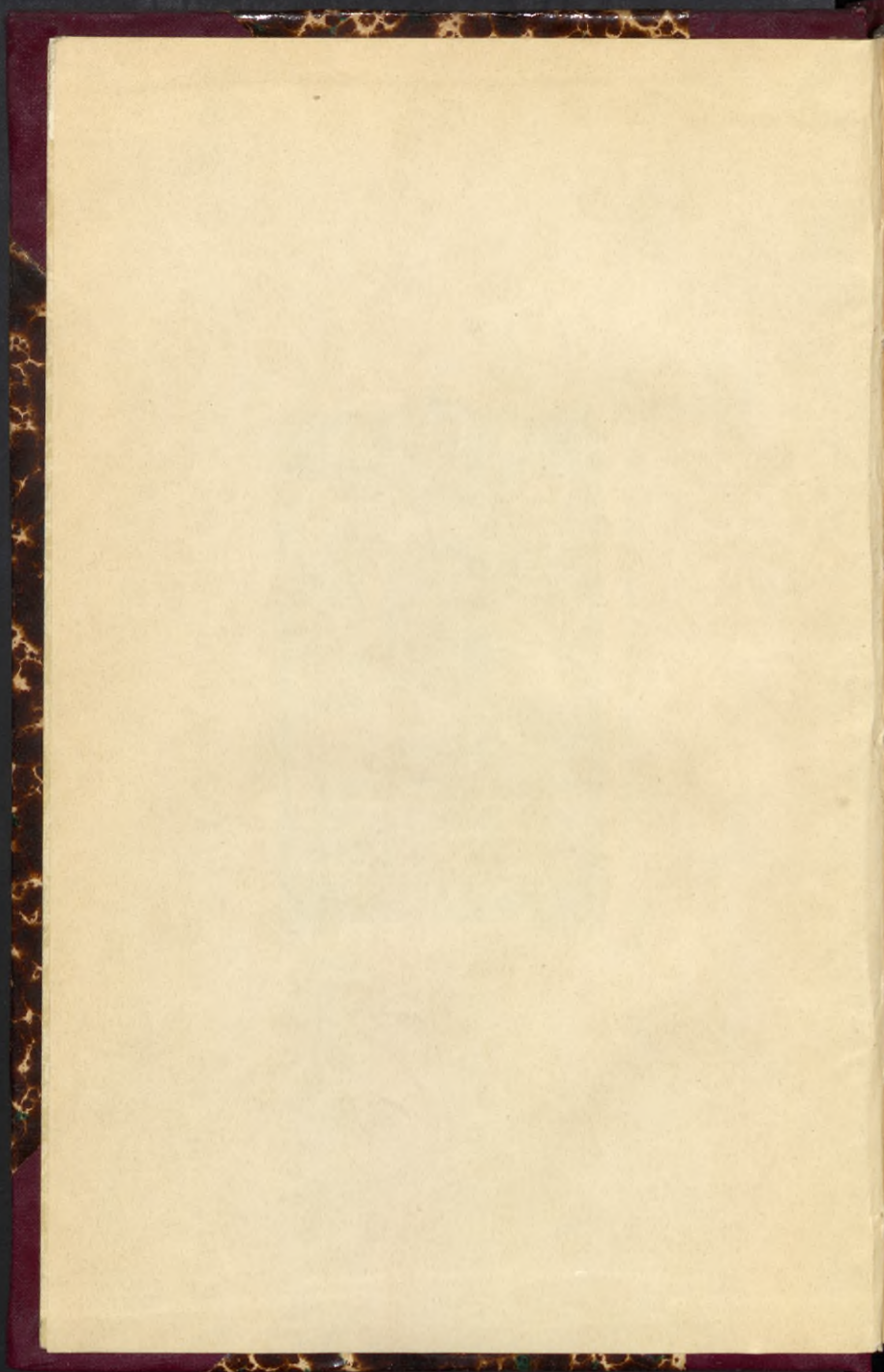
UPPSALA
UNIVERSITET

Litt.
Sv.

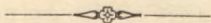
SEVERIN NORBY.

Historisk berättelse från 1500-talet

af

ABBE.

[Säcker Norden]

Visby, Gotlands Allehandas tryckeri, 1888.

SEVERIN NORBY.

Historisk berättelse från 1800-talet

År 1800

Utgivet af ...

FÖRSTA KAPITLET.

Ett möte i Stockholms skärgård.

Det var en af de sista dagarne i November månad år 1522. Hittills hade hösten varit ovanligt mild och vacker, men nu tycktes en förändring hafva inträdt; den höga, klara luften tydde på köld, och inne i Stockholms skärgård längs med stränderna och i vikarne, dit den lätta vinden ej kunde tränga sig in, började redan en tunn isskorpa bilda sig på vattenytan. Aftonsolen sken klart på den molnfria himlen, men dess strålar spredo ingen värme. Bore tycktes nu på allvar vilja hålla sitt intåg i Sveriges hufvudstad.

Men fast det var så långt lidet på året, tycktes segelfarten på Stockholm ännu ej vara slutad. Ett fartyg kom nämligen med fulla segel stickande fram bakom en udde; det följdes snart af ett annat; så kom åter ett och så det ena efter det andra, till dess den förut så lugna

taflan företedde den ståtliga anblicken af en hel liten flotta, under fulla segel styrande kurs fram mot hufvudstaden. De första fem fartygen skilde sig i afseende på byggnadssättet betydligt från de öfriga och voro tydligen örlogsskepp, då de öfriga, omkring tio stycken af större eller mindre dimensioner, voro lastdragare. Krigskeppen voro s. k. holkar med höga kastell i fören och aktern, hvilka vimlade af jernklädde krigare. Från den mellersta af det främsta skeppets tre master fladdrade en lång, röd vimpel med hvitt kors, och i aktern hade man hissat en blå flagga. Man behöfde således ej sväfa i okunnighet om fartygens danska nationalitet. För den, som hade något reda på de politiska förhållandena, var det ej heller svårt att gissa, att de ämnade sig till Stockholm för att undsätta denna stad, som belägrades af Gustaf Eriksson Vasa.

Skeppet med flaggan har namnet Draken med gyllene bokstäfver inristade på akterbrädet och var tydligen höfdingeskeppet att döma såväl af dess storlek som dess präktiga utrustning. På akterkastellets däck, något skilda från de öfriga krigarne, stodo tvenne personer, inbegripna i ett lifligt samtal, en man af medelålder och en yngre af vid pass några och tjuguar. Man behöfde endast kasta en blick på den äldre för att förstå, att man befann sig inför flottans befälhafvare. Det var en högre gestalt af mer än vanligt stark kroppsbyggnad, iförd full krigsrustning, öfver hvilken var kastad en enkel grå vargskinnskappa. Ansigtet var brynt af vind och sol och vitnade i hvarje drag om

oförskräckthet och fast beslutsamhet. Man märkte genast, att man befann sig inför en man, van att befalla och blifva åtlydd, en man som nog också kunde föregå sina krigare med godt exempel, då det gälde att stå en dust. Mannen var Severin Norby, den store sjöhöfdingen och fruktade sjöhjelten, amiral på danska flottan och höfding öfver Gotland, en man, hvars namn endast behöfde nämnas för att komma hans fiender att blekna. Han var konung Kristians trognaste anhängare och kom nu från Finland, den enda provins, som jemte Gotland samt städerna Stockholm och Kalmar ännu befann sig i denne konungs händer.

Den yngre, äfven han af mer än medel- längd och kraftigt, fast mera spänstigt bygd, var en af hans underbefälhafvare, fänrik Otto Eyler, hvilken, oaktadt sina unga år, stod högt i gunst hos Norby och åtnjöt dennes oinskränkta förtroende.

Norby lät sina blickar spanande öfverfara segelleden förut.

— Nå, hittills har krämareföljet försigtigtvis hållit sig undan. Mig lyster se, om icke jag skall hålla dem bättre stången än junker Tomas, — Gud hans själ nåde.

»Krämareföljet» var lybeckarne, hvilka med skepp och folk understödde Gustaf Vasa i hans befrielsekrig mot danskarne. Junker Tomas hade Norby några månader förut skickat från Åbo till Stockholms undsättning, men denna expedition hade icke lyckats bättre, än att alla hans fartyg blifvit tagna och junker Tomas själf tillfångatagen och hängd på Tynnelsöien ek.

— Det vore önskligt, herre, svarade fänriken, men jag håller dock före — tagen det ej illa upp — att det är ett vågspel, som ej mången skulle vilja inlåta sig på, att med endast fem skepp taga sig in till Stockholm. Jag har hört förtäljas, att lybeckarne ha femton väl bemannade fartyg, och Gustaf Eriksson torde väl äfven sjelf hafva några örlogsskepp här i farvattnet.

Ett halft föraktligt, halft godmodigt leende spelade på den frejdade sjöhjeltens läppar och dref blodet upp i Eylers ansigte.

— Der talar du som en ärlig krigsman, min gode Eyler, yttrade han. Vid S:t Göran, min skyddspatron, kände jag dig ej bättre, skulle din fänika snart ha en ny anförare, ty rädda karlar vill jag ej ha i min sold. Nå, nå, ej så häftig, min unge vän, tillade han med ett godmodigt leende, då han märkte, att den unge mannen ämnade afgifva en harmsen protest mot förebräelsen för feighet. Jag förstår, att det blott är af försigtighet, som detta tåg varit dig emot. Men var obekymrad! Lybeckarne äro krämare ocb sköta alnmått och vågskål bättre än svärd och sköld, och föröfrigt, skulle de bli för närgångna, så . . . Han afbröt sig med ett egendomligt leende, hvarpå han tillade: Jag är dem nog en gammal räf att lura. Emellertid vilja vi se till, att allt är klart till strid, ty tänka de göra oss vägen stridig, kan det ej töfva länge, innan vi få bruk för våra vapen.

Han nickade, och Eyler aflägsnade sig med en djup bugning.

Vinden hade hittills varit sydostlig, men

sprang med ens om, så att man fick den rätt stick i stäf; och som den tränga farleden ej medgaf någon kryssning, måste man upp-gifva hoppet att denna dag komma in till Stockholm. Amiralen hade kallat till sig några af de honom åtföljande herrarne och stod och språkade med dem, då utkiken från masten ropade, att det syntes segel förut; man kunde räkna ända till tolf, men troligen voro de ännu flere.

— Lybeckarne, som vilja taga betaldt för för sina kramlådor, yttrade hr Severin skämtande.

Några af herrarne blefvo deremot synbart oroliga vid denna underrättelse, ty det var ju ett nästan uppenbart vanvett, till och med af Nordens störste sjöhjelte att försöka slå sig igenom en måhända mer än tredubbelt starkare fiende, men igen vågade uttala sin fruktan i ord. Föröfrigt var nu icke tid för långa samtal, ty fartygen skulle göras färdiga till strid, och kommandoropen följde tätt på hvarandra från den stränge befälhafvaren. Han hade kastat af sig sin kappa för att kunna röra sig ledigare, och hans skarpa blickar flögo omkring öfverallt för att tillse, att hans befallningar ordentligt verkställes.

Lastdragarne hade sackat ett godt stycke akterut, och de fem örlogsskeppen lågo nu med refvade segel på några hundra alnars afstånd från hvarandra midt för gattet till ett tämligen smalt sund, genom hvilket den egentliga segel- leden gick fram. Ställningen var därför så för-delaktig för danskarne, som den under för handen

varande änständigheter möjligen kunde vara, fast den dock var förtviflad nog, isynnerhet som fienden kunde betjena sig af ett annat sund ostvart hän och derigenom anfalla från tvenne sidor.

De fiendtliga skeppen hade nu kommit så nära, att man till och med kunde skönja folket ombord på det främsta skeppet.

— Det är Gustaf Erikssons skepp, Svanen, yttrade en af riddarne till sin granne. Jag känner till det på resningen, allt sedan vi vid ersmessotiden hade en hård dust med detsamma just här i farvattnet. Det lär vara hr Erik Flemming, som för befålet, och det är en motståndare, som ej är att förakta. Vetem I, riddar Seestedt, hvilka lybeckarne hafva till höfvidsmän?

Den talande var hr Otto Andersson Ullefeld, Norbys fodermarsk, som hade varit honom följaktig till Finland och nu från Stockholm ämnade sig öfver till Gotland.

— Det är Fredrik Brun, om jag ej bedrager mig, en herre, med hvilken vår amiral lär hafva en gås oplockad, alltsedan Brun denna vår fråntog honom ett och tretio fartyg. Nåja, man kan ej förtänka det goda krämarefolket, om de sjelfva vilja utkräfva betalning, för alla de tygbaler och kryddsäckar, vår stränge herre fråntagit dem. Det skall för visso mycket till, innan den räkningen blir uppgjord.

— Men nu tyckas de dock ha vinsten på hand, om de blott rätt förstå att sköta sitt spel. Jag skulle vilja gifva mycket, om denna resa vore ogjord. När björnen blifvit sårad, kan

den varda farlig äfven för den bäste jägaren, och lybeckarne äro oss dertill mångfaldigt öfverlägsna. Med Norby står och faller kung Kristians herravälde öfver Sveriges rike.

— Det torde kunna falla ändå, invände riddar Seestedt med låg röst och i bekymrad ton.

— Vid alla helgon, tyst med det talet, afbröt honom Ullefeld i förskrämd ton. Trängde det till hr Severins öron, kunde det blifva ett brådt slut på vänskapen er emellan — men se, afbröt han sig tvärt, i det han pekade bort mot den fiendtliga flottan, kunnen I förklara för mig, riddar Seestedt, hvad de fördömda brunjackorna nu hafva sig före, så blir jag er stor tack skyldig.

Och den manöver, de lybska fartygen nu gjorde, var verkligen oförklarlig. Det ena fartyget efter det andra ändrade kurs och svängde liksom på gifvet tecken upp i vinden, till dess Svanen var det enda fartyg, som fortsatte sin kosa. Seglen blefvo så småningom beslagna och snart låg hela lybska flottan, bestående af femton örlogsskepp, stilla och orörlig liksom en skock svarta hafs fåglar utbredd på hafsytan. Svanen hade en stund ensam fortsatt seglatsen, men nu låg äfven den stilla ett stycke framför de öfriga fartygen.

Om bord på de danska fartygen var förvåningen allmän. Det var tydligt för hvar man, att fienderna ville undvika strid, men man kunde omöjligen förstå orsaken. Med den nu rådande vinden hade det varit det mest gynsamma tillfälle till angrepp, och de danska

fartygens förmånliga läge kunde väl ej heller gerna verka afskräckande på lybeckarne, då de voro sina motståndare mångdubbelt öfverlägsna

— De fege hundarne, utropade fänrik Eyler, hvars stridslystnad blifvit väckt till lif, och som nu helt och hållet glömt det farliga i deras belägenhet för utsigten af en ärofull strid. Vid mitt goda svärd, det förtryter mig, att jag någonsin kunnat frukta dessa köpslagande brunjackor, som hålla sig undan, så fort de vädra närheten af en ärlig krigare!

— Nu gören I dem dock orätt, fänrik Eyler, invände marsken, som stod i närheten och hört den unge befallningsmannens ord. På manligt mod hafva lybeckarne visat prof mera än en gång, den rättvisan måste vi göra dem. Nej, tron I mig, lösningen till gåtan torde vara en helt annan, än I föreställen eder.

— Tala ut, hur marsk! Blir lösningen tillfredsställande, vill jag taga mina ord tillbaka!

— Nej, jag vill icke tala i ogjordt väder. — I alla händelser kunna vi nu befria oss från våra rustningar, ty före nästa soluppgång blir ingen strid, så mycket kän jag säga för visst.

Samtalet afbröts här af en småsven, som kallade Eyler, bort till amiralen. Denna befalde honom att med lurarne gifva tecken åt befallningsmännen på de öfriga skeppen att samlas på amiralsskeppet till rådplägning. Det dröjde ej heller länge, innan man såg jullar eller s. k. espingar sätta ut från fartygen, och snart voro alla befälhafvare på örlogsskeppen samlade på Drakens däck kring amiralen.

Resultatet af öfverläggningen blef, att man åter satte till segel och styrde kurs mot en närliggande holme, som erbjöd ett lugnt och säkert läge, och der man beslutit afvakta nattens inbrott. Man hade förgäfvets sökt öfvertala den djerfve sjöbjörnen att för denna gång uppgifva sitt undsättningsförsök och begagna sig af den gynnande vinden för att undkomma den öfverlägsna fienden, men det hade varit att tala för döfva örn, »Jag har lofvat undsätta Stockholm, och om det står i menisklig makt, skall jag också dit,» lydde det lugna svaret, som ej tälde någon invändning.

Men Norby hade ej tagit en annan makt med i räkningen, nämligen Bores, och den var dock lika fruktansvärd som riksföreståndarens och lybeckarnes förenade skepp.

Under natten blef kolden ovanligt stark, och när nästa dag grydde, var hafvet, så långt man från de danska fartygen kunde se, betäckt af is, hvilken vid undersökning befans vara så stark, att den godt kunde bära en fullrustad ryttare. Det var en ställning, som icke var synnerligen angenäm, och Norby vidtog också genast kraftiga åtgärder för att kunna tillbakavisa det anfall, som nu sannolikt ej skulle låta vänta på sig. Slangorna och karthanerne gjordes i ordning, och lans- och bysseknektarne höllos stridsfärdiga. Men största delen af dagen gick förbi, utau att någon fiende syntes till.

Ändtligen fram på eftermiddagen syntes en trupp närma sig på isen, på samma gång en annan styrka visade sig uppe på ett högt berg i närheten.

— Jag trodde dock, att lybeckarne skulle hafva lärt känna mig bättre, än att tro sig med en sådan handfull folk kunna taga mina fem skepp, yttrade Norby föraktligt, i det han noga observerade den framryckande styrkan.

— De hålla sig nog också visligen undan, svarade riddar Ulefeld, till hvilken dessa ord voro stälda. De öfverlemnna arbetet åt svenskarne och tänka taga lönen sjelfva. Ej en enda af deras krigare har lemnat deras skepp, sanna mina ord herre.

Norby ämnade svara, men i detsamma började en skur af stenar och pilar regna ned från bergshöjden. De flesta hunno dock icke fram till skeppen, och därför hade man icke mycket att frukta af denna fiende. Äfven för fienderna på isen kunde man vara tämligen lugn, ty de voro alltför fåtaliga för att kunna företaga ett verksamt anfall. Hela striden inskränkte sig till en skottväxling, som dödade några män på hvarje sida, hvarefter svenskarne åter drogo sig tillbaka. De hade tydligen insett den fruktlösa, ja farliga i sitt företag. För denna dag hade man tydligen ingenting mera att frukta.

På aftonen sutto Norby och hans marsk inne i den förres kajuta, ett litet rum, så enkelt och anspråkslöst inredt, att man hade svårt att föreställa sig detsamma såsom en bostad för danska flottans förnämsta befälhafvare. Framför de båda herrarne stodo tvänne bågare, fyllda med glödgadt vin, som ganska väl kunde behövas i den skarpa kölden, och på hvilka de ej heller glömde att smutta under sitt samtal.

Norby satt länge tyst och tycktes försjunkna i allvarliga tankar. Slutligen fattade han sin bågare och yttrade, i det han höjde den mot marsken: »en skål för en lycklig utgång på detta företag! Jag vill icke fördölja för er, Ulefeld,» fortsatte han, sedan de åter satt bågarna från sig, »hvad jag tycker är onödigt kommer till hvar mans öron, nämligen att vår ställning inger mig ganska stora farhågor. Rädd är jag icke» — han rätade ovilkorligen på sin kämpagestalt, — »det skall ej ens min argaste ovän kunna tillvita mig, men jag är skyldig kung Kristian räkenskap för folk och skepp, och därför har jag ännu aldrig låtit krigslystnaden draga bort med förståndet. Hade endast denna fördömda is icke kommit, skulle jag nog vetat slå mig igenom, men nu ligger jag här som en råtta i fällan och kan icke komma ur stället». Han slog näfven i bordet och reste sig häftigt upp. »Vid S:t Göran, ett sådant läge kan komma blodet att svalla för en ärlig sjöman! Hvad råden I mig till, marsk?»

— Icke tilltror jag mig att kunna gifva eder råd, ädle herre, men kanske ställningen icke är så farlig, som I tron. Våra fiender tyckas vara så säkra på sitt byte, att de ej ens vilja komma och taga det, — och att vinna tid är mången gång att vinna allt.

— Ja, nog gifva de oss tid. Förstån I orsaken till deras dröjsmål, Ulefeld? Frukta kan det ej gerna vara, ty så feга äro de dock icke, de lybske knektarne, att de ej våga anfalla en fiende, som till antalet är dem dub-

belt underlägsen. Jag kan ej förklara deras dröjsmål mera än på ett sätt.

— Och det är, herr amiral?

— Att man ej gerna brådskar med ett arbete, för hvilket man har god dagspenning.

— I sade det! De lybske äro i första hand krämare och se de utsigt till någon vinning, offra de gerna därför både heder och ära. Med eder undergång vore kriget slutadt, och den svenske riksföreståndaren behöfde ej vidare deras hjälp, och därför har Brun för visso fått föreskrift af de mäktiga fäderna att ej slösa sina stridskrafter. Jag anade redan i går något förräderi af de uslingarne, och i dag är jag viss derpå. Nå ja, oss skada de ej dermed, men att kanske ha ett förräderi att tacka för sin räddning, är dock ett surt äpple för en riddersman att bita i.

Norbys panna flammade vid den redlige mannens ord.

— Der talen I som en riddersman egnar och anstår. Vid lefvande Gud, vore jag endast mig sjelf ansvarig för mina gerningar, så skulle jag äfven med fara för gods och lif, gifva de skälmarne en lexa, som de sent skola glömma. Jag har ännu en räkning ouppgjord med dem, hvilken skall komma att stå dem dyrt nog.

— Men äfven om de i går och i dag svikit sin pligt, fortsatte Ulefeld efter en stunds tystnad, så torde de dock ha försyn för att längre fortsätta dermed, då deras förräderi varder mera uppenbart, och dertill kommer, att Gustaf Eriksson lär ligga här i närheten med eget folk och några hundratal tyska legoknektar.

Norby rätade på sin höga gestalt, och hans ögon blixtrade.

— Må han komma, den svenske bondeuppvigglaren! Jag skall visa honom, att kung Kristian ännu har män, som veta att föra ett svärd. Han lät marsken förstå, att han nu ville vara ensam, hvarför denne aflägsnade sig och gick upp på däck.

Borta vid aktermasten stod en kortväxt, kraftigt bygd man, hos hvilken allt, från och med det buskiga, litet gråsprängda håret ända ned till de stora, i höga stöflar klädda fötterna tillkännagaf sjömannen. Det var näst amiralen sjelf den, som hade mest att säga på skeppet i hvad som rörde dess navigation, nämligen fartygets befälhafvare. Han stod med handen öfver ögonen och blickade skarpt mot vester. Troligen var det något på himlen som fäst hans uppmärksamhet.

— Hvad sägen I, Peder skeppare, kunna vi snart vänta någon förändring i väderleken? frågade marsken, i det han slog mannen på axeln.

— Vår herre råder för väder och vind, men bedraga ej gamla märken, ha vi en styf kultje innan natten.

— Gifve Gud I spådde rätt, Peder. Jag skulle gifva en fullödig guldbägare till S:t Klemens kyrka i Visby, hvar så vi finge en storm, som kunde rensa farvattnet från isen.

Den gamle, erfarne sjöbussen spådde rätt. Fram på natten uppblåste en häftig nordvestvind, som innan kort hade bräckt isen och drifvit den till sjös, så att fartygen, när morgonen grydde, lågo alldeles fria.

Med isen försvann hr Severins farhågor, och han stod fastare än någonsin vid sitt beslut att slå sig igenom. Tidigt på morgonen höll han rådplägning med sina förnämste män, hvarvid han beslöt att föra i land några halfva slangor och karthaner på en närliggande holme, hvarifrån man kunde fullkomligt beherska segelleden. Man arbetade raskt för att verkställa denna plan, och den första båten var redan satt i sjön, då plötsligt en mängd små espingar, fullastade med krigsfolk, stucko fram bakom en udde och med rask fart sköto kurs mot holmen. Det tycktes, som om fienden anat hr Severins planer och nu ville tillintetgöra dem genom att förut besätta holmen.

— Skynda på med arbetet! ropade hr Severin otåligt. Till hvad pris som helst måste vi bemäktiga oss holmen.

Båtarne voro snart i ordning, och brinnande af otålighet och stridslystnad kastade sig hr Severin sjelf i den främsta båten. Påverkade af hans otålighet ansträngde sig sjömännen vid årorna, så att dessa voro nära att brista, men det var förgäfvets. Fienderna hade redan landstigit, och man kunde se, huru de voro sysselsatta att föra i land några smärre fältstycken, som de fört med sig i båtarne.

— Bedraga mig ej mina ögon, så är den högväxte mannen der uppe på backen, som tyckes föra befälet, den svenske riksföreståndaren sjelf, yttrade riddar Seestedt.

— Jag vet ej af någon riksföreståndare, invände hr Severin stolt. I menen hr Gustaf Eriksson.

— A, det är en man, med hvilken jag länge önskat få korsa min klinga, inföll fänrik Eyler ifrigt. Man säger det skall vara en tapper herre. Det skulle vara ett godt fiskafänge, kunde vi fånga den fisken.

Från holmen aflossades nu det första skottet. Det träffade vattnet strax akter om båten och gjorde några rispor i akterbrädet, men åstadkom föröfrigt ingen skada.

— Skynda på gossar! ropade hr Severin så högt, att de hördes äfven till de öfriga båtarne. Tio gyllen åt den, som först sätter foten på land!

Båtarne sköto raskare fart, oaktadt kulor och pilar flägo omkring dem och äfven sårade och dödade några män, men amiralens båt var dock den främste, och han sjelf den förste, som med draget svärd hoppade i land.

De fiendtliga skyttarne hade dolt sig bakom några buskar och träd och underhöllo derifrån en så liflig eld, att Norbys styrka synbart minskades, redan innan den kommit i land. Han såg det och beslöt anfalla, fast den sista båten ännu icke tagit landfäste.

— Följen mig! ropade han idet han svängde sitt svärd i luften. Vi vilja se till om icke våra yxor och svärd bita lika skarpt som deras kulor.

En kula träffade hans venstra arm, men nu kunde ingenting hejda honom. Som ett rytande lejon rusade han i spetsen för sina män fram mot fienderna, som nu kastat bössor och armborst och gripit till svärderna, och snart rådde öfverallt ett mördande handgemäng. På

båda sidorna kämpades med största hjältemod, men Norbys styrka var redan från början underlägsen svenskarne i antal, och segern började därför luta åt deras sida. Det var förgäfvos hr Severin som en ursinnig svängde sitt breda slagsvärd och för hvarje hugg sårade eller nedhögg en man. Han ville bana sig väg bort till Gustaf Vasa, som kämpade tappert i spetsen för sina män och var snart omringad af fiender, hvilka han endast med största möda kunde hålla från lifvet. Det var en strid på lif och död, der den djerfve mannen behöfde anlita sina jättekrafter till det yttersta för att kunna hålla sig uppe.

Ännu hade han dock ryggen fri, men plötsligt fattades han af ett par starka armar om lifvet och en tung kropp kastade sig öfver honom och tryckte honom mot marken. Det var ett farligt ögonblick för Severin Norby. Då hven ett hugg genom luften, och händerna, som fattat hr Severin, släppte sitt tag. Med detsamma var han åter uppe, och hans breda svärd blänkte i luften. En hastig blick öfvertygade honom, att det var fänrik Eyler, som kommit till hans hjälp,

— Tack för hjälpen, Eyler! Nu till båtarne, karlar! ropade han derpå med hög röst.

Det var lättare sagdt än gjordt. Men Norbys krigare voro väl disciplinerade, och man hade försigtigtvis qvarlemnadt en del af skyttarne på stranden till betäckning. Efter stor manspilan uppnådde man därför stranden och lyckades inskeppa sig i båtarne, som lågo klara och färdiga till afgång; några starka årtag förde

snart de raske sjömännen och deras tappre anförare utom all fara.

Norby satt vid akterstäfven och såg med mörka blickar mot land, då han plötsligt stördes i sina betraktelser af en kraftig stämma från stranden, som ropade:

— I kunnen snart vänta gäster, herr Severin!

— A, ären I der, hr Gustaf! ropade Norby och sprang hastigt upp. Han grep i sin förbittring efter ett par halfva slangor, som han sjelf afsköt i riktning mot det ställe, hvarifrån han hörde sin oförskräckte motståndares röst, men denne kastade sig ned i gräset, och skotten förfelade sitt mål.

— För denna gång slapp du undan, men jag kommer väl åter, mumlade hr Severin för sig sjelf mellan de sammanbitna tänderna.

Han började nu mönstra sitt folk, och hans anlete mulnade, då han märkte, att öfver hälften var borta.

— Guds död, utropade han plötsligt. Mitt bästa folk har man tagit från mig. Har ingen sett till fänrik Eyer?

— Nej, ombord hade han icke kommit, svarade en af karlarne, men törhända finnes han på någon af de öfriga båtarna. Detta visade sig dock sedermera icke vara händelsen, hvarför man således icke längre kunde tvifla på, att han fallit eller tillfångatagits i striden, en förlust, som gick Norby mycket till sinnes.

Emellertid verkade nederlaget, att hr Severin för denna gången uppgaf sitt undsättningsförsök, och seglade hem med alla sina skepp

utan att han vidare oroades affienderna. Det var föröfrigt mycket besynnerligt att dessa ej gjorde det ringaste för att hindra hans återvändande, ty han måste med sina fartyg segla tätt förbi den af svenskarne besatta holmen, hvarifrån man med lätthet med några större kanoner skulle kunnat skjuta hans skepp i sank. Men såsom man sedermera fick veta, hade Gustaf icke haft några kanoner och oaktadt han skickat bud på bud till lybeckarne med begäran att få låna ett par halfva karthaner, och till och med lär hafva erbjudit dem tvenne slott i pant, så hade han dock icke kunnat erhålla några.

ANDRA KAPITLET

Ett besök på Visborgs slott.

Det var en orolig tid, uppfylld af kamp och fejd, en laglöshetens och förtryckets tid, det femtonde århundradet. Och Gotland var ej mera än det öfriga landet förskonadt från blod och svärd, från främmande och inre förtryckare. Waldemar Atterdag hade för alltid ryckt Visby ned ifrån dess storhets tinnar, och landet hade blifvit en dansk provins. I slutet af 1300-talet intogs det derefter af de vilda vetaliebröderna för svenske konungen Albreckts af Mecklenburg räkning och utgjorde ett tillhåll för desse djerfve sjöröfvare, ända tills det lyckades Tyska orden att befria landet från desamma. Under denna orden och dess ädle högmästare Konrad von Jungingen hade Gotland sin lyckligaste tid, men den varade tyvärr icke länge. Tyska orden afstod 1407 landet till de tre förenade rikenas konung, Erik af Pommern, mot en lösesumma af 9,000

rosenobler. Pengarne togos från Sverige, men Gotland gjordes likväl till en dansk provins, och danske höfvidsmän tillsattes att styra ön.

Erik af Pommern reste i Visby en väldig minnesvård åt sig, nämligen Visborgs slott, en minnesvård, som blef i högsta grad förderfbringande för både stad och land genom det förtryck, som från detsamma utgick, och de strider, som under ett helt århundrande rasade omkring dess murar.

Anlagdt i stadens sydvestra hörn i närheten af hamnen och genom sitt höga läge beherskande inloppet till densamma, höjde Visborgs slott sig öfver den gamla hansestaden, och var med sina många, fasta broar, starka murar, djupa grafvar och höga vallar länge ansedt såsom en af de förnämsta befästningarne i Norden. Och var Visborg redan starkt och farligt i och genom sig sjelft, så blef det så mycket fruktansvärdare, då det innehades af en sådan man som Severin Norby, »Danmarks tappreste sjö-hjelte.» Från denna sin säkra tillflyktsort drog han liksom en af forntidens vikingar ut på härnads- och plundringståg, hit hemförde han sitt byte, och i denna sin borg långt ute på en ö i hafvet, helsade han med en djerfhet utan like tre af nordens makter, som måste lefva i en beständig fruktan för denne starke hafsörn.

Korsmessoafton året efter de i föregående kapitel skildrade tilldragelserna vandrade tvenne män långsamt strandgatan framåt på väg till slottet. Den ene var Jöns Wildh, Norbys fogde, och under hans frånvaro länsherre, den

andre en af stadens rådmän, hr Jakob Müller.
— Hafven I nyligen haft tidender från eder herre?» frågade rådsherren sin följeslagare, sedan de en stund vandrat tyste framåt.

— Ja, jag hade nyligen bref från honom med skeppar Klement, som varit inne i Kalmar med proviant. Han skrifver, att han om några dagar torde vara att förvänta hit, och jag väntar honom därför hvarje stund. Stackars herre, han lär ej vara glad i hugen nu; motgångarne hopa sig från alla håll.

— Hvad syften I der på? Stockholm har väl icke fallit i den svenske bondeuppviglarens händer! Det låg en ängslig oro i rösten, för hvilken Wildh höll honom särskild räkning.

— Nej, det förbjude Gud! Men hafven I då icke hört den sorgpost, som kommit från Danmark, nämligen att riddarne och presterna uppsagt vår nådige herre, konung Kristian, tro och lydnad, och att denne måst fly från sitt land. Slå dem galge och hjul, de arge skalkar, som varit upphofvet till detta ildåd! tillade den redlige fogden i högsta förbittring.

En blixtnedslag till i hans följeslagares ögon, en blixtnedslag, som man skulle hafva tagit för ett uttryck af glädje, om icke mannens anletsdrag och ord genast vederlagt denne tanke.

— Guds död, hvad sägen I der, Jöns Wildh! utropade han med tydlig förskräckelse. Det bådskapet månde ha gått vår adle slottsherre mäktigt hårdt till sinnes. Och ho vet, hvilka förändringar det kan komma att medföra äfven för detta arma land!

— Ja, ingen vet hvad tiden bär i sitt sköte. Kung Kristians välde torde dock stå säkrare, än att en handfull riddare och prester kunna störta det samman. Han har ett mäktigt skydd i sin frände, den tyske kejsaren, och denne lär väl ej betrakta de danske herrarnes tilltag med blida ögon. — Följen I ej med upp på slottet? afbröt han sig, då hans följeslagare stannade för att taga afsked. Er dotter Ingrid befinner sig hos fru Margit, och det skulle säkert glädja henne, om hon finge sällskap hem. En bägare claret kunde måhända ock vara välkommen. Luften är kall, fast det är långt lidet på våren.

Hr Jakob tackade, och de båda herrarne fortsatte sin vandring. Genom en liten port åt stadssidan till, till hvilken fogden hade nyckeln, kommo de in på yttre borggården, der förrådshus och tyghus voro belägna. Här reste sig åt slottets inre till mörka och hotande tvänne starka torn, »Blacken» och »Klocktornet,» mellan hvilka slottskyrkan fått sin plats, äfven den utgörande en stark befästning med sina tjocka murar och små fönsteröppningar. Dessa tvänne torn och kyrkan utgjorde östra sidan af den fyrkant, som bildade inre borggården. Norra sidan utgjordes af den starkt bygda förstugan, som sträckte sig ned åt hafvet och hade sin afslutning i »Segeltornet». Åt söder och vester voro starka murar och skankar.

Fogden förde sin gäst uppför en tämligen smal stentrappa, som ledde till östra delen af den stora s. k förstugan, och öppnade dörren till en liten sal på nedre botten, den s. k.

dagligstugan eller vinterstugan, hvarifrån man han hörde en munter sång af flera fruntimmersröster. Vid de båda herrarnes inträde tystnade dock sången plötsligt.

— Tillgif oss, fru Margit, att vi bryta oss in här som ulfvar i en fårahjord och störa edert glada samqväm, yttrade hr Jakob skämtande, i det han artigt bugade sig för en af kvinnorna.

Fru Margit var slottsherrens fru eller egentligen hans husförestånderska, ty det band, som förenade dem båda hade aldrig fått kyrklig stadfästelse, af hvad orsak vet man ej. Men fast Severin Norbys och Margit Christensens löften om äktenskaplig trohet aldrig blifvit inför en kyrkans tjenare upprepade och af honom välsignade, så höllos de dock obrottsligt å båda sidor, och såväl på slottet som inne i staden lade man alltid frutiteln framför Margits namn lika mycket af aktning för landets höfding som för Margits egen skuld. Och man hade ej heller svårt att glömma, det hon ej hade full rätt till detta juvelstickade frudok, som betäckte hennes hufvud; ty hon var en vacker, ståtlig kvinna med en prägel af enkel, oskuldsfull värdighet öfver hela sin gestalt, som tvang äfven den råaste till ett höfviskt bemötande.

— Välkommen hr Jakob, yttrade hon med en mjuk och behaglig röst till svar på rådsherrens yttrande. I viljen måhända göra allvar af eder liknelse och skingra vår hjord, men ännu släppa vi icke eder dotter ifrån oss. Karin, tillsade hon en af tärnorna, säg till om en bägare claret åt herrarne!

— Ja, jag har väl ingenting annat att göra än att foga mig efter er önskan, stränga fru, yttrade hr Jakob skrattande, hvarefter de båda herrarne slogo sig ned vid ett litet bord på rummets långsida.

Ingrid, hr Jakobs dotter, var en ung flicka, som ännu ej sett sin nittonde sommar. Till sitt yttre var hon i mycket en fullkomlig motsats till fru Margit. Båda voro visserligen högväxta, men då den senare var smärt och ljus, en äkta nordens dotter, visade deremot Ingrid med sitt långa mörka hår och sina lifliga, bruna ögon mera södern än Norden. Hon var en vacker qvinna, äfven hon, och oakadt sin ungdom hade hon redan hunnit krossa mera än ett manligt hjerta, som dårats af hennes leende blickar och rosiga kinder. Båda voro klädda i drägter af dyrbart tyg, med en pipkrage af fina spetsar om halsen och dylika smärre krås vid händerna, såsom bruket då fordrade.

Förutom fru Margit och Ingrid befunno sig äfven i rummet några af den förras tärnor, alla sysselsatta med någon söm eller spånad. Margit sjelf höll på att fastsy perlor af olika färger på ett bälte af ljusröd flöjel, hvilket troligen var ämnadt till en present åt slottsherrn. Äfven Ingrid hade skaffat sig sysselsättning för sina flinka fingrar, en sorts konstrik virkning med guld- och silfverbårder. Hon ledsnade emellertid snart på sitt arbete och gick bort till en af de djupa fönstersmygarne, der hon stälde sig att se ut åt staden och hafvet. Den utsigt, som yppade sig från det högt

belägna slottet, var ock verkligen värd att betrakta, isynnerhet nu, då himmel och haf glödde i purpurskimmer från den nedgående solens strålar. Äfven staden låg klart belyst af afton-skimret, och dess många torn, tempel och höga, spetsformiga husgafflar afteknade sig skarpt mot de blåa bakgrunden af himmel och haf. Den syntes ännu stolt och mäktig, den gamla hansestaden, trots de sköflingar, som öfvergått densamma. Ännu reste sig dominikanernas väldiga tempel, S:t Nikolaus, allvarligt och vördnadsbjudande bland de omgifvande husen som en jätte bland pysslingar, ännu höjde sig den sköna fransiskanerkyrkan, S:t Katarina, liksom de flesta af stadens öfriga kyrkor oskadda mot skyn; ringmuren trotsade ännu, mörk och hotande, med sina fasta torn en anryckande fiende, och i hamnen vittnade en skog af master, att krigets härjningar icke lyckats döda det idoga handelslifvet.

Ingrid betraktade länge den vackra, imponerande taflan, och allvarliga tankar måtte dervid intagit henne, ty de sjäfulla ögonen fingo ett sorgset, drömmande uttryck. Kanske tänkte hon på den tid, då Visby varit den stoltaste staden i Norden, på de lyckliga dagar, då »svinen åto ur guldtråg och qvinnorna spunno på guldtenar,» såsom orden lydde i Valdemarsvisan, hvilken den tiden mycket sjöngs, men kanske rörde sig äfven hennes tankar kring ämnen, som stodo i närmare samband med henne själf. Hon var så upptagen af sina tysta betraktelser, att hon ej visste, det sällskapet ökats

med ytterligare en person, förrän en röst bakom henne yttrade:

— Hvad månede det nu vara, som så fångslar edra sköna blickar, stolts jungfru, att I ej hafven vare sig öga eller öra för något annat?

Ett harmset uttryck visade sig i den unga flickans ögon; då hon halft vände sig mot den talande och i en spetsk, stridslysten ton svarade:

— Och med något annat menen I förmodligen er sjelf, junker Daniel? Gifven mig det till, adle herre, att jag i eder närvaro vågar taga denna sköna utsigt i betraktande. Det är en stor synd, för hvilken ej ens den högvördige fadren Antonellus Artemboldus¹⁾ skulle hafva kunnat gifva mig absolution.

Den person, till hvilken dessa föga vänliga ord voro ställda, var en ung man, en af länsherrens väpnare och underbefälhafvare, Daniel von Köln. Det var en vacker, ståtlig karl, men med ett uttryck af öfvermod och stolthet i sitt ansigte, som ej verkade tilldragande. Han var klädd i en kort jacka af blått engelskt kläde, kantad med ljusröd silkesbård, och de tätt åtsittande benkläderna voro på ena sidan bruna, på den andra ljusa.

En liten mörkröd rodnad sprang upp på junkerns panna vid Ingrid's ord, men han svarade skrattande:

— Förlåt min dristighet, jungfru Ingrid!

¹⁾ Denne skall enligt Strelow år 1519 hafva blifvit skickad af sin broder Angelus Artemboldus, påfvens legat, hit till Gotland för att sälja aflat och lär hafva förtjent mycket pengar.

Jag har emellertid vunnit min afsigt. Äfven jag har fått en utsigt att betrakta, hvars like i fägring man ej får se hvarje dag.

Hans blickar voro fästa på henne med ett så tydligt uttryck af beundran, att Ingrid djupt rodnande vände sig mot fönstret.

— Nej, nu skymmen I den vackra taflan för mig. Sköna jungfru Ingrid, kunnen i då icke skänka den trognaste af era slafvar en liten vänlig blick?

— Jag hatar allt slafveri. Slafvarne äro ett illistigt slägte, oredlige och otrogne mot sine herrar, har den gode fader Ambrosius lärt mig, och förtjena ej annat än piskan.

Hon yttrade de allt annat än artiga orden i en lugn, kall ton och utan att vända sig från fönstret.

Den stolte väpnaren bet sig i läppen och ämnade tydligen betala det skarpa yttrandet med samma mynt, men så hejdade han sig och yttrade med ett vänligt småleende, liksom om han fått höra den största artighet:

— Den lärde munken far med osanning, derom är jag öfvertygad. Föröfrigt passa hårda ord illa edra sköna läppar, jungfru Ingrid

— Och fagert snack likar mig lika illa, inföll Ingrid trotsigt. Hon vände sig hastigt om, och gick förbi junker Daniel bort till fru Margit.

Den korta ordväxlingen hade förts så lågmäldt, att den icke uppfattats af någon bland de närvarande, hvilka föröfrigt voro inbegripna i ett lifligt samtal angående hr Severins väntade hemkomst. Jöns Wildh hade just uppläst sin

herres skrifvelse, då en småsven inträdde med underrättelse, att man från Segeltörnet fått syn på en mängd segel, som närmade sig Visby, och hvilka man antog vara amiralens fartyg. Fru Margit rodnade af glädje vid denna underrättelse, och äfven Ingrid tycktes lifligt berörd af budskapet, en omständighet, som ej undgick junker Daniels uppmärksamhet och som kom hans ansigte att mulna.

Fogden hade nu ej tid att längre hålla hr Jakob sällskap, hvarför far och dotter togo afsked. Den unge väpnaren yttrade dervid till Ingrid, och hans yttrande beledsagades af en artig bugning:

— I hafven nu en säker följeslagare i eder fader, men en annan gång hoppas jag den stora äran måtte vederfaras min ringa person att få ledsaga eder hem.

— Mycken tack för eder hjertlighet, junker Daniel, men jag är för visso så gammal nu, att jag torde hitta den vägen hem äfven utan någon följeslagare. Och med en blick, som var egnad att ytterligare stärka intrycket af hennes ord, aflägsnade hon sig.

— Vid mitt goda svärd, det lyster mig se, om det ej skall lyckas mig tämja den vildfågeln till slut, mumlade junkern mellan tänderna, i det han kastade en lång blick efter den bortgående flickan.

— Hvarför är du städse så ovänlig mot den förnämde junkern, yttrade hr Jakob förebrående till dottern, sedan slottets portar slutits bakom dem. Det är en rask yngling, som

nog en gång torde kunna förvärfva sig riddar-
kedjan.

— Mig qvittar det lika, om han förvärfvar
den eller ej. Jag kan ej lida den egenkäre,
inbilske junkern och hans fagra, inställsamma
ord. Tapper må han vara, men en karl att
lita på är det ej, sanna mina ord, fader.

— Haf tand för tunga, flicka! Man bör ej
taga munnen för full, ty det kan komma att
båta en illa i dessa oroliga tider. Bättre att
hafva den förnäme ynglingen till vän än fiende.

Ingrid svarade ingenting på dessa fadrens
ord, men hennes blickar tycktes utvisa, att hon
ej obetingadt instämde i hans yttrande.

TREDJE KAPITLET.

Uppenbarelsen i St Nikolaus.

Jakob Müllers hus låg vid stadens förnämsta gata, Strandgatan, och var ett af dessa höga, kastellika hus med trappformiga gafflar, små fönsteröppningar och rundbågiga dörrar, på hvilka staden då var så rik, och af hvilka ännu några i våra dagar stå kvar, trotsande sekelernas lopp, väldiga gengångare från svunna tider. Utanför förstugudörren var på den höga, breda stentrappan en liten öfverbyggnad, ett s. k. bislag, med ett prydligt marmorsäte på hvardera sidan.

På det ena af dessa säten hade Ingrid några dagar efter sitt besök hos fru Margit tagit plats med sitt arbete. Hon tyckte mycket om denna plats, ty dels var här ljusare och varmare än inne i huset, dit solstrålarne blott sparsamt inträngde genom de små fönsterrutorna, och dels kunde hon härifrån obehindradt följa det rörliga lifvet på gatan utan att sjelf behöfva blott-

ställas för de förbigåendes blickar allt för mycket.

Ett par personer stodo vid ett gathörn strax intill, inbegripna i ett lifligt samtal, och som hvarje ord klart och tydligt trängde bort till bislaget, måste Ingrid med eller mot sin vilja åhöra, hvad som yttrades, oaktadt hon flere gånger försökte rikta sin uppmärksamhet på något annat. Men slutligen kom samtalet in på ett ämne, som tycktes mycket intressera henne, ja så mycket till och med, att hon helt och hållet glömde sitt arbete för att lyssna till hvad som yttrades.

— Ja, det var en hård strid, och det fattades ej mycket, att hr Severin sjelf skulle hafva bestigit dödshästen, hörde hon en af de samtalande yttra.

— Sägen I det! inföll den andre lifligt. Himlen bevara oss från att mista vår adle slotts-herre. Han är en sträng herre, men rättvis är han, och kräver hvarken af köpmannen eller bonden, hvad denne ej är skyldig att utgifva, såsom Jöns Holgersson, Gud hans själ nåde! — Och förlorade hr Severin många af sitt folk? fortsatte den talande efter detta lilla afbrott till länsherrens ära.

— Vid pass sjuttio man. Men de sålde sina lif dyrt nog, menar jag, så en annan gång lär nog Gustaf Eriksson betänka sig tvänne gånger, innan han går hr Severin in på lifvet. Ornen är ett farligt djur, och har starka vingar. En svår förlust bragte oss dock nederlaget, ty vi förlorade flere af våra bäste män, bland dem den unge fänrik Eyler, hvars död nog gick vår

ädle herre djupt till sinnes. Han var en tap-
per ung man, djerf och oförskräckt och omtyckt
af förmän och underlydande.

Ingrid hörde ej de berömmande ord, som
yttrades om den unge fänriken. Hvarje blods-
droppe tycktes med ens hafva flytt från hennes
ansigte, och ögonen hade ett onaturligt stelt
uttryck, som om hon med ens fått syn på något
i högsta grad fasaväckande. Ute på gatan gingo
menniskorna fram och åter, de tunga, klumpiga
forvagnarne rullade rasslande förbi, och stolte
ryttare sprängde fram på frustande, otåliga
hästar, men Ingrid märkte ingenting af allt
detta. Hon hörde ingenting, hon såg ingenting,
hon blott satt och upprepade mekaniskt för
sig sjelf de ord, hon nyss hört: »och bland dem
den unge fänrik Eyler, hvars död nog gick vår
ädle herre hårdt till sinnes,» till dess hon ändt-
ligen kunde sätta sig in i den nakna, förskräck-
liga verkligheten, som så plötsligt och oförbe-
redt blivit öppnad för henne, då först gaf sig
hennes sorg luft i en häftig tåreflod. Men här
var ej rätta stället för några känsloutbrott,
och kufvande sin smärta, skyndade hon därför
med osäkra steg uppför vindeltrappan och in
i sin egen lilla kammare, der hon ej behöfde
frukta några nyfikna blickar.

Ja, nu först märkte hon vidden af den kärlek,
hon fattat för denne man, hvars unga lif döden
så obarmhertigt sköflat. De hade aldrig talat
om kärlek med hvarandra, och dock visste hon,
att han hade henne kär, hon visste det af hans
blickar, hans ord, ja af hela hans uppförande
mot henne, som alltid varit så aktningsfullt

och höfviskt, som om hon skulle varit en furstedotter. Hon påminde sig hans ord, då han tog afsked af henne före afresan till Finland. »Skullen I sörja mig jungfru Ingrid, om jag träffades af en fiendtlig kula, och aldrig mer komme åter», hade han frågat, och hans röst hade darrat af rörelse. »Det är svårt att säga», hade hon svarat på sitt vanliga skämtsamma vis, fast gråten suttit henne i halsen. Jag vet aldrig i dag, hvad jag kommer att göra i morgon». O, hvad hon nu ångrade de obetänksamma orden! Men o, vore det väl sant, hvad hon hört? Kunde det väl vara sant, att denna manliga gestalt nu var död och kall, att dessa vackra ögon nu voro brustna, och att denna tappra arm aldrig mer skulle föra ett svärd. Nej, det kunde, det fick ej vara sant, ropade hennes arma, lilla hjerta. Och dock trodde hon det, och hela hennes gestalt skakade af de häftiga utbrott af smärta, åt hvilka hon öfverlemnade sig.

Hon satt länge qvar med ansigtet i händerna, ett rof för sin djupa sorg. Solen hade redan gått ned, då hon ändtligen steg upp, och kastande en slöja öfver hufvudet, skyndade ut ur rummet och nedför trappan. Nedkommen på gatan, gick hon med hastiga steg denna framåt ända till hörnet vid S:t Jakobs kyrka, der hon vek af uppåt staden.

Skymningen hade nu börjat inträda, men ännu syntes ganska mycket folk ute på gatorna. Strax framför Ingrid gick med långsamma steg en äldre man, att döma af klädesdräkten en af herrarne från slottet. Han bar öfver axlarne

en blå, broderad flöjelskappa, och i den smalbrättiga sammetsbaretten satt en stor, ljusgul plym. Oaktadt han vände ryggen åt henne, kände dock Ingrid genast ingen mannen på hans gång och på den korta, satta figuren; det var slottsherrens marsk, riddar Andersson Ulefeld. Ett häftigt begär att af honom erhålla närmare underrättelser om den älskade ynglingen grep henne, men blygsel att förråda sin kärlek höll henne tillbaka. Slutligen segrade hennes oro öfver stoltheten; hon påskyndade sina steg, och hade snart uppnått marsken, som vid hennes helsning förvånad vände sig om.

— A, är det I, jungfru Müller! Vigtiga ärenden månede det vara, som så sent föra edra steg från hemmet. Qvällen är ugglornas tid, och ej de menlösa dufvornas.

Han yttrade det med sitt vänliga, godmodiga leende, under det att han hjertligt tryckte hennes hand. Hon tvekade, om hon öppet skulle spörja honom om fänrik Eylers öde, eller så småningom försöka föra samtalet in på detta ämne, som nu undanträngt för henne alla andra saker i världen, men med en blick på hans öppna, ärliga och godmodiga ansigte bestämde hon sig för det förra. Han skulle ej förråda henne.

— Jag ämnar mig blott till S:t Nikolaus, svarade hon med en röst, som hon förgäfvets bjöd till att göra stadig, att der bedja en afliden.

Han märkte hennes rörelse och yttrade i en allvarlig ton:

— Stackars jungfru Ingrid, har sorgen

redan tryckt sin tagg i edert hjerta. Är det någon kär anhörig, som I sörjen? tillade han frågande.

Hon rodnade djupt, och stora tårar fylde hennes ögon. Ännu stred hon med sin blygsel, men så såg hon bedjande upp i hans ansigte och yttrade med en af tårar qväfd röst:

— Käre hr Ulefeld, I förråden mig ju icke? I viljen icke svika en ung flickas förtroende? Säg mig, är det sant, att — rösten svek henne ett ögonblick — att fänrik Eyler omkommit i striden mot Gustaf Eriksson?

Han betraktade henne med en min af hjertligaste deltagande, och svarade med en röst, som darrade af rörelse:

— Arma barn, jag gäfvde mycket, hvar så jag kunde svara nej på ditt spörsmål. Att han omkommit är dock ej visst. Han kan endast hafva blifvit sårad eller tillfångatagen, och i så fall kan han ju komma åter. Torka därför dina tårar! Sorgen är en efterhängsen gäst, och man bör ej alltid släppa honom in, då han klappar på dörren. Och skulle han hafva fallit, det Gud förbjude, så bör det vara hugnesamt för dig att veta, det han dog en krigares död och med sitt eget lif räddade sin herres.

Ingrid svarade ej något. Hon endast tryckte den gode marskens hand till tecken af sin tack-sambet för hans deltagande, och med en böjning på hufvudet aflägsnade hon sig uppåt staden.

— Sorgen har rammat henne tungt, stae-kars barn, yttrade herr Ulefeld sakta för sig sjelf, i det han kastade en deltagande blick efter henne. — Och det var också föga under-

ligt. Sådan en ungensven var väl värd en kvinnas tårar.

Han hade nu hunnit fram till S:t Hansgatan och följde derefter denna gata söder ut, förbi de resliga systerkyrkorna, S:t Drotten och S:t Lars.

Från motsatta hållet kom med hastiga steg en man, klädd i full krigsrustning och med en kort mantel af holländskt tyg kastad öfver den dyrbara, fint arbetade pansarskjortan. Ulefeld var så upptagen af sina tankar på Ingrid och hennes sorg, att han ej märkte mannen förrän denne var alldeles inpå honom. Då såg han upp och tvärstannade med ens, orörlig af öfverraskning. Men endast ett ögonblick verkade öfverraskningen förlamande på honom; i nästa skyndade han med framsträckta händer mot mannen och utropade med en röst som darrade af glädje:

— Bedraga mig mina ögon, eller är det verkligen I, fänrik Eyer! Himlen vare lofvad, som återgifvit er åt edra vänner! Vi hafva fruktat det värsta.

— Gudi dess lof, riddar Ulefeld, svarade fänriken, i det han med värma besvarade marskens hjertliga helsning. Jag blef öfvermannad af Gustaf Erikssons folk och tillfångatagen, och först för några få veckor sedan lyckades det mig att rymma med en af hr Severins jakter. Och nu skall det bli mig en stor fröjd att åter få svänga mitt svärd för min adle herre, sedan jag så länge måst hålla det i stillhet.

Marsken lät en stund sina blickar med välbehag hvila på den unge mannens fasta,

välbildade lemmar, och öppna, manliga anletsdrag, hvarefter han leende yttrade:

— Och det är väl icke endast efter svärd och örlig, edert hjerta längtar! Jag träffade nyss en tärna, i hvars hjerta sorg och bekymmer druckit tvemännings, och det endast för er skull. Det skulle smärta mig, om I vore likgiltig för den sköna ungmöns tårar.

En flammande rodnad uppsteg på fänrikens ansigte.

— Om hvem talen I? frågade han. Han sökte förgäfvets göra sin röst stadig.

— Det är jag skäligen förbjuden att yppa. Men jag vill dock tro, att förbudet ej innefattade äfven er; åtminstone nämde hon ej något derom. Det var den fagra jungfru Müller, som nu ligger framför högaltaret i dominikanerkyrkan och beder en bön för eder själs frälsning.

— Talen I sanning? utropade Eyler häftigt. Nej, jag kan ej tro, att I drifven gäck med mig. Gud och den helga trefaldighet belöne eder för detta bådskap, marsk Ulefeld; jag kan ej tillfyllest tacka eder.

— I ären mig ingen tack skyldig. Men vore jag i edert ställe, stode jag icke här och uppehölle tiden med fåfängt snack, utan skyndade mig till den älskades sida.

Eyler dröjde ej att efterfölja uppmaningen, utan tog afsked af marsken, och begaf sig skyndsamt bort i riktning åt S:t Nicolaus.

Hans hjerta klappade häftigt, när han genom den höga, praktfulla södra portalen med sina smärta kolonner och pilastrar inträdde i

kyrkan. Han hade länge haft den unga flickan kär, men hade aldrig haft mod att yppa sin böjelse för henne än mindre att spörja, om hans kärlek var besvarad. Och nu befunno sig den älskade ungmön här inne, upplöst i tårar och uppsändande brinnande böner för honom. Han vågade knappt tro en sådan lycka. Hans ögon strålade, och det var med en känsla af den djupaste tacksamhet mot Försynen, som han med långsamma steg vandrade framåt den höga, breda pelarsalen midt i kyrkan. Och äfven det mest lättsinniga och obetänksamma sinne skulle hafva stämts till allvarligare känslor af det väldiga templets storartade, egendomliga skönhet, som nu yttermera förhöjdes af den mystiska belysningen som var rådande. Sidoskeppen voro insvepta i djupaste mörker, då deremot koret och högaltaret strålade i den klaraste belysning; från koret strömmade äfven ljuset ned åt det vidsträckta tempelrummet och bröt sig mot midskeppets många pelare och arkader i sällsamt fantastiska dagrar och skuggor. Det var ett ställe, som med sin ljufva, nästan öfverjordiska frid och sin majestätiska storhet måste verka upplyftande och lugnande för ett ädelt hjerta, då det deremot just genom sin storhet och sitt mystiska dunkel kunde ingifva ett ytligt sinne en känsla af hjelplös ensamhet och tryckande ängslan.

Men Eyler kände intet deraf, då han med tysta steg gick framåt koret. Han såg en kvinna ligga knäböjande framme vid altaret, och då han kommit ett stycke fram, igenkände han Ingrid på det långa, mörka håret, som i

en tjock fläta hängde nedåt ryggen. Hans hjerta klappade med stormande häftighet, men han ville icke störa henne och stannade därför vid en af de främsta pelarne i afvaktan på, att hon skulle sluta sin bön.

Ändtligen reste hon sig upp och beredde sig just att lemna koret, när hennes blickar träffade mannen vid pelaren. Liksom marsken förut, blef hon stående orörlig med stirrande blickar, som om hon skådat en vålnad. Men då Eyler skyndade fram mot henne med utbredda armar, kastade hon sig i hans famn, med ett halfqväfdt utrop af glädje.

Ingen af dem yttrade något; deras rörelse var för djup för att gifva sig uttryck i ord. Hon tryckte sig så hårdt intill honom, som om hon endast derigenom skulle kunna kvarhålla honom i lifvet, och han å sin sida tycktes ej heller vara sinnad att så snart lösa henne ur det fångsel, hvilket hon frivilligt hade valt. Det var för de båda unga en andaktsstund, väl olik dem, som eljes brukade firas på detta ställe, men som det oaktadt för dem båda säkert hade en djup och helig betydelse. Och hvar kunde väl ett förbund för lifvet bättre knytas än på detta rum, invigt åt tron och kärleken.

FJERDE KAPITLET.

Frestande anbud.

Stockholm och Kalmar hade intagits af Gustaf Erikssön Vasa, hvilken den 6 Juni blifvit vald till Sveriges konung, och nu återstod af konung Kristians besittningar i Sverige ingenting mera än Gotland och Finland, hvilka båda innehades af Severin Norby. Äfven från Danmark hade Kristian den andre blifvit fördrifven och hans farbror Fredrik af Holstein-Gottorp i stället vald till konung.

Sålunda lydde Gotland nu hvarken under Danmark eller Sverige. Norby erkände icke den nyvalde konungen i Danmark, hvilken han städe kallade hertigen af Holstein; med en exempellös djerfhet och trohet mot sin herre, kung Kristian, uppehöll han landet för dennes räkning, och satt nu såsom en sjelfständig herskare på ön, slog eget mynt och underhöll en krigsstyrka af öfver 1000 man. Hans jakter svärmade omkring på Östersjöu och öfverföllu

såväl svenska och danska som hansestädernas fartyg, men isynnerhet de sistnämnda, hvilka han tillfogade stor skada. » Ther er ith hijlende och Rob på hannom i alle söstedere, thee Røbe alle orlog och ville til hannom or forderffue. Men thee drijste möged paa theres veldige macht och thee vide icke elder betencke, om Gud hafuer fongget hannom swöben (piskan) uti handen at straffe thennom meth til en tiid, at the kunde bekende thennom selffue or Robe hielp or friid aff gud», skrifver f. d. borgmästaren i Malmö Hans Mickelsson till konung Kristian.

Hr Severin hade nyss hemkommit från ett af sina sjötåg, under hvilket han lyckats taga två stora Danzigerskepp, fullastade med tyger och specier, och satt nu en eftermiddag i början på Juli i ett af slottets gemak, omgifven af någre af sine herrar. I sällskapet befunno sig äfven Mäster Gotschalk Eriksson, kung Kristians sekreterare i Sverige, och hans mönsterskrifvare Stefan van Trier, hvilka båda efter Stockholms intagande sökt sin tillflykt hos Norby.

Alla herrarne lyssnade uppmärksamt på Mäster Gotschalk, hvilken uppläste ett bref, som nyss ankommit från konung Gustaf till hr Severin.

»Till Severin Norby.

Vår synnerliga etc. Käre hr Severin, I hafven väl förspört, huruledes kung Kristian blifvit jagad utur Danmark af sitt eget råd, och af Danmarks rikes menige allmoge, och finnes det ej någon möjlighet, att han kan någon undsättning och tröst gifva sina vänner

och undersäter. — . . . Viljen I gifva eder under oss och Sveriges rike och vara oss så trogen och huld, som I hafven varit kung Kristian, vilja vi förse eder här i landet med tillbörliga förlänningar, dermed I eder ärligen uppehålla kunnen, så sant oss Gud hjelpe, och alla Sveriges skyddshelgon. Gifven oss härpå ett godt svar, det vi gerna vilja rätta oss efter. Befallandes eder Gud, Stockholm lördagen näst före Johannes Döparens dag anno domini 1523 nostro sub signeto.»

Det var tyst en stund i rummet, sedan Mäster Gotschalk slutat läsningen.

— Och hvad tänken I svara härpå, stränge herre? yttrade slutligen den sistnämde, vändande sig till slottsherren.

— Jag skall lemna honom svaret med kulor och bly, hvar så han sjelf vill komma och hemta detsamma, genmälde hr Severin lugnt. Många gilja nu till denna ö, men de må akta sig, att de icke stinga sin fot mot törnena. Den ros, som synes ljufligast, är ej alltid lättast att plocka.

— För en sådan giljarefärd lär nog den svenske bondekungen taga sig till vara, inföll mäster Gotschalk. Hvarenda mark, han kan skrapa ihop, behöfver han för att skilja lybeckarne från sig, hvilka för visso ej äro sena att indrifva sina fordringar. Och utan penningar lär han ej kunna sätta en krigshär på fötter.

— Men det torde ock kunna hända, att lybeckarne ej varda så stränga borgenärer, som I hållen före, mäster Gotschalk, invände den

kloke, försigtige Ulefeld, i det han med betänksamma blickar betraktade bordet framför sig, liksom om detta gäfvé honom någon anledning till farhågor. En klok husbonde svälter ej gerna den häst, som skall draga lasset till torgs.

— Förstår jag eder liknelse rätt, så menen I, att lybeckarne vilja förmå Gustaf Eriksson till ett härnadståg mot Gotland, och att de för den skull nog skola lemna honom anstånd med betalningen.

— Alldeles. Och dertill hafva de orsaker nog, menar jag. Deras penninghögar förökas ej så bra, så länge en stor del af deras kramkistor på hr Severins holkar tar vägen åt Visby.

— Och jag glömmér att erlægga betalningen därför, inföll slottsherren småleende. Herrarne skrattade, men hr Severin fortsatte allvarsamt: Men komma de, så vill jag bjuda dem på en välkomstbägare, der starka kryddor ej skola fela.

Samtalet afbröts här af fogden, Jöns Wildh, som inträdde och förkunnade för hr Severin, att tvänne sändebud från Danmark, riksrådet Claus Bille och holsteinaren Wulff van der Wisch anhöll om företräde.

— Återigen några, som äro stadda i giljareärenden. De goda herrarne i Danmark och Sverige ha mycket att bestyra med detta fatiga land, som dock torde kunna reda sig dem förutan. — Låt föra in de ädle herrarne, Wildh. Danmarks riksråd skall ej kunna tillvita mig, att jag vägrat höra deras utskickade. — Stanna

qvar, Mäster Gotschalk och I äfven Ulefeld, tillade han, då samtliga herrarne ville aflägsna sig. Det tarfvas mera än ett par öron för att sätta tro till dessa förrädares hala tungor.

Hr Claus Bille, medlem af Danmark rikets råd, hvilken jemte sin följeslagare, den holsteinske ädlingen Wulff van der Wisch, nu inträdde genom dörren, var en medelålders man med fina, välbildade anletsdrag och ståtlig hållning. Den skarpa blicken vitnade om ett öfverlägset förstånd, på samma gång hans förbindligt leende min och obesvärade, lediga sätt tillkännagäfvor verldsmannen. Båda herrarne voro klädda i dyrbara, lysande, delvis perlstickade kläder af flöjel och buro inga vapen.

— Välkommen, riddar Bille! yttrade hr Severin, i det han gick de båda herrarne några steg till mötes. Claus Bille och hr Severin voro nämligen gamla bekanta; båda hade vid konung Kristians kröning för tre år sedan blifvit slagne till riddare jemte tvänne andra danske herrar.

— Många solhvarf ligga mellan denna stund och den dag, vi sist träffades.

Riddar Bille besvarade med största artighet helsningen, hvarefter han förestälde sin följeslagare och helsade på de andra herrarne, som båda voro honom bekanta.

— Ja, det var i Stockholm för trenne år sedan, om ej mitt minne bedrager mig, yttrade han med anledning af hr Severins ord. Många förändringar ha sedan dess timat i Nordanlanden, tillade han med en hastig, forskande blick på Norby.

— Ja, Gud bättre, svarade denne kort Hans goda lynne höll på att gifva vika för de erinringar, Billes ord väckt till lif.

En kort tystnad uppstod, hvilken dock snart bröts af det danska riksrådet.

— Vi hafva blifvit sända till eder, hr Severin Norby, med kärliga helsningar från Danmarks konung och råd, yttrade han. Hans blickar voro stadigt fästa på Norbys ansigte.

— Jag är de höge herrarne mycket förbunden. Deras långmodighet är stor, då de ännu hysa fördrag med sin uppstudsige tjenare. Och hvad låta de danske herrarne helsa mig?

— De låta helsa eder, att de ännu stå fast vid de löften, hvilka de gäfvo eder i sin skrifvelse af den sista Januari detta år. Viljen I uppgifva detta land och slott, skolen I i stället erhålla Blekinge och Sölvesborgs slott på lifstidsförläning.

— De gode herrarne veta att väl uppskatta ett förräderi, den rättvisan måste jag göra dem, yttrade hr Severin med en flammande blick på det danska riksrådet.

En lätt rodnad utvisade, att riddar Bille kände sig träffad af den indirekta förebråelse, som låg i orden, men hans anletsdrag och röst bibehöllo samma lugn, då han svarade:

— Gifven mig det till, Severin Norby, att jag ser denna sak med andra ögon än I. Om något förräderi kan ej gerna bli tal, då detta land rätteligen hörer Danmarks krona till, och I såsom en god undersåte sålunda bör hålla det Danmarks krona och råd tillhanda.

— Derutinnan hafven I rätt, ädle herre.

Jag vill ock hålla det min nådige herre, konung Kristian, tillhanda, när hälst det behagar honom att lemna slottsstafven i en annan hand.

— I glömmen blott en sak, nämligen att Kristian, ej längre är Danmarks konung. En annan är dertill vald och korad, och honom tillkommer det er att lyda och tjena, hvar så I ej viljen betraktas som landets fiende.

— Och göra mig till menedare och förädare liksom I och de öfriga välborne herrarne, inföll Norby häftigt. — Läggen det på sinnet hr Claus Bille, att Severin Norby håller sin riddarära för högt för att vilja svika den herre, han en gång gifvit sin tro.

— Jag vill icke tvista med eder i denna sak. Mer såsom en gammal vän till eder, hr Severin, vill jag råda er att lyssna till hvad eder egen klokhets säkerligen bjuder eder i detta ärende. Af konung Kristian lären I icke kunna vänta stort bistånd, och eder egen makt, så väldig den än är, torde icke förslå att bjuda ett helt rike stängen.

— Tre hela riken, menen I, inföll Norby med ett leende, som till och med den sluge Claus Bille hade svårt att tyda. Jag har i dag erhållit en skrifvelse från konung Gustaf i Sverige, deri han säger sig ha ett godt öga till denna lilla ö; och han ger de danske herrarne icke efter i löften och försäkningar. Hans städerna skulle nog också gerna se, att jag öfverlemnade slottsnycklarne i deras händer, änskönt de icke vilja gifva mig några föräringar derför.

— Och hvad svar skall jag gifva konung Fredrik och hans råd? frågade riddar Bille. Han ansåg troligen att alla öfvertalningsförsök skulle vara fruktlösa.

Norby satt en stund tyst, öfvervägande det svar, han skulle gifva. Han var i främsta rummet såväl af böjelse som af händelsernas tvång den handelskraftige, beslutsamme krigaren och sjömannen, djerf och oförskräckt i faran, men han var på samma gång vuxen sin uppgift som höfvidsman och fältherre och underlät aldrig att begagna äfven klokhets vapen, der detta icke stred mot pligtens fordringar. Och just derigenom, genom sin öfverlägsna skicklighet att begagna sig till sin fördel äfven af *omständigheter*, de skenbart mest ogynsamma omständigheter, och sin diplomatiska skicklighet i att underhandla med sina fiender utan att låta dem derunder få någon inblick i sina planer, var han för desse mest farlig.

— Säg dem, att jag är dem högligen tacksam för deras vänskapliga löften, och att jag, berodde det endast på mig sjelf, gerna skulle gå deras önskingar till mötes, yttrade han slutligen, med en ton som möjligen ej var fri från en liten anstrykning af hån. Och med detta svar må de tills vidare låta sig nöja. I denna sak kan jag intet åtgöra, utan min nådiga herre, konung Kristian, gifver mig fullmakt dertill.

Han reste sig till tecken, att samtalen dermed borde vara slutadt, och de båda herrarne togo afsked efter att artigt men bestämt

hafva afslagit hr Severins inbjudan att stanna kvar på stället öfver natten. De skulle resa redan samma afton.

Marsken lemnade rummet en stund före de båda herrarne. Vid hans utträde i det utanför belägna rummet skyndade en person, som uppehöll sig derstädes, att slå sig ned vid ett bord, hvilket betäckt med papper stod strax intill dörren. Hans hastiga rörelse och litet förlägna min undgick icke marskens uppmärksamhet, hvilken genast misstänkte, att mannen stått och lyssnat vid dörren.

Det var en lång, magerlagd karl, klädd i en mörk rock af vanligt lybskt kläde. Vid första påseendet skulle man säkerligen ej känna sig frästad att öfverskatta hans förmögenheter, men det första intrycket blef ej länge förherskande, åtminstone för den, som var något bevandrad i den svåra konsten att tyda ett menniskoanletes svårlästa runor. De hastiga, snabba blickar, som understundom sköto fram under de merändels sänkta ögonhåren vitnade om ett både vaket och förslaget sinne, och det spända draget kring munnen, som understundom afföste det slappa intetsägende uttrycket i hans ansigte, jäfvade icke denna slutsats. Mannen var hr Severins handsekreterare, och var känd på slottet under benämningen Jesper Skrifvare. Han var son till en köpman i Hamburg, och hade studerat teologi i Wittenberg, då han en gång under en resa med ett af fadrens fartyg, hvilket uppbringades af hr Severins jakter, blifvit dennes fånge. Han hade sedermera, liksom så många

andra af Norbys fångar, sin frihet, mot det att han gått i dennes tjänst.

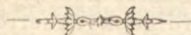
Ulefeld lät icke mannen märka sina misstankar, utan nickade vänligt åt honom, då han passerade genom rummet.

Ute på borggården träffade han fogden, som öfvervakade aflossningen af ett parti byggnadstimmer, hvilket några bönder kört in från landet. Han omtalade för denne, hvad han tyckte sig märka och tillade:

— Jag sätter ej mycken lit till den mannen. Hans hala tunga och inställsamma miner vitna ej godt om honom; jag tycker mig jämt se en räfsvans sticka fram ur hans rock.

— Men han är en duglig karl och sköter sina åligganden ordentligt. Slottsboken var förut ej alltid att lita på, men nu behöfver man ej befara någon oreda.

— Jag skulle ingenting högre önska, än att mina misstankar voro ogrundade. Men så länge jag ej har full visshet härutinnan, tänker jag hålla ett öga på honom. Oärlig tjänare är värre än den argaste fiende.

FEMTE KAPITLET.

En ridtur.

Det var några veckor senare, som ett litet sällskap af fem personer, tre män och två kvinnor, långsamt red framåt vägen, som från norra Gotland utmed hafvet leder till Visby. Männen voro rådsherrn i Visby, Jakob Müller, dennes svåger den värdige hr Augustinus, curatus eller kyrkoherde i Martebo, samt en den förres tjänare. Kvinnorna voro hr Jakobs dotter, jungfru Ingrid, samt dennas goda väninna Malin Nilsson, dotter till en af borgmästarne i Visby, Assar Nilsson. Sällskapet hade vistats några dagar på landet hos hr Augustinus, och nu följde den värdige kyrkherren sjelf med till staden i ett ärende.

De båda flickorna, som redo tillsammans ett stycke framför herrarne, tycktes icke finna färden oangenäm, ty skogen genljöd gång efter annan af deras hjertliga, muntra skratt. Och man kunde ej gerna annat än känna sig lätt

om hjertat denna vackra septemberdag. Luften hade denna klara, genomskinliga färgton, som är så egendomlig för hösten, som låter alla föremål framträda med skarpa, bestämda konturer, och förlänar ett visst behag äfven åt det ödsligaste landskap. Och landskapet här var ingalunda ödsligt. Vägen slingrade sig fram genom en trakt, der leende ängar, bördiga åkrar och vackra skogstrakter gåfvo ögat en rik omvexling. Här och hvar såg man dessutom en skynt af hafvet; än glittrade det plötsligt fram mellan furugrenarne för att vid en krökning af vägen lika plötsligt försvinna, än visade det sig i en öppning i skogen i hela sin storhet för de resandes blickar, lugnt och klart som en jättespegel.

— Hvad hafvet dock är skönt! utropade jungfru Malin, i det hon lät sina blickar med förtjusning öfverfara hafsytan. Längst ut vid horisonten hade nu en svag bris åstadkommit några lätta krusningar, hvilka purprades af solstrålarne och bildade en ram af guld kring den väldiga vattenspegeln. Jag skulle dö af längtan, om jag för evigt skulle vara skild från detsamma.

Jungfru Malin Nilsson var en infödd gotländska, och hon erinrade också om den gotländska stammen med sitt ljusgula hår och sina blåa ögon, hvilka senare tycktes hafva en bestämd frändskap med hafvet. Hon hade icke Ingrid's välbildade anletsdrag, men hennes stora vackra ögon upplyste hela hennes ansigte och gjorde detsamma i hög grad tilldragande trots den lilla trubbiga näsan och den långa hakan.

— Och därför har du väl också skänkt din hug åt en hafvets son, inföll Ingrid med en skälmsk blick på väninnan. Ack käraste lilla Malin, icke behöfver du väl rodna för så rask en ungersven, som Thure Harding. Han är den bäste af hr Severins skeppare, har Otto Eyler sagt mig. Den älskades namn hade knappt gått öfver hennes läppar, förrän hon insåg sin oförsigtighet. Vänninan märkte också genast sin fördel och inföll skrattande

— Jaså, är det genom den hurtige fänrik Eyler du får dina underrättelser från slottet. Tag dig väl till våra, Ingrid! Eyler är en farlig karl, som dårat mångt ungt flickhjerter.

Ingrid, som red på högra sidan, hade hittills varit tämligen likgiltig för den vackra utsigten öfver hafvet, men nu tycktes hon med ens fått ögonen öppna för dess skönhet. Men fast hon vände bort hufvudet så mycket som möjligt, kunde hon dock icke hindra, att hennes venstra kind visade sin mjuka rundning för väninnans blickar. Och detta förrådde henne. Malin märkte, att hennes fina, hvita hy antagit en högre färg som icke gerna kunde vara endast reflex af solljuset, och hon fortsatte obevekligt, härmande väninnans ton nyss förut.

— Ack, käraste lilla Ingrid, icke behöfver du väl rodna för så rask en ungersven, som Otto Eyler. Han är den bäste af hr Severins befallningsmän, har Thure Harding sagt mig. Derpå fortsatte hon i allvarlig, innerlig ton: Kära Ingrid, nog kan du väl tillstå för din bästa väninna, att du har den unge fänriken kär. Han är väl värd en kvinnas kärlek.

Ingrid kunde icke motstå värmen i hennes röst, och så började hon, blygt rodnande, för sin väninna berätta historien om sin kärlek, och till gengäld lät Malin henne få en liten inblick i sitt eget hjertas mysterier. Tid och ställe voro kanske icke riktigt lämpligt valda för så intima meddelanden, men huru det nu var, så gick det så lätt att tala med ackompanjement af hästarnes hofvar. Och som de redo i sakta traf, verkade ridturen ingalunda störande.

Medan de unga flickorna utbytte dessa ljufva förtroenden, samtalade de båda herrarne om allvarligare saker.

— Ja, det är, Gudi klagadt, en svår tid, vi lefva uti, yttrade curatus Augustinus med en betänksam skakning på hufvudet. Lag och rätt trampas under fötterna, och annorlunda blir det ej, så länge landet står under danskt regimente.

— Och så länge den röfvarhöfdingen Severin Norby sitter som slottsherre på Visborgs slott, inföll hr Jakob med en hätsk blick. Han sänkte försigtigt rösten, fast tjenaren red ett långt stycke bakom dem och omöjligen kunde höra deras samtal. Men sådant tal var ej rådligt släppa till hvar mans öron, och hr Jakob var en försiktig man, som visste, att äfven skogarne ibland kunna hafva öron. Men hans tid torde snart vara kommen, fortsatte han, om jag eljes kan sätta lit till de underrättelser, jag erhållit från en min frände i Sverige. Lybeckarne hafva sändt sina sändebud till kung Gustaf och söka med all makt förmå honom till ett ledungståg mot detta röfvarenäste, och

vördig fader Hans i Linköping lär ock understödja saken med råd och dåd.

— Ja, gifve Gud det blefve ett brådt slut på all denna ofrid, om hvilken man dagligen hör förtäljas, inföll kyrkoherden med en from suck. Ånskönt ni här på landet icke hafva några synnerliga skäl till klagan öfver hr Severin, så fara hans folk fram på hafvet såsom stigmän, och äro icke stort bättre än de vilde vetaliebröderna, om hvilka våra förfäder berättat oss.

— Och huru är landtbefolkningen till sinnes? Tron I, att svenskarne blefvo mottagna med hugg och slag, om de kommo för att öfvertaga ön?

— Det blefvo de näppeligen. Med en hand full lansknektar skulle konung Gustaf kunna intaga hela landet. Man skulle helsa honom såsom en befriare och öfverallt falla honom till föga, ty folket har aldrig varit de danske tillgifvet. — Men tyst, afbröt han sig, det kommer ryttare bakom oss.

I detsamma hörde man de långt utdragna tonerna af ett jagthorn, hvilket gjorde det sannolikt, att det var ett jagtsällskap, som närmade sig. Man hörde det snabba, korta galoppet af en mängd hästar allt närmare och närmare, och det dröjde ej länge, innan ryttarne till ett antal af 5 eller 6 blefvo synliga.

— Det är troligen några af de unge herrarne från slottet, som varit här ute i träskan för att jaga, förmodade hr Augustinus. Der är godt om vildt den här tiden, och det är ingen, som gör dem bytet stridigt.

Ryttarne hade snart upphunnit den lilla kavalkaden, och det visade sig då, att hr Augustini förmodan varit riktig. Det var några af de unge adelsjunkrarne och underbefälhafvarne på slottet, bland dem Daniel von Köln och Otto Eyler. Som man kände hvarandra ömsesidigt, förenade sig båda sällskapen, hvar efter man färdades den återstående delen af vägen tillsammans.

Det var ett i bokstaflig mening lysande sällskap, som färdades framåt den vackra skogsvägen: Jungfru Malin i ljusblå ridklädning med tätt åtsittande lif af rött kläde, sammanhållet kring midjan af ett läderskärp med gyllene spänne, samt med en lång, hvit slöja nedhängande från den lilla sammetsmössan, Ingrid i en slät, halmgul klädning, med en ljusröd mantel kastad öfver axlarne, hennes far i en ryttarekappa med en bred, broderad krage, och de unge slottsherrarne i mer eller mindre prunkande drägter, höga jagtstöflar, tätt åtsittande benkläder, korta jackor med lysande border, vajande fjädrar i de små baretterna samt jagtredskap öfver axlarne och på sadelknappen. Alla dessa brokiga drägter i förening med de glänsande sadelmunderingarne och schabraken bildade med skogens gröna barr och löf till bakgrund en tafva, som åtminstone hvad färgrikedom beträffade, ej lemnade något öfrigt att önska. Den ende, hvars klädsel stack af mot de öfrigas, var hr Augustinus, men till och med hans enkla, svarta rock var prydd med ett litet gyllene kors, som hängde på bröstet i en lång kedja af filigramprydda perlor.

— Näppeligen hade jag väntat mig så angenämt sällskap på färden, yttrade junker Daniel, i det han artigt helsade på Ingrid. Han hade ridit förbi de öfriga fram till den unga flickans sida.

— Och lika litet hade jag väntat få se eder här, junker Daniel, lydde Ingrids troligen med afsigt något tvetydiga svar. I hafven varit ute för att tillfredsställa eder mordiska lusta, ser jag, tillade hon med en blick på hans af fogel fyllda jagtväska.

— Deruti finnen I väl ingenting fördömligt, stolts jungfru? I brist på ädlare villebråd måste man nöja sig med skogens djur.

— Ja, den heliga Guds moder vare prisad, att I icke behöfven jaga annat villebråd här på landet. All människojagt borde träffas af kyrkans bann. Är det icke en skam och nesa, att kristna människor skola stympa och förgöra hvarandra, som om'de voro oskäligen djur?

— Amen, inföll junker Daniel med ett ogudaktigt leende. Det är som att höra pater Ambrosius sjelf. I skullen hafva egnat eder åt kyrkans tjenst, om I ej blifvit skapad till qvinna.

— I så fall skullen I hafva blifvit det första föremålet för mina straffpredikningar, junker Daniel, derom kunnen I vara öfvertygad, svarade Ingrid, och hennes förtrytelse, som aldrig var långt borta, när hon samtalande med den ståtliga junkern, kämpade med ett starkt begär att brista ut i skratt.

— Jag skulle ingenting högre önska än att få eder till min biktfader, inföll junkern

med djup öfvertygelse. Jag skulle gerna begå hvilken synd som helst blott för att ångerfull få nedlägga min syndahörda i edert sköte och från edra sköna läppar få höra absolution för mina gerningar.

— Hvilket hädiskt tal! utbrast Ingrid, nu på allvar förargad. Hon önskade innerligt, att Daniel von Köln aldrig hade lemnat Martebo fogelrika träsk, eller att han åtminstone valt någon annan än henne till sitt sällskap, på samma gång hon drog en liten suck vid tanken på, huru angenämt det skulle hafva varit, om en viss annan person i sällskapet ridit vid hennes sida. Hon hörde hans röst strax bakom, der han red samtalande med hr Augustinus, och detta förökade ytterligare hennes övilja mot den adlige junkern. Hon vände sig till jungfru Malin, som fortfarande red på venstra sidan om henne, och började med denna ett ett lifligt samspråk utan att vidare bevärdiga sin högra granne med ett enda ord.

Fänrik Eyler hade kommit att rida vid hr Augustini sida, och som denne svensksinnade mans motvilja mot Danmark egentligen endast gälde nationen men icke individen, visade han sig mycket tillmötesgående mot den unge mannen och underhöll honom med långa berättelser om sig sjelf och sin släkt, till hvilka fänriken lyssnade med föga intresse. Det var ej heller lätt för honom att hafva sin uppmärksamhet delad på tvänne håll. Hans blickar hängde nämligen fast vid den älskades gestalt framför honom, som om han för evärdeliga tider skulle vilja inpränta snittet och färgen på hennes

klädning i sitt minne, och lemnade de någon gång detta kära föremål, så var det endast för att med ett uttryck af den svartaste afundsjuka fästas på junkorn vid Ingrids sida. Det var därför ej underligt, att den gode kyrkoherdens prat ej trängde längre än till hans öron, och ibland icke ens så långt.

— Anno nio, då lybeckarne förstörde Visby, var ett ödesdigert år äfven för min familj, yttrade den pratsamme kyrkherren. Min far, som före mig var curatus i Martebo, föll af hästen, då han red från julottan, och bröt båda benen af sig.

— Och I måsten väl skjuta ned det arma kreaturet, inföll Eyler i beklagande ton men med blicken fortfarande fästad på Ingrids gula klädning. Han hade hört, det var fråga om en häst, och antog därför som gifvet, att det var denne, som varit det beklagansvärda föremålet för olyckan.

Hr Augustinus såg förvånad upp vid detta Eylers vanvördiga uttalande om hans far, men då han varseblef fänrikens frånvarande min och märkte orsaken till densamma, yttrade han ingenting, och Eyler fick därför sväfva i lycklig okunnighet om sitt misstag. Han förundrade sig visserligen öfver sin följeslagares plötsliga tystnad, men aktade sig visligen att göra något afbrott i densamma. Han hade full sysselsättning för sina tankar med att söka utgrunda något sätt att utan uppseende komma till tals med Ingrid. Slumpen gynnade honom slutligen. Hästarne blefvo nämligen skrämde af en räf, som helt plötsligt visade sig på vägen

och derpå lika plötsligt försvann, och under den oreda, som dervid uppstod, var det ej svårt för Eyler att utan att väcka uppseende styra sin häst till Ingrid's sida. Dennas strålande blickar och glada min utvisade hennes belåtenhet med förändringen.

— Käraste Ingrid, sådan en lycka, att vi träffades här, utbrast den raske fänriken med tydlig förtjusning i ton och anletsdrag. Jag minnes knappt den dag, vis sist talade med hvarandra.

— Då har I dåligt minne, käre herre, svarade Ingrid skrattande. För ett par dagar sedan voro vi ju tillsammans hos rådsherrén Görän Jude. — Men vi tala för högt, afbröt hon sig med en hastig blick på junker Daniel, hvilken red framför dem vid Malin's sida, och som då och då böjde hufvudet bakåt liksom för att lyssna till hvad som yttrades bakom honom. Han hade varseblifvit de strålande blickar, Ingrid slösat på fänriken, och denna upptäckt, som för honom var alldeles oväntad, hade ingalunda gjort något angenämt intryck på honom.

Han red framåt tyst och sluten med blickar så mörka, att Malin började känna sig nästan ängslig till mods. Hon kunde ej förstå, hvarför den förnämne junkern i en hast hade blifvit så dyster och allvarsam, han som nyss var så glad och munter och skämtade så uppsluppet med Ingrid. Men hon fick snart förklaring på gåtan, då hennes följeslagare i en ton, som han sökte göra så obesvärad och likgiltig som möjligt yttrade:

— Eder väninna, jungfru Malin, är en fager

tärna, men det tyckes mig, som om hon sjelf ej vore okunnig derom. Och blygsamheten pryder en qvinna, — det är en lära, som för visso ej behöfver inpräglas hos eder, stolts jungfru, tillade han artigt med ett litet afbrott från ämnet.

Malin rodnade lätt vid komplimangen.

— Ingrid är en god flicka, yttrade hon med värma, och något högmöd har jag aldrig försport hos henne, Deruti gören I henne storligen orätt, junker Daniel.

— På edert ord, skön jungfru, vill jag gerna tro, att stolts Ingrid är i besittning utaf alla möjliga dygder. Men då så är, faller det mig underligt före, att hon ej redan är trolofvad. Mången en ungersven skulle väl trakta efter att få hemföra henne såsom sin husfru. Eller kanske hon redan lofvat bort sin hand och sitt hjerta, tillade han i en litet hastigare ton, och hans blickar fingo ett uttryck, som ej tycktes vara lyckobådande för den, som gjort detta helgerån. Fänrik Eyler synes lika henne rätt väl; måhända har det blifvit honom förunnadt att plocka denna fagra ros.

Det undgick icke Malin, att i hans röst låg ett uttryck af harm och bitterhet, som vore alldeles oförklarligt, derest saken vore honom helt och hållet likgiltig. Hon kände sig nu fullt öfvertygad om den adlige junkerns böjelse för Ingrid, och hon tvekade, huruvida hon skulle gifva honom en liten vink om rätta förhållandet, och derigenom kanske befria Ingrid från hans besvärande uppmärksamhet, eller hon skulle förneka sin kunskap i ämnet. Vid när-

uare eftertanke fann hon sig ej hafva någon annan utväg, ty det Ingrid anförtrott henne om sin kärlek, hade ju skett under tysthetslöfte, och hon hade således ingen rättighet att yppa väninnans hemlighet. Man kunde ej heller veta, hvad den häftige, mörke junkern skulle kunna företaga sig, om han visste sig hafva en gynnad rival.

— Hvad är det, som bragt eder på sådana tankar? frågade hon därför med väl spelad öfverraskning. Mig synes det, som om Ingrid ej uppför sig annorlunda emot fänrik Eyler än mot hvarje annan ungersven.

— Betrakta henne nu, så tagen I måhända edra ord tillbaka, inföll junker Daniel, och en högröd rodnad flammade upp på hans panna.

De båda paren hade kommit ett stycke framom det öfriga sällskapet, och då vid en krökning af vägen, man ej kunde observera dem bakifrån, hade Eyler fattat Ingrids hand, som han nu höll slutet i sin. De pratade och skratade och hade blott ögon för hvarandra, hvar för de ej heller märkte, huru man betraktade dem framifrån, junker Daniel, sjudande af harm och förbittring, och Malin full af ängslan och oro öfver deras oförsigtighet.

Man hade nu kommit i sigte af Visby, och det dröjde icke länge, innan sällskapet genom norderport red in på stadens stenlagda gator. Hr Jakob hade under färden skämtat och pratat med de unge herrarne, lofordat deras herre, den ädle riddaren Severin Norby, och utfarit i mycket klandrande och hätska ordalag mot Gustaf Eriksson, den förrädaren. Han

visade sig med ett ord vara mycket tillgifven hr Severins sak, något, som de fleste af dem ganska väl visste eller åtminstone trodde sig veta förut och förvärfvade sig därför allas tillgifvenhet och förtroende.

Vid afskedet förde junker Daniel råds-herren afsides.

— När kan jag träffa eder hemma, hr Jakob? Jag har en sak af vigt att afhandla med eder, yttrade han kort och hastigt.

— I kunnen träffa mig hvilken tid af dagen som hälst, svarade hr Jakob, i det han forskande betraktade den unge junkerns upprörda anletsdrag.

Jungfru Malin tänkte gifva fanriken en varning för sin medtäflare, men så skrattade hon sjelf åt sina farhågor och beslöt att ej blanda sig i andras angelägenheter. Hon kunde ju alltid sedermera omtala för Ingrid, hvad hon trodde sig hafva upptäckt.

SJETTE KAPITLET.

Förrådiska stämplingar.

Severin Norby stod vid ett af fönstren i Visborgs slott och blickade tankfullt ut åt hafvet. Öfver den höga pannan låg ett drag af missnöje och bekymmer, som var en sällsynt gäst hos den man, hvilken samtiden var van att anse såsom den personifierade oförskräcktheten och sjelftilliten. Men äfven den starkaste har sina stunder af svaghet, och Norby var alltför klok och förutseende för att ej märka, att hans ställning var i högsta grad farlig. Från sin herre, konung Kristian, hade han på många månader fått hvarken budskap eller undsättning. I Finland hade svenskarne eröfrat det ena slottet efter det andra, och hvilken stund som hälst kunde han vänta att få se svenskarnes och hansestädernas förenade krigshärar utanför Visborgs murar.

Sedan han stått en stund och trummat mot en af rutorna vände han sig in åt rummet.

— Är det skrifvet snart? frågade han med otålig röst.

— Genast, stränge herre, ljöd Jesper skrifvares röst borta från bordet, och hans penna lopp med raskare fart öfver papperet.

Det var ett bref till konung Kristian, som slottsherren höll på att diktera för sin skrifvare. Han hade berättat om sina krigsföretag under sommaren, samt om de försök, som såväl från Danmarks som Sveriges sida blifvit gjorda att förmå honom till affall från sin herre, omtalat sina farhågor för ett anfall från Sverige samt höll nu på att skildra sin ställning och den hjälp han behöfde.

— Låt mig höra, hvad du skrifvit! yttrade han till skrifvaren då denne tillkännagaf, att han slutat.

— De lansknektar, som lågo i Kalmar, läste Jesper skrifvare, lät jag hemta hit med mina jakter och besoldar dem med egna medel. Gud vet hvad råd blifver i längden dertill, om icke eders nåde, som all min tröst är, snarligen undsätter mig. Jag hafver dock, Herren Gud i himmelen och riddaren S:t Görän evinnerligen dess pris, goda, fasta varor nog, vax, värken, talg, smör, hudar och skinn etc. men kan icke bekomma det jag bäst behöfver, hvilket är bössekrut och silfver att mynta penningar af. Eders nåde värdes därför skriva till stormästaren af Preussen och öfverenskomma med honom eller någon köpman att hemligen sända mig öfver från Königsberg eller Melwing färdiggjordt krut, desslikes silfver, det mesta jag kan få.

— Det är bra, yttrade hr Severin, då skrifvaren slutat läsningen. Han fortsatte derpå sin diktamen, tills brefvet var färdigt, hvarpå han befalde tjenaren att ytterligare skriva ett bref af liknande innehåll, staldt till drottning Elisabeth, Kristian den andres gemål. Han aflägsnade sig derpå ur rummet, och Jesper skrifvare blef ensam. Några minuter fortsatte han skrifningen, men så kastade han plötsligt pennan ifrån sig med en åtbörd af otålighet.

— Mätte djefvulen anamma både honom och hans bref! mumlade han mellan tänderna, i det han sände en blick full af hat och hämdlystnad bort mot dörren, genom hvilken hr Severin aflägsnade sig, Guds död! Här skall jag sitta och skriva om hjälp och undsättning, änskönt jag med glädje skulle gifva tio år af mitt lif, om jag finge se detta röfvarnäste jemnadt med jorden och hr Severin sjelf hänga i rånocken på en af sina holkar. Men tålmod bara! Rom bygdes icke på en dag. Hr Severin skall snart varda ett moget ollon, som den första vind kan fälla.

Han fortsatte åter skrifningen, men nu gick det icke så raskt som förut. Långa stunder satt han sysslolös, hvarunder hans tankar tycktes vara i så mycket ifrigare verksamhet. Ja, kunde jag blott få honom att välja Stefan Kuntze till budbärare. Hans bref skulle då icke brådt framkomma till sin bestämmelseort, mumlade han slutligen.

Brefven voro nu färdiga, och det var icke heller för tidigt, ty just som han nedpräntat de sista orden: »e. k. m:ts ödmjuka pligtige tro-

tjenare, Severin Norby, ritter», inträdde denne genom dörren i sällskap med marsken.

— Och hvem skola vi nu taga till brefvisare? yttrade hr Severin, sedan han för marsken uppläst skrivelserna. Det ligger makt uppå, att brefven så snart som möjligt framkomma till sin bestämelseort.

Hans yttrande var väl icke ämnadt som en fråga, ty det låg mera ett uttryck af begrundande i rösten, men Jesper skrifvare tog tillfället i akt och föreslog ödmjukt Stefan Kuntze en af slottsherrens lansknektar,

— Det är en man, på hvars trohet I kunnen lita, stränge herre, derpå sätter jag mitt hufvud i pant. Han är född i Jutterbock, der konung Kristian nu lär befinna sig, och är därför ganska lämplig för detta ärende.

Hans ögon voro med den upprigtigaste tillgifvenhet fästa på hr Severin, och hans röst lät lugn och öfvertygande. Äfven den skarpaste iakttagare skulle ej ett enda ögonblick kunna hafva misstänkt något svek hos denne man.

Norby satt ett ögonblick tyst.

— Ja, sämre budbärare tror jag mig kunna få, yttrade han efter en stunds begrundande. Karlen har förut användts i beskickningar och har städse fullgjort sina uppdrag ärligt och väl. Skaffa reda på honom, Jesper, och tillsäg honom genast infinna sig här.

Skrifvaren aflägsnade sig med en ödmjuk bugning och utan att med en min eller rörelse utvisa den triumferande glädje, af hvilken han var uppfylld. Ej en gång då han slutit dörren bakom sig, förändrades hans anletsdrag.

Han spelade ett högt spel, och han måste noga vaka öfver sig sjelf, att ingen fick en inblick i hans kort.

— Viljen I lyda mitt råd, hr Severin, så tagen I icke Stefaun Kuntze till eder brefvisare, yttrade hr Ulefeld, sedan tjenaren lemnat rummet.

— Och hvarför icke? frågade Norby förvånad. Är mannen icke att lita på?

— Om honom har jag väl mig ingenting bekant, svarade marsken, men eder skrifvare har föreslagit honom, och till den mannen sätter jag ingen lit. Det anar mig, att den magre tysken bär en orm i barmen, änskönt jag dock icke eger någon visshet derutinnan.

— I målen städse den onde på väggen, min gode Ulefeld, svarade slottsherren skratande. Väl tror jag icke min skrifvare är så enfaldig, som han säkert gör sig, men så arg en skalk, som I viljen hafva honom till, är han dock icke.

— Lyd dock mitt råd, ädle herre. Casper Cotvitz ämnar sig just öfver till Preussen, och på honom kunnen I lita som på eder sjelf.

— Men hafven I då något skäl att misstänka mannen? Blotta gissningar äro icke tillräckliga att taga heder och tro af en man.

Marsken omtalade, hvad han trott sig förmärka den dag, de danska sändebuden hade befunnit sig på slottet jemte några andra omständigheter, som voro egnade att styrka hans misstankar, men slottsherren skakade blott tviflande på hufvudet.

— För eder skull, Ulefeld, vill jag göra

hyvad I bedjen mig om, i all synnerhet som säkrare och bättre budbärare än välbördig hr Casper Cotvitz ej kan gifvas, men edra tankar om min skrifvare kan jag ej dela. Derfor tarfvas bevis, och sådana hafven I ej framlagt.

Marsken var glad, att han fått sin önskan uppfylld, och försökte ej vidare öfvertyga sin herre om skrifvarens otrohet. Han var ju för öfrigt icke ens sjelf fullt viss derpå, och då kunde han naturligtvis icke klandra hr Severin, att denne ej ville sätta tro till hans obestämda farhågor.

Det dröjde ej länge, innan skrifvaren åter inträdde i rummet.

— Stefan Kuntze skall genast infinna sig, herre, yttrade han.

Norby fäste sina skarpa, genomträngande ögon på mannens ansigte, men denne mötte lugnt hans blick.

— Jag har ändrat tanke, yttrade han, medan han fortfarande betraktade tjenaren. Hr Casper Cotvitz lär ämna sig öfvertill Preussen, och med honom blifver då passande läglighet att sända skrifvelsen.

Dessa ord, som med ens gjorde hans för-rådiska planer om intet, träffade den trolöse skrifvaren som en blixst från en klar himmel och gjorde honom för ett ögonblick ur stånd att bibehålla sitt lugn. En glimt af harm flammade till i hans mörka ögon, de bleka kinderna fingo en högre färg, och en lätt darrning flög öfver anletsdragen. Men i nästa ögonblick var han åter herre öfver sig sjelf, och ingen skymt af missräkning spårades i rösten, då han svarade:

— Som I befallen, stränge herre. Jag skall då tillsäga Kuntze, att han ej behöfver rusta sig ut för resan. Och med en bugning aflägsnade han sig åter ur rummet.

— Såg I hans min, hr Severin? yttrade marsken ifrigt, sedan de åter blifvit ensamma. Jag vill sätta mitt hufvud i pant på, att den mannens ord och sinnelag föga stämma öfver ens.

— Ja, jag kan ej förneka, det hans uppsyn syntes mig misstänkt. Haf emellertid tack för eder varning, marsk Ulefeld. Jag skall hafva ett öga på mannen.

En qväll några dagar derefter syntes en man långsamt och försigtigt utträda ur slottet genom den lilla slottsporten åt stadssidan till. Mannen var Jesper skrifvare. Sedan han stängt den tunga, jernbeslagna ekporten efter sig, skyndade han utefter slottet och stadsmuren söderut, till dess han hunnit fram till ett af de här befintliga stora jordfasta tornen, der han stannade i en af de mörka vrårna mellan tornet och stadsmuren. Han hade burit ett paket under armen, hvilket han nu framtog och utvecklade. Det var en munkkåpa af det slag, fransiskanermunkarne begagnade, grå till färgen med ydhängande hufva och rep. Mannen kastade hastigt kåpan öfver sig och drog hättan öfver hufvudet, så att nästan hela ansigtet skyldes; sedan han derefter kastat en spanande blick omkring sig för att undersöka, om någon märkte hans företag, skyndade han med snabba steg öfver »Södertorg» ned åt »Adelsgatan», derefter öfver »stora torget» fram mot tyskarnes helgedom S:t Maria.

Här strax i närheten af kyrkan gjorde han halt vid ingången till ett större stenhus. Dörren var stängd, men då skrifvaren låtit portklappen ljuda ett par gånger, hördes steg inne i huset; strax derefter sköts en liten lucka i dörren åt sidan, och ett par ögon blickade forskande ut på den besökande.

— Hvad viljen I, fromme fader? frågade den person, de båda ögonen tillhörde.

— Guds vän och ingens fiende, gaf skrifvaren till svar med en röst, som han skickligt förstod att göra nästan oigenkänlig.

Denna med kristendomens läror mera öfverensstämmande variation af de vilde vetaliebrödernas lösen tycktes hafva en magisk verkan, ty orden voro knappast uttalade, innan dörren stod på vid gafvel. Skrifvaren drog hufvan tätare tillsammans öfver ansigtet och trädde in i förstugan, hvilken svagt upplystes af ett vaxljus. Mannen, som öppnat dörren, och hvilken tydligen var en tjenare i huset, bad Jesper skrifvare följa sig, efter att dock först hafva ytterligare bestått honom ett nyfiket ögonkast, och gick derefter sjelf före uppför en tämligen smal stentrappa. Här uppe i andra våningen gick en smal korridor tvärs genom huset. Tjenaren öppnade en dörr längst bort i ena ändan, och skrifvaren inträdde i ett litet rum, hvars hvälfda tak och små fönsteröppningar utvisade husets ålder.

I rummet befunno sig förut tre personer, en äldre man, hvars utseende och klädedrägt röjde den förnämde borgaren. Det var värden på stället, den förmögne och inflytelserike köpmannen Hans Pederssen. Han var utstyrd i en

kort rock af fint engelskt kläde, knäbyxor af samma tyg, långa hvita strumpor uppfästade med röda band, och ett veckadt linnekrås kring den fylliga halsen. De tvänne öfriga voro krigsmän, hvilket man genast märkte lika mycket af deras martialiska utseende som af svärden vid deras sida. Den ene var en tysk höfvidsman vid namn Sebastian Frölich, den andre, en af Severin Norbys underbefälhafvare, Rolof Casparsson. De tre männen sutto vid ett stort, brunmåladt bord, och deras enda sysselsättning tycktes bestå i att långsamt tömma de silfverpokaler med öl och mjöd, hvilka stodo framför dem på bordet.

Vid skrifvarens inträde sågo de upp, och undran och förvåning lästes i de blickar, de fäste på honom. Men då tjenaren slutit dörren bakom sig, och Jesper skrifvare kastat hufvan tillbaka, utbyttes deras förvåning i den största munterhet, som, åtminstone hvad Hans Pederssen beträffade, gaf sig luft i ett skallande gapskratt.

— Hvad, hafven I lemnat hr Severinstjenst för att egna eder åt klosterlifvet? yttrade denne, sedan hans munterhet något lagt sig. Vid S:t Stefan, nu månede man för sann kunna kalla eder en ulf i fårakläder.

— De andra herrarne skrattade, men skrifvaren svarade lugnt, under det han tog kåpan af sig och hängde den på en krok i väggen:

— Genom kåpan tränga inga nyfikna blickar, och det torde vara bäst, när man går sådana vägar som jag i afton.

— Försigtigheten är en dotter af visheten

inföll den tyske höfvidsmannen komplimenterrande, under det han flyttade sig längre in på bänken för att gifva den nykomne gästen plats. Denne var synbarligen väntad, men ej heller flere, ty på bordet stod utom de trenne herrarnes pokaler, ytterligare en bägare, till bredden fylld med skummande mjöd.

— Och huru hafven I lyckats i edert åtagande? frågade Sebastian Frölich skrifvaren, sedan denne på värdens uppmaning tagit några djupa klunkar ur sitt stop,

I stället för att svara sneglade denne bort åt dörren. Pederssen förstod hans mening och yttrade med ett litet småleende:

— I kunnen vara lugn, murarne äro tjocka, och icke ett ord af vårt samtal kan tränga till obehöriga öron. Jag vill dock regla dörren, änskönt ingen lärer komma att öfverraska oss; min tjenare har fått stränga befallningar att ej släppa någon in, som ej känner vår lösen.

Han gick bort och sköt regeln för dörren, och först sedan detta försigtighetsmått blifvit vidtaget, besvarade Jesper skrifvare höfvidsmannens fråga.

— Det har gått öfver förväntan bra. Genom några af knektarne, på hvilka jag visste mig kunna lita, har jag lyckats utröna tänkesättet hos en stor del af besättningen på slottet. Som I måhända veten, utgöres den af omkring 1,200 man förutom hr Severins lifsvänner, hvilka torde kunna räknas till halftannat hundrade. Hälften af alla dessa knektar, hvilka hufvudsakligen utgöras af fångar, som återfått sin frihet genom att gå i den mäktige sjöröfvarens

tjenst, önska ingenting högre än att få spela slott och län hr Severin ur händer. Och många flere torde vara villiga till den leken, om blott man vill väga deras tjänst upp med guld.

— Ja, Jesper skrifvare har rätt, inföll Rolof Casparsson, en ung man med ett lifligt, förslaget utseende, snören I ej för hårdt till pungen, skola ej många af hr Severins knektar blifva honom trogna. Derför ansvarar jag med mitt hufvud.

— Penningar skola, vid Gud, ej fela, svarade hr Sebastian. Visborgs slott och hr Severins hufvud äro värda många gyllen, och konung Fredriks och Danmarks råd äro ej njugga betalare. Hvarje lansknekt, som vill lemna oss sitt bistånd, skall antagas i konung Fredriks tjänst, och hans sold skall ökas med ytterligare en gyllen i månaden. Och I, gode herrar, skolen ingalunda blifva obelönade för edra tjänster.

Rolof Casparsson följde med största uppmärksamhet den tyske höfvidsmannens ord, och hela hans ansigte lyste af tillfredsställelse vid de sista orden. Kärleken till timliga fördelar tycktes vara en af de medverkande faktorerna till hans förräderi mot sin herre. Jesper skrifvare deremot svarade med en mörk blick:

— Jag bekymrar mig föga eller intet om, hvad vinst jag kan skörda på detta företag, blott jag kan bidra till Severin Norbys fall. Den mannen har jag svurit hämd, och hämnas skall jag, eller ock sätta lifvet till.

Det var en glöd i blicken och ett uttryck af outsläckt hat i röst och anletsdrag, som

ej lemnade något tvifvel öfrigt, att hans ord voro allvarsamt menade.

— I hafven väl gått varliga till väga, yttrade hr Sebastian efter en stunds tystnad. Det är öfverflödigt att nämna för eder, det vi måste använda den största försigtighet för att komma till ett lyckligt slut.

— Var tröst, hr Sebastian! När det gäller hufvudet, ser sig äfven den mest lättsinnige väl före. Allt skall varda så väl spunnet, att hr Severin icke skall se maskorna, innan han fastnat i dem. Han sitter nu och språkar gammans ord med edra tre följeslagare, hr Sebastian, och tänker icke på myteri hos sin besättning mera än det barn, som föddes i går.

De trenne personer, om hvilka skrifvaren talade, voro riddaren Anders Bille, den äldste medlemmen af det danska riksrådet, Eske Bille, likaledes medlem af rådet, samt en adelsman vid namn Mikael Brockenhus, hvilka alla jemte Sebastian Frölich blifvit utsända från Danmark för att söka bringa slottet och staden i danskarnes händer. Skulle det ej lyckas dem bättre än Claus Bille och Wulff van der Wisch att öppet genom öfvertalningar förmå Norby till affall, hade de fått hemliga instruktioner att försöka hvad list och svek skulle kunna uträtta. Norby vore en allt för farlig fiende för att man ej med hvad medel som helst skulle söka besegra honom.

Och hafven I närmare öfvertänkt, huru den väfnaden skall läggas? frågade Hans Pedersen, som hittills suttit tyst. Han var de danske herrarnes värd, och som han var konung Fredriks

sak tillgifven, och dessutom förbittrad på hr Severin för hans kaperier, hade han blifvit invigd i sammansvärjningen, hvilken han genom sin rikedom och sitt inflytande mycket kunde understödja.

— Ja, derpå beror allt, instämde Sebastian Frölich. Vi måste draga så många af hans knektar som möjligt öfver på vår sida, eljes varder det lätteligen ett vågspel, som kan kosta oss alla halsen. Det är vanskligt att köpa qvastar af en skorstensfejare och icke lätt att bedraga en skålm, säger ordspråket. Severin Norby är en farlig man att gifva sig i lek med.

Jesper skrifvare log föraktligt.

— Frukten I er kanske, stränge herre? Ännu är det ej för sent att draga foten tillbaka.

— För feighet har man ännu aldrig förebrått Sebastian Frölich, svarade denne, i det han med en stolt åtbörd strök sina yfviga knävelborrar. Men låt höra, huru I tänkt eder saken. I ären en förslagen man, Jesper, och kännen bättre än någon annan ställningen på slottet. Och fören I detta företag till en lycklig utgång skall eder belöning blifva riklig, det löftet gifver jag eder på min herre och konungs vägnar.

Skrifvaren tog en djup klunk ur bägaren, hvarpå han yttrade:

— Nåväl! I skolen nu få höra min plan. Vi hafva i dag onsdag. Om fredag, som är S:t Mattei dag, tänker hr Severin mönstra hela sin styrka på slätten utanför Söderport. De

knektar, som äro vår sak tillgifne, uppsäga då hr Severin sin tjenst. Blifva dessa då tillräckligt många, låter Rolof Casparsson det danska baneret flyga ut, hvarvid de upproriske samlas under hans fana, och flere, med hvilka vi förut ej vågat tala, lära strömma till, då de få veta den rikliga sold, konung Fredrik utlofvat. På eder styrka beror då, huruvida I skolen angripa hr Severin, och dem, som blifvit honom trogne, eller I genast skolen skynda till Söderport, som under hela mönstringen står öppen och obehakad. Det sista lärar dock vara det säkraste. Och dermed är hela staden i edra händer.

— Men slottet, huru skola ni blifva herrar öfver detta? Det är dock den värsta nöten att knäcka, yttrade Sebastian Frölich, hvilken den listige skrifvarens plan ej tycktes behaga så synnerligen mycket.

— Det skall blifva lätt nog, svarade denne, och ett leende af demonisk fröjd flög öfver hans hårda, skarpa anletsdrag. Knappast hundra man blifva kvarlemnade till betäckning på slottet, och dessa lära ej kunna göra oss verksamt motstånd.

— Men I glömmen, att dessa hundra man befinna sig inom slottets fasta murar, och hafva öfverflöd på blidor, slangor och fältstycken, då vi deremot icke hafva något skytte. Eder plan duger sannerligen icke. Bättre vore det då att öfverrumpla hr Severin inne i slottet.

Jesper skrifvare lät sina små, spelande ögon öfverfara sällskapet, under det han med

ett knappt märkbart löje åhörde höfvidsman-
nens tal.

— I han icke fått allt att veta ännu,
svarade han, och han sänkte rösten nästan till
en hviskning. Jag vill sörja för, att I utan
att mista en enda man skolen komma in i
slottet.

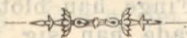
De trenne herrarne betraktade med blickar
af största nyfikenhet och odeladt intresse den
sluge skrifvaren, hvilken för att ytterligare
förhöja verkan af sina ord, gjorde ett litet uppe-
håll, innan han fortfor:

— Om aftonen, då skymningen fallit på,
skolen I få se ett ljus tändas i det öfversta
af de fönster i slottet, som vetta längst åt
hamnen. Hållen eder då färdig med ett fem-
tiotal pålitlige karlar nere vid Sjöfästet, I veten
hvar det ligger, och vänten der, till dess jag
kommer. Jag skall svara för det öfriga. Sörjen
blott för att alla torn och portar på stadsmuren
blifva väl besatta!

Hr Sebastians farhågor hade nu fullkom-
ligt försvunnit, och tryckande den ränkfulle
skrifvarens hand yttrade han i en ton af den
största belåtenhet:

— Vid alla helgon, I skullen kunna be-
segtra sjelfve den onde med eder rådighet och
slughet. Och, som sagdt, belöningen skall ej
uteblifva.

Ännu en lång stund sutto de fyra männen
tillsammans smidande sina mörka planer mot
Severin Norby och hans välde på Gotland.

SJUNDE KAPITLET.

På gyljarestig.

Daniel von Köln gick med långsamma och dröjande steg uppför trappan, som ledde till Jakob Müllers enskilda rum, — det var dagen efter det hemliga rådslaget hos Hans Pedersen. Han hade länge tänkt besöka rådsherrn för att anhålla om hans dotters hand, men så krigsman han än var, hade han hittills saknat mod dertill. Dock fruktade han ej så mycket för fadrens bifall som för dotterns. Han hade sagt sig sjelf, att all hennes ovänlighet och köld mot honom, alla hennes stickord och vredgade blickar blott voro ett pansar, bakom hvilket hon med qvinnans vanliga list och nyckfullhet doldé sina rätta känslor, men huru mycket han än bemödat sig att tro derpå, så hade dock ett ganska starkt tvifvel på Ingrids bevågenhet för honom stannat kvar i hans själ. Men lika mycket! Finge han blott hr Jakobs bifall, så bekymrade han sig föga, om Ingrid

sade nej tusen gånger. Och med denna föresats öppnade han dörren till hr Jakobs rum.

Denne mottog sin gäst med den största artighet.

— Märkligt ärende månede det vara, som leder edra steg till mitt ringa hus, junker Daniel, yttrade han med ett småleende. Jag minnes ej den dag, I sist satten eder fot inom dessa murar. Hans lifliga, bruna ögon, som han aldrig höll länge fästade på samma ställe, hvilade ett ögonblick med ett uttryck af tillfredsställelse och förhoppningsfull väntan på den unge, ståtliga mannen. Han hade länge gifvit akt på hans uppmärksamhet mot hans dotter, och en förbindelse med den förnäme junkern var honom ingalunda emot. Visserligen var Daniel von Köln en af den hatade hr Severins män, men till och med detta kunde någon gång blifva till fördel för honom, i all synnerhet som han trodde sig ha bekant, att Daniel von Köln icke var fästad vid sin herre med allt för starka band. Och detta hans välvilliga sinnelag mot den unge väpnaren var orsaken till hans vänliga småleende och uppmuntrande blickar.

— I hafven gissat rätt, hr Jakob, svarade junker Daniel, som kände sig styrkt af det mottagande, han rönte. Det är en sak af så stor vikt för mig, att mitt väl eller ve hänger deruppå. Hans kinder fingo en litet högre färg, då han fortsatte: I hafven redan förmodligen gissat, att det är eder sköna dotter, mitt ärende rörer. Hon har fånglat mitt hjerta med fjjettrar så starka, att jag hvarken vill eller kan sönderslita desamma. Och är det därför min begäran

till eder, hr Jakob, att I täcktes skänka mig eder dotters hand. Timliga egodelar fattas mig ingalunda, och ett gammalt välfrejdadt namn och ett adligt sköldmärke torde ej heller vara något att förakta.

En annan skulle kanske stött sig på det säkra i hans röst och det öfvermodiga skrytet i hans ord, men hr Jakobs tillfredsställelse med det förmånliga giftermålspartiet var allt för stor, för att han skulle lägga märke dertill.

— Eder begäran kan ej annat än glädja mig, junker Daniel, yttrade han, dock utan att låta sin belåtenhet allt för mycket framskina, och mitt bifall vill jag därför gerna lemna eder. Men saken rörer förnämligast min dotter, och jag vill därför ej afgöra den henne oåtspord. Tala sjelf med henne derom, så framt I nämligen icke redan öppnat edert hjerta för henne. Nu för tiden pläga ungersvennerna ej draga i betänkande att tala med dottern om älskog, innan man inhämtat fadrens samtycke.

— Nej, derutinnan har jag ingenting på mitt samvete. — Men derest eder dotter skulle hysa några betänkligheter, fortsatte han i en ton, betydligt mindre säker än nyss förut, om hon, det Gud förbjude, ej skulle inse sitt eget bästa, så sätter jag min lit till, att jag har edert samtycke, och att det skall lyckas eder klokhet och faderliga myndighet, hvad det ej lyckas min trogna kärlek.

— Ären I klenmodig, junker Daniel, svarade hr Jakob skrattande. Det trodde jag dock icke om så rask en krigare. Följen mig,

så skall jag ledsaga eder till Ingrid. Jag skall sedermera sjelf tala med henne i denna angelägenhet.

De följdes åt till Ingrids rum, hvilket var beläget i samma våning. Vid de båda herrarnes inträde satt hon i den djupa fönstersmygen på en bänk, betäckt med blått hyende, sysselsatt att fastsy en bord af finaste broderi på en liten lågkullig sammetsbaret. Då dörren öppnades, lyfte hon sina ögon från arbetet, och en djup rodnad öfverfor hennes vackra ansigte, när hon fick syn på junkern.

— Junker Daniel har bedt om ett samtal med dig, Ingrid, yttrade hr Jakob. Lyssna noga till hvad han har att säga dig, och tänk dig väl före, innan du lemnar honom ditt svar!

Med dessa ord aflägsnade han sig, och de båda unga voro ensamma.

Ingrid böjde sig djupare ned öfver sitt arbete och tycktes hafva föresatt sig att ej börja samtalet, om hon ock skulle tåga i evighet. Och junker Daniel, som eljes ej hade långt efter ord, ansträngde sig synbarligen för att finna någon passande inledning till hvad han ville säga. Han väntade tydligen, att Ingrid skulle komma honom till hjälp, men då detta ej skedde, måste han slutligen sjelf afbryta den pinsamma tystnaden:

— Det faller eder säkerligen underligt före, stolts jungfru, att jag begärt ett samtal med eder, yttrade han därför, inom sig fullt öfvertygad, att hon ganska väl förstod anledningen till hans besök.

— Ja, jag måste bekänna, att min förvåning var stor, då jag såg eder tråda in, svarade Ingrid, och tonen i hennes röst røjde tydligt, att det icke varit någon glad öfverraskning för henne. I skolen nämligen veta, att med undantag af min fader och vår gamle tjänare Erland aldrig någon man förut satt sin fot inom denna lilla kammars fridlysta område.

— Jag beder eder ödmjukligen om tillgift, att jag inträngt i eder helgedom, svarade junker Daniel, och hans röst lät mycket undfallande och ångerfull. Jag hade ej heller fördristat mig dertill, om icke eder fader sjelf föreslagit det och beledsagat mig hit.

Återigen uppstod en kort tystnad, hvarunder Ingrids mjuka fina fingrar voro i oafbruten rörelse med att fastsy de glänsande trådarne på sammeten.

— Men så är ock mitt ärende af den art, att det torde berättiga mig till en sådan djerfhet, fortsatte junkern. Hans stora, mörka ögon hvilade med ett uttryck af förtärande passion på den unga flickans sköna anletsdrag, hvilka nu en lätt rodnad gjorde ännu mera tilldragande. Hon höll ögonen fastade på arbetet, men hon kände likväl, eller rättare sagdt anade, huru hans blickar hvilade på henne, och denna känsla dref blodet ännu högre upp i hennes ansigte.

— Så låt mig då höra edert ärende, junker Daniel! Men det måste vara af glädjande beskaffenhet, hvar så I ej viljen försvåra eder

förbrytelse, svarade hon med ett försök att skämta.

— Behöfven I väl fråga mig derom, Ingrid? Kunnen I ej förstå det språk, som mina ögon och anletsdrag så länge talat, änskönt mina läppar varit tysta. Hafven I ej märkt, att I för mig utgören solen, förutan hvilken allt är mörkt och öde; säg Ingrid, hafven I ej förmärkt detta? Han nästan stötte fram orden, och hvarje drag i hans ansigte talade om en lidelse så stark, att Ingrid bäfvade i sitt innersta. Han skyndade fram till hennes sida, och i det han böjde sig ned öfver henne och fattade hennes hand, fortsatte han:

— Ja, min kärlek till eder är stark som hälleberget och skall trotsa både himmelens och jordens makter. Käraste Ingrid — hans röst blef med ens ödmjuk och bedjande — icke viljen I väl krossa ett hjerta, som klappar endast för eder, icke viljen I väl göra mig till den olyckligaste menniska på jorden? Sä g, att I viljen blifva min trogna husfru, Ingrid! Sannerligen för Gud, jorden äger ej de skatter, som jag i så fall ej ville erbjuda eder. Rikedom och ära skola blifva eder lott, i syndal och flöjel skolen i varda klädd, och skaror af svenner och tärnor skola efterkomma eder minsta vink.

Ingrid drog häftigt bort sin hand, och motvilja för att ej säga afsky lästes tydligt i de blickar, hon fäste på honom.

— Förstoden I sjelf ögonens språk, svarade hon, kall och lugn som stenväggen bakom henne, så haden I aldrig kommit för mina öron med

detta tal. Eder kärlek må vara än så stark, jag kan dock aldrig blifva eder hustru.

— Och hvarför icke, stolts jungfru? I månden dock akta mig värdig att få veta orsaken till eder vägran. Äfven han hade nu blifvit lugn, men det var det hotande, hemska lugnet före stormen.

— Jag torde väl ej vara skyldig besvara eder fråga, men jag vill dock göra det. Orsaken, junker Daniel, är den, att, om jag ock lefde i hundra år, jag ej för eder skulle kunna fattas af de känslor, som en qvinna bör hysa för sin herre och man. Det är ett skäl, som talar, menar jag. Och nu blefve jag eder tack skyldig, om I ej slösade flera ord på denna sak.

Det var ord, som ej lemnade rum för någon tvekan om hennes rätta sinnelag. Junker Daniel stod mörk som ett åskmolv, och hans ögon sköto blixtar mot den unga flickan, som vågade så uppenbart trotsa honom.

— Ja väl, I skolen få eder vilja fram, stolts jungfru, utbrast han slutligen med ett hänskratt. Jag vill ej spilla flera ord på denna sak, ty hvar så i sägen ja eller nej, skolen I dock tillhöra mig. Jag har eder faders ord derpå, och det lärer han icke rygga för edert egensinnes skull, jungfru Ingrid. Små foglar sätter man i bur, och då varda de snart tama.

I talen ett språk, ovärdigt en riddersman, junker Daniel, svarade Ingrid, full af qvinlig värdighet. Och i det hon med en stolt åtbörd pekade mot dörren, fortsatte hon: Jag har hört nog nu. Hafven I ej alldeles förgätit,

hvad riddaresed bjuder, så lemnen I genast detta rum.

Den stolte junkerns ansigte öfvergöts af en mörk rodnad, och hans ögon blixtrade som skarpslipade svärd.

— Vi hafva ännu icke talat sista ordet med hvarandra, jungfru Ingrid, yttrade han med en röst, som darrade af vrede. Han vände sig derpå hastigt om och lemnade rummet.

Då han väl hade gått, var det slut med Ingrids lugna värdighet. Heta tårar strömmade nedför hennes kinder, och kastande sig på knä framför ett litet krusifix af silfver, som hängde på väggen, uppsände hon en innerlig bön till himlen om hjälp och beskydd mot den mörke junkern och hans giljareplaner.

Denne skyndade emellertid med häftiga steg framåt Strandgatan. Han var för mycket upprörd för att kunna fullkomligt beherska sina anletsdrag, och de personer, han mötte, och af hvilka flere än en finga sig en knuff, då de ej fort nog gingo ur vägen, sågo med förvåning efter den ståtlige mannen, undrande hvad det var för en sorg, som rammat honom.

Denna fråga gjorde sig ock säkerligen en lång, bredaxlad man, hvars klädebrägt med länsherrens vapen insydt i rocken utvisade, att han var en af hr Severins syenner, ty han stod en lång stund och såg efter den unge adelsjunkern. Slutligen fortsatte han dock sin väg uppåt staden, och följande de krokiga, villsamma gatorna, befann han sig snart på södra Kyrkogårdsgatan strax intill det hus, hvilket föregående qväll varit målet för Jesper skrif-

vares vandring. Han närmade sig en gesäll, som kom bärande med några varupackor och frågade denne, hvem huset tillhörde. Sedan han af denne fått veta, att husets egare var den rike köpmannen Hans Pederssen, vände han åter om och gick nu genaste vägen till slottet.

Senare på qvällen, då marsken Ulefeld begaf sig öfver inre borggården åt frustugan till, hejdades han af den långe svennen, som bad att få säga honom några ord. Då svennen tillika yttrade, att det, han hade att berätta, måhända skulle visa sig vara af ej ringa betydelse för hr Severin, bad marsken honom följa sig till sitt rum, der de kunde tala ostörda med hvarandra.

— Nå, hvad har du att nu förkunna mig, Staffan, frågade Ulefeld, sedan de inkommit i marskens enskilda rum. Är det kanske några illistiga anslag mot vår nådige herre, som dina vaksamma ögon uppspanat?

— I kommen måhända sanningen närmare, än I anen, ädle herre, svarade svennen, och hans kloka, redliga ögon-fästes med ett uttryck af bekymmer och oro på marsken. Dock famlar jag själf i mörkret och borde kanske ej ens till eder hafva nämt något om mina misstankar. Men varnad man är väpnad man, och så tänkte jag, att jag väl åtminstone ej kunde komma någon skada å stad, om jag berättade, hvad jag sett.

— Guds död, skulle här vara något föräderi å färde! Dina ord bruka ej vara toma

munväder, Staffan, men denna gång lär du dock ha sett i syne.

— Hör sjelf, nådige herre, och döm sedan! I går qväll, ungefär vid denna tiden, var jag ute i staden i ett ärende, och då jag återvände hem, mötte jag en fransiskanermunk med hufvan så djupt neddragen öfver ansigtet, att endast en helt liten del af detsamma var synligt. Just då jag af nyfikenhet kastade en blick på mannen, föll ljusskenet från ett bodfönster öfver honom, och jag kunde tydligt urskilja hans ögon under hufvan. Jag menade mig förut hafva sett dessa svarta ögon, och snart nog föll det mig ock in, att det var Jesper skrifvare, jag tänkte på.

— Ah! utbrast marsken, och hans stämma röjde ett vaknande intresse.

— Jag skrattade sjelf åt den tanken, att den magre, enfaldige skrifvaren skulle smyga sig genom gatorna i en gråbroders kåpa, fortsatte svennen sin berättelse, men då jag närmare betraktade mannen, fann jag, att äfven hållningen och gången erinrade om hr Severins skrifvare. Detta föll mig helt underligt före, och jag beslöt därför att följa mannen för att om möjligt få ljus i saken. Utanför ett hus strax i närheten af tyskarnes helgedom — jag har i dag fått veta, att huset tillhör en borgare vid namn Hans Pederssen, densamme, hoshvilken de herrar äro inqvarterade, såsom I veten, — stannade han och blef efter en stunds väntan insläppt, dock ej förr än att hafva yttrat några ord såsom till lösen.

— Och är detta allt, hvad du har att förmåla? frågade Ulefeld, då svennen gjorde ett uppehåll.

— Nej, ännu är visan icke slut, herre. Jag hade väl näppeligen sjungit den för eder, om det icke funnits ett par verser till. — Jag beslöt att stanna utanför huset för att afvakta gråbroderns återkomst, ty jag kunde icke få den tanken ur mitt hufvud, att det var Jespers ansigte, jag såg under hufvan. Mannen måste emellertid haft mycket att beställa derinne, och jag började redan att tröttna på att vänta, då han äntligen trädde ut genom dörren. Men nu var han icke ensam. Och kunnen I gissa, hvem det var, han hade I sitt sällskap?

— Jag är icke fallen att tyda ut gåtor, Staffan, svarade marsken med ett småleende.

— Det var höfvidsmannen för en af hr Severins rotar, Rolof Casparsson. De båda männen följdes åt till stora torget, men der skildes de åt och gingo så hvar sin väg. Jag följde munken, som med hastiga steg fortsatte sin väg fram åt Söderport till. Och min möda blef ej obelönad. Strax i närheten af slottet försvann mannen i en mörk skugga, som bildades af slottsmuren, och när han åter trädde fram i månljuset, hade munkens gråa kappa lemnat plats för Jesper skrifvares långa, svarta rock. Hvad sägen I nu om min syn, herre? Jag menar, att den mannen vandrar på förbjudna stigar, då han behöfver skylta sitt knottiga ansigte under en gråbroders kåpa.

Marsken satt en stund tyst, med oro be-

grundande den trogne svenns berättelse. Hans misstankar om skrifvaren hade nu vunnit bekräftelse, och han beslöt att så fort som möjligt söka skaffa honom bort ur hr Severins tjänst. Men hvad var det väl för planer, som hans utan tvifvel listiga hjerna utkläckt, och som behöfde så väl skyddas, att ej ens nattens mörker var tillräckligt att dölja dem? Ja, derom sväfvade han i den djupaste okunnighet, och dock var kunskapen derom af den största vikt. Och att äfven en af höfvidsmännen tycktes vara invigd i de ränker, hvilka han var öfvertygad, att den förslagne skrifvare hopspunnit, gjorde honom ännu mera orolig.

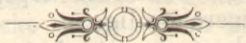
— Och du tror, att någon fara hotar hr Severin? frågade han slutligen svennen.

— Ja, nog gälde den svarte skrifvarens nattliga vandring hr Severin, derom lärar ej vara något tvifvelsmål; men hvad han nu än hopspunnit, så äro trådarne i hans väfnad så fina, att de ej äro goda att skönja. Vår nådige herre torde göra säkrast i att hafva ögonen öppna och ej sätta för mycken lit till alla sina män. Nu under några dagars tid har jag sett knektarne tissla och tassla med hvarandra, och den fördömde skrifvaren har haft mycket att beställa i borgstugan. Mähända är det derifrån faran hotar.

— Ja, huru det nu är, så vilja vi hålla ögonen öppna, Staffan. Mähända hjälper oss slumpen att finna tråden till den svåra härfvan; hvarom icke skola vi vara på vår vakt I morgon, då mönstringen sker, skall jag draga försorg om, att endast pålitlige män blifva kvar

till slottets bevakning, och du skall vara bland dessa, så att du må kunna hålla ett vaksamt öga på skrifvaren.

Och sedan han ytterligare uppmanat den trogne svennen till uppmärksamhet, lät han honom aflägsna sig, föga anande, att han redan följande dag skulle få en klar inblick i de planer, hvilka nu ännu lågo i det djupaste mörker för honom.

ATTONDE KAPITLET.

En misslyckad lek.

St. Mattei dag, den 21 September, ingick klar och solig. Redan tidigt förmärktes en liflig rörelse på slottet, jernklädde knektar skyndade af och an på borggården, vapen fejades och rustades i ordning, befallningar utdelades och verkställdes, och öfver all denna brådska, alla dessa krigiska tillrustningar kastade Septembersolen sina milda strålar, förgyllande de skarpslipade svärden och brytande sig mot sköldarnes glänsande metallskifvor.

Fram på eftermiddagen skulle mönstringen äga rum, och vid denna tid såg man ock den ena afdelningen efter den andra af hr Severin folk draga ut genom de öppnade slottsportarne och framåt Söderport. Först syntes hr Severin sjelf, omgifven af sina förnämste män. Hans kämpagestalt var iförd full krigsrustning med benskenor, brösttharnesk och hjälm, från hvilken senare en stor ljusgul plym vajade.

Så kommo slottsherrens lifsvänner i jämna led, 120 till antalet. Efter dem följde baneret, buret af fänrik Eyler, och så kommo slutligen de olika fänikorna (afdelningarne) af knektar i blanka rustningar, hvar och en anförd af sin höfvidsman och tillsammans utgörande en styrka af omkring 1100 man.

På den öppna platsen utanför Söderport, hvilken ännu i dag tjenstgör som exercisplats, gjordes halt, och mönstringen begynte. En stund fortgick den utan något störande afbrott, men plötsligt förmärktes en liffigare rörelse i leden. Den ene efter den andre af knektarne vägrade att vidare tjena hr Severin, och hvarken böner eller hotelser af höfvidsmännen uträttade något. I början fäste man ej någon synnerlig vikt vid denna omständighet; den tid, för hvilken de fleste af knektarne tagit sold, var ute, och de voro därför i sin fulla rätt att lemna sin tjenst. Men rörelsen antog snart större och mera hotande dimensioner. Öfverallt trädde män ur ledet under yttrande, att de tjenat hr Severin länge nog, de viste nog en annan herre att tjena. Oredan och oordningen tilltog, höfvidsmännen skyndade villrådiga fram och åter, och under tiden samlade sig de upproriske ett stycke från det öfriga manskapet, hvilket de snart voro nära dubbelt öfverlägsna i antal.

Hr Severin hade i början med förvåning betraktat det oväntade uppträdet och äfven själf sökt öfvertala nå gre af knektarne att kvarblifva i hans tjenst; han hade ju alltid på sin nådige herres vägnar ärligen betalt dem. Ja, de gäfvu ej honom skulden, hade de svarat,

han hade alltid ärligen och redligen gifvit dem sin sold, men nu voro de sinnade att söka sig en annan herre.

Marsken Ulefeld skyndade nu fram till Norby och hviskade några ord i hans öra. En mörk rodnad öfverfor den oförskräckte mannens anletsdrag och en blixst af vrede ljungade fram under de buskiga ögonbrynen, men ej ett enda drag i hans ansigte utvisade någon fruktan för den hotande faran. I spetsen för sina lifsvänner skyndade han fram mot de upproriske, och medan hans skarpa ögon lugnt öfverfor de hopade skarorna, yttrade han med hög röst:

— Sällsamt förefaller det mig, att I nu så många uppsägen eder tjenst, då jag förut aldrig försport någon klagan från eder sida. Dock vill jag ännu lemna eder tillfälle till besinning. Hvar, som vill gå i min sold, vill jag rikligen aflöna, och alla brister, I kunnen påvisa, skall jag söka att afhjelpa, så mycket i min makt står. Det svär jag vid mitt ärliga sköldemärke.

Hans ord förfelade icke att göra intryck på en stor del af männen. Han var dock en herre, som en ärlig krigare med glädje kunde tjena, och den höga sold, de danske herrarne utlofvat, hade man ännu icke i handen. Man blickade tvehågsne på hvarandra och började hviskande rådslå, hvad man borde företaga sig, då en händelse inträffade, som med ens förändrade skådespelets hela karaktär.

En af de knektar, som stodo hr Severin närmast, en lång, starkt bygd man med ett par lömska ögon, utropade plötsligt, i det han höjde sitt svärd:

— Vi känna till dina visor, och det lyster oss ej längre höra på dem. Laga dig genast dina färde, eller det gäller ditt lif, så mäktig en herre du än är.

Han hade knappast uttalat orden, innan Norby, hvars ansigte flammade af vrede, höjt armen och med knutna näfven gifvit den fräcke knekten ett slag i ansigtet, som kom denne att tumla till marken.

— Förmätne hund, dundrade han, är det i sådana ordalag, du talar till din herre?

Denna tilldragelse blef emellertid signalen till öppna fiendtligheter. De upproriske formärade sig i slagordning under anförande af Rolof Casparsson, som nu, dragande största delen af lifsvännerna med sig, öppet öfvergick på deras sida. Dock tvekade den otrogne höfvidsmannen, huruvida han skulle angripa hr Severin, som genast då, han märkte, hvilken vändning sakerna togo, låtit uppställa sitt folk, beredd att möta ett anfall, eller han skulle följa Jesper skrifvares råd och utan att riskera äfventyret af en drabbning skynda till Söderport och bemäktiga sig staden, innan det kanske blefve för sent. Efter någon tvekan bestämde han sig för det senare.

De redan lyfta pikarne och svärden sänktes därför åter; i stället för att rusa framåt till anfall, drogo sig de upproriske skyndsamt tillbaka, och snart var Söderport och med det samma hela staden i deras våld.

Rolof Casparsson höll nu råd med någre af knektarne, och man beslöt att genast tåga mot slottet för att om möjligt genom öfverrumpling intaga detsamma. Men här hade man

anat oråd. Portarne voro stängda, fällgallren nedfälda, vindbryggorna uppdragna, och alla torn och murar besatta. Casparsson låtsade sig blifva mycket förundrad och ropade åt vakten, att han ville blifva insläppt med sitt folk. Slottsherrens egne män månde man väl ej vilja neka inträde. Men fogden, Jöns Wildh, som stod innanför en af skottgluggarne, ropade tillbaka, att därför ville han ansvara inför sin herre. Det likade sig till, att de kommo mera såsom fiender än som vänner.

Visserligen voro de upproriske omkring 700 man starka, då på slottet funnos knappt 150 man, men Rolof Casparsson vågade dock icke företaga någon stormning. Han kände för väl slottets väldiga murar och fasta bastioner för att tro sig kunna utan några kraftiga eldvapen eller särskilda stormningsredskap intaga detsamma, och därför beslöt han hellre afvakta den hjälp, Jesper Skrifvare utlofvat. Af hr Severin sjelf hade han ingenting att frukta, ty denne kunde ej komma in på slottet med sitt folk, eftersom portarne vettade åt stads- sidan, och ingen ingång fans från fästet. Posterna på stadsmuren och vid portarne hade öfverallt indragits och ersatts med pålitlige män, så att hela staden nu befann sig i de affällige knektarnes händer.

I staden hade ryktet om soldaternas myteri genast spridt sig; man visste äfven att berätta, att det var de danske herrarne på slottet, som tillstält detsamma, och att staden blifvit intagen i konung Fredriks namn. Och ej nog dermed, man och man emellan gick talet, att

en drabbning utkämpats med slottsherren och de af hans folk, som blifvit honom trogna, och att hr Severin sjelf omkommit i striden; och allt efter som man var hr Severin eller de danske tillgifven, förmörkades eller ljusnade ansigtet. Norbys anhängare vågade dock icke högt uttala sin förtrytelse. De affällige knektarne tågade under sång och skral genom gatorna, och bestraffade handgripligen hvar och en, som ej ville instämma i deras fröjderop och hell för konung Fredrik Flerstädes blefvo fönster och dörrar inslagna, der man visste, att någon misshaglig person bodde, och ej alltid läto de råde krigarne det stanna dervid.

En liten trupp af fem i full krigsrustning utstyrde knektar kom tågande framåt Strandgatan samtalande om de nyss timade händelserna och utbytande sina åsikter om bästa sättet att få slottet in. De fem männen hade hunnit till hörnet af S:t Novgorodsgränd, då de med ens stannade, öfverraskade af att få höra sång af en stark karlstämman inne ifrån gränden. Dock var det icke sjelfva sången, utan fastmera orden, som väckte deras häpnad.

»Vi klage det alle
för herrar och välde
och för utländske städer
hvad Sverige är skedd
med svek och falskhet,
som danskar fara med.
Svenske män,
I akten det än,
när I hören det qvädas.»

Det var första strofen till den s. k. gutlandsvisan, hvilken skildrar krigshändelserna

på Gotland år 1449, en visa, som man under dessa tider, då landet stod under dansk styrelse, ej ofta fick höra sjungas, åtminstone icke på gator och i gränder. Och att den sjöngs nu, då de danske knektarne med af lidelser och starka drycker omtöknade hjernor, drogo genom gatorna, röjde hos sångaren antingen en otrolig djerfhet eller ock en fullkomlig obe-kantskap, med de timade tilldragelserna.

»De svenske de stridde
med bössar och pilar
med harnesk och svärd,»

fortsatte den sjungande med stark stämma, hoppande öfver ett par strofer. Han hade nu kommit i sigte af knektarne, men långt ifrån att förskräckas vid deras åsyn, fortsatte han med ännu högre stämma:

»Danske mäns ord
äro värre än mord.
de dagtinga med flärd.
Svenske män,
I vakten eder än
för dylik ofärd.»

— Är det icke en präktig visa, I godo män? yttrade han med ett kort skratt, i det han stannade ett stycke från knektarne. Desse voro så slagne af mannens oerhörda fräckhet, att ingen af dem lyfte en hand för att bestrafa den djerfve.

Det var en ovanligt kraftigt bygd man af medellängd med ett ansigte, der hvarje drag talade om det mest oätkomliga lugn, ett enfaldigt, godmodigt lugn, som man till och med

skulle hafva tyckt ega en viss slägtskap med idiotism, om icke de små ljusblå tindrande ögonen rubbat detta intryck. Mannen, som kunde vara af omkring fyrtio års ålder, var klädd i en kort jacka, sammanhållen af prydliga häktor, kortbyxor, låga skor, samt en stor vidbrättig filthatt på hufvudet; i högra handen bar han en väldig påk, mot hvilken han nu stödde sig, under det hans ögon med ett harmlost, godmodigt uttryck öfverforo de förbluffade krigarne.

Men dessas bestörtning lemnade snart rum för den häftigaste vrede.

— Vid vår Herres trä, djerf höna har lärt den kycklingen gala, utbrast i högsta förbittring en af dem, i det han med en häftig åtbörd drog sitt svärd ur skidan. Han rusade fram mot mannen, men denne sträckte lugnt påken framför sig, i det han yttrade med en ytterst saktmodig och vänlig röst:

— Far varligen med ditt svärd, min gode man! Du kan göra såväl dig sjelf som andra illa dermed.

Det beskedliga, djupt allvarsamma tonfallet i hans röst gjorde detta gyckel ännu mera bitande och kom knekten, som var föremål för detsamma, att skumma af raseri, medan det deremot frambragte ett leende på hans kamraters läppar.

— Fördömde borgarhund, jag skall för alltid tysta din korpolat, utropade han och höjde svärdet i högsta hugg. Men med en snabbhet och skicklighet, som skulle hedrat den bästa fäktare, svängde den andre i det

samma sin påk, och i nästa ögonblick flög knektens svärd klingande mot närmaste husvägg.

— Du tappade ditt vapen, min käre vän, men jag vill åter taga det upp åt dig.

Han talade i samma lugna ton som förut och tog några långa steg bort mot det ställe, der svärdet hade fallit, liksom ville han göra allvar af sina ord. Men i stället för att böja sig efter detsamma hoppade han, vig som en ekorre, upp på den höga stentrappan till närmaste hus, rykte med ett kraftigt tag upp dörren och hade åter slagit denne i lås efter sig, innan någon af knektarne ens hunnit besluta sig att sända ett svärd eller spjut efter honom.

Nu bröt dock förbittringen på fullt allvar lös, och man stormade uppför trappan för att slå in dörren och tukta den djerfve gyeckelmakaren. Ovisst är, hvilket slut uppträdet hade fått, om icke Rolof Casparsson i detsamma kommit gatan framåt i spetsen för en afdelning af sitt folk, och med vredgad stämma befalt dem upphöra med sitt företag att storma hederlige borgares hus. Då knektarne, lågande af harm, berättade hvad som förefallit, svarade höfvidsmannen småleende:

— Det var troligen Jakob Müllers sven, den halffänige Erland. Den mannen är ej tillräknelig för sina handlingar, och han I låtit honom peta eder på näsan, fån I skylla eder sjelfva derfor?

Han befallde svennerna sluta sig till truppen, hvilken bestod af idel utvaldt folk, hvar på han tågade ner till hamnen till sjöfästet,

der han ville afvakta den med Jesper skrifvare öfverenskomna signalen.

Denne hade från en af öppningarne i det stora, starka Kungstornet, som vettadé utåt mönstringsplanen, uppmärksamt följt tilldragelserna der. Ett leende af den vildaste skadefröjd öfverfor hans ansigte, då han såg, huru staden intogs af de affällige knektarne, medan Norby och hans män, obeslutsamme om hvad de skulle företaga sig, fortfarande dröjde kvar på platsen. Och hans glädje fördunklades icke en gång, då han märkte, att slottet med ens sattes i försvarstillstånd, och att Rolof Caspars sons försök att utan svärdsslag bemäktiga sig detsamma fullständigt misslyckades tack vare fogdens vaksamhet. Inom ett par timmars tid skulle ju dock den stolta borgen befinna sig i de upproriskes våld, och det skulle för alltid vara slut på Severin Norbys makt. Han, den väldige hjälten, som trotsat länder och riken, skulle störtas genom sin egen simple skrifvare, den tanken nästan rusade den trolöse mannens hämdgiriga sinne.

Han var så upptagen af dessa sina stolta tankar, att han tycktes hafva förgätit både tid och rum, då han plötsligt bleknade och utstötte en kraftig ed mellan de skälfvande läpparne. Hans planer hotades nämligen att korsås genom en omständighet, som han all icke tagit med i räkningen. Norby, den med faror af alla slag så väl förtrogne krigaren, hvars rådighet aldrig lemnade honom i sticket, tycktes nämligen hafva föresatt sig att i trots af allt bereda sig tillträde till sin borg. Han hade

nämligen med sitt folk dragit bort till slottets södra sida, och der var man nu ifrigt sysselsatt att af långa stänger hopfoga stegar, med hvilkas tillhjälp man tydligen tänkte öfverstiga de höga bastionerna och murarne. Man kom dem äfven till hjälp inne ifrån slottet, och troligen skulle förslaget lyckas, om ej något gjordes för att hindra detsamma.

— Vid alla afgrundsandar, det är ej tid att dröja, om ej spelet skall gå oss ur händerna! yttrade Jesper för sig sjelf, och efter att hafva kastat ännu en lågande blick ut öfver murarne, steg han skyndsamt nedför tornstegen. Nedkommen på yttre borggården skyndade han derifrån genom »Klocktornets» porthvalf in på inre borggården och bort till den vestligaste af »Frustugans» ingångar. Här sprang han uppför den smala vindeltrappan och snart stod han i ett litet, helt och hållet omöbleradt rum vid det fönster, hvilket han för de samman-svarne hade utpekadt.

Hade han under sin brådskande vandring någon gång sett sig tillbaka, skulle han hafva märkt, att en lång, groft bygd man på något afstånd följt honom, men nu var han allt för upprörd för att gå till väga med sin vanliga försigtighet.

I rummet, hvars enda, trånga fönsteröppning blott insläppte en sparsam dager, var det nästan mörkt, fastän skymningen knappast ännu inträdt. Skrifvaren tog fram elddon samt ett vaxljus, som han hade dolt under rocken, hvarefter han slog eld och tände ljuset.

— Har nu blott Rolof Casparsson sitt folk

i ordning, vilja vi ställa till en lek på Visborgs slott, som sent skall förgätas, yttrade han halfhögt, medan han med tillhjälp af litet smält vax fäste ljuset i fönsterkarmen.

Men i detsamma föll en hand med jerntyngd ned på hans skuldra, och en grofstäm- ma yttrade:

— Den leken lär få en snöplig utgång för dig, lede förrädare. I tornet skall du få besinna dina svarta dåd.

Hade blixten slagit ned på den trolöse tjenaren, skulle den ej hafva träffat honom mera oförberedd än denna plötsliga uppenbar- else af hr Severins trogne sven Staffan. Hans kinder blefvo askgråa, och utan att kunna få fram ett ord stirrade han med vidöppna ögon på svennen, som om denne varit en uppenbar- else från andeverlden.

Men denna förflamning räckte ej länge. Anletsdragen lade sig åter i sin vanliga form, förskräckelsen lemnade rum för vrede, och ett öfver- lägset hån spelade kring munnen och i ögonen.

— Guds död, man, har du förlorat ditt förstånd, efter du för sådant tal på läpparne! Ville jag för hr Severin berätta ditt förmätna skämt, kunde det komma att stå dig dyrt nog.

Men Staffan bevärdigade honom icke med något svar. Med en blick, som lät förrädaren med ens förstå, att hånande blickar och stolta ord här gagnade till intet, fattade han honom i kragen och yttrade med barsk stämma:

— Se så, följ nu, och tacka Gud och alla helgon, att mitt goda svärd icke med ens tystar din lömska tunga.

Och derpå aflägsnade han sig med sin af förbittring skummade fånge efter att dock först hafva släckt ljuset, som skrifvaren påtändt. Han gissade, att det skulle tjena såsom någon sorts signal till de upproriske och beslöt att skaffa sig vidare upplysningar af Jesper sjelf, sedan han väl fått föra honom till ett säkert förvaringsrum i något af tornfängelserna.

Men nere vid Sjöfästet stod Rolof Casparsson med ett hundratal pålitlige karlar och väntade på sin sluge medhjelpare. Han hade sett ljuset tändas men genast åter släckas, i hvilket han dock icke fann något besynnerligt, då ju skrifvaren kunde ha skäl nog, att låta sin signal synas så kort tid som möjligt. Han väntade därför i början med lugn men sedermera med allt jämt stigande otålighet, ända till dess han tillbragt en hel timme under fåfång förbidan. Då förstod han, att någon oväntad omständighet korsat hans medhjelpares planer, och med en mustig ed på läpparne aflägsnade han sig med sitt folk.

Men han hade ej väl dragit bort, innan just den man, han väntade på, framkom bakom en af de vallar, som här voro uppkastade ut mot hafvet. Ja, det var verkligen Jesper skrifvare, som en timme förut inneslutits i ett fängelse, hvars famntjoeka väggar och starka jerndörrar bort utestänga hvarje tanke på flykt. Och dock hade han vetat skaffa sig ut och gick nu framåt stranden lös och fri, hänleende åt sina fiender, som nu trodde honom säkert förvarad under lås och bom.

— Ja, jag kunde hafva väntat mig det,

muylade han, då han framkom till den bestämda mötesplatsen och fann den tom. Den gode gossen har tröttnat att vänta, då det dock torde gälla hans lif, om vi ej nu få borgen in. Men nu var det föröfrigt mindre rådligt att söka genom öfverrumpling intaga slottet, då de fleste, om icke alle af hr Severins män redan torde befinna sig inom murarne. Vid alla af grundens makter, skola då jämt mina planer korsas, skall jag då aldrig se Severin Norby störtad och hans makt krossad! Hans ögon lågade och läpparne skälfde, under det han tyst höll denna monolog för sig sjelf. De danske herrarne lära icke komma att rosa sin färd, fortsatte han sina tysta betraktelser, i det hans tankar fingo en något annan rigtning, ty tränger det till hr Severins öron, att de haft sin hand med i spelet, torde det kunna hända de komma dit, der hvarken sol eller månelys, så danska riksråd de än äro. Ja, för denna gång har nätet brustit, men en annan gång skola vi binda maskorna så, att ej fisken slipper oss ur händerna.

Emellertid hade Norby med de tre-å fyrahundra män, som blifvit honom trogne, lyckats komma öfver murarne in i slottet, der han genast vidtog kraftiga försvarsanstalter i afvaktan på en blifvande stormning.

Genom marsken hade han fått del af Staffans berättelse, och de graverande misstankar, som derigenom föllo på hans skrifvare samt de danske

herrarne, isynnerhet Sebastian Frölich, hade förofrigt bekräftats af någre bland knektarne, hvilka i sista stunden bestämt sig för att qvarblifva hos sin förre herre. En sådan trolöshet och ett sådant svek var mera än Norby med sitt ärliga krigarsinne kunde fördraga.

Följd af någre bland sine män rusade han lågande af vrede uppför trappan till det gemak, der de tre danska riksråden sutto, med oro afvaktande utgången på den farliga lek, i hvilken de inlåtit sig. Att man misstänkt dem, hade de redan märkt deraf, att fogden låtit postera fyra resliga krigare, beväpnade med långa hillebarder, utanför deras dörr. Ännu visste de ingenting om utgången; de barske krigarne svarade ej ett ord på alla deras frågor, och genom fönstren, som vettade åt borggården, kunde de ej heller se något af hvad som försiggick utanför slottet. I hvarje stund väntade de att få höra vapengny och stridsrop, men allt var fortfarande lika tyst, och med hvarje minut steg deras ängslan.

— Vi skola se, att fåglen ännu flyger oss ur händerna, yttrade riksrådet Eske Bille, hvilken med långa steg gick fram och åter öfver det bonade golfvet.

— En vacker fågel, mumlade Mikael Brockenhus, en liten, mager man, hvars små, ljusa ögon uttryckte den största ängslan och oro. Ett lejon med björnens styrka och räfvens slughet, och vi sjelfve midt i lejonkulan, det torde komma sanningen närmare, ädle herre. Guds död, det var i en olycklig stund, jag lånade

mitt öra till konung Fredriks och det danska rådets förespeglingar

Sebastian Frölich, som stod borta vid ett af fönstren, sände den lille rädde adelsmannen ett föraktligt ögonkast och tänkte tydligen med några skarpa ord klandra hans feghet, då han blef förekommen af Anders Bille. Denne, den äldste medlemmen af Danmarks råd, var en reslig gubbe med långt öfver bröstet nedböljande skägg, hvilket liksom det tunna håret var grånadt af ålder. Med sina regelbundna, manliga anletsdrag, sin höga panna och det långa, hvita skägget skulle han hafva utgjort en typ för en vördnadsvärd åldring, om icke i ögonen legat ett uttryck af list och falskhet, som genast bragte en på helt andra tankar om mannens karaktär.

— Håll inne med eder omanliga klagan, yttrade han med skärpa, låtsande ett lugn, som han var långt ifrån att känna. Skulle äfven företaget misslyckas, stå Danmarks riksråd och utskickade för högt för att ens Severin Norby skall drista våldföra sig på deras personer. Föröfrigt vill jag hoppas, att allt gått lyckligt, och att den gudlöse sjöröfvaren aldrig mer skall få något att säga inom denna borg.

Men orden hade ej förr gått öfver hans läppar, innan man hörde trappan dånas aftunga, häftiga steg; i nästa ögonblick rycktes dörren upp och Norbys väldiga gestalt visade sig på tröskeln med handen på svärdsfästet; ögonen sprutade lågor, det ryckte i anletsdragen, ådrorna svälde blå och höga, och hela den starka gestalten skälfdes af den häftigaste vrede.

— Ha, så träffar jag hela sällskapet här, dundrade han, medan hans lågande blickar flögo från den ene till den andre af de förskräckte herrarne, hvilkas bleka kinder och ångestfulla blickar ej heller bidrogo att lugna hans svallande blod. Vid lefvande Gud, jag vill hålla en dans med eder, I gode herrar, som skall förspörjas ända till Danmarks land. — Din gamle orm — han hade stält sig framför Anders Bille, — bed en bön för din syndiga själ, ty din hala tunga skall aldrig mera narra en ärlig riddersman!

Han hade dragit sitt breda slagsvärd ur skidan och tycktes i sin förbittring hafva föresatt sig att göra allvar af sina ord. Den gamle mannen visste af ångest knappast till sig, der han med kallsvetten på pannan och darrande knän stod inför den vredgade krigaren.

Då framskyndade Ulefeld.

— Håll inne med edert svärd, ädle herre, yttrade han oförskräckt, i det han lade sin hand på Norbys lyftade arm. Hett blod gör bråd gerning, och I gjorden eder sjelf den största otjensten med att nu icke lägga band på eder vrede.

Måhända hade Norby aldrig tänkt tillfoga Bille något ondt, utan endast velat skrämma honom. I alla händelser lät han nu svärdet sjunka, och fast vrede och förbittring ännu lågade i blicken, befalde han med lugn stämma marsken att låta föra de tre danske herrarne till ett säkert förvaringsrum, dock icke något af stället fängelser.

— Men I, Sebastian Frölich, — han vände sig till denne, — skolen i tornet få erfara, att man ej onäpst tubbar och lockar andras folk och tjenare. Vid lefvande Gud, det är ett företag så nesligt, att I endast med edert lif kunnen försona det.

Men den tyske höfvidsmannen tycktes ej godvilligt vilja öfverlemna sig i Norbys våld. Åtminstone fattade han tag i fästet på sitt svärd för att draga det ur skidan, men han hade ej fått det halfvägs, innan han för ett slag af Norbys knutna näfve störtade baklänges öfver bänken. I fallet sträckte han upp armarne, hvarvid en liten flik af något rött tyg syntes sticka fram under den ena af hans vida rockärmar. En af karlarne märkte det och fattade tag i fliken, hvarvid han drog fram en dansk fana, hvilken troligen varit bestämd att fladdra från något af slottets torn, sedan detta väl blifvit intaget.

Ett bittert leende for öfver Norbys ansigte.

— Den fanan vill jag förvara som ett minne af dansk list och trolöshet, yttrade han, hvarefter han gaf befallning åt de framskyndande svennerne att föra Sebastian Frölich till ett af fängelserummen.

Någon stormning af slottet hördes icke af. Men fram på aftonen, då mörkret redan fallit på, skallade några trumpetstötar utanför stora ingången till tecken att någon eller några önskade vinna inträde på slottet. Det var sex utskickade från de upproriske knektarne, hvilka mot säker lejd önskade få komma in på slottet för att tala med hr Severin. Denne

beviljade deras begäran och snart stodo de in för slottsherren, som med stränga blickar och rynkade ögonbryn åhörde, hvad de hade att säga. De begärde ingenting mindre än att Norby genast skulle lössläppa de främmande herrarne, så framt han icke ville göra sig till konung Fredriks uppenbare fiende. Och detta vore såväl deras som menige mans i staden begäran.

Norby, som med möda kunde tygla sin vrede, svarade, att om de än hade svansen i staden så hade han dock hufvudet på slottet, och att det ej hunde bli tal om något utlemnande af de danske förrädarne.

Några af hans män, hvilka med skäl fruktade, att de vilde knektarne i sin förbittring skulle låta stadsborna få umgälla detta afslag på deras begäran, lyckades dock öfvertala honom att låta saken bero till nästa dag klockan tolf, då en allmän sammankomst skulle hållas i staden, och med detta löfte aflägsnade sig de utskickade.

Bland de onera, som denna tid ålågo allmogen, och af hvilka det lättaste säkerligen ej var det s. k. »Kungsköpet» eller att vissa varor till ett visst bestämdt, lågt pris skulle lemnas till slottsherrarne på Visborg för underhåll af garnisonen, utgjordes äfven ett af ryttaretjenst, som det ålåg hemmanen att utgöra. Till dessa ryttare, omkring 200 st., hade Norby genast vid myteriets utbrott sändt ilbud med befallning att de genast skulle sitta upp och i sporrsträck rida till staden. Under nattens lopp anlände också den ena truppen

efter den andra, och alla lyckades de komma in i staden och derifrån i slottet; de upproriske knektarne hade nämligen tyckt sig ej hafva någon orsak att längre hålla portarne stängda och murarne besatta, då efter deras tanke hr Severin ej kunde vänta någon hjälp från landet.

Fortsättningen af detta skådespel, hvilket de danske utskickade satt i scen, och hvilket med skickligare regissörer lätteligen kunde hafva blifvit en tragedi af fruktansvärdaste art för Severin Norby, vilja vi skildra med dennes egna ord; i en rapport till romerske kejsaren omtalar han nämligen utförligt hela tilldragelsen:

— Andra dagen rörde genast de knektar, som i staden voro, på trummorna och församlade sig på en öppen slätt ett stycke från slottet, der de trodde att jag med de danske herrarne icke lätteligen skulle kunna återkomma till slottet samt skickade fyra af sin gemenskap till slottet för att låta säga mig, att jag skulle nedkomma till dem med de danske herrarne och höfvidsmannen Sebastian Frölich, som i tornet satt, såsom jag och mina tjenare förut hade gått in på

Detta skedde äfven, sedan jag uppehållit de fyra utsände, att ryttarne såväl som jag voro i ordning; då nedsteg jag och medförde de danske herrarne samt höfvidsmannen. Tillika med mig nedredo till dem äfven de efterskickade ryttarne; men jag steg in bland knektarne och sade: der hafven I nu efter mitt löfte edra danska herrar och er höfvidsman. Sedan sade jag till min fänrik, att han skulle med mig träda ut ifrån dem och derpå offent-

ligt förkunna, att hvilken som på hans kejserslige majestäts och konung Kristians, min allernådigaste herres vägnar, ville tjena mig, han skulle öfverkomma på det ställe, der jag stod, men de deremot, som ville hållas med hertig Fredrik och de danske, skulle qvarblifva der de voro. Då trädde öfver på min sida de knektar, som v ro med mig från slottet, äfvensom ryttarne af bönderna, men de andra qvarstodo bland danskarne.

Men strax derefter började desse bedja mig om ursäkt och sade, att de blott af oförstånd stämplat emot mig, hvarför jag af god vilja tillgaf dem det och åter usptog dem i min vänskap, både adel och icke adel, ryttare och fotknektar samt tillfogade ingen af dem, hvarken knektar eller de danske, som så trolöst handlat mot mig, något ondt, som de väl förtjenat, så mycket mer som, derest jag icke haft ofvanbesagda ryttare så väl till hands utan de blifvit mig öfvermäktige, de öfverlemnad slott och stad i hertig Fredriks och de danskes händer samt fört mig fången till Danmark. Jag antydde dem äfven, att dem som mig länge tjena ville, skulle jag hålla som förut, men de deremot, som föredrogo att draga med de danske, måtte göra det, om dem lyste, och derpå lät jag de danske herrarne samt höfvidsmannen med penningar och allt hvad de hade med sig oskadde åter draga deras färde med de andra knektarne.

NIONDE KAPITLET,

Kärlekens törnekrona.

Hos gardianen, eller gårdsdjeknen, såsom det då hette, i fransiskanerklostret i Visby, sutto en dag i slutet af februari 1524 hans båda vänner, abboten i Roma kloster, vördig fader Hans Bonsack samt hr Augustinus, curatus i Martebo. Det tycktes ej vara synnerligen glada ämnen, som afhandlades, att döma åtminstone af de trenne andlige herrarnes allvarliga och bekymrade utseende. Och det var ej heller att undra på, om det katolska presterskapet äfven här på ön med oro blickade den kommande tiden till mötes. Fast landet under mer än halftannat århundrade varit skildt från Sveriges rike, lydde det dock i andligt hänseende under Linköpings stift, och äfven hit kunde således de rörelser tränga, som redan kommit de påfviskes välde i Sverige att vackla.

— Man säger, att konung Gustaf skall vara de nya lärorna bevågen, yttrade gardia

nen, pater Anselmus, och visst är att de i hans kansler, Lars Andersson, ha en god förespråkare.

— Till klaffaretungor skall man ej sätta lit, svarade hr Augustinus, hvars svenskhet sträckte sig så långt, att han vid alla tillfällen sökte taga den nye konungen i försvar. Konung Gustaf skall vara en from herre, och icke lærer han vilja uppmuntra kätteriet, med dess förderfliga irrläror.

— Och dock låter han mäster Olof från Strengnäs i Storkyrkan i Stockholm hvarje söndag predika de nya lärorna, irvände den gamle Hans Bonsack. I kännen icke konung Gustaf, fader Augustinus, I kännen honom icke. Han är en klok herre, som icke ser en sak endast från en sida, innan han tager den sig an. Och att han låtit afsätta biskop Peder i Vesterås vittnar ej heller godt om hans sinnelag mot kyrkan.

— Och hvad menen I skola vara den andra sidan här, hvilken konungen har i tankarne? frågade pater Anselmus.

Ett slugt anletsdrag för öfver den åldrige abbotens anletsdrag.

— Det vill jag säga eder, fratres carissimi, och I kunnen sätta tro till mina ord. Kyrkan är ett träd, hvars grenar bära mogna frukter; när man ej annorledes han komma åt frukterna hugger man trädet neder. Kätteriet är här yxan, och kansleren och mäster Olof hålla i skaftet. Onda tider tillstunda, sanna mina ord.

— Gud fader i himlen och den Helga jungfrun bevara oss derifrån, utropade den fromme

pater Anselmus, i det han andäktigt korsade sig. Dock vill jag ej tro, att konungen skall lägga sina gudlösa händer på kyrkans ägodelar. Klosterrof och helgerån äro svåra brott, och väldigare herrar än kung Gustaf har den helige faderns bann träffat.

— Vördig fader biskop Hans i Linköping lärar ock blifva en svår nöt för honom att knäcka.

— Hm, kan väl så vara, menade abböten, men I alla händelser skulle det vara ett dåligt herrebyte för detta land, om ön fölle Sveriges konning i händer,

Härmed hade samtalet kommit in på ett ämne, der de tre herrarne ej gerna kunde mötas utan strid. Den gamle Hans Bonsack var en lika ifrig dansk, som curatus Augustinus var svensksinnad, då deremot gardianen var en ifrig anhängare till hr Severin och önskade öns sjelfständighet under honom som dess styresman. Snart hade också samtalet blossat upp till ett häftigt meningsutbyte, då en tjänande broder inträdde och underrättade gardianen att jungfru Ingrid Müller önskade tala med honom.

Som de båda herrarne från landet ännu tänkte begifva sig hem, och isynnerhet pater Johannes hade ganska lång väg ut till sitt kloster, tog man detta som anledning att sluta samtalet, hvarefter de båda andlige togo afsked af sin värd och begäfvö sig på hemvägen. Pater Anselmus lät emellertid tjänaren föra in Ingrid.

— Hvad har du att säga din gamle vän, mitt kära barn? frågade han, och hans klara ögon blickade vänligt och deltagande på den

unga flickan, hvars kinder, eljes så blomstrande och friska, nu yoro bleka och buro synbara spår af tårar. Är det någon sorg, som fräter ditt unga hjerta, så anförtro den lugnt åt mig. Måhända skall jag kunna bringa dig tröst och lisa.

— Gifve Gud, I det kunden, fader Anselmus, svarade Ingrid med af tårar qväfd stämma, men jag tror, att blott döden numera kan skänka mig lugn.

— Gud tröste mig, barn, hvad är det för en hjertesorg, som rammat dig?

— Javäl, I sägen det, en hjertesorg är det, en sorg, som kan komma mitt arma hjerta att brista.

Den gode klosterherren betraktade med oro hennes upprörda ansigte, och i det han fattade hennes händer, yttrade han med deltagande röst:

— Jag har sport, att din fader lofvat din hand åt den unge junker Daniel von Köln. Är det då detta, som kommit din kind att blekna och dina ögon att tåras? Bär du måhända en annan bild i ditt hjerta?

Vid dessa ord kunde Ingrid ej längre tillbakahålla sina tårar. Hennes häftiga snyftningar skuro den deltagande mannen i hjertat, och han väntade tåligt, till dess hennes rörelse något lagt sig.

— I hafven gissat rätt, vördige fader, yttrade Ingrid slutligen, sedan hon lugnat sig, jag bär en annan bild i mitt hjerta, en annan har jag lofvat min tro, och nu vill man tvinga mig att äkta en man, som jag ej kan betrakta

annat än med motvilja, ja med fruktan. Säg, pater Anselmus, måste jag uppoffra hela min jordiska lycka för min faders vilja, måste jag efterkomma hans vilja och stiga neder i den graf, man vill bädda åt mig. O, döden vore då tusenfaldt att föredraga!

Hennes rörelse hotade åter att blifva henne öfverväldig, men hon bekämpade den tappert. Det låg dock en sådan ångest och förtviflan både i hennes anletsdrag och röst, att pater Anselmus ej kunde undertrycka en medlidandets tår. Hon hade varit hans käraste skriftebarn, och nu skulle just sorgen företrädesvis träffa henne. Mycket hade han velat gifva, om han fått svara nej på hennes frågor, om han fått styrka henne till att sätta sig upp mot den faderliga myndigheten och endast följa den väg, hennes hjerta utpekade för henne. Men nej, skriftens ord voro härutinnan tydliga och klara: »du skall hedra din fader och moder, på det att dig må väl gå och du må länge lefva på jorden», och som en samvetsgrann lärare hvarken kunde eller ville han uppmuntra till en uppenbar synd.

— Arma barn, yttrade han och hans röst darrade af det djupaste deltagande, både världslig och gudomlig lag bjuder dig att hörsamma din faders vilja. Bed himlen om kraft att med lugn motse ditt öde, något annat råd kan jag icke gifva dig. Dock vill jag tala med din fader och söka förmå honom ändra sitt beslut, ty något godt kan aldrig komma utaf att förhärda sitt hjerta mot ett barns böner.

En stråle af hopp tändes i Ingrid's blick, då hon hörde dessa ord.

— Gör det, fader Anselmus, och mina varmaste förböner skola alltid följa eder, utropade hon ifrigt. Gud och alla helgon gifve, att I kunden beveka min faders hjerta.

Ännu en stund dröjde hon kvar, hvarunder pater Anselmus sökte ingifva henne mod och lugn, något som dock blott till en viss grad lyckades honom. Ingrid kände nämligen, huru obeveklig hennes fader ibland kunde vara, och hon fruktade, att der hennes böner och tårar ingenting uträttat, skulle ej heller gardianen med allt sitt inflytande förmå något. Men en gnista af hopp hade dock blifvit väckt till lif i hennes själ, och denna gnista var tillräcklig för att hon med den största tacksamhet skulle mottaga paterns vänliga erbjudande.

Från fransiskanerklostret gick hon upp på slottet för att träffa fru Margit, till hvilken hon hade ett ärende. Det var nu högst sällan hon gick dit upp, ty hon fruktade städse att sammanträffa med den man, hvilken hon nu mest af alla fruktade och afskydde, sin tillkommande make. Och ej heller kunde hon lockas dit af hoppet om ett möte med sitt hjertas utkorade, ty han hade nu under en längre tid befunnit sig ute till sjös med sin herre. Ack, hade han blott varit hemma, då hade kanske allt varit annorlunda.

Och de mörka, dystra tankarne, som numera tagit makten med hennes glada, lätta sinne, kommo åter och lade sig med jerntyngd

på hennes bröst. Hvad skulle hon väl säga, då han komme åter och fann henne vara en annans trolofvade, fann att hon brutit sina löften till honom, att hon låtit skrämma sig att svika de eder, hon svurit honom. Hon ryste och en onämbar ångest sammanpressade hennes bröst, der hon med tunga steg gick uppför slottstrapporna.

Då hörde hon sitt namn jublande nämnas, och i nästa ögonblick kände hon sig omfattad af ett par starka armar och tryckt till ett manligt bröst. Hon vågade knappast andas, den plötsliga öfverraskningen nästan bedöfvade henne, hennes förstånd stod stilla, men hennes hjerta, som nyss sönderslitits af ångest och fruktan, det fylles af en öfversvinnelig lyck-salighet. Vid detta trofasta bröst, som klap-pade så högt och varmt för henne, glömde hon allt, glömde hon både tid och rum, glömde all sorg, alla bekymmer all ångest för att endast ihågkomma, att hon nu befann sig omsluten af den älskades armar och tryckt till hans varma hjerta.

Men sådana stunder af oblandad sällhet äro tyvärr korta här på jorden, glädjebägaren är snart utdrucken, och på det korta ruset följer ofta ett förfärligt uppvaknande. Endast ett par ögonblick hade de älskande under full-komlig glömska af allt omkring sig, stått slutna i hvarandras armar, och ingen af dem hade ännu yttrat ett ord, då en röst, hväsande af ilska, med ens afbröt deras sällhetsrus och störtade dem från himlen till jorden.

— Vid Guds dyra blod, bedraga mig mina

ögon, eller är det min trolofvade, jag ser i en annan mans armar!

Det var junker Daniel, som öfverraskat dem. Hans ögon rullade i sina hålor, ansigtet var nästan förvridet af vrede, och handen darrade, så att det utdragna svärdet skramlade mot skidan. Han var förfärlig att skåda, och det var därför ej underligt, att Ingrids kinder fingo dödens färg, som om grafven med ens öppnat sig för henne.

— Usle qvinnoförledare, fortfor han, och nu hade hans röst en styrka, så att det gaf eko under hvalfven och mellan pelarne, drag ditt svärd, eller, vid Gud, jag hugger dig neder på stället.

Hans svärd for hvinande genom luften och endast genom att blixtsnabbt kasta sig åt sidan kunde fänriken undgå att träffas af hugget. Men i nästa ögonblick hade äfven han sitt svärd draget, och de båda klingorna korsade hvarandra. Det artade sig att blifva en strid på lif och död. Hr Severin hade från ett närgränsande rum hört juuker Daniels häftiga utrop och trädde just lagom ut genom dörren för att få se det hugg han måttade åt Eyler. Ingrid märkte honom i detsamma och skyndade full af ångest och förtviflan fram emot honom.

— De döda hvarandra, hjälp, hr Severin, var det enda, hon kunde framstamma.

Äfven Eyler hade varseblifvit slottsherrn, och han sänkte ovilkorligen sitt svärd, ihågkommande att den plats, der de befunno sig, borde vara fridlyst från sådana uppträden. Men af denna hans tvekan skydde ej junker

Daniel att begagna sig. En svängning af svärdet, ett hugg, och fänrik Eyler störtade till golfvet, der han blef liggande utan ett tecken till lif. Ett skärande ångestskri följde på hans fall, och Ingrid föll afdånad i hr Severins armar.

— I hafven gjort en nidings gerning, dundrade denne mot den adlige junkern, som nu först varseblef hans närvaro. Och äfven mot slottsfriden hafven I brutit. I tornet skolen I få besinna eder skändliga gerning.

Han gaf ett tecken åt några af svennerna, som tillskyndat, och desse närmade sig junker Daniel för att bortföra honom. Denne bleknade och tycktes i första ögonblicket ej vara sinnad att godvilligt gifva sig i deras våld, men eftertanken sade honom genast, att motstånd här var fäfängt. Efter att hafva betraktat den fallne rivalen med en blick, som lågade af hat och tillfredsstäld hämdlystnad stack han sitt svärd i skidan och följde med fasta steg svennerna. Men hr Severin lät föra den vanmäktiga Ingrid till fru Margit, hvarefter han skyndade bort till den fallne mannen och böjde sig ned öfver honom för att undersöka hans sår. Det var djupare än han väntat. Han lade sin hand på den sårades bröst, han kände på hans pulsar, men ej ett enda lifstecken förmärktes. Många gånger hade hr Severin stått inför den bleka döden, månet dödshugg hade han äfven sjelf utdelat, men aldrig hade han känt sig så gripnen af dödens närhet som nu. Han sjönk på knä vid den fallnes sida, en bön banade sig väg öfver hans läppar och en tår glittrade i

En stråle af hopp tändes i Ingrid's blick, då hon hörde dessa ord.

— Gör det, fader Anselmus, och mina varmaste förböner skola alltid följa eder, utropade hon ifrigt. Gud och alla helgon gifve, att I kunden beveka min faders hjerta.

Ännu en stund dröjde hon qvar, hvarunder pater Anselmus sökte ingifva henne mod och lugn, något som dock blott till en viss grad lyckades honom. Ingrid kände nämligen, huru obeveklig hennes fader ibland kunde vara, och hon fruktade, att der hennes böner och tårar ingenting uträttat, skulle ej heller gardianen med allt sitt inflytande förmå något. Men en gnista af hopp hade dock blifvit väckt till lif i hennes själ, och denna gnista var tillräcklig för att hon med den största tacksamhet skulle mottaga paterns vänliga erbjudande.

Från fransiskanerklostret gick hon upp på slottet för att träffa fru Margit, till hvilken hon hade ett ärende. Det var nu högst sällan hon gick dit upp, ty hon fruktade städse att sammanträffa med den man, hvilken hon nu mest af alla fruktade och afskydde, sin tillkommande make. Och ej heller kunde hon lockas dit af hoppet om ett möte med sitt hjertas utkorade, ty han hade nu under en längre tid befunnit sig ute till sjös med sin herre. Ack, hade han blott varit hemma, då hade kanske allt varit annorlunda.

Och de mörka, dystra tankarne, som numera tagit makten med hennes glada, lätta sinne, kommo åter och lade sig med jerntyngd

på hennes bröst. Hvad skulle hon väl säga, då han komme åter och fann henne vara en annans trolofvade, fann att hon brutit sina löften till honom, att hon låtit skrämma sig att svika de eder, hon svurit honom. Hon ryste och en onämbar ångest sammanpressade hennes bröst, der hon med tunga steg gick uppför slottstrapporna.

Då hörde hon sitt namn jublande nämnas, och i nästa ögonblick kände hon sig omfattad af ett par starka armar och tryckt till ett manligt bröst. Hon vågade knappast andas, den plötsliga öfverraskningen nästan bedöfvade henne, hennes förstånd stod stilla, men hennes hjerta, som nyss sönderslitits af ångest och fruktan, det fylldes af en öfersvinnelig lycksalighet. Vid detta trofasta bröst, som klappade så högt och varmt för henne, glömde hon allt, glömde hon både tid och rum, glömde all sorg, alla bekymmer all ångest för att endast ihågkomma, att hon nu befann sig omsluten af den älskades armar och tryckt till hans varma hjerta.

Men sådana stunder af oblandad sällhet äro tyvärr korta här på jorden, glädjebägaren är snart utdrucken, och på det korta ruset följer ofta ett förfärligt uppvaknande. Endast ett par ögonblick hade de älskande under fullkomlig glömska af allt omkring sig, stått slutna i hvarandras armar, och ingen af dem hade ännu yttrat ett ord, då en röst, hväsande af ilska, med ens afbröt deras sällhetsrus och störtade dem från himlen till jorden.

— Vid Guds dyra blod, bedraga mig mina

ögon, eller är det min trolofvade, jag ser i en annan mans armar!

Det var junker Daniel, som öfverraskat dem. Hans ögon rullade i sina hålor, ansigtet var nästan förvridet af vrede, och handen darrade, så att det utdragna svärdet skramlade mot skidan. Han var förfärlig att skåda, och det var därför ej underligt, att Ingrids kinder fingo dödens färg, som om grafven med ens öppnat sig för henne.

— Usle qvinnoförledare, fortfor han, och nu hade hans röst en styrka, så att det gaf eko under hvalfven och mellan pelarne, drag ditt svärd, eller, vid Gud, jag hugger dig neder på stället.

Hans svärd for hvinande genom luften och endast genom att blixtsnabbt kasta sig åt sidan kunde fänriken undgå att träffas af hugget. Men i nästa ögonblick hade äfven han sitt svärd draget, och de båda klingorna korsade hvarandra. Det artade sig att blifva en strid på lif och död. Hr Severin hade från ett närgränsande rum hört junker Daniels häftiga utrop och trädde just lagom ut genom dörren för att få se det hugg han måttade åt Eyler. Ingrid märkte honom i detsamma och skyndade full af ångest och förtviflan fram emot honom.

— De döda hvarandra, hjälp, hr Severin, var det enda, hon kunde framstamma.

Äfven Eyler hade varseblifvit slottsherrn, och han sänkte ovilkorligen sitt svärd, i hågkommande att den plats, der de befunno sig, borde vara fridlyst från sådana uppträden. Men af denna hans tvekan skydde ej junker

Daniel att begagna sig. En svängning af svärdet, ett hugg, och fänrik Eyler störtade till golfvet, der han blef liggande utan ett tecken till lif. Ett skärande ångestskri följde på hans fall, och Ingrid föll afdånad i hr Severins armar.

— I hafven gjort en nidings gerning, dundrade denne mot den adlige junkern, som nu först varseblef hans närvaro. Och äfven mot slottsfriden hafven I brutit. I tornet skolen I få besinna eder skändliga gerning.

Han gaf ett tecken åt några af svennerna, som tillskyndat, och desse närmade sig junker Daniel för att bortföra honom. Denne bleknade och tycktes i första ögonblicket ej vara sinnad att godvilligt gifva sig i deras våld, men eftertanken sade honom genast, att motstånd här var fåfångt. Efter att hafva betraktat den fallne rivalen med en blick, som lågade af hat och tillfredsstäld hämdlystnad stack han sitt svärd i skidan och följde med fasta steg svennerna. Men hr Severin lät föra den vanmäktiga Ingrid till fru Margit, hvarefter han skyndade bort till den fallne mannen och böjde sig ned öfver honom för att undersöka hans sår. Det var djupare än han väntat. Han lade sin hand på den sårades bröst, han kände på hans pulsar, men ej ett enda lifstecken förmärktes. Många gånger hade hr Severin stått inför den bleka döden, månet dödshugg hade han äfven sjelf utdelat, men aldrig hade han känt sig så gripen af dödens närhet som nu. Han sjönk på knä vid den fallnes sida, en bön banade sig väg öfver hans läppar och en tår glittrade i

ögonvrån, men hastigt sprang han upp, liksom han plötsligt erinrat sig något.

— Staffan, ropade han nedför trappan, spring, så fort dina ben förmå föra dig, till fransiskanerklostret och bed sakristanen, den läkekunnige frater Johannes, genast infinna sig här! Det gäller måhända lif eller död.

Knapt en halftimme hade förflutit, innan svennen åter var tillbaka med sakristanen i sitt sällskap. Denne undersökte noga den sårade och förkunnade genast, att lifvet visserligen ej hade flytt, men att han fruktade det värsta. Dock ville han göra, hvad i hans makt stode att rädda den raske fänriken åt lifvet.

TIONDE KAPITLET.

Viktiga rådslag. — Kärlekens seger.

I den stora rådsalen voro landets och stadens mest betydande män samlade, kallade af länsherren till öfverläggning i en för hela ön högst viktig angelägenhet, nämligen Gotlands försvar mot det anfall, som Sveriges konung i förbund med hansestäderna förberedde.

På stadens vägnar voro närvarande borgmästare och råd, och från landet hade blifvit inkallade landsdomaren Laurits Isume i Atlingbo samt de sex settingsdomarne, Laurits Hulte i Endre (Bro setting) Ilian Skimmings, Fleringe (Rute setting) Per Kyrkebinge, Got hem (Kräklinge setting) David i Rune (Burs setting) Nils Siffride, Vamlingbo (Hoburgs setting) samt Per Vallby, Hogrän (Hejde setting). Endast slottsherren sjelf fattades ännu, och under det man väntade på honom, hade här och hvar i den rymliga salen grupper bildats, der de politiska frågorna ifrigt dryftades med

mer eller mindre kännedom om de verkliga förhållandena.

Närmast stora ingången stodo de utan gensägelse mest betydande männen i hela församlingen, borgmästaren Assar Nilsson och landsdomaren Laurits Isume, båda män i sin fulla mannakraft och af omutlig redbarhet.

— Ja, någon af de första dagarne i Januari lär konung Gustaf på ett möte i Vadstena hafva fattat sitt beslut att med härsfakt intaga Gotland, och länge torde det ej töfva, innan hans långskepp blifva synliga vid våra kuster, ytttrade borgmästaren, besvarande en fråga, som landsdomaren gjort honom. Rustningarne bedrifvas med största ifver, så att till och med konungens silfver och klenoder sändas på myntet. En ny silfverskatt utkräfvdes af kyrkor, kloster, biskopar och domkapitel, kyrkorna beröfvas sina värdefullaste dyrbarheter — ja, man skonar inte en gång helgonens prydnader. Men så skall ock en här sättas på fötter, hvars like man aldrig för skådat i detta land.

— Så skall då åter den röda hanen gala i våra bygder, svarade landsdomaren, och ett dystert allvar spred sig öfver hans resliga drag. Vi hafva, Gudi klagadt, haft nog af krig och örlog, och bättre vore, att bonden nu finge sköta plogen än svärdet. Lyckan blomstrar sällan på den mark, som vattnas med blod.

— Deruti kunnen I hafva rätt, men föga bätar det att klaga, när fienden redan står för dörren.

— Men om denna klagan vore så högljudd, att den trängde till hr Severins öron,

genmålde den mäktige bonden. Ett ord af honom, och en fiendtlig fot skulle aldrig beträda våra stränder, svärden skulle rosta i sina skidor, bonden skulle i frid och ro få plöja sina åkertegar, och handelsmannen utan fruktan sända sina snäckor efter främmande länders alster. Jag menar, att det ordet vore värdt att uttala.

— Guds död, hvad syften i der på, Laurits Isumel utbrast borgmästaren i förskräckt ton och med blossande kinder. Är det eder mening, att hr Severin borde falla Sveriges konung till föga, så ären I ej den man, jag tagit eder för. Hr Severin är den ypperste riddaren i Danmarks rike, och slikt ett förräderi mot den, han svurit sin ed, är vidt fjerran från hans sinne.

— Hm, förräderi! Jag menar, att Danmarks riddare och prelater jämnat vägen för honom, och ej lärer hans riddareära vinna på att uppoffra land och folk för den, som ej längre är hans herre. Kristian den omilde är dessutom föga värd, att tappra män för honom skifta hugg.

Borgmästaren, som var en stor beundrare af Norby, hörde med tydlig oro den förståndige bondens tal.

— Vid de fem såren, I fören der ett språk, som det ej vore rådligt för eder att upprepa här inför hr Severin i dag

Ett lugnt leende sväfvade på bondens läppar.

— Illa vore det bestäldt i landet, om ordet ej vore fritt i frie männens lag, svarade han. Nej, hr Assar Nilsson, det är min ärliga

öfvertygelse, och den stoppar jag ej i en säck, att det vore lyckligast för landet, om Severin Norby lyssnade till det språk som talas af Gustaf Eriksson Vasa. Han handlar öppet och ärligt, och ej såsom Danmarks konung och råd, hvilka förlidet år med list och svek sökte få staden och borgen in. Längre nog ha vi måst tåla det danska regimentet på ön. Gotland hör dock, ehvad man än må säga, rätteligen Sveriges rike till, änskönt list och bedrägeri spelat det Danmarks rike i händer.

Detta tal var nog ett genljud af landt-befolkningens sinnesstämning. Den gamla kärleken till Sverige hade aldrig dött ut under alla dessa år, som landet lydt under Danmark och styrts af danske höfvidsmän, hälst flere af desse, isynnerhet en af Norbys närmaste företrädare, den tappre sjöhjelten Jöns Holgersson Ulfstand, voro despotiske och stränge herrar, som på allt sätt förtryckte allmogen. Norby hade ock väl reda på denna sinnesstämning, hvilken utgjorde en källa till stora farhågor för honom.

De båda männens samtal blef här afbrutet, i det dörrarne slogos upp och länsherren inträdde i salen, omgifven af sine förnämste män, bland hvilka äfven märktes konung Kristians sekreterare, mästern Gotschalk Eriksson. Norby, hvilken med sitt öppna, rättframma sjömanssinne eljes föredrog ett enkelt lefnadssätt och flärdlöshet i klädedrägt och lefnadsvanor, var nu iförd en dyrbar riddardrägt, hvilken bidrog att ytterligare förhöja den prägel af herskare, som hvilade öfver den höga, manliga gestalten.

Öfver de perlstickade kläderna af ljusblått flöjel bar han en hermelinfodrad kappa af rödt tyg, fötterna voro beklädda med stöflar af finaste, sämskade elghud, och på hufvudet hvilade lätt en lågkullig barett af svart sammet, prydd med några vajande, brokiga strutsfjädrar.

Samtalen tystnade plötsligt, och herrarne bugade sig ödmjukt, när hr Severin gick framåt rummet. Hans ansigte var lugnt och ogenomskådligt som vanligt, och i blicken låg en säkerhet och förtröstan, som måste verka eldande på svaga och vankelmodiga sinnen.

Säkerligen kunde ingen af de närvarande rätt fatta storheten hos den man, som, lika oåtkomlig för de mest glänsande löften och förespeglingar, som för maktens och styrkans hotande språk, midt under stormarne stod lugn och orubblig med draget svärd, vaktande ingången till den boning han af sin herre fått att vårda, säkerligen kunde heller ingen ens ana djupet af de planer, som lågo och grodde i hans sinne, planer, som om de blifvit förverkligade, skulle ha bragt de tre nordiska länderna in på andra banor, än dem de sedermera fingo genomlöpa, men säkert är, att hvar och en kände, att denne man var en stark ande, inför hvars öfverlägsna kraft både vän och fiende måste böja sig. Men för öfrigt voro meningarne om Severin Norby delade, allt efter som man fått syn på den ena eller andra sidan af hans karaktär; många, ja kanske de flesta sågo i honom endast den djerfve, gudlöse sjö-röfvaren, som från sitt röfvarnäste, Visborgs slott, gjorde hela Östersjön osäker, hvarvid man

glömde, att efter tidens åskådningssätt han väl hade rätt att på detta sätt bekämpa sin herres och således äfven sina egna fiender, andra sågo endast hjälten, den tappre, beslutssamme, oförskräckte, trogne krigaren, hvars rykte gick öfver en hel verldsdel, och hvars namn med aktning och beundran nämdes öfverallt, der ett oförfäradt, rådigt sinne och en stark arm värderades öfver allt annat: några slutligen, hvars blickar trängde längre än till det yttre, beundrade icke så mycket hans mod och tapperhet — det var godt om modige och tappre män — som fastmera de andliga vapen, han hade till sitt förfogande, hans skarpa, förutseende blick, hans stora diplomatiska skicklighet, hans rådighet och förslagenhet och hans utomordentliga förmåga att draga fördel af äfven de skenbart mest ogynsamma omständigheter. Och det är ej underligt, om samtiden med så olika ögon betraktade denne man, då till och med efterverlden, för hvilken dock händelserna i sitt fulla yttre sammanhang ligga åskådliga och klara, stannat vid olika domslut om honom.

Norby började genast i korta rakt på saken gående ordalag, förkunna ändamålet med sammankomsten. Han beskref de tillrustningar, som gjordes från Sveriges och hansestädernas sida, och han sökte icke att förringa betydelsen af desamma — men Visby hade starka murar mot hvilka en fiende mer än en gång förut stångat hornen af sig, och Norbys torn och bastioner störtade ej heller vid första stöt. Dessutom hade han för några dagar

sedan fått underrättelse från konung Kristians kansler, Nikolaus Petri, att snar förstärkning vore att vänta från herrn i Fere. I Danmark vore ställningen sådan, att det ej kunde töfva länge, innan konung Kristian åter komme till regimentet igen, hvartill föröfrigt kejsaren af Tyskland, konungen af England, drottningen af Nederländerna samt flere af Tysklands furstar lofvat förhjelpa honom. »Och hvad är nu eder tanke, I gode herrar?» afslöt han sitt tal. »Skola vi hålla den ed, vi svurit vid vår herre, eller skola vi sjunga samma visa, som de ädle herrarne och prelaterna i Danmark, och för samtid och efterverld stämpla oss såsom arge förrädare.

Hans ord åtföljdes af ett starkt bifallsorl, som dock mest härrörde från hans egne män och stadens representanter. Bönderna deremot syntes betänksamma och blickade tvehågsne på hvarandra, hvar och en tydligen väntande, att någon af de öfriga skulle taga till ordet. Slutligen steg landsdomaren Laurits Isume några steg framom de öfriga till tecken, att han hade något att anföra, och det blef med ens dödstyst i den stora salen. Han var en man, som åtnjöt det allra största anseende öfver hela landet, något, hvarom och den höga förtroendepost, han innehade, tillräckligt vitnade. Under några sekunder öfverforo hans blickar de närvarande, liksom ville han öfverräkna antalet af de anhängare, han hade att påräkna, men snart stannade de vid länsherrens höga gestalt, lugnt mötande dennes skarpa ögonkast.

— Många ord har jag icke att säga eder, hr Severin, yttrade han med fast stämma och med ett uttryck af djupaste allvar, men min mening vill jag säga eder rent ut, såsom en friboren man egnar och anstår, skulle jag ock derigenom råka i ogunst hos eder. Mycket har både talats och skrifvits om, hvart detta land rätteligen hörer, och svårt nog torde det vara att döma derutinnan, skulle man endast hålla sig till gamla dokumenter och skrifter. Men låt folket sjelf döma, och vågskålen skall komma att luta åt Sveriges sida, derom kunnen i vara förvissad, Severin Norby. Många olyckor ha gått öfver detta arma land, mycket blod har här flutit, och många hugg skiftats; det måste blifva ett brådt slut på all denna ofrid, hvar så icke landet skall varda ett svedjefält, der hvarken yxa skall höras eller plog gå fram. Och nu veten I, hvad jag vill säga eder, ädle herre. Förskona landet från fiendefot; det står i eder makt, — och ingen ärlig man lär vilja förevita eder, att I lyssnat till folkets böner i stället för att bringa öfver detsamma elände och förderf. Från eder lofven till konung Kristian ären I fri — han är ej längre Danmarks konung — och eder riddareära skall derför ej vidlådas af ringaste fläck, om I nu gån konung Gustaf i Sverige till mötes.

Det var en stund tyst i salen, sedan han slutat. Allas blickar riktades på Norby för att se, huru denne skulle upptaga det djerfva talet. Man hade väntat, att landsdomarens ord skulle hafva försatt honom i eld och lågor, och det var säkerligen ingen af de närvarande,

som ej i hemlighet beundrade den redlige bondens mod, oaktadt nog mången, i synnerhet bland hr Severins män, med den största förbittring åhört hans yttrande. Men till allas stora förundran syntes ej det ringaste spår till vrede i Norbys ansigte, snarare skönjde man der ett uttryck af sorg, som var så främmande för dessa drag, att det slog alla med häpnad. Äfven hans röst var fri från hvarje det minsta tecken till någon häftigare sinnesstämning, då han svarade:

— I hafven fört ett öppet språk, och jag håller eder räkning därför, Laurits Isume. Mina tankar om hvad jag är skuldig min konung och min riddareära kunnen I dock icke rubba; ty illa vore det bestäldt med löftets held, om man opåtaldt kunde bryta sin ed, därför, att andra brutit sin. Jag skulle högligen önska, att I och edra kamrater derutinnan voren af samma tanke som jag, och att land och stad med förenade krafter rustade sig att bjuda den hotande faran spetsen. Detta lärer dock icke varda händelsen, förstår jag eljes edra ord rätt, Laurits Isume.

— Jag har endast tolkat mina egna tankar, då jag ej haft rätt att föra hela landets talan, svarade landsdomaren. Och öppet har jag velat uttala min mening, för att ej sedermera stämplas såsom förrädare, om jag ej lyfter mitt svärd mot dem; som rätteligen här på denna ö borde betraktas såsom kärkomna gäster och ej såsom fiender.

En mörk rodnad på Norbys ansigte utvisade, att den sträng i hans själ, som lands-

domaren med sina manliga ord hade kommit att dallra, ej längre vibrerade med samma styrka, och att det kunde blifva farligt för denne att längre fortsätta i samma ton. Laurits Isume hade emellertid nu sagt, hvad han ämnat, och med en bugning drog han sig tillbaka.

Så mycket hade han emellertid lyckats åstadkomma med sina ord, att beslutet, som sedermera fattades af de närvarande, blef till ej ringa grad annorlunda, än hvad hr Severin för visso tänkt sig det. Ty visserligen beslöt man att med alla till buds stående medel söka afvärja det hotande anfallet, men med det tillägg, att om ej, innan ett år gått till ända konung Kristian infriat sina löften om verksamt understöd, skulle hr Severin hafva både rätt och pligt att dagtinga. I detta beslut deltog dock icke landsdomaren och de fleste af landets öfriga representanter.

Och härmed var uppslaget gifvet till ett nytt, bloddrypande blad i Gotlands historia.

Vid samma tid som dessa viktiga förhandlingar höllos i rådhusalen, suto Ingrid Müller och Malin Nilsson i den förras lilla kammare, eller rättare sagdt, de befunno sig der, ty det var endast jungfru Malin, som intagit en sittande ställning, då deremot Ingrid hade kastat sig på knä bredvid henne med ansigtet doldt i de rika vecken af väninnans klädning. Ingen af dem yttrade något, och Ingrids halfqvädda snyftningar var därför en lång stund det enda, som störde tystnaden.

— Gråt icke, käraste Ingrid, hviskade slut-

ligen Malin med en röst så mild som en vestanflägt, och hennes vackra, mjuka hand för smekande öfver väninnans hufvud. Ännu är ju icke allt hopp ute. Ännu kan den heliga jungfrun lyssna till dina böner och rädda honom till lifvet. — Ingrid, Ingrid, utropade hon förskräckt, då dennas snyftningar, i stället för att stillas af de tröstande orden, fingo en nästan hysterisk karaktär, du måste bekämpa din sorg; den biter lika djupt som det skarpaste svärd, om man lemnar honom fritt rum, och mot de såren torde frater Johannes med all sin konst ej uträtta något.

Hon fortsatte med sina försök att lugna och trösta den sörjande väninnan, men det dröjde länge, innan hennes bemödanden kröntes med någon framgång.

— Det är syndigt och orätt af mig, Malin, yttrade slutligen Ingrid, i det hon lyfte sitt tårdränkta ansigte från väninnans sköte, men den tanken har ofta fallit mig in, att det endast är döden, som kan förena oss, och att det för den skull vore bättre, om han komme nu genast. — Ja, det är mycket syndigt af mig att tänka så, jag vet det, tillade hon, då hon varseblef det sorgsna och förebrående uttrycket i Malins ögon, men understundom, isynnerhet under de långa, mörka nätterna, komma tankarne som onda spöken, och jag måste stiga upp och bedja en brinnande bön till den heliga jungfrun, innan jag åter kan drifva bort dem ur mitt arma, förvirrade hufvud.

Malins ögon stodo fulla af tårar, men hon

sökte likväl mana fram ett skämtsamt leende på sina läppar, då hon svarade:

— Och då önskar du, att döden måtte göra ett brådt slut på den älskades lif! Så grym en tärna trodde jag dig dock icke vara!

— Tala icke så, Malin, utbrast Ingrid med plötslig häftighet. Du kan ju förstå, att det blott är tomma tankar, för hvilka jag ryser tillbaka, som voro de afgrundsandar. Tusen gånger gäfve jag mitt eget lif för att rädda hans.

— Det vet jag full väl, käraste Ingrid; i annat fall kunde jag väl ej le åt dina barnsliga ord. — Ts! — afbröt han sig plötsligt, nu sjunger den tokige Erland åter en af sina gamla sånger.

Utifrån trappan, som ledde upp till denna del af huset, hördes samma kraftiga stämma, som under det förut beskrifna uppträdet på Strandgatan St. Mattei dag hade väckt de danske knektarnes uppmärksamhet.

Nu sjöng den underlige svennen visan om den af hr Bernhard borttröfvade klosterjungfrun Elisif, hvilken, sedan på hennes böner en storm uppväxt, hvarvid hennes borttröfvare omkommer, drifver i land på Gotlands kust och blir förd till Solberga kloster.

»Aldrig kan hr Bernhard stolts Elisif få

På denna här världens ö.

Det löfte hon gjort, går hon aldrig ifrå,

I klostret måste hon dö.

Herre Krist råde för oss allom.»

— Den visan passar mig bra, yttrade Ingrid i vemodig ton. Klostret skulle måhända gifva lugn och lisa åt mitt sargade hjerta.

— Derutinnan faren I vill, ädla jungfru, ljöd en stämma från dörren, — det var den sjungande svennen, som under Ingrids yttrande trädt in i rummet. Dock är det sant, att aldrig kan hr Bernhard stolts Elisif få; han sitter i tornet och skall aldrig mera skåda dagens ljus. Men I ären ingen stolts Elisif, jungfru Ingrid; I skolen aldrig klädas i klosterdräkten; brudkronan skall komma att hvila på edert hufvud, och I skolen lefva i fröjd och gamman med edert hjertas utkorade.

Hans fylliga ansigte bokstafligen sken af förnöjelse, och de små ögonen lyste som två klara perlor under de buskiga ögonbrynen.

Ingrid log ett litet svagt, medlidsamt löje åt hans, som hon tyckte, förvirrade tal, men Malin betraktade honom med nyfikna, forskande blickar. Hon misstänkte, att Erlands eljes så oföränderligt lugna ansigte ej utan skäl i dag lyste som den klaraste sommarsol, och hon greps af en aning, att han förde med sig budskapet om en stor lycka.

— Hvarför tror du det, Erland? frågade hon lugnt, utan att i hennes röst märktes något af den spännande oro, med hvilken hon avaktade hans svar. Jag hoppas, du måtte blifva sannspådd.

— Torka edra tårar, stolts jungfru, fortsatte svennen utan att besvara Malins fråga och med blickarne fortfarande fästade på Ingrids ansigte. Fader Johannes' örter hafva haft god verkan, det bad han mig helsa eder. Vår herre råder väl för lifvet, men kunna menniskor i den saken något döma, så torde det ej töfva

många veckor, innan han — han lade särskild tonvigt på detta ord — kan lemna sjukbädden.

Detta hans yttrande var så olikt hans vanligen något besynnerliga och dunkla tal, och hela hans utseende hade med ens undergått en så stor förändring, att de båda flickorna ej ett ögonblick tviflade på sanningen af hans ord.

Och likväl hade Ingrid svårt att fatta den stora lycka, som svennens ord inneburo. Det var nu trenne veckor, som Eyler sväfvat mellan lif och död, och Ingrid var nog icke den enda, som fruktat, att dödsengeln redan berört den unge mannen med sin kalla andedrägt. Och nu var han åter räddad åt lifvet; helsans friska färg skulle åter purpra hans kinder, hans vackra ögon skulle åter lysa med sin forna glans, och den nu så svaga och vanmäktiga armen skulle åter blifva en skräck för hans motståndare. Han var räddad! Känslor af en jublande fröjd, blandade med en ångestfull tviflan, att allt endast skulle vara en tom gyckelbild, genomströmmade henne, och hon kastade sig med lidelsefull häftighet i väninnans armar för att der gråta ut den första glädjen.

Erland stod en stund och betraktade tyst de båda unga flickorna, men då han till slut upptäckte, att det lade sig en lätt dimma öfver hans ögon, öppnade han sakta dörren och lemnade rummet. Men nere ifrån trappan hörde man honom sjunga sin favoritsång, Gotlandsvisan:

»Svenske män,
I vakten eder än
för dylikt omak»

Så vigtig och betydelsefull denna dag så.

lunda hade visat sig för Ingrid, så skulle den dock på ett ännu kraftigare sätt komma att ingripa i hennes lefnad och gestaltningen af dess öden.

Hon hade nämligen knappast hunnit hämta sig från den själsskakning, som var en naturlig följd af Erlands budskap, förrän en tärna infann sig i rummet med helsning från hennes far, att hon genast skall infinna sig hos honom.

— Hvad kan han väl hafva att säga mig? yttrade Ingrid oroligt, sedan tärnan aflägsnat sig. Förhållandet mellan far och dotter hade nämligen på sista tiden varit sådant, att Ingrid aldrig utan oro emotsåg ett sammanträffande med sin far, isynnerhet då han hade uttalat en särskild åstundan att få tala med henne.

— Det får du säkerligen veta, om du blott skyndar dig, svarade Malin med ett leende. Först torde du dock böra tvätta dina ögon och kinder, ty äfven glädjetårar lemna spår efter sig.

— Jag vill hoppas, tillade hon, att det nu skall varda ett slut på alla de regnskurar, som härjat ditt fagra anlete, och att du åter skall blifva den glada, muntra Ingrid, som du var i forna dagar.

— Det löftet kan jag icke gifva dig, svarade Ingrid med ett sorgset leende, men tårarne vill jag försöka hålla tillbaka. — Är det bra nu? frågade hon, i det hon vände sitt ansigte mot väninnan. Nu är jag ju åter frisk och blomstrande som en rosenknopp.

— Ja, som den allra fagreste lilla ros, svarade Malin, i det hon tryckte en kyss på

väninnans kind, om ock de fina bladen något blekts af storm och regn. Gå nu! Jag stannar för att få höra, hvilken ny lycka, som väntar dig!

Ingrid skakade på hufvudet:

— Jag är ej född på någon söndag, det vet du, Malin, yttrade hon med ett försök att skämta, och med en vänlig nick aflägsnade hon sig ur rummet.

Handen darrade, då hon vred omkring nyckeln till faderns rum, och ängslande tankar flögo i vild fart genom hennes hufvud. Stackars Ingrid! Hon hade under den sista tiden i fulla drag måst dricka ur lidandets kalk, och att äfven glädjebägaren någon gång skulle räckas henne, hade hon ännu för en half timme sedan ansett för en omöjlighet. Nu skulle troligen den utsägliga lycka, Erlands budskap beredt henne, uppvägas af nya sorger, nya strider och lidanden. Dock, hvad hade hon väl mera att frukta! Och skulle väl vissheten, att den älskade vore utom all fara, kunna köpas för dyrt! Borde väl icke hvarje äfven den minsta skymt af bekymmer och oro bannlysas ur hennes själ, sedan himmelen hört hennes brinnande böner, och skänkt honom åter, om icke åt henne, så dock åt lifvet.

Hon öppnade beslutsamt dörren och trädde in, men stannade genast åter på det högsta öfverraskad och förvånad. Hennes far var nämligen icke ensam. En person, som hon ännu aldrig sett inom dessa väggar, befann sig i hans sällskap och hade tagit plats på en af de med blått hyende öfverklädda bänkarne;

det var Gotlands länsherre, Severin Norby, som gästade Jakob Müller, ett besök så ovanligt, att det ej var underligt, om det på det lifligaste öfverraskade Ingrid.

Hr Severin smålog åt hennes förvåning och antydde med en rörelse af handen att hon skulle träda närmare.

— God dag, jungfru fagerkind! yttrade han vänligt, i det han med värma tryckte hennes hand. Så lång tid har förflutit, sedan jag sist såg dig, att jag nästan förgätit ditt vackra ansigte. Men vid St. Göran, barn, fortfarande han, alltjämt kvarhållande hennes hand och med blicken forskande fäst på hennes rodnande ansigte, nog vill jag erinra mig, att dina kinder förut voro röda och fylliga som äpplen, och att dina ögon tindrade som tvänne himmelens stjernor. Nu förmärker jag ej stort af röda kinder och glada blickar. Skaffa dig dem genast åter, hvar så du ej vill råka i ogunst hos mig!

Ingrid hade svårt att återhålla sina tårar vid dessa i hennes tycke obarmhertiga ord, som kommo hvarje fiber i hennes hjerta att darra, men hon bekämpade tappert sin rörelse, och hade till och med styrka nog till ett litet matt småleende.

Hr Severin märkte hennes tysta lidande och klappade henne medlidsamt med sin stora hand på hufvudet:

— Du tänker, att det ej låter sig göra, liten, men vida märkligare saker ha händt i denna verlden, fortsatte han med en röst, som lät nästan munter. Gå bort till din fader; han torde hafva något att förkunna dig, som

bättre än alla jordens läkekunnige munkar skall skänka dig dina friska kinder åter

Det susade för Ingrids öron, som om hon plötsligt skulle fattats af en hvirfvelvind, tankarne brusade i vildt kaos genom hennes hufvud, och benen ville knappt bära henne. Hon blickade än på hr Severin och än på sin fader med blickar så skygga och rådvilla, som om hon väntat den största sorgpost i stället för det glada budskap, som att döma af hr Severins ord hennes fader hade att förkunna henne.

Denne betraktade henne under tystnad. Ett småleende krusade hans läppar, men blicken vittnade om, att hans hjerta ej hade någon del i detta leende.

— Låt er dotter ej sväfva i någon okun- nighet om den lycka, som väntar henne; yttrade Norby slutligen i något skarp ton. Hon har redan lidit tillräckligt.

Hr Jakob steg upp och gick bort till Ingrid.

— Jag vill först spörja dig om en sak, Ingrid, yttrade han i mycket mild ton, i det han med faderlig ömhet fattade hennes hand. Är ännu ditt hjerta fästadt vid den unge, raske fänrik Eyler, och är det din önskan att för hans skull bryta den förbindelse, du ingått med junker Daniel?

Ingrid yttrade ingenting, men svaret lästes i hennes ögon.

— Det var för ditt eget bästa, jag gaf junker Daniel löfte om din hand, och föga kunde jag då ana, att han skulle visa sig ovärdig mina goda tankar om honom. — Han kastade

en forskande blick bort åt hr Severin. — Nu har han emellertid genom sitt oridderliga beteende sjelf löst oss från vårt löfte, och på hr Severins ord, att den unge fänrik Eylers är en man, väl värd en ung flickas kärlek, vill jag ej längre invända något mot den önskan, I båda uttalat, sedan han nu lär vara utom all fara. Från och med i dag kan du anse dig såsom fänrik Eylers trolofvade.

Ingrid hade redan varit utsatt för så häftiga själsskakningar, att hon med någorlunda lugn kunde åhöra dessa fadrens ord, som för henne bådade en framtid, lika ljus och leende som den nyss syntes henne mörk och dyster. Hon tryckte fadrens hand till sina läppar, men underligt nog uppsteg ingen varmare känsla för honom dervid i hennes själ. Det var en tid, då han stod henne närmare än hvarje annan varelse i verlden, och då det minsta moln på hans panna frambragte tårar i hennes ögon, men han hade sjelf under den sista tiden genom sin oblidkeliga stränghet dragit försorg om att qväfva dessa känslor af dotterlig hängifvenhet och kärlek. Många gånger hade hon gjort sig sjelf de bittraste samvetsförebåelser öfver denna onaturliga kallsinnighet, men fåfängt. Han hade med så omild hand sköflat hennes hjertas dyrbaraste blomma, att hon förlorat sin tro på honom, och med denna tycktes äfven den dotterliga kärleken med rötterna slitits ur hennes bröst. Och ej en gång nu kunde hon få sin tro tillbaka. En aning, en till visshet gränsande aning sade henne, att det var hr Severin, och endast honom, hon hade att tacka

för denna lyckliga vändning i sitt öde. Eyler hade en gång räddat hans lif, och nu ville han visa, att han icke var otacksam.

Under all den oreda, som rådde i hennes hufvud, stodo likväl dessa tankar klara för henne. Hennes rörelse var för djup för att gifva sig uttryck i ord, men den värma, med hvilken hon tryckte hr Severins hand, och hennes ögon, tårade af den renaste, mest oskrymtade tacksamhet talade bättre än alla ord och gingo raka vägen till hans hjerta, och hade icke Ingrid's egna ögon varit så dimhöljda, skulle hon kanske hafva märkt, huru en liten klar perla skimrade i hans ögonvrå, sqvallrande om känslor, som man skulle hafva trott vara bannlysta hos den fruktade krigaren och sjöröfvaren.

ELFTE KAPITLET.

Ett nattligt ströflåg.

Från St. Katarinas torn hördes ljudeliga klockslag förkunna midnattstimmens inträde. Hela staden låg försänkt i djupaste dvala, liksom ville den nu riktigt hvila ut efter dagens äflan och strid. Blott här och der hörde man de tunga, taktfasta stegen af nattvakten, som skulle skydda staden för eld och brand, och i små patruller om 2 eller 3 man vandrade framåt gatorna, men snart hade äfven ljudet af deras tunga steg dött bort, och allt var lugnt och fridfullt som förut.

Men detta lugn och denna frid var blott en synvilla. Inom dessa hus med sina alnstjocka väggar och fasta ekdörrar klappade säkert mera än ett hjerta af oro och ängslan, och mera än ett par ögon väntade säkerligen förgäfvets att få slutas af sömnens milda genius. Och hade någon gjort en rond kring staden, skulle han med förvåning hafva märkt långa skuggor skrida fram långs med stadsmurens

våktargångar, här och der stannande för att speja ut genom de smala gluggarne. Och hade han så under sin vandring kommit bort till någon af de väldiga stadsportarne, skulle han ej hafva blifvit mindre öfverraskad af att finna dessa stängda med dubbla bommar och riglar och bevakade af barske knektar i full krigsrustning.

I Visby rådde nu allt annat än lugn och ro, om ock i nattens tystnad den med verkliga förhållandet obekante kunde känna sig böjd att antaga motsatsen. Den länge fruktade fienden hade nämligen nu kommit, och endast stadens höga och fasta murar skyddade dess förskräckta invånare från besök af densamma.

Pingstafton 1524, den 14 Maj, hade konung Gustafs folk, omkring 8,000 man, inskeppats i Kalmar, och några dagar derefter var hela Gotland utom staden Visby intagen af svenskarne. Befolkningen hade gjort ringa eller intet motstånd, och Severin Norby var för klok fältherre för att kunna tro sig om att försvara det öppna landet mot en mångfaldigt öfverlägsen styrka. Han hade därför sammandragit hela sin styrka inom Visborgs fasta slottsmurar, beredd att till det yttersta försvara slott och stad. Och när som helst kunde man vara beredd på att så få se den blodiga leken börjad, ty fienderna hade redan ryckt fram mot Visby och slagit läger strax utanför staden.

Medan klockorna från stadens många kyrkor den ena efter den andra ljudeligen förkunnade midnattstimmen, gingo tvänne män, insvepta i vida mörka kappor, med hastiga steg

»Hästgatan» framåt i riktning mot »Österport»
 Då och då, när vinden kom kapporna att fladdra
 åt sidan, kunde man se vapen blänka fram
 under desamma, och förofrigt hade man kunnat
 sluta sig till männens krigiska utrustning af
 ett svagt skrammel från vapnen, som ej kunde
 undvikas vid den hastiga gången.

— Jag skulle önska, att månen ej droge
 nattmössan af, yttrade den ene af männen.
 Ljuset är en dålig bundsförvandt, då man vandrar
 på sådana vägar som vi göra i natt.

— Äh, dermed har det ingen fara. Vi
 lära snarare komma att se för litet än för
 mycket, svarade den andre. Må djefvulen anam-
 ma dessa borgarehundar, som sätta sina vat-
 tentunnor midt på gatan, afbröt han sig hastigt,
 i det han med full fart törnade mot en vatten-
 så, som för inträffande af vådeld var placerad
 vid en portgång i enlighet med gällande be-
 stämmelser.

— Ja, det tyckes så, yttrade den andre
 skrattande, syftande på yttrandet om mörkret.
 Öppna du tittgluggarne på vid gavel, Staffan,
 och sparka ej upp stenläggningen med dina
 tunga ryttarstöflar!

— Hvad det beträffar, skall jag gå så tyst
 som en råtta när så tarivas. Mera än en gång
 har jag smugit mig ljudlöst och stilla som en
 vålnad genom ett fiendtligt läger, och hittills
 har jag alltid sluppit något så när helskinnad
 undan. — Sägen mig, fänrik Eyler, tillade han,
 i det han sänkte rösten, tänker hr Severin
 redan denna natt göra ett utfall eller ämnar
 han töfva dermed.

— Det lär till ej ringa del komma att bero på utgången af vårt företag. Men vill han lyssna till mitt råd, så låta vi ännu ett solhvarf gå till ända, innan vi företaga den farliga leken.

— Farlig, sägen I, fänrik? Jag menar dock, att det ordet är okänt för vår nådige herre. I skullen hafva varit med, då vi togo skeppen från den svenska flottan med amiralen sjelf, Ivar Flemming, och nästan hela deras skytte. Den gången trodde jag näppeligen hr Severin skulle reda sig, men han måtte vara född med segerhufva. I kunnen tro, att det var en polska, som väl aldrig förr har dansats på Visby redd.

— Ja, jag har nog hört berättas derom. Den svenske amiralen sitter ännu fången på slottet, och kulorna ligga säkert förvarade i våra rustkamrar.

— Och är det sant, hvad man berättat, att de svenske begärt få låna sina kulor tillbaka, så skulle de inom åtta dagar sända dem tillbaka in i slottet och staden.

— Ja, lika sant som att hr Severin lät svara dem, att de ingalunda behöfva göra sig omak för sina kulor; han skulle med tiden sända dem både krut och kulor.

De båda männen skrattade hjertligt åt dessa qvickheter, som soldathumorn uppfunnit. De hade nu hunnit fram till Österport och togo af åt höger, följande stadsmuren. Snart stodo de vid den port, som nu benämnes »Kajsarn» och mottogos af ett barskt »wer da» från den der posterade vakten.

— Kung Kristian och Danmarks väl, sva

rade fänrik Eyler, och karlen sänkte genast svärdet och rörde vördnadsfullt vid hatten. Eyler tog emellertid fram en stor nyckel ur sin vida kappficka och öppnade en mindre dörr, som var insatt i den stora porten. Den tunga ekskifvan rörde sig knarrande på sina rostiga gångjern och lemnade de båda nattvandrarne vägen fri.

— Du stänger genast åter porten efter oss! befalde Eyler knekten. Så fort du får höra en hvissling upprepas tre gånger, öppnar du den åter för att släppa oss in. Men håll öronen väl öppna, det vill jag råda dig till, hvar så du än en gång vill se Guds klara sol.

Och med denna stränga tillsägelse aflägsnade han sig, följd af Staffan.

De fiendtliga trupperna bestodo, förutom af svenska soldater, äfven af tyska och finska hjälptrupper, och hvardera nationen hade sitt eget läger, skildt från de andras. Det svenska lägret, hvilket var det största, utbredde sig mellan Österport och Söderport på några tusen fots afstånd från staden. Det var mot detta, som Eyler och Staffan nu styrde sina steg i afsigt att utforska, huruvida ett tillämnadt utfall kunde hafva utsigt att lyckas eller icke. Det var ett farligt företag och kräfde väl sådane djerfve och modige män som fänrik Eyler och Staffan.

De gingo framåt, i början med raska steg, men sedermera allt långsammare och försigtigare, ju mera de närmade sig det fiendtliga lägret, af hvilket de nu började skönja några orediga konturer. Der tycktes man ännu allmänt hafva

slagit sig till ro, ty här och hvar skimrade en eld fram mellan tälten och ljudet af sjungande och samtalande röster trängde i den stilla sommarnatten tydligt fram till de båda kunskaparnes öron.

— Skulle vi behöfva svara på några tilltal, så får du föra vår talan, Staffan; mitt uttal skulle förråda mig, yttrade Eyler. De hade stannat bakom några höga buskar för att lyssna till ljuden från lägret och om möjligt söka med blickarne genomtränga det rådande mörkret.

Det vill jag hoppas vi slippa, herre. I så fall svarar jag hellre med svärdet än med tungan, ty detta förstår jag bättre att sköta.

— Håll ditt svärd stilla i det längsta, Staffan, det båtar oss bäst. Föröfrigt håller jag före, att vi få användning för både tunga och svärd, för att ordentligt kunna utföra vårt uppdrag utan att lemna hufvudet i sticket. — Ser du något? du har ögon som ett lodjur.

— Ja, är icke den der mörka punkten derborta ett lefvande föremål, så skulle jag högligen bedraga mig. Sen I, hur den rör sig fram och åter? Säkerligen är det en skildtvakt.

Eyler ansträngde sina ögon, men kunde icke komma till något bestämdt resultat.

— Vid St. Klemens, det faller mig något in, utbrast plötsligt Staffan. Får man se oss i de här kapporna så kunde vi snart komma dit, der hvarken sol eller måne lyser, och det torde lika hvarken er eller mig, fänrik Eyler. Hvad sägen I, om vi utan att behöfva dölja oss, kunde vandra tvärt genom hela svenska lägret.

— Jag vet, hvad du menar, men det torde icke hafva sig så lätt att skaffa ett par svenska soldatrustningar, och dock tyckes det vara nästan nödvändigt att anlägga någon förklädnad för att komma in i lägret. Jag hade ej tagit de fördömda eldarne med i räkningen.

Förklädnaden torde icke vara så så svår att erhålla, som I föreställen eder, fänrik Eyler. Skuggan der borta har säkerligen både rustning och kappa, och om I så önsken, skola båda delarne stå till eder tjänst inom fem minuter, och det innan karlen gifvit ett ljud ifrån sig.

— Det löftet är värdt guld, om du kan hålla det, Staffan, svarade Eyler med ett mistroget leende.

— Låt mig försöka, genmälde svennen med stark tillförsigt, och utan att afvakta något vidare tillstånd, kastade han af sig den vida kappan, som skulle hafva hindrat hans rörelser, och spände af sig svärdsgehänget för att ej dess skramlande skulle förråda honom. Derpå satte han den korta dolken fastare i bältet och tog fram ur en af fickorna en lång rem, som han ordnade i form af en snara och omsorgsfullt lade till rätta på armen.

— Stannen qvar här, fänrik Eyler, till dess I fån höra den vanliga signalen! Kommer ej något oförutsedt i vägen, så skall allt gå bra.

— Jag litar på din förslagenhet, Staffan, men kom i håg, att den ringaste oförsigtighet kan göra vårt företag om intet och dermed Gudi befalldt!

Staffan aflägsnade sig, och snart hade han

försvunnit för Eylers ögon. Denne vänatde med otålighet att få höra den öfverenskomna signalen, men den ena minuten efter den andra förgick, utan att något afhördes. Han började tro, att Staffans djerfva försök misslyckats, och stod redan i begrepp att aflägsna sig från stället, då han med ens sprang upp från sin liggande ställning, medan det drag af otålighet och oro, som låg lägradt öfver hans ansigte, lika hastigt försvann och lemnade rum för ett uttryck af tillfredsställelse. En åkerhönas svaga knarande hade trängt till hans öron, och det var troligen detta ljud, efter hvilket han så länge med otålighet hade lyssnat.

— Att Staffans breda mun skulle kunna framlocka sådana toner, hade jag dock näppe-ligen trott, mumlade han för sig sjelf med ett leende. Den skall ha fint väderkorn, som skall spåra upp, till hvilket slägte den der fågeln rätteligen hör.

Han lemnade sin plats och begaf sig försigtigt fram mot det ställe, Staffan hade utpekadt för honom. Det dröjde ej länge, innan han fick syn på en mörk skugga, hvilken han, hukande sig ned till marken, försigtigt när-made sig, oviss huruvida det kunde vara hans följeslagare eller icke.

— Res er ej upp, innan I fån rustningen på er! Jag lägger den här bakom buskarne. Gå sedan rakt på mig mot lägret till och vänta mig der! Det fins folk i närheten.

Det var Staffans röst. Eyler förstod genast den plan, som den listige svennen uppgjort, och döljande sig, så godt sig göra lät, bakom

några hagtornsbuskar kastade han af sig kappan och drog på sig rustningen, som Staffan medfört. Det var en vanlig svensk soldaträttning med harnesk af tjockt läder för bröst och rygg och en skålformig hatt, s k salad med särskild stålbeklädnad till skydd för hakan. Ett blått band tvärt öfver harnesket angaf den svenska nationaliteten.

Så rustad borde han vara tämligen säker för upptäckt, och han gick därför med säkra steg fram mot det ställe, der skildtvakten stod posterad, stödd mot sin långa hillebard. Också kunde han vara tämligen lugn för fara från det hållet, ty den posterande krigaren var ingen annan än Staffan, hvilken nu vakade för det svenska lägrets säkerhet. Eyler kunde icke undertrycka ett leende, då den sjelfgjorda vakten hotande sträckte vapnet framför sig och med dundrande stämma ropade sitt »wer da». Detta senare var ingalunda öfverflödigt, ty ej längre derifrån, än att kroppens konturer för ett skarpt öga ganska väl kunde skönjas, stod närmaste skildtvakt. Denne hade tydligen märkt den kommande, ty han hade rest sig upp från den sittande ställning han förut intagit och tycktes med uppmärksamma blickar följa den nattlige vandraren. Men då han hörde sin förmente kamrats barska tillrop och såg den kommande derefter fritt passera, vände han sig åter lugnt om och slog sig ned på en sten, troligen svärjande för sig sjelf öfver den tråkiga vaktgöringen.

Eyler fortsatte emellertid vandringen framåt lägret, belåten med den lyckade listen. Det

dröde ej länge, innan han upphans af Staffan, hvilken, så fort han såg sig obemärkt, hade lemnat sina sjelftagna plikter vind för våg.

— Raskt handladt, Staffan, yttrade Eyler till den duktige svennen. Det nappataget vore värdt en ridfogdes plats.

En rodnad af belåtenhet öfverfor Staffans anletsdrag, men han svarade i likgiltig ton:

— Ingenting att tala om, fänrik Eyler. Jag är van att sköta en snara, och det gör mig ondt om den stackars saten, som måste släppa till lifvet.

De hade nu hunnit fram till lägret. Man hade börjat kasta upp vallar till skydd mot öfverfall, men i följd af den korta tiden voro dessa forskansningar ännu icke färdiga, och Eyler behöfde ej många minuter för att öfvertyga sig om, att ett utfall skulle hafva den största utsigt att lyckas. Visserligen hade man af trossvagnarne och kullförda träd sökt åstadkomma en tillfällig betäckning, men att denna ej kunde erbjuda något verksamt skydd, var lätt att inse. Så långt ögat sträckte sig, radade sig tält vid tält, och likväl hade troligen många af manskapet icke kunnat rymmas inom desamma, enär man öfverallt vid de talrika lägereldarne såg grupper af krigare, några i hela sin längd utsträckta på marken, andra i sittande och halfliggande ställning, sjungande och pokulerande. Då och då blandade sig en hästs gnäggande med soldaternas röster, några dunkla figurer doko upp här och der mellan eldarne, med osäkra steg letande sig fram mellan tältraderna, vaktposten vandrade med långsam-

ma steg fram och tillbaka med piken på axeln, och ibland kunde man få höra, när samtalen och sångerna vid någon eld blefvo allt för högröstade, en officers befallande röst bjuda tystnad. Korteligen, nu midt i natten, då sjelfva naturen tycktes hafva slumrat in, rådde här på denna eljes tysta och lugna plats ett dämpadt, men oafbrutet sorl, som redan på långt håll gaf tillkänna, att man befann sig i det omedelbara granskapat af en större menniskomassa.

De båda männen fortsatte djerft sin vandring, och hade redan genomvandrat en del af lägret utan att hafva blifvit antastade, då Staffan hastigt stannade och med en häftig ryck drog Eyler med sig in i skuggan af ett stort träd.

— Vid mitt skyddshelgon, den helige Antonius, här hade jag dock icke väntat att få höra den svarte korpens kraxande. Ja, det är han, den listige förrädaren. Jag känner den hala ormens slingringar och smala gestalt.

Eyler följde riktningen af hans blickar och såg två personer skynda förbi på kort afstånd från det ställe, der de befunno sig. Den ene, hvars röst väckt Staffans uppmärksamhet, var en liten, smal gestalt, klädd i en lång, svart kappa, den andre, som gick några steg förut och tycktes tjenstgöra, såsom vägvisare, var en ung pojke, klädd som en förnäm mans småsven.

— Känner I icke igen honom, hr Severins trogne skrifvare? fortsatte Staffan, då han märkte Eylers frågande blickar. En gång har han sluppit undan oss, med tillhjälp af djef-

vulens konster, tror jag för visso, men nu skall han icke slingra sig undan. Låt oss följa honom, innan det blir för sent, fänrik Eyler!

Denne betänkte sig ej länge, innan han följde Staffans uppmaning. Måhända var här en upptäckt att göra, som kunde visa sig vara af ännu större vikt än den kunskap om lägret och dess försvarstillstånd, de hittills förvärfvat sig.

— I den mannens fotspår växa inga rosor, mumlade Staffan, i det han med förbittrade ögonkast följde skrifvarens gestalt. Jag vill sätta min syndiga själ i pant på, att här är svek och förräderi å färde.

— Tala ej så högt och skynda ej på så mycket! Det kan väcka uppmärksamhet, om vi följa dem allt för nära. Märkte du vapnet på svennens rock, Staffan? Vid elden nyss såg jag en skymt af detsamma, och bedrager jag mig ej allt för mycket, tillhör det den svenske öfverbefälhafvaren hr Berent von Mehlen. Vid mitt goda svärd, här synas vara ugglor i mossan.

Under det de utbytte dessa ord, lemnade de emellertid intet ögonblick den misstänkte skrifvaren och hans följeslagare ur sigte. Dessa stannade snart utanför ett tält, hvilket genom sin storlek och präktigare utrustning betydligt skilde sig från de öfriga. En reslig krigare stod posterad utanför ingången, och med denne utbytte svennen några ord, hvarefter han drog undan tältduken, som tjänade såsom dörr, och bjöd Jesper skrifvare träda in. Ögon-

blicket derefter hade de båda männen försvunnit inom tältet.

— Till hvad pris som helst måste vi hafva reda på skrifvarens ärende, yttrade Eyler. Till all lycka är tältduken icke lika tjock som en stenvägg och erbjuder ett dåligt skydd mot hemligheter. Blott den fördömda vakten inte funnes! Han funderade ett ögonblick och hade snart fattat sitt beslut. Sök att hålla knekten derborta sällskap, Staffan, och tag hans uppmärksamhet i anspråk! Under tiden skall jag hålla öronen öppna vid baksidan af tältet. Då du hör signalen, är det tid att försvinna. Men kom ihåg, att ett förfluget ord kan kosta oss båda lifvet! Desse svenskar äro icke så lätt att bedraga.

— Var lugn, herre, jag skall draga den länge krigaren så grundligt vid näsan, att han skall yarda både döf och blind.

Han drog hatten längre ned öfver ansigtet och svepte kappan, som han tagit från den dödade skildtvakten, tätare omkring sig. Derpå började han smågnola på en munter visa och gick med litet osäkra steg bort mot tältet. Eyler hade redan försvunnit bakom några kastmaskiner, som här hade fått sin plats.

— Håll tyst med ditt fördömda skräll, karl, yttrade vakten med vredgad röst, då han fick syn på den nattlige fridstöraren. Finge fältöfversten höra det, kunde det hända, att du aldrig mera behöfde köpa någon hatt åt ditt hufvud.

Han kunde icke återhålla ett litet leende af tillfredsställelse öfver sin qvickhet, en om-

ständighet, som icke undgick Staffans skarpa blick.

— Ha, ha, ha, skrattade han med väl lätsad munterhet, du är en lustig karl och ditt hufvud har du sannerligen icke glömt hemma. Vid mitt skyddshelgon, den helige Antonius, du är en qvick karl — ja, det är du — och sådana äro just i min smak. Hör på kamrät, fortsatte han med en listig blinkning, hvad är det för figurer, du släpper in till din herre midt i natten. Smal som ett fruntimmer om lifvet, aha, det skulle väl inte... Han knäpte med fingrarne och betraktade den andre med ett småslugt leende. Ja, den ene är då icke bättre än den andre, det är då visst och sant. Din erkeskäl, du vet mera om den saken, än du vill låta märka. Men mig narar man inte så lätt. Jag är gammal i tjensten och känner de höge herrarne.

Den andre, som fann, att hans anseende ej skulle lida något af, om Staffan stärktes i sina misstankar, antog en min af hemligt förstånd, på samma gång hans fasttillslutna mun tycktes säga: fråga du, min gubbe lille, du får ändå ingenting veta. Det der känner endast fältöfversten och jag.

Ett lätt prasslande hördes från baksidan af tältet och kom knekten att spetsa öronen.

— Hörde du något? frågade han, i det han tog några steg för att efterse orsaken till ljudet.

— Om jag hörde något? Menar du, att jag är döf, min gode vän? Jag hör, huru en häst gnäggas der borta, och hur knektarne

ännu icke låtit sömnen tysta sina gudlösa mun-
nar. Hör nu, kamrat, hvart tänker du gå;
stanna du hellre qvar här, så skola vi hafva
en treflig stund tillsammans. Hans röst lät
fullkomligt lugn och likgiltig, och dock var
faran, att Eyler skulle blifva upptäckt, öfver-
hängande.

— Jag skall endast göra ett slag kring
tältet. Det är gjordt på ett ögonblick. Denna
fördömda vaktgöring lemnar en fattig sate in-
gen ro, muhlade han mellan tänderna.

Staffan lade sin ena hand på mannens
axel, medan han med den andre trefvade in-
nanför kappan. Han var beredd, att om in-
genting annat hjälpte, med sin dolk förhindra
hvarje upptäckt. Men då han skulle gripa
efter dolkfästet, stötte han mot något hårdt
föremål som låg i en af kappans fickor, och
hvilket han genast fann vara en flaska. En
ny tanke flög ögonblickligt genom hans för-
slagna hufvud.

— Skål kamrat, yttrade han, i det han
höll flaskan framför den andres ögon.

Denne glömde genast det misstänkta bull-
ret, och betraktade klenoden med begärliga
blickar.

— Låt oss gå dit bort i skuggan, fortfor
Staffan, så kunna vi dricka och prata i frid
och ro. Ingen lär komma och stjåla bort öf-
versten under tiden.

— Jag ger böfveln i fältöfversten och hela
hans anhang, genmälte svensken, som i en hast
blifvit både språksam och medgörlig. För öf-
rigt håller jag före, att det är han sjelf, som

är tjuften nu, tillade han med ett rått skratt. Han tycktes icke hafva reda på, hvem det var, han nyss släpt in i öfverfältherrens tält och lät tydligen bedraga sig af Staffans framkastade vinkar. Men en sak blott, afbröt han sig, i det han stannade och lade handen på Staffans arm, medan en gnista af misstänksamhet lyste fram i hans små, bruna ögon, hvad heter du, min gode man, och till hvems rote hör du?

Det var en fråga, på hvilken Staffan icke hade gjort sig beredd. Ett namn åt sig sjelf kunde han nog hitta på i en hast, men att namngifva någon af de svenske höfvidsmännen var honom svårare, eftersom han icke kände en enda af dem. Men äfven ur denna svårighet visste han att reda sig.

— Tror du, att jag är en spejare, som vill lossa din tunga med tillhjälp af flaskan, utbrast han med väl spelad förtrytelse, i det han gjorde min af att äfven vilja stoppa in buteljen i sitt förra förvaringsrum. För öfrigt har presten döpt mig till Henrik, och för det namnet behöfver jag ej skämmas, menar jag.

Svensken var rädd, att den väntade trakteringen skulle gå honom ur häuderna, om han vidare visade några tecken till misstroende, och därför förföll frågan, under hvilkens befäl den nyförvärfvade vännen lydde, till stor belåtenhet för denne.

Emellertid låg Eyler hopkrupen vid tältets baksida, till det yttersta ansträngande sina öron. Och hvad han fick höra, var ock af den beskaffenhet, att det var väl värdt en stunds uppmärksamhet.

— En lycklig slump gjorde, att jag fick reda derpå, hörde han en röst yttra, och han igenkände genast densamma såsom tillhörande Jesper skrifvare. I ett lönskap, om hvilket hr Severin ej lär hafva någon aning, upptäckte jag en samling gamla bref, bland dem ett från amiralen Olof Axelsson Tott till konuug Kristian af Oldenburgs broder junker Gerhard af Oldenburg, hvilket bref troligen aldrig blifvit afsändt från Visborgs slott. Säkerligen dragen I eder till minnes, nådige herre, hurusom Olof Axelsson kom konung Erik af Pommern till undsättning, då denne belägrades af svenskarne under Magnus Gren till Tidö, och hurusom det också lyckades honom att få in folk och lifsmedel på slottet. Men huru detta tillgick, hafven I kanske icke reda på.

— Nej, men man har talat om en hemlig gång under bergmuren, hörde Eyler en annan röst yttra. Det var vacker välklingande stämma, hvars bestämda, korrekta infall röjde den högt uppsatte, myndige mannen. Är det måhända någon sanning i den gamla fabeln?

— Det är ingen fabel, nådige herre. I brefvet, om hvilket jag berättat, stod en utförlig beskrifning på den underjordiska gången, och historieskrifvarne hafva ej farit med osanning, då de påstått, att Olof Axelsson med sitt folk kom in på slottet genom densamma, likasom ock att konung Erik kom ut på flottan samma väg. Och jag sjelf har tack vare densamma undgått att såsom fånge förmultna i hr Severins fängelsehålor.

— Och du kan lemna mig en tydlig beskrifning på den hemliga gången?

— Jag känner densamma lika väl som I kännen edert eget tält, nådige herre. Men I torden ej misstycka, om jag begär någon lön för den tjänst, jag erbjuder eder. Något för något och intet för intet, det är en billig regel.

— Och huru högt värderar du ditt förräderi mot din förre herre? Det låg ett tydligt uttryck af förakt i rösten.

— En god beställning, sedan I lyckligen fått slottet in Och så ännu en sak.

— Säg ut. Du tyckes ej vara obillig i dina fordringar.

— Hr Severins lif. det är hvad jag begär först och sist.

Eyler knöt händerna af förbittring Att så mycken hot och hämdkänsla legat gömda i den ränkfulle skrifvarens bröst, hade han dock ej trott.

— Vid de fem såren, en så skamlig begäran hade jag dock ej väntat mig. Severin Norby är väl min fiende, men han är dock en af de förnämste riddarne i Danmarks rike, och en sådan mans hufvud faller icke för en trolös skrifvares ord. Har du inga andra förslag att göra mig, så är det slut med vårt samtal.

En stunds tystnad inträdde, och derefter hörde Eyler skrifvaren yttra med en röst, som han tyckte darra af undertryckt förbittring :

— Så nöjer jag mig endast med mitt första vilkor, men det skolen I ge mig edert riddareord på att uppfylla.

— Nåväl, jag lofvar det vid min riddare-

ära. Och nu fort med beskrifningen, natten är långt framskriden.

Nu lemnade Jesper skrifvare en utförlig beskrifning på den hemliga gången. Eyler följde med andlös uppmärksamhet hvarje hans ord.

— Och hvad borgar mig för, att din berättelse är sannfärdig, och att du ej för mig på villospår? hördes den svenske fältöfversten yttra, sedan Jesper slutat sin skildring.

— Jag har förberedt mig på denna fråga, nådige herre. Se här panten på, att jag menar ärligt med eder.

Han tycktes lemna den svenske öfverbefälhafvaren en skrift, som denne halfhögt genomläste. Innehållet gick således förloradt för Eylers öron, men några ord, som derefter vexlades, dref allt blodet från hans ansigte.

— Jakob Müller, Augustinus i Martebo och Petrus i Othem yttrade Berent von Mehlen i frågande ton.

— Jakob Müller är rådsherre i staden och en ifrig anhängare till kougen Gustaf, skyndade sig skrifvaren att svara, likaledes de båda andra herrarne, af hvilka den ene är curatus i Martebo, den andre i Othem. Äro deras namn och insegel eder nog bevis, eller viljen I, att jag skall lemna mig sjelf såsom gislan. Det står eder fritt, nådige herre, att hålla mig kvar här, tills företaget är lyckligen utfördt.

— Den panten gagnar mig litet eller intet. Men nu nog för i natt. I morgon vid samma tid, vill jag ytterligare rådslå med dig. Infinn dig därför på det utsatta stället, der min sven skall hemta dig. Och för att mitt folk ej skall

lägga något hinder i vägen för dig, vill jag lemna dig denna ring med mitt vapen.

Staffan och hans nyförvärfvade vän voro emellertid inbegripna i ett lifligt samtal, hvar under Staffan lyckades lura ut mycket af den andre angående lägret och stridskrafterna, som kunde vara af ganska stor nytta att veta. Och han var så ifrigt upptagen dermed, att han ej märkte, huru lätt dörren öppnades, och Jesper skrifvare trädde ut, följd af svennen. Det var först ljudet af deras fotsteg, som kom honom att se upp, men då var det redan för sent, ty i samma ögonblick fick skrifvaren syn på Staffans för honom välkända anletsdrag och gestalt och stannade orörlig, slagen af häpnad. Men blott ett ögonblick verkade öfverraskningen förlamande på honom.

— Spioner, utropade han med hög röst, gripen mannen der; det är en spion, utskickad af Severin Norby.

Han sprang fram och lade sin hand på Staffans axel, medan han med befallande blickar betraktade de båda andra.

Oaktadt den öfverhängande faran förlorade Staffan ej sin själsnärvaro.

— Ar du från vettet, karl, eller känner du ej igen en svensk soldatrustning, yttrade han med en axelryckning. Jag är ej att leka med, och ordet spion ljuder illa i en ärlig soldats öron, det borde du veta, hvar så du ej sjelf vandrar hemliga vägar.

Dessa ord, hvilka framsades med den största säkerhet, besegrade tydligen alla den svenske krigarens tvifvelsmål, och hans miner gafvo

otvetydigt tillkänna, att det ej vore rådligt för skrifvaren att längre utsätta hans frikostige vän för dessa ärekränkande beskyllningar.

Jesper skrifvares ögon lågade, och han stampade i marken af förbittring. Mot en sådan oerhörd djerfhet skulle han ingenting kunna uträtta! Men plötsligt för ett hånleende öfver hans tunna läppar. Han tog fram ringen och höll den framför knektens ögon

— Fängsla genast denne man, såvidt ditt lif är dig kärt, yttrade han i befallande ton. Han grep ett fast tag om Staffans arm, hvarpå han befalde svennen att gå och anmäla för sin herre, att man gripit en dansk spion

Denne skyndade genast åstad.

Staffan insåg, att list och förställning ej längre skulle hjälpa honom, och han fattade ögonblickligen sitt beslut. Med ett häftigt ryck befriade han sig från skrifvarens tag. Ett dolkblad blixtrade i detsamma i hans hand, och vid ett halfqvädt rop störtade skrifvaren till marken. Knekten hade hittills stått obestutsam, men skyndade nu med ett utrop af förbittring skrifvaren till hjälp. Staffan var beredd derpå och för ett slag af hans väldiga näfve tumlade den andre öfver ända.

Det hela hade varit ett ögonblicks verk, och i nästa ögonblick var han redan borta vid tältet. Han behöfde ej upplysa Eyler om den fara, i hvilken de befunno sig, ty denne hade varit vittne till de timade händelserna, och hade hela tiden stått beredd att skynda sin trogne sven till hjälp. Utan att utbyta ett enda ord skyndade de, så fort fötterna förmådde

bära dem, vidare, lyckligtvis utan att möta någon. Men ljudet af rop och röster bakom dem sade dem snart, att de voro förföljda, och som de ej utan den största fara kunde fortsätta att springa genom lägret, skyndade de in mellan några trossvagnar, der de kastade sig ned på marken. Väl en timme lågo de der under pinsam väntan på, att allt åter skulle blifva lugnt. Mer än en gång hörde de steg och röster i omedelbar närhet intill det ställe, der de befunno sig, och mer än en gång hade de redan uppgifvit allt hopp om att undkomma. Men äntligen vågade de försöket att smyga sig bort, och snart hade de lyckligen lemnat det svenska lägret bakom sig. Lösen hade Staffan lyckats få veta af sin nyförvärfvade vän och tack vare denna omständighet, och den svenska soldatrustningen, de skaffat sig, kommo de utan att antastas genom vaktkedjan och befunno sig äntligen vid dagens inbrott oskadda inom Visby murar.

TOLFTE KAPITLET.

Vid sjukbädden.

I vestra delen af slottet rådde den största stillhet och tystnad. När svennerna eller tärnorna talade till hvarandra, skedde det hviskande och alla, som hade något ärende uppför trapporna, nästan smögo sig fram. I de flesta ansigten läste man förstämning och sorg, och i ett och annat öga skimrade till och med en tår.

Sjelfve slottsherren, den mot faror och bekymmer af alla slag så härdade mannen, hvars ansigte eljes aldrig återspeglade de känslor, som rörde sig i hans bröst, företedde nu en bild af djup sorg, der han med långsamma, dämpade steg gick uppför de mattbelagda trapporna. Var det väl de hotande moln, som börjat skocka sig på den politiska himlen, var det fruktan för stundande ofärd, som färat hans panna och fördunklat glansen i hans ögon. Nej, tanken på olycka och motgång i hans förehaf-

vanden, om den ock någon gång kunde falla en man, sådan som Severin Norby, in, hade ännu aldrig lyckats rubba lugnet och säkerheten hos honom. Den sorg, som nu tycktes hafva bemäktigat sig honom, måste därför hafva djupa rötter; hjertat i de s innersta fibrer måste hafva blifvit träffadt och såradt

Han gick med nedböjdt hufvud, försjunken i tankar och märkte icke, att en dörr öppnades midt för uppgången, och en qvinna trädde in. Det var Ingrid Müller. Äfven hennes utseende vittnade om sorg. De vackra, själfulla ögonen buro spår af tårar, och kring munnen hvilade ett vemodsfult drag.

Hr Severin tryckte tyst hennes hand och ämnade gå vidare. Men Ingrid gaf med en bedjande åtbörd till känna, att hon önskade tala med honom, och i det hon lade sin hand på hans arm, förde hon honom bort med sig till en af de djupa fönstersmygarne.

— Tillgif mig, hr Severin, att jag betjenar mig af tillfället att få eder till tals, trots det edert sinne nu måste vara fylldt af bekymmer och oro. I kunnen vara öfvertygade, att jag af fullaste hjerta delar er sorg. En så god och ädel qvinna har aldrig trädt inom detta slotts murar, nej, det. . . . Hon kunde ej qväfva snyftningarne. Men jag vill ej änge uppehålla eder. Jag har en bön till eder herr Severin, en bön, som jag vet att äfven hon delar. Mitt lifs bästa lycka är jag skyldig eder, I hafven hyst en faderlig tillgifvenhet för mig, I hafven slösat välgerningar på mig, och dock är jag icke nöjd.

— Jag trodde dock, att jag icke kunde gifva dig något bättre än jag redan gjort, ytttrade Norby med ett matt småleende.

— Nej det kunnen I icke heller, svarade Ingrid med en varm rodnad. Men säg nu ja till min begäran, ädle herre, säg ja, och den heliga jungfrun skall rikligen belöna eder därför!

— Ett löfte, som man ej vet, om man kan hålla, passar en man illa, svarade Norby allvarsamt; låt mig höra din bön! Kan jag villfara den, gör jag det gerna.

— Lossa de bojor, som hålla Daniel von Köln fängslad, öppna fängelsets portar, nådige herre, och skänk den unge mannen tillgift för hans förseelse. Säkerligen har han nu bötat tillräckligt för sitt brott. Blodet rinner häftigt i hans ådror, och förståndet flyger lika lätt sin kos, som hans svärd far ur skidan.

— Lidelserna skall man tygla, och svärdet får ej sitta lika löst som ordet i barns mun. Du känner ej hans brott till fullo, barn; gjorde du det, torde du ej vara så snar att göra dig till förespråkarska för honom.

— Hvad han än förbrutit, så är det eder ovärdigt, hr Severin, att längre hålla honom inspärrad i dessa mörka dystra tornhålor, dit knapt en solstråle kan tränga sig in. Skilj honom ur eder tjänst, men gif honom friheten. Säkerligen ångrar han djupt, hvad han förbrutit.

Norbys blickar vittnade om både öfverraskning och beundran. Säkerligen hade han ej väntat sig att i denna unga flicka, hvilken mer än någon annan hade skäl att betrakta den adlige junkern med oblida ögon, finna en föresprä-

kerska, och till på köpet en så varm förespråkarska för honom.

— Din begäran talar godt om ditt hjertelag, Ingrid. Jag lofvar intet, men jag skall tänka på saken.

Ingrid förstod på den bestämda tonen i hans stämma, att hon borde nöja sig med detta löfte, och sedan hon yttrat några ord till tack, aflägsnade hon sig därför. Men på borggården träffade hon Staffan.

— Fänrik Eyler bad mig helsa eder, jungfru Ingrid, att han i afton tänker besöka eder, ytttrade denne.

Ingrid gaf honom en tacksam blick.

— Jag skall vara hemma, svarade hon endast.

Staffans blickar följde henne, medan hon skyndade öfver borggården, och det låg ett så starkt uttryck af tillgifvenhet och belåtenhet i dessa blickar, att det skulle fröjdat fänrik Eyler in i själen, om hon i denna stund kunnat varseblifva den trogne svennen.

Severin Norby hade emellertid gått in i det rum, Ingrid nyss lemnat. Det var ett medelmåttigt stort rum, hvars tjocka stenväggar voro betäckta med tapeter af fint flandriskt kläde; vid ena fönstret, som vettade ut åt staden, stod ett litet bord med skifva af bonadt ek, så glatt polerad, att det kunnat göra tjänst som spegel, och under bordet var utbredd en brokig persisk matta. Golfvet var inlagdt med stjerner, rutor och allehanda figurer, och sparrarne i det i brunt hållna taket voro försedda med förgyllda löfverk. Några stolar, visserligen

efter nutidens fordringar ganska klumpiga och föga beqväma, men af dyrbart träslag och konstnärligt snidade, hade ersatt de vanliga bänkarne. Man tycktes icke hafva sparat några kostnader för att göra detta rum till det trefligaste och präktigaste i hela slottet. För öfrigt märkte man genast vid första anblicken, att det var en qvinna, som här hade sin bostad, ty endast en sådan kunde denna tid tillåta sig att pryda sitt rum med blommor, af hvilka det här fans många både vackra och sällsynta.

Hr Severin kastade en blick full af vemod omkring rummet, hvarefter han förde undan ett tjockt förhänge, som skilde rummet från ett annat, innanför beläget, rum. Till hälften nedfällda gardiner mildrade ljuset derinne, liksom de på golvet utbredda tjocka mattorna dämpade stegen. En lukt af medikamenter förrådde, att det var i ett sjukrum man inträdde.

Den sjuka var fru Margit. Den säng, der hon låg, hade sin plats i en stor alkov i ena långväggen och kunde genom draperier helt och hållet undanrödjas. Nu voro emellertid dessa frändragna, och Margits bleka ansigte mötte genast hr Severins blickar, då han inträdde i rummet.

Han skyndade fram till henne, och i det han böjde sig ned öfver den sjuka, fattade han hennes hand och tryckte den till sina läppar. Hans ögon blickade med ett uttryck af den största ömhet och kärlek på dessa fina, rena drag, hvilka sjukdomen gifvit en högre skönhet, oaktadt den tärt och blekt desamma.

En blick af den innerligaste, mest hängifna

kärlek mötte honom, och hennes fina, hvita fingrar smögo sig smekande öfver hans bruna, kraftiga hand. De bildade en skarp kontrast dessa händer, den ena liten och smal som ett barns hand och hvit nästan som lakanet, mot hvilket den hvilade, den andra stark och kraftig, brynt af sol och vind, vitnande om den fullaste mannakraft. Och personerna voro ju ock lika stora motsatser. Hon tillbakadragen, blyg och mild med något nästan skygt i sitt uppträdande, han handlingskraftig, fast, bestämd, med de gamla vikingarnes blod i sina ådror, och det oaktadt, eller kanske just därför hade deras hjertan dragits till hvarandra med en kraft, som blifvit allt starkare, ju mera de lärt känna hvarandra. Och nu var detta band nära att upplösas. Fru Margit, som för några veckor sedan skänkt Severin Norby en son, hade dervid råkat i en sjukdom, från hvilken ingen räddning syntes vara möjlig.

— Vi hafva intet att hoppas, älskade vän, yttrade Margit efter en stunds tystnad med matt stämma. Jag känner att döden nalkas, och jag är beredd att lemna detta lifvet. Sörj icke, min älskade, mina varmaste förböner skola städse följa dig, och osynlig skall jag alltid vara dig när.

Norby hade fallit på knä vid sängen, och tunga suckar häfde hans bröst.

— Jag önskar till Gud, att jag med undergifvenhet måtte kunna tömma denna bittra kalk, men jag kan det icke, nej, vid Gud, jag kan det icke, utbrast han häfigt, glömmande allt för den bittra smärta, som bemäktigat sig

honom. Men han beherskade sig genast åter och fortsatte i vek ton: du har ju varit allt för mig, Margit! Den bistre krigaren, den gudlöse sjöröfvaren, som mången gång irrat som en fridlyst omkring, förbannad af människorna, har hos dig alltid funnit vänliga ord och kärleksfulla blickar, har hos dig funnit frid och ro, när det var storm i hans själ; du var alltid tålig, alltid lika mild och god,

Stora tårar fylde hennes ögon, och hennes hand for lugnande öfver hans heta panna.

— Verlden tror, att endast hårda känslor dväljas inom detta bröst, fortsatte han, och hans röst darrade af kufvad rörelse, men Margit, min älskade, du känner ju detta bättre. I ditt sällskap har jag lefvat mina bästa stunder. Hvem skall nu förljufva lifvet för den ensamme krigaren?

Margit tycktes kämpa en hård strid med sig sjelf. Hennes läppar öppnade sig, men slöto sig åter, barmen häfdes, och hennes kinder fingo för ett ögonblick tillbaka något af sin forna färg.

— Det finnes en, som bättre än jag skall fylla platsen vid sidan af Danmarks ypperste riddare, yttrade hon slutligen med låg röst.

Norby ryckte till, och hans blickar vittnade om både öfverraskning och ovilja.

— Vid S:t Göran, utbrast han häftigt, ha då dessa klaffaretungor. . . .

— Var lugn, min vän, afbröt honom Margit med ett mildt leende. Jag har aldrig hyst något tvifvel om din trohet, men jag trodde den tiden kunde komma, då ett förbund mellan

Severin Norby och Sten Stures ädla enka kunde rädda krona och rike åt konung Kristian. Och skulle ej det lyckas, så känner jag en annan man, som vore fullt värdig att fästa de båda rikenas förenade krona på sitt hufvud. Herrens vägar äro underliga.

Hon såg med en svärmisk blick upp på honom.

— Så är då detta orsaken till den vägran att fastare tillknyta bandet oss emellan, yttrade han med en röst, som darrade af rörelse.

— Inför Herren Gud är mitt förbund fast nog, och människornas dom har jag lärt mig att akta ringa. Jag har älskats af Severin Norby, och jag har fått dela ljuft och ledt med honom, och den lyckan aktar jag högre än någon annan. Herren är barmhertig och skall säkert förlåta mig mina synder, ty hvad jag felat, det har jag felat för min kärleks skull.

Han böjde sig ned öfver henne och tryckte en kyss på den bleka pannan.

— Nu får du icke anstränga dig mera, Margit, yttrade han med mild stämma. Frater Johannes har strängeligen ålagt mig att skona dig. Jag lemnar dig för den skull nu, men innan aftonen har du mig åter här.

Och med sakta steg lemnade han rummet efter att ännu en gång hafva sändt den sjuka en lång, kärleksfull blick.

Ute i korridoren stod fänrik Eyler, tydligen väntande att få träffa sin herre. Men han behöfde ej utbedja sig något samtal, ty då Norby märkte Eyler, gaf han honom stilla-

tigande ett tecken att följa sig, hvarefter de tillsammans begåfvo sig till slottsherrens enskilda rum.

— Det gläder mig att åter se dig, min käre Eyler, Jag trodde dock, att svenskarne ej så snart skulle vilja släppa från sig sin gäst, ty de äro, efter hvad man påstår, ett högligen gästfritt folk. Ett svagt leende lifvade för ett ögonblick hans anletsdrag, som ännu buro spår efter den djupa rörelse, för hvilken han nyss varit utsatt.

— De försökte nog hålla oss qvar, svarade Eyler i samma ton, men jag har engång varit deras gäst, och ville därför ej åter falla till besvär. Föga fattades dock, att jag ånyo fått pröfva den svenska gästfriheten.

Han började härefter berätta om den nattliga vandringen, hvars lyckliga utgång han hufvudsakligen tillskref den modige och förslagne Staffan.

— Och en sådan orm har jag närt vid min barn, utbrast hr Severin förbittrad, då Eyler omtalade Jesper Skrifvares uppträdande. Han fick ett rättvist straff för sina nesliga gerningar. Men vi måste oförtöfvadt undersöka fångelsehvalfvet, och befinnes det då vara sannt, hvad han berättat om den hemliga gången, så skall den igenmuras, och vakt hållas der natt och dag. Vid S:t Görän, här skulle jag då kunna hafva blifvit öfverrumplad i min säng som björnen i sitt ide.

— Och du tror, fortsatte han, att ett utfall skulle hafva utsigt att lyckas?

— Den största utsigt, stränge herre, sva-

rade Eyler med stark tillförsigt, men ju förr det sker, dess bättre. Fienderna hafva ännu inga förskansningar, deras kulor och lod hafven I tagit i eder vård, och nya förråd hafva ännu icke hunnit anlända. Och hvad som är vigtigast af allt: de frukta ej något utfall, och en oförberedd motståndare är detsamma som en besegrad.

Norby satt tyst, försjunken i tankar.

— Jag vill närmare rådslå med min krigsöfverste och min underbefälhafvare, yttrade han slutligen. Emellertid skolen I hafva redligen tack för eder djerfva spejarefärd, såväl du, Eyler, som Staffan. Vänder sig allt till en lycklig utgång, skall jag för visso ej hafva det oglömdt.

— Det var en annan sak, om hvilken jag vill spörja dig, fortsatte han. Din trolofvade framstälde i dag till mig en bön, hvilken jag ej vet, om jag kan bifalla, innan jag hört hennes blifvande herre och man. Ett leende krusade lätt hans läppar, men lemnade genast åter rum för ett allvarligt, nästan strängt uttryck.

— Hon begärde nämligen, fortsatte han, att jag skulle frigifva Daniel von Köln. Hvad säger du derom, min gode Eyler?

— Jag säger, att det ock är min egen uppriktiga önskan, svarade Eyler varmt. I gjorden mig den största glädje dermed, stränge herre.

— Ditt ädelmod hedrar dig, Eyler, men vet du ock, att Köln är svärligen misstänkt att hafva varit inblandad i de förrådiska stämpelningar, som bedrefvos här af de danske herrarne och hvilka nära på hade bragt mig i förderfvet?

— Jag har väl hört något nämnas derom, men jag har svårt att tro derpå. Han har dock ädelt blod i sina ådror, och må han eljes vara huru som helst till sinnes, för ett sådant brott lär han dock rygga till baka.

— Det gör mig godt att höra dig tala så om den, som är din bitter fiende, yttrade Norby med ett varmt uttryck i rösten och såväl för din som för den fagra jungfru Ingrids skull vill jag lossa Daniel von Köln från de bojar, hvilka dock måhända äro de enda, som han är värdig att bära; men från min tjänst är han skild, och på detta land får han aldrig mera sätta sin fot.

Han räckte sin hand åt Eyler, och denne aflägsnade sig efter att hafva med några ord tackat hr Severin för det gifna löftet.

På aftonen samma dag gick Eyler för att besöka sin trolofvade, hvarvid han från slottet tog vägen ned öfver hamnen. Vid södra Strandporten upphann han två personer, som långsamt gingo in åt staden, och hvilkas klädedrägt utvisade, att de voro hafvets söner, den ene en kort, satt figur med yfvigt grått hår, den andre att döma af den smärta växten och spänstiga gången en ännu helt ungman, betydligt längre än sin följeslagare.

— Gamle sjöbjörn, utropade Eyler glädtigt, i det han slog den äldre på axeln. Det är nu så länge sedan, jag såg eder, att jag börjat tro, det I seglat in i den sista hamnen. Och han skakade hjertligt mannens grofva näfve. Och äfven du, Thure Harding! Det var

två vännemöten på en dag, som jag ej hade tänkt mig.

De båda männen besvarade hjertligt hetsningen, och alla tre fortsatte under samspråk vägen framåt Strandgatan.

— Det är nu snart två år, sedan vi träffades sist, skeppar Peder. Kommen I så ihåg, i hvad lek vi då voro samman?

— Ja, fullväl kommer jag det ihåg. Det var i Stockholmsskären, och i en svår knipa voro vi för visst den gången. Hur var det, I blef ju likväl fast, fänrik Eyler?

— Ja, för en tid, svarade denne skrattande. Man hade nu hunnit fram till rådman Müllers hus.

— Man har berättat mig, att I lagt eder för ankare här inne, yttrade den gamle sjöbusen med ett godmodigt leende.

— Nåja, den gången har man ej sprungit med limstången, svarade Eyler, lätt rodnande. Och hvad sägen I, gamle vän, är hon ej värd, att en ärlig krigare för henne bryter en lans? Thure vill jag ej fråga, ty det är blott en enda, som finner behag inför hans ögon. Men jag håller min hela rote mot hans snäcka, att min Ingrid är minst lika god, som hans Malin.

De skrattade alla tre.

— Jag kan icke döma i sådana saker, svarade skeppar Peder. Fråga mig hur en skuta är tacklad, och I skolen få besked, men hur en ungmö riggar, det vet den minsta pojke bättre än jag. Jag har alltid undvikit qvinfolk som farliga undervattensref — Farväl, fänrik Eyler, en glad afton! Vi träffas ju i natt?

Eyler, som redan gått uppför trappan, stannade öfverraskad.

— Jaså, det är bra; raska armar äro alltid välkomna. Han yttrade det med sänkt röst, medan han forskande såg sig omkring. Der- efter lade han ett finger på läpparne till tecken af tystnad, hvarpå han försvann i huset.

I förstugan mötte han Erland. Denne besynnerlige man med sina underliga ord och kloka ögon tycktes, oaktadt sina danska antipatier, omfatta den unge fänriken med välvilja, och äfven nu upplyste ett leende hans runda ansigte, då han fick syn på sin herskarinnas trolofvade.

Hon sitter i den gyllene sal

Och väntar sitt hjertas skatt,

yttrade han med fullkomligt allvarsam röst, i det han med en djup bugning pekade på en midt emot trappan befintlig dörr.

Eyler hade svårt att hålla sig allvarsam, men öppnade emellertid dörren till »den gyllene sal», och han gjorde det så tyst, att han en stund obemärkt fick njuta af den för hans hjerta oskattbara synen af jungfru Ingrid, som satt och arbetade vid sin slända. Han önskade blott, att han haft skeppar Peder vid sin sida, så att denne kunnat lära sig, huru en qvinna såg ut, som »riggade» väl. Men han fick ej länge sysselsätta sig med sina betraktelser.

Ingrid hade märkt honom, och kastande sländan handlöst ifrån sig, skyndade hon honom med strålände ögon till mötes.

— Nu känner jag åter igen min glada Ingrid, utropade han hänryckt, i det han slöt

henne intill sig. Min kära, kära flicka. Hvad jag gläder mig åt dina klara ögon och friska kinder.

Hon såg med en blick af oändlig hän- gifvenhet upp på honom.

— Underligt vore det väl, nästan hviskade hon fram med ett lyckligt leende på läpparne, om icke mina ögon skulle stråla klarare och mitt ansigte synas friskare än eljes, då jag håller min lefnads lycka i mina händer, och med barnslig liflighet fattade hon tag i hans skärp för att riktigt åskådliggöra, att hon hade honom i sitt våld.

— Otto, fortfor hon, sedan de båda satt sig på en kort, öfverklädd och med ett lågt ryggstöd försedd bänk, ofta, när jag går genom stadens gator, falla mig så underliga tankar i hågen. Det är, när jag ser dessa gamla, ståtliga hus, sådana som det, i hvilket vi sjelfva bo, och så de härliga, de höga, härliga Guds husen, af hvilka ju många ännu icke kufvats af eld eller svärd — den heliga jungfrun vare evinnerligen prisad!

— Hvad månede det vara för allvarliga tankar, som då uppstiga i ditt hufvud? frågade Eyler med ett leende.

Ingrid rodnade lätt.

— Jo, jag tänker på forna tider, för ett par århundraden tillbaka, då Visby var den mäktigaste stad i Norden, huru praktfullt och ståtligt allt då måtte hafva varit, hvilket lif, hvilket brokigt vimmel på gatorna, långt mera än vi nu kunna drömma om, men jag tänker också, att då kanske klappade flere hjertan af sorg och oro än nu. Jag kan se, när helst

jag vill, ett skönt men dödsblekt ansigte stirra ut genom något af de förnäma husens fönster, spejande ut åt hafvet, derifrån den unga tärnan väntar sin stolte riddare, men hvilken aldrig mer skall vända åter till den, han svurit sin tro. Och om qvällarna ser jag beslöjade, lätta gestalter skynda till helgedomarne, och då vet jag, att derinne uppstiga suckar från hjertan, som äro nära att brista af sorg.

Hon tystnade hastigt, och en hög rodnad lägrade sig öfver hennes ansigte. Hon erinrade sig väl ett ögonblick, då äfven hennes hjerta varit nära att brista, ett ögonblick, då äfven hon legat på knä framför en altarrund och uppsändt brinnande böner till himlen för den älskade.

Det var halft leende, halft allvarsamt Eyler genmälde:

— Och äfven från dessa fönster torde ett skönt, men dödsblekt ansigte hafva spejat ut åt hafvet, och äfven från detta hus torde en lätt, beslöjad gestalt hafva skyndat till någon helgedom för att uppsända en bön för sitt hjertas utkorade.

Hon lutade sig intill honom och lade sina armar om hans hals utan att yttra ett ord. Han kände huru en tår brände på hans kind, men han visste, att det var en minnets och en tacksamhetens tår, och han yttrade ingenting. Så sutto de tysta en stund, tänkande på de oroliga dagar, som flyktat, och de lyckliga, som skulle följa.

Utfallet på svenska lägret var beslutadt att äga rum redan samma natt, och Eyler hade

derför ej tid att dröja länge. Men innan han aflägsnade sig, hade han också något att tala med sin älskades fader om, saker af annan beskaffenhet än dem, han afhandlat med henne, ja af så ytterst pinsam och obehaglig art, att han velat gifva många år af sitt lif, om han kunnat begrafva dem djupt i sitt eget bröst. Det var angående Jakob Müllers och de båda presternas förräderi mot Norby, på hvilket han ju hade bevis.

Att den tyske rådsherren ej var att lita på, det hade han alltid trott, men att han skulle kunna göra sig skyldig till en komplott mot Severin Norby och det med en sådan man som Jesper skrifvare, det hade Eyler likväl icke kunnat tänka sig. Och i den ställning, Eyler nu befann sig till honom, kom han i en ytterst svår belägenhet genom denna upptäckt. Skulle han, såsom hans pligt rätteligen bjöd, berättat allt för Norby och dermed draga öfver Ingridis fader ett välförtjent straff, ett straff som blefve hårdt, kanske för mycket hårdt, ty han kände sin herres stränghet i den vägen fast han vid det senaste danska förräderiet af politiska hänsyn låtit nåd gå för rätt. Nej, han kunde det omöjligen, han fusade för sin älskades förtviflan. Och för öfrigt var ju ingenting nu mer att frukta, planen var ju upptäckt, och dess framgång omöjliggjord. Bättre vore det då att varna honom, att allvarligen uppmana honom att vända till baka från den väg, han beträdt, och i stället redligen tjena Severin Norby.

Dessa tankar hade oupphörligen farit genom

hans hufvud under dagens lopp, men när han på aftonen gick bort till Ingrid, var hans beslut fattadt. För denna gång skulle intet straff hota Jakob Müller.

Hans samtal med hr Jakob räckte ganska länge och gjorde honom ännu mera sorgsen och nedslagen, än han förut varit, ty långt ifrån att visa sig ångerfull och tacksam mot Eyler för dennes varning, hade hr Jakob med ett högdraget och stolt uttryck i sitt ansigte åhört hans berättelse samt bestämdt förklaradt, att antingen hade Eyler hört miste, eller ock hade Jesper skrifvare, den förrädaren, farit med falskhet. Och dock var Eyler mera än någonsin öfvertygad, att hr Jakob ej var oskyldig, ty för ett ögonblick hade dennes goda föreställningsförmåga svikit honom; det hade flammadt till i ögonen, det hade skälft i anletsdragen, och en ytterlig blekhet hade efterträdt den förra friska färgen. Men nästa ögonblick hade hans fylliga ansigte åter legat i sina vanliga veck och inom kort den blomstrande färgen åter vändt tillbaka.

Strax efter midnatt kunde de af stadsboarne, som ännu vora vakna och hade sina hem uppåt Söderport, höra att något ovanligt var å färde. Marken gungade under fötterna på, såsom det tycktes, stora människomassor, som med taktmässiga, dämpade steg tågade förbi, ett sakta, regelbundet och enformigt skramlande liksom af vapen hördes, och då och då förnams någon grof stämman yttra något i en bestämd och befallande ton. Det blef med ens ljusst i

de tysta husen, och här och der slogs en dörr upp, och en halfklädd borgare steg ut på förstugutrappan, följd af andra husets invånare, och innanför fönstren visade sig snart oroliga och nyfikna ansigten.

Men man fick ingenting se förutom nattpatrullen, som med släpande, tunga steg kom framåt gatan; allt var lugnt och tyst som förut, månen sken lika klart, och gatorna voro lika ödsliga.

Och så kröp man åter djupt undrande ned i sina bäddar och beredde sig åt sömnen.

Men denna natt tycktes ej vara bestämd för hvilan. Knappt hade man åter insomnat, innan man åter häftigt blef väckt ur sina drömmar. Skott! Ja, det var verkligen skott, icke enstaka, utan ett enda oafbrutet skjutande, som kom fönsterrutorna att darra och de klenmodigas hjertan att bäfva. Det var tydligt, att fienderna stormade staden. I nästa ögonblick kanske de arma invånarne voro prisgifna åt fiendens grymma härjningar. Under bäfvan och förvirring fick man kläderna på sig, männen togo fatt på sina vapen, och alla skyndade ut för att få någon reda på farans storlek.

Men på gatorna var det lika fredligt som någonsin förut, och äfven vid portarna och murarna med undantag af, att besättningen der var starkare än eljes. Och så fick man då slutligen reda på, att det var hr Severin, som öfverfallit svenskarne, och ej tvärtom.

Utgången af detta djerfva utfall var öfverförväntan lyckligt för hr Severin.

Fienderna blefvo fullkomligt öfverraskade

och kunde åtminstone i början ej göra något verksamt motstånd, oaktadt deras många gånger större styrka. Innan därför hr Severin drog sig tillbaka, hade han förstört en stor del af svenska lägret, tagit en stor del med fångar samt bemäktigat sig en ej ringa del af fiendens vapen och tross.

TRETTONDE KAPITLET.

Mellan fyra ögon.

Det var några dagar derefter Severin Norby och hans förtrogne, marsken Otto Anderson Ulefeld sutto i allvarligt samtal i ett af den förres enskilda rum, ett litet, enkelt möbleradt rum, hvars tjocka väggar, om de kunnat tala, skulle hafva berättat om månet hemligt rådslag, som här blifvit träffadt, många vidtgripande planer, som här blifvit uppgjorda, och månet djerft beslut, som här blifvit fattadt.

Severin Norbys anletsdrag buro prägel af djup sorg. Margit, den enda qvinna, som kommit detta manliga, tappra hjerta att klappa fortare, hans älskade, trofasta Margit var sedan tvänne dagar död, och denna olycka hade gripit honom fruktansvärdt djupt. Men han hade slutit sorgen djupt i sitt bröst, och om den ock tryckt sin prägel på hans anletsdrag, så hade den dock ej förmått kufva hans kraftiga själ, som nu mer än någonsin behöfde vara fri från alla fängslande bojor. —

— Och hvad är då eder tanke om vår ställning, Ulefeld? frågade Norby marsken.

Denne satt tyst en stund.

— Vår ställning! utbrast han slutligen i bekymrad ton. Ja, den är ungefär lika säker som rättans i fällan. Så länge fläskbiten räcker, kan den vara god nog, men sedan. — Ack, hr Severin, att vår nådige herre, konung Kristian, dock hade kunnat sända oss, det vi så länge begärt. Men utan pengar, krut och föda kunna vi icke hålla slottet honom tillhanda, hade vi än alla Danmarks trupper samlade inom våra murar. Förr eller senare tvingas I dock, stränge herre, att öfverlemnna borgen i svenskarnes händer.

Han yttrade det med en djup suck.

— Dit skall det dock icke gå, nej, aldrig, så sant jag är en ärlig riddersman, svarade Norby med lugn och fast stämma. Gustaf Eriksson är en klok herre och förstår att uppskatta värdet af denna lilla perla, han vet att den, som har nycklarna till denna borg i sin hand och en god flotta i stadens hamn, den kan hålla ett säkert öga på hela Sveriges ostkust och afklippa handeln med Stockholm och de nordliga städerna efter behag; och därför giljar han så ifrigt och sträcker sedan handen efter bytet. Men — vid St Göran — ännu bestämmer Severin Norby öfver detta lands och denna borgs öde, och detta skall varda ett annat, än hvad Gustaf Erikson tänkt sig det.

I Ulefelds ansigte läste man förvåning, blandad med bekymmer, och hans ögon sökte frågande Norbys

— Jag är af samma tanke, som I, fortsatte denne, och ett dystert uttryck lägrade sig öfver hans drag, att denna makt i längden skall varda oss för stark, och att vi till slut måste öfverlemna staden och borgen i svenskar-nes händer, hvar så vi icke i tid draga ett streck öfver deras planer. Ulefeld, fortsatte han, och hans stämma darrade lätt, jag har svurit konung Kristian trohet; har jag icke till denna dag som en ärlig man hållit min ed?

— Det hafven I, hr Severin; hade alla de höga herrarne liknat er, då hade — vid Gud — kung Kristian icke denna stund varit en landsflyktig man utan krona och rike.

— Näväl, äfven jag måste nu bryta min ed till den olycklige fursten, fortsatte Norby. Hans panna lade sig i djupa veck, och han blickade mörkt framför sig. I mitt bref af den 14 Mars anhöll jag, såsom I väl veten, att han snarligen skulle sända mig undsättning eller och lösa mig och mitt folk från den troskap, vi svurit honom. Då han ännu icke besvarat min skrifvelse, måste jag sjelf lösa mig från min ed. Jag kan ej mera hålla slottet för hans räkning och jag vill därför öfverlemna det åt Danmarks konung och råd. Gud är mitt vittne, att det sker med tungt hjerta, men kan jag icke hålla det min konung till handa, vill jag åtminstone lemna det åter till mitt land. Men Severin Norby är därför icke bruten, fortsatte han, i det han stolt höjde hufvudet. Vid mitt goda svärd, jag skall ännu ställa till en dans, som skall spörjas vida omkring, och omöjligt

torde det ej vara, att Danmarks krona ännu en gång fästes på konung Kristians hufvud.

Ulefeld betraktade honom med blickar, fulla af tillgifvenhet och beundran.

— Men om svenskarne bli oss för öfvermäktiga, innan man hinner sända oss undsättning från Danmark.

— Dermed har ingen fara. Blir det bekant, att slottet är öfverlemnadt åt Danmark, skall Berent von Mehlen icke lossa många skott mot dess murar. — Och nu till villkoren. Jag har tänkt att åt er, Ulefeld, öfverlemna uppgörelsen med Danmarks konung och råd men med noga bestämda vilkor. Slottslofven skolen I äga att förändra, så att den kommer att lyda på konung Fredrik och riksrådet, dock skola de dessförinnan stadfästa konung Kristians bref till mig på Gotland och Visborg såsom en lifstidsförläning; hvad jag utbetalt i löner åt krigsfolket under denna fejd, skola de ersätta mig, och dessutom skall konung Fredrik åvägabringa en förlikning mellan mig och Lybeck, så att allt, hvad vi gjort hvarandra, skall vara glömdt och förgätet. Att snar undsättning tarivas, derom torde vi ej behöfva påminna dem. Dessa äro mina vilkor. Jag menar, tillade han med ett lätt leende, att konung Fredrik och rådet med glädje skulle gå in på dem, voro de ock ännu hårdare, ty jägaren är aldrig iirigare, än när bytet är nära att gå honom ur händerna. Jag skall låta min skrifvare uppsätta en skrifvelse till rådet, hvilken I skolen taga med eder. Ju förr I resen, dess bättre.

— Redan nästa afton skall jag hafva lem-

nat staden, om I så önsken, hr Severin, svarade Ulefeld, och edert ärende skall jag uträtta efter bästa förmåga.

— Det tror jag för visso, svarade Norby, i det han steg upp och varmt tryckte marskens händer. Hade jag många sådana vänner som I, då hade måhända detta steg aldrig blifvit taget.

Vid samma tid, som det sålunda bestämdes om landets blifvande öde, gingo Ingrid Müller och hennes trogna väninna Malin Nilsson med raska steg nedför den smala Lybeckergränd åt Strandgatan till. Ingrid hade aflagt ett besök hos sin vänninna och nu följde denna henne för att få litet rörelse och få inandas den friska hafsluften. De båda vänninnornas samtal rörde sig om det ämne, som nu nästan var det enda, som afhandlas de goda stadsborna emellan, nämligen om svenskarnes belägring af staden och slottet.

— Min far säger, yttrade jungfru Malin, att kommer belägringen att fortfara, så skall tillståndet snart blifva mycket svårt här i staden. Ännu har fienden icke så strängt afspärrat den samma, så att det fins rikligt med lifsmedel, men de komma snart att drifva belägringen allvarligare, och då må den heliga jungfrun och alla helgon skydda oss. O, dessa krig äro förfärliga.

— Var lugn, käraste Malin, svarade Ingrid med ett säkert leende. Mot Severin Norby och Visborgs murar kunna de intet uträtta, det är min fasta öfvertygelse.

De hade nu hunnit ned till Strandgatan

och skulle just vika in på denna, då Ingrid plötsligt stannade, i det hon gaf till ett anskri. Malin följde riktningen af hennes blick, och såg en man med hastiga steg komma dem tillmötes. Han var klädd i en förnämlig adlig herres dyrbara drägt, och Malin igenkände genast i honom junker Daniel von Köln. Och dock hade hon svårt att tro, att denne magre, bleke man med de djupt liggande ögonen och den något böjda gestalten verkligen var samme, man som hon för några veckor sedan sett så stolt och käck och blomstrand af helsa.

Han hade hört Ingrids lätta utrop och stannade likaledes, liksom mot sin vilja fastnaglad vid marken. En blick ur hans mörka ögon träffade Ingrid, en blick, så glödande af lidelse, så brännande af hat, så vild och trotsig, att en rysning genombäfvade den unga flickans gestalt, och en djup blekhet betäckte hennes kinder. Hon fattade krampaktigt väninnans arm för att aflägsna sig.

— Farväl, stolts jungfru, vi träffas än en gång, yttrade junker Daniel, sedan han en kort stund slukat hennes gestalt med sina ögon. Det låg något midt emellan hat och hån i stämman, hvarmed han yttrade dessa ord; ännu en brännande blick träffade Ingrid, så gjorde han en artig bugning, och i nästa ögonblick aflägsnade han sig med raska steg framåt gatan.

— Heliga Guds moder, utbrast Ingrid, under det de med snabba steg skyndade framåt, hvilka blickar han sände mig. Och hvad menade han väl med sina ord, att vi träffas åter. Det lät som han ville hota mig med något.

Det anar mig, tillade hon dröjande, liksom vore hon rädd att uttala orden, att denne man ännu kommer att på ett fruktansvärdt sätt ingripa i mitt lif. Jag kan aldrig se honom utan en rysning.

— Och likväl har du gjort dig till hans förespråkarska hos hr Severin, genmälde väninnan med ett leende, som dock tycktes vara mera tvunget än naturligt. Äfven hon hade på ett mycket obehagligt sätt berörts af mannens uppträdande, och samma oroliga aning, som gripit Ingrid, hade äfven genomfarit hennes själ. Men hon låtsade ingenting derom för att ej ytterligare skrämma Ingrid. Du är en liten fjolla, fortsatte hon i lugn ton. Huru skall väl denne man kunna skada din lefnads lycka? Han far ju här ifrån, och sedan sätter han aldrig mera sin fot på detta land. Bort nu med alla barnsliga, oroliga tankar och var åter den glada, muntra Ingrid!

Hon lyckades till slut med sitt prat bortjaga den förstämning, som det obehagliga mötet uppväckt hos Ingrid, och snart hade denna med ungdomens lyckliga förmåga att glömma förgätit junker von Köln och hans sista hotfulla afsked. Blott en och annan gång sedermera, då hon satt ensam vid sitt arbete, kunde detta möte rinna henne i hågen, och alltid erfor hon då en obestämd känsla af några faror, som hotade henne och hennes lycka.

Då Ingrid efter att hafva tagit afsked af Malin, kommit hem, blef hon af en tjärna kallad in till fadren i dennes kammare. Han satt vid ett bord, sysselsatt att genomse några bref

och handlingar, som han lagt framför sig på bordet. Rundt omkring honom på bänkar och stolar lågo utbredda hvarjehanda saker, liksom om han beredde sig till någon resa. Också stod en stor reskista, redan till hälften fylld, vid sidan af bordet.

Ingrid såg sig omkring med förvånade blickar. Hon hade ej hört sin fader yttra någon afsigt att resa bort och sällan var det ock, han företog någon resa.

Han märkte hennes förvåning och yttrade utan någon inledning:

— Jag ämnar resa bort på några veckor för angelägna affärers skull, och under tiden får du, Ingrid, se om hus och hem. Går allt bra, skall jag snart åter vara hemma. Du är en dugtig flicka och skall nog sköta dig på egen hand. Hans röst lät ovanligt mild, och det tycktes ligga något vänligt, nästan ömt i blicken, hvarmed han betraktade henne. Ingrid hade aldrig lyckats återfå sin kärlek och sitt förtroende för sin far, alltsedan han visat sig så skoningslöst sträng mot henne, men hans milda blickar smälte hennes hjerta, och hon kände, att den barnsliga kärleken dock icke var alldeles utdöd i hennes bröst. Ack, hade han blott någon gång ibland visat sig så mild som nu mot henne, med huru stor glädje skulle hon icke hafva kommit honom till mötes och öppnat hela sitt hjerta för honom; men ur dessa ögon hade sällan annat än kalla blickar träffat henne, och alla hennes barnsliga kärleksbevis hade mottagits med ligkiltighet, ja, nästan med ovilja. Och dock hade hon märkt, att han mot öfriga

personer nästan var öfverdrivet vänlig och tillmötesgående. Det var egentligen under den sista tiden, hon gjort dessa iakttagelser, och hon hade dervid kommit till en slutsats, så smärtsam och bitter, att hon nästan fasat för sin egen dålighet. Hon måste nämligen mot sin vilja tro, att fadrens alla vänliga ord, hans leende min och ödmjuka uppträdande, att allt detta var idel förställning, att han i grund och botten var en kall och beräknande natur, som, då han icke ens rördes af sin dotters böner, ej bekymrade sig mera om sina medmenniskor än i den mån, de kunde tjena hans egna syften.

Men dessa tankar trängdes nu i bakgrunden. Hon tänkte endast på, att fadren betraktat henne med vänliga, nästan ömma blickar, och att han för en enda gång uttalat hennes namn med ett mildt tonfall i rösten.

— Tycker du det blir dig ödsligt här i det stora huset, fortfor hr Jakob, så kan du flytta till din väninna, Malin Nilsson. Jag har talat med borgmästarn derom, och han har med nöje lemnat sitt samtycke. Men gifver mig St. Klemens förliga vindar, så är jag åter inom kort tillbaka hos min lilla flicka. Lita dig för öfrigt till Erland! Han är väl litet besynnerlig, men tro ej därför, att narkåpan vore hans rätta hufvudbonad; den varan är ej alltid den bästa, som man för till torgs.

Han tryckte en kyss på hennes panna till afsked.

En känsla af obeskriflig glädje genomträngde Ingrid. Hon lyfte armarna för att kasta sig om fadrens hals, men så kom hon att upp-

fånga en blick ur hans ögon, och hon lät armarna åter sjunka. Det var samma hårda, kalla, blick som förut. Hon tryckte en kyss på hans hand och aflägsnade sig derpå med ögonen fulla af tårar.

Några timmar derefter syntes hr Jakob iklädd sin vanliga dräkt, gå nedåt hamnen. Nedkommen dit stannade han framför en liten skuta, som låg ytterst i raden ett stycke från de öfriga fartygen, och som tycktes vara färdig att när som helst lemna hamnen. En man satt på akterdäcket, sysselsatt med något tågarbete.

— God afton, fader Hans, helsade rådmannen. Hvad sägen I om vinden? Kunna vi komma ut i qväll?

Mannen skakade betänksamt på hufvudet.

— Det låter sig svårligen göra, herre, svarade han, i det han kastade en blick ut åt hafvet. I denna stiltje komma vi ej ur stället.

Hr Jakob blef synbart orolig och utbrast otåligt:

— Men vi måste till hvarje pris härifrån innan natten. Tjugo gyllen, fader Hans, om I hafven runt vatten under kölen i natt.

Karlen såg tvekande ut.

— I bråda ärenden månden I vara stadd, herre, yttrade han, i det han med en misstänksam blick betraktade rådmannen. Dock, det är ej min sak. Förtjensten är, Gudi klagadt, icke stor nu för tiden, och tjugo gyllen hittar man ej hvarje dag. Vi få söka att draga ut skutan, ty med seglen lærer vi icke kunna taga oss fram, hvar så det icke friskar upp, innan natten. Också är det en annan sak; de svenska

krigsskeppen ligga här utanför, och de kunde nog få lust att göra oss vägen stridig.

Ett knappt märkbart leende upplyste hr Jakobs ansigte.

— Var tröst, fader Hans, svarade han med säker stämma. De svenska krigsskeppen hafva i natt annat att göra än att preja an fattiga kalkskutor. Han tystnade hastigt, liksom han ångrat, hvad han sagt, och tillade: Det är således afgjort, om en timme ären I färdig. Mina saker äro väl i säkert förvar?

— Ja, allt är klart, blott min Lisa finge litet vind i sina kjortlar.

Hr Jakob började med långsamma steg vandra framåt utefter rednen, gång efter annan spejande bort åt Strandporten. Slutligen stannade han och gick till mötes med en man, som kom inifrån staden, bärande på en stor resväska. På den vida slokhatten och den vaggande gången kunde man redan på långt håll i den kommande igenkänna hr Jakobs sven, Erland. Den stora knölpåken fattades ej heller nu i hans utstyrsel.

— Någon sjögång lären I icke behöfva frukta, herre, yttrade han, i det hans blick öfverfor den nästan spegelklara hafsytan. Hvad säger fader Hans, vågar han låta sin Lisa dansa i natt?

— Ja, det är ju nödvändigt, så vida jag ej skall bli nödgad att stanna qvar i denna fördömda håla, ty lyckas de svenskes planer, så kunde det hända, att det ej så snart blefve någon lägenhet öfver till Sverige. Fördömda stiltje, mumlade han mellan tänderna.

— Väder och vind äro lika ostadiga som kvinnotycken, svarade Erland med ett bredt leende. Gamla Lisa kan måhända få hoppa mera, än hvad som är rådligt både för henne och er.

— Jag önskar du blefve sannspådd, ty jag andas ej lugnt, innan jag har denna krämarestad med dess fördömda rövarenäste bakom mig. Den nådige herren der uppe — den Gud i sin allmakt fördöme — kunde en vacker dag få någon liten inblick i mina kort, och då ville jag ej gifva många hvitten för mitt eget hufvud. Mina gode svågrar må se till, huru de kunna reda sig från denna härfvan.

De gingo under sitt samtal framåt redan. Erlands ansigte liksom hela hans gestalt hade nu en helt annan prägel än den vanliga. De små ögonen blickade lugnt och säkert fram under de buskiga ögonbrynen, och hela hållningen antydde den bestämde, sjelfsäkre och beslutsamme mannen och icke den af sin herre beroende och af honom underdånige tjenaren. Af narren fans numera icke ett spår. Hade en obekant sett de båda männeu under deras samtal, skulle han hafva tagit dem för två vänner och icke för husbonde och tjenare.

— I målen den onde på väggen, hr Jakob. På fänrik Eylers tystlåtenhet kunnen I räkna lika säkert som på murarne i edert eget hus, och på hvilken annan väg skulle eder hemlighet kunna tränga till Severin Norbys öron. Föröfrigt liggen I, som I bäddat. Jag varnade eder för skrifvaren och hans ränker. Öppet spel har alltid varit min regel eller ock intet

spel alls. Hemlighetsmakeri och örontassel komma inga goda frukter åstad, lika litet som det blir en god skörd af dåligt utsäde. — Men jag glömmer, tillade han, och ett ironiskt leende krusade hans läppar, att jag är ederringe tjänare Erland, och att det icke höfves tjena- ren att taga sin herre i upptuktelse.

Hr Jakobs panna mulnade vid detta för en tjänare något djerfva språk, men han yttrade lugnt och i nästan urskuldande ton:

— På gjord gerning och död man bör man ej spilla många ord. Hädanefter må de gerna för mig rifvas och slitas om denna ö, bäst de gitta, jag tänker icke vidare blanda mig i leken. — Men nu några ord om min dotter. Jag anförtroar henne åt dig, och jag vet, att i bättre förvar kan jag icke lemna henne. Han gick en stund tyst. Jag kunde väl hafva tagit henne med mig, men det skulle hafva uppväckt misstankar, tillade han om en stund.

— Och hade äfven varit litet besvärligt för eder, bifogade Erland. Den sjukdomen, som kallas för faderskärlek, liden I ej synnerligen mycket af, hr Jakob, och dock ägen I en dotter, hvars like i fågring och dygder ej finnes inom Visby murar. Mycket har jag fördragit af eder, Jakob Müller, mitt lifs skönaste blomma plockade I, men våga icke använda eder dotter som verktyg för edra planer, våga icke i er onaturliga hårdhet bryta denna ljufva ros för att kastas åt den högstbjudande. Jag skulle då nödgas afkasta mig min tjena- reskepnad, och då ve eder, Jakob Müller, I voren ingenstädes säker för min hämd. Hvilka planer I än hysen

beträffande er dotter, så öfvergif dem. Jag har nu fört rent språk, och I veten, att hvad jag lofvar, det håller jag ock.

Det var ett strängt, hotfullt uttryck i hans ansigte, som mer än väl visade, att han menade, hvad han sade.

Hr Jakob kastade en skygg blick på sin tjenare, och då han såg det stränga allvaret i hans ögon skyndade han sig att svara:

— Nåväl, jag vill icke fördölja det, det skulle falla sig mycket besvärligt för mig att medtaga Ingrid och därför lemnar jag henne här. Förhennes framtid skall jag tillräckligt sörja. Föröfrigt må du gerna öfvertaga en faders värd om flickan. Hon är mycket lik sin moder, tillade han med ett stort, obehagligt skratt.

— Tyst, icke ett ord vidare. Akta eder, att väcka björn, som soffer, yttrade Erland, och hans röst hade en klang, som kom hr Jakob att hastigt tystna.

De fortsatte under tystnad vägen fram till skutan, der Erland tog afsked af hr Jakob och begaf sig upp i staden. En half timme der-efter gled det lilla fartyget långsamt ut ur hamnen, framdrifvet med åror, enär till följd af stiltjen seglen icke kunde göra någon tjenst.

Det gick som hr Jakob förutsagt. De svenska och lübska krigsskeppen, som lågo utanför kusten, läto den lilla skutan obehinradt passera. En svag kåre började nu lätt krusa vattenytan, Lisa satte till alla segel och när skymningen föll på, kunde hr Jakob äntligen draga en suck af lättnad och utan att störas af obehagliga farhågor i frid och ro smutta på den goda

malvasur, han satt fram åt sig på bordet i den lilla kajutan.

Under natten visade det sig, hvarpå hr Jakob syftat med sina förtäckta ord till skepparen. Svenska krigsskeppen finga verkligen annat att göra än att jaga fattiga kalkskutor. Man hade nämligen förberedt till denna natt ett anfall på hr Severins fartyg, och om denna plan hade hr Jakob på ett eller annat sätt fått kännedom. Tre af svenskarnes största fartyg stuckos i brand och drefvos mot hr Severins skepp för att dymedelst antända dessa; men på slottet var man vaksam, och resultatet för fienden af detta företag blef intet annat än att de antända fartygen brunno upp, och några andra blefvo skjutna i sank från slottet och staden utan att man lyckets göra hr Severin det ringaste afbräck.

FJORTONDE KAPITLET.

Ett gästabud på Visborgs slott.

— Nej, blått kläder dig bäst, käraste Ingrid! Fråga fänrik Eyler; han säger nog detsamma.

— Menar du, att han förstår sig på sådana saker. För honom kunde jag gerna kläda mig i säck och aska och han skulle . . .

— Hålla mig lika kär ändå, menar du, inföll Malin med ett skälmaktigt leende. Men tag du ändå din blåa klädning af sidensars med den hvita guldstickade framvåden och sammetskragen. Det fins icke den ungersven i verlden, som icke skulle för evigt vilja göra dig till sin riddare, då du visar dig i den drägten, och så din lilla svarta sammetsbarett med den körsbärsfärgade, vajande plymen, som så vackert böjer sig ned öfver din hvita panna och blandar sig med ditt svarta hår. Sjelfve den stränge pater Johannes sade . . .

— Tyst med ditt tokiga prat, Malin, ytttrade Ingrid skrattande, i det han lade sin lilla

hvita hand öfver väninnans mun. Det är, som om jag hörde de unga herrarne från slottet: God afton, stolts jungfru. Jag vore den lyckligaste af alla dödliga, om jag finge föra eder i denna dans. Sköna herskarinna. Hvad har kunnat fördunkla glansen i dessa ögon, som eljes öfverträffa solen i klarhet? Rosorna på edra kinder... Jag vet intet värre, än när en karl kommer med sådant dumt snack. Det är, som när man vill bjuda barn socker.

Malin skrattade hjertligt, och som Ingrid's förtrytelse icke var så allvarlig, instämde hon snart med sin klara och klingande röst. Hela det stora rummet, i hvilket de sutto, genljöd af de båda flickornas munterhet.

— Rätt så, barn, skrattet uppfriskar själen som regnet jorden, ljöd en djup basstämma nere ifrån dörren, som kom de unga tärnorna att hastigt tystna och vända sig mot fridstöraren. Denne befans vara hr Severins fogde, Jöns Wildh.

— Jag ber om tillgift, mina unga tärnor, att jag stör eder, yttrade fogden, i det han godmodigt leende betraktade de förlägna flickorna, men då ingen hörde mina knackningar, hade jag ej annat val än att stiga på. Är eder fader hemma, jungfru Malin, jag önskade tala med honom?

— Ja, det tror jag visst, att han är. Var god och stig in! Hon öppnade dörren till ett innanför beläget rum.

Det var nämligen i ett af rummen i borgmästaren Assar Nilsson's hus, som de båda flickorna befunno sig. En kort tid efter fad-

rens afresa hade Ingrid flyttat till sin väninna, der hon alltsedan — det var nu snart tre månader — uppehållit sig. Hon kände ingen längtan att åter komma tillbaka till det stora, dystra huset vid Strandgatan, der hon alltid känt sig så ensam, och längtade därför icke heller efter fadrens återkomst. Men hon hade många gånger förundrat sig öfver hans långa bortovaro, och mer än en gång frågat Erland om orsaken dertill. Men han hade blott skakat på sitt buskiga hufvud, betraktat henne med en egendomlig blick och så sjungit en af sina vanliga visor. På den svennen kunde hon aldrig bli klok. Ibland föreföll det henne, och det var mest, när hon observerade honom vid sådana tillfällen, då han trodde sig obemärkt, som om hans drag buro prägel af ett tänkande allvar och som om en klar och redigande återspeglade sig i hans ögon, men så ögonblicket derpå, hade han dragit sin breda mun till ett af sina vanliga intetsägande grin, och hans ögon irrade omkring, som om de voro rädda att fästa sig på något visst föremål. Och då hade alltid hennes förundran och intresse utbytts till medlidande.

Hon kom nu att tänka på den underlige, svennen och ömtalade för Malin de iakttagelser hon gjort angående honom.

— Ja, jag har tyckt mig finna detsamma, svarade Malin, i det hon höll upp med sitt arbete, som bestod i något slags perlstickeri. Jag är öfvertygad om, att han icke är den, han ger sig ut för. Han har ju ibland låter som en riddare, och hans röst har understun-

dom en klang, som om han hela sitt lif blott skulle hafva utdelat befallningar. Hans oviga gång, klumpiga åtbörder och oförståndiga tal äro för visso blott förställning. Säkert gömmer han på någon stor hemlighet. Jag skulle gifva mycket, om jag kunde utleta den.

— Du vill väl göra stackars Erland minst till en riddare, inföll Ingrid skrattande. Väninnans ord hade dock uppeldat äfven hennes fantasi, och de fördjupade sig båda i gissningar angående svennen och hans föregående öden. Att det hvilade ett mystiskt dunkel öfver hans lefnad, hade de fullkomligt klart för sig.

— Men huru som helst, så är han dig uppriktigt tillgifven, yttrade till sist Malin. Han betraktar dig med så ömma blickar, som om du vore hans dotter, och jag tror, att han gerna offrade sitt eget lif, om han kunde rädda dig ur någon fara. När du har honom vid din sida, kan du vara lugn. Och stark är han också som en björn.

— Den gamle, käre Erland, utbrast Ingrid hjertligt. Då jag var barn, var han min trogne lekkamrat. Jag fick rida på hans breda rygg och rifva i hans yfviga hår, och aldrig hade han annat än ett belåtet leende för alla mina ofog, till och med då jag med mina små fingrar lyckades draga ut några hårtestar ur hans tjocka hufvud, skrattade han riktigt hjertligt. Och sedan har han alltid varit mig så tillgifven som en pudel. Ja, jag betraktar honom också mera som en stor, trogen hund än som en människa. — Men se på denna silkeshufva, Malin, afbröt hon. Kan jag begagna den, sådan

den är? Och så fördjupade sig åter de unga tärnorna i toalettens mysterier, som i alla tider hafva utöfvat så stor dragningskraft på det täcka könet.

Innanför i borgmästarens enskilda rum sutoo denne och Jöns Wildh i allvarligt sampråk. Den senare hade kommit för att rådfråga borgmästaren i några rättssaker. Han hade nämligen i egenskap af länsherrens fogde äfven vissa domarefunktioner, hvilka väl egentligen tillhörde länsherren, men af denne vanligen öfverlätos åt fogden. Hufvudsakligen bestodo de i att en gång om året resa kring landet för att skipa lag och rätt, afgöra vissa från settingsdomarne hänskjutna mål, som ej tillhörde landsdomarens upptagande.

— Ja, tillståndet på landet är ingalunda bättre än i staden, yttrade fogden vid tal om de många mål, som vid hvarje rättegångstillfälle förekommo. Skörlefnad, dryckenskap och gudsförsmädelse höra till ordningen för dagen; och hvad är orsaken? Jo, jag håller före, att det är presterskapet, som bär skulden därför. Många af dem äro värre än de värste i deras församling, liderlige sällar, som sitta natten igenom vid dryckeskannan och uppträda berusade på predikstolen; ja flere af dem kunna icke en gång läsa. Och dermed lär det icke blifva bättre, förrän landet får sin egen biskop.

— Då man förebrår dem deras syndiga lefnad, så säga de, de hundarne, att länsherren'sjelf ej är bättre. Guds död, jag vore färdig att skicka dem dit, der hvarken sol eller måne

lyser, de erkelymlarne, som våga förebita vår ädle slottshöfding för något orättfärdigt lefverne.

Den gode slottsfogden uppretade sig allt mer och mer, der han med häftiga steg och flammande blickar gick af och an på golfvet.

— Sjøröfvare och kapare, säga de. Är han då icke i sin fulla rätt, när han annammar lybeckarnes kramkistor. Är icke vår nådige herre, konung Kristian, i öppet krig med det illistiga krämarföljet, och har man icke rätt att i krig skada sin fiende på alla upptänkliga sätt. Fåkunnigt snack! Har man någonsin hört förtäljas om Severin Norby, att han i onödan dödat ens en mask? Behåller han sitt byte för egen räkning? Det skall icke ens hans argaste ovän kunna säga. Allt använder han för sin herres räkning. Och så talar man — jag kan koka af förbittring, då jag hör sådant prat — om hans förhållande till fru Margit — Gud hennes själ nåde. — En engel, ren och oskyldig som Guds moder sjelf, en försyn för alla fattiga, och en mor för hvarenda man på slottet, henne har man kallat. . . Vid Guds blod, den må akta sig, som för sådant språk i min närvaro. Han skall sent komma att kraxa samma visa. Inför Herren Gud voro de äkta makar, om ock icke en syndig svartrock öfver dem läst brudmessan.

Han tystnade ändtligen, helt andfädd efter sin häftiga monolog.

— I infinnen eder väl på barnsölet, Assar Nilsson? frågade han efter en stunds tystnad.

— Ja, det gör jag, svarade borgmästaren det skall ju blifva ett mäktigt ståtligt gästabud.

Och är det sant, hvad man berättat, att den svenske öfverbefälhafvaren är inbjuden som dopvittne? Jag fattade det som ett godt skämt då Greger Wits omtalade det, men andra ha bekräftat det sällsamma ryktet. Skall då belägringen upphävas? Det löper så många rykten omkring, så att det är ej godt att veta, hvar man har andan till den trassliga härfran.

— Nej, det lär blott en enda veta, och han ställer sig icke på torget att ropa ut det. Ännu tror jag ingen man kan berömma sig af att hafva genomskådat Severin Norby. Han ser längre än någon annan, och långt innan vi andra kunnat sätta oss in i händelsernas gång, har han redan skådat följderna af de samma. Hans arm är stark och hans svärd fruktansvärdt, men i sitt hufvud har han ett långt fruktansvärdare vapen, tro mina ord, Assar Nilsson. — Hvad nu beträffar Berent von Mehlen's inbjudning, så är det ej något tomt rykte. Den svenske öfverbefälhafvaren är ej blott inbjuden utan lär ock verkligen komma att infinna sig. Och det utan att någon lejd blifvit fördrad. Der sen I, huru mycket Severin Norbys blotta ord väger.

— Ja, märklige saker får man upplefva, yttrade borgmästaren i begrundande ton. Det lär ej vara blott för att äta och dricka, som Berent von Mehlen bjudes till gäst i Visborgs slottssalar, och man behöfver ej vara någon siare för att förutspå, att han dyrt skall få betala förplägningen. Känner I denne Berent von Mehlen, Jöns Wildh.

— Nej, icke vidare, än att han helt nyligen

kommit i gunst hos den svenske kungen och är gift med en dennes släkting, Margareta Vase, enka efter Erik Knutsson Roos. Förut voro han och Norby såta vänner, och Norby satte honom till och med som slottshöfding på Stegeborgs slott.

— Man har sagt, att Gustaf Eriksson Vasa skall vara en förständig herre, men hans val af fältherre faller mig dock underligt före. Denne tyske lycksökare bör man ej sätta allt för stor lit till. Och den gamla vänskapen mellan Mehlen och hr Severin kunde väl ej heller gerna vara orsaken, hvarför hr Gustaf förbigick sådana erfarne och duglige män som t. ex. marsken Lars Siggesson. — Också synes den svenske kungen få skäl att ångra sitt val. Här har nu den svenska hären legat i tre månader och har ännu icke företagit någon allvarlig stormning vare sig mot slottet eller staden. Det artar sig till uppenbart förräderi, eller hvad menen I om den saken, Jöns Wildh?

— Ja, det är nog många, som sjunga samma visa. Men man får dock icke glömma, att hr Berent von Mehlen lidit motgångar, som nog kunnat knäcka starkare viljor än hans. Krigsfolket från Finland anlände först fjorton dagar efter det den öfriga hären landstigit; skytte hade man visserligen, men inga kulor och krut, och då ändtligen sådant anlände från Stockholm, passade hr Severin på — såsom I väl veten — att snappa bort hela förrådet. Det sprattlet kostade hr Berent åter en ganska rundlig tid. Och då ändtligen allt var färdigt, lära knektarne vägrat att storma, när de ej fått

ut sin sold. Dock måste jag bekänna, att saken förefaller äfven mig något sjuk, och att det tyckes, som om konung Gustaf gjorde väl i att hålla ett öga på sin krigsöfverste. Föröfrigt må han sjelf svara för sitt beteende; oss angår den saken icke, dess bättre.

— Och måhända torde orsaken till sven-skarnes öfverksamhet äfven ligga deri, att landet numera är att betrakta såsom en dansk provins, sedan Norby öfverlemnat slottet åt Danmarks kung och råd. Ett angrepp nu vore att betrakta såsom en krigsförklaring mot Danmark, och måhända är det därför med kung Gustafs goda minne, som Berent von Mehlen lägger händerna i kors. — Jag vill ej fördölja för eder — tillade borgmästaren, — att jag tycker, det hr Severin brådskade väl mycket med sin underkastelse.

— I menen, inföll fogden, med stark förtrytelse, att han skulle väntat dermed, till dess den svenska flaggan svajade från slottets murar. I kunnen vara förvissad derom, Assar Nilsson, att då Severin Norby företager sig något sådant, har han sina goda skäl därför. Och hvad faran beträffade, så kunde den väl ej gerna vara mera öfverhängande. En här af 8,000 man och en stark flotta; huru skulle vi väl i längden kunnat motstå slik en makt? Och det säger jag, att hvar så icke konung Fredrik snarligen sänder den äskade undsättningen, så kunde det ännu hända, att det kostliga bytet glider honom ur händerna och i stället tillfaller konung Gustaf. Såvida nämligen icke, tillade han, och ett leende af hemligt förstånd

upplyste hans redliga ansigte, slottsnyckeln stannar der den är, och både svenskarne och danskarne få stå med långa näsor och betrakta, huru Severin Norby sitter starkare än någonsin på Visborgs slott. Ett sådant slut kunde leken få, ty två fiender för en sådan man som Norby är detsamma som en bundsförvändt. Han begagnar dem mot hvarandra, använder den ene som vapen mot den andre och står sjelf på afstånd och ler i sitt skägg. Ja, ännu ha vi icke sett slutet. Det ser väl mörkt ut nu, men många väder hinna blåsa, innan det sista ordet blifvit sagdt i denna sak.

— Men ett står dock fast, invände borgmästaren, och det är, att hr Severin numera är konung Fredriks man och innehar slottet såsom förläning af honom. Den saken lär, dess värre, icke kunna hjälpas, ty ej lär väl hr Severin finna det förenligt med sin riddareära att bryta ett gifvet löfte.

— Nej, derom kunnen I vara förvissad. Men, såsom I torden veta, gjorde han sin underkastelse betingad af vissa villkor, och det likar sig till, som det danska riksrådet ej skulle göra sig brådt att uppfylla dessa. Och så lär väl ingen kunna säga annat, än att hr Severin äfven är fri från sina gifna löften. Och nu kommer kanske hela denna sak i ett annat ljus för eder. Då Sverige blir honom öfvermäktigt, tar han sin tillflykt till Danmark, men då faran är öfver, tackar han för hjälpen och säger, att nu redér han sig sjelf. Det är ett schackdrag, som ej mången skulle göra honom efter, tillade han skrattande.

— Och huru förhåller det sig med hans frieri till Sten Stures enka, Kristina Gyllenstjerna, om hvilket folk talar så mycket? frågade borgmästaren. Talar det ryktet sant, så visar sig äfven deri hans förslagna hufvud. Hans tankar flyga högt som örnen. Här lär det nämligen gälla icke blott slott, utan riket.

— Ja, Herren vete, hvad man skall tro om den saken. Sjelf har jag icke hört honom nämna ett ord derom. Och så länge fru Margit lefde, hade han icke öga för någon annan qvinnå, derpå kan jag sätta min syndiga själ i pant. Men osannolikt är det icke. Kansleren Gottschalk Eriksson har till och med nämt för mig, att konung Kristian lär vara denna förening synnerligen bevågen, och kunde Severin Norby derigrnom störta Gustaf Vasa, så skulle han sjelf bli riksföreståndare i Sveriges rike. Många i Sverige äro hr Gustaf gramse, och Sturenamnet har en god klång, så att omöjligt vore ett sådant företag icke. Vål har jag sett hr Severin ha en guldtafå, som man påstår fru Kristina skulle hafva skänkt honom, men till sådant snack sätter jag ingen lit. När allt kommer rätt tillsynes, är måhända hela saken idel skrämskott. — Men det börjar redan skymma, afbröt han hastigt, och det är tid, att aflägsna sig. Jag har mycket att besörja till morgondagen. Farväl, Assar Nilsson. Vi träffas i morgon!

Och efter att hafva utbytt ett kraftigt handslag med sin värd aflägsnade han sig.

Den stora riddarsalen på Visborgs slott strå

lade i rik belysning, och lysande var ock den samling af menniskor, som rörde sig af och an i densamma och i angränsande gemaken. Alla såväl landets som stadens mera betydande män voro i dag hr Severins gäster, oafsedt deras politiska ståndpunkt, och anledningen till festen var den, att det barn, som kostat Margit lifvet, i dag skulle döpas. Bland de församlade såg man stadens borgmästare och rådsherrar, presterna vid dess många kyrkor samt flere af borgerskapet; af gästerna från landet märktes landsdomaren Laurits Isume och abboten för Roma kloster, Hans Bonsach. Dessutom såg man naturligtvis bland gästerna de förnämste af hr Severins män samt äfven flere främmande danske herrar, af hvilka de främste voro riksråden Eske Bille och Marqvard Tideman, hvilka efter Norbys underkastelse blifvit sända af det danska riksrådet för att tjena som synliga vittnesbörd, att Fredrik den förste nu betraktade ön som dansk besittning och icke ville lemna dess försvarare utan hjälp och beskydd. Konung Kristians forne sekreterare i Sverige, mästare Gottschalk Eriksson, som ännu gästade Norby, befann sig ock bland de närvarande. Och ej blott män, utan äfven kvinnor gästade i dag slottet. Hvert man vände blicken, såg man lysande drägter, glänsande riddarkedjor, purpurröda mantlar, skimrande smycken, svajande plymer, frasande sidenklädningar och vackra kvinnoansigten. Smäsvenner i dyrbara drägter i ljusblå atlas, strumpor af vit silkestrikå och svarta sammetskor sprungo fram och åter, kringbjudande

förfriskningar på silfverbrickor, och utanför på borggården och i den stora trappuppgången hade slottsherrens lifdrabanter bildat häck, de anländande gästerna till ära. På borggården vimlade det af människor och hästar, de senares gnäggningar blandades med de förras röster, från borgstugan hördes svennernas muntra larm, på de väldiga spiselhallarne i stegerhuset lågade flammande bål, tjenare och tärnor sprungo om hvarandra, korteligen, öfverallt var det lif och rörelse. Alla slottots många rum och salar, som eljes de alnstjocka väggarne, kalla stengolfven och små fönsteröppningarne, af hvilka många till och med voro försedda med galler, gjorde så ödsliga och dystra, voro nu som förvandlade genom den rika upplysningen och de många människorna, som i brokigt virrvarr rörde sig fram och åter i densamma.

Sjelfva riddarsalen, som sträckte sig nästan öfver hela den nedersta våningen, var på det festligaste utstyrd. De långa bänkarne långs med väggarne med sina nästan manshöga ryggstöd voro försedda med hyenden af dyrbart flamskt tyg, några på de förnämligaste plätserna till och med prydda med länsherrens vapen, isydt med guld och silfvertråd; de i hvardagslag nakna väggarne voro nu behängda med kostbara, broderade tapeter, och de djupa fönstersmygarne voro genom draperier skilda från den öfriga salen, hvarigenom de bildade små kamrar för sig sjelfva. Men förde man undan draperiet och trädde derin för att en stund kunna ostördt egna sig åt hvila eller ett för-

troligt samspråk, så kunde det ej gerna slå fel, att man förskräckt eller åtminstone förvånad ryggade tillbaka, om man nämligen ej förut var hemmastadd här, ty man fann visserligen det man sökte, en obemärkt hviloplats, men derjemte något annat, nämligen en kanon, mörk och hotande, med sin mynning riktad mot det smala fönstret, och hvilken med sina erinringar om strid och död bildade den skarpaste kontrast mot det brusande, rörliga och muntra lifvet der inne i salen.

Ännu tycktes dock något verka hämmande på de äldres samtal och de ungas munterhet; blickarne flögo gång efter annan mot dörren med ett uttryck af väntan, eller ock fästes de på slottsherren, som iförd en präktig riddardrägt, stod vid salens ena ände, språkande med några af herrarne; också blef det nästan med ens fullkomligt tyst i det väldiga rummet, när man såg en småsven skynda genom salen fram till hr Severin och hviska några ord i hans öra. Denne afslöt genast samtalet och aflägsade sig, men hade ej hunnit längre än till midten af salen, då dörren till trappan slogs upp, och en dörrsven med hög stämma utropade: »öfverste höfvidsmannen, amiralen och fältherren hr Berent von Mehlen samt fru Margareta Vase.»

Hr Severin gick de inträdaude höga gästerna tillmötes, och i det han med ridderlig artighet förde fru Margaretas hand till sina läppar, yttrade han:

— Var välkommen, nådig fru, till vårt ringa

samqväm. Jag förstår nogsamnt att uppskatta den ära, som derigenom vederfares mig.

Fru Margareta, en hög, ståtlig qvinna med regelbundna, ehuru grofva anletsdrag, var iförd en klädning af blå atlas med border af hvita broderier, hvilken, fasthållen kring lifvet af ett dyrbart silfverbälte, nedföll i vida, mjuka veck; det med perlor rikt besatta klädningslifvet var framtill utskuret i en fyrkant, och kantadt vid bröstet med de mest utsökt fina spetsar; halsen pryddes af ett vidt pipkrås och håret doldes under den perlstickade hufvan. En mängd med kostbara smycken gjorde denna dragt ännu mera dyrbar och lysande.

Hon svarade med några artiga ord på hr Severins helsning, under det hennes ögon med ett uttryck af nyfikenhet öfverforo hela dennes gestalt. Det var första gången hon skådade den verldsberöktade mannen, och att döma af det vänliga leendet på hans läppar och de artiga orden gjorde han intet ogynsamnt intryck på henne.

Hr Berent von Mehlen var en man med ädel hållning och fina, nästan qvinliga anletsdrag, hvilket senare man märkte så mycket mera, då han nu stod ansigte mot ansigte med Norby, hos hvilken hvarje drag vittnade om okuffig, manlig kraft. Han var klädd i korta benkläder med rosetter vid knäna, långa silkesstrumpor, skor af fint carduanskinn, lifrock af atlas, och öfver denna en kappa af flöjel. Kring halsen och långt ned på bröstet ringlade sig i många hvarf en tjock kedja af guld.

Ett ögonblick betraktade båda männen

hvarandra utan att yttra ett ord. Men så bröt Norby tystnaden, i det han yttrade med så hög röst, att orden kunde höras af de närmast stående:

— Det fögnar mig högligen, hr Berent von Mehlen, att se eder som gäst under detta tak. Det visar, att gammal vänskap kan bestå, änskönt pligten tvingar en att fatta svärd i handen. Gästabudssalen är ett fridlyst ställe, dit endast vänner få inträde, om kif och fejd vet man der intet. Så helsar jag eder därför hjertligt välkommen, Berent von Mehlen!

— Jag tackar er, svarade denne med klår, välklingande stämma, men med stark tysk brytning. Mången skulle måhända hafva tvekat att antaga eder inbjudning, men jag känner eder, hr Severin, och vet att edert blotta ord är den bästa gislan. Och änskönt man om dagen mötes med svärd i hand, så finner jag intet skäl, hvarför man icke om aftonen skulle kunna träffa samman vid bågaren, tillade han med ett fint leende. Så gjorde de gamle hjeltarne i Valhalla, och jag tror, att det bekom dem väl.

De båda männen, den belägrade och den belägrande, utbytte ett vänskapligt handslag, hvarefter Norby förde de förnäma gästerna upp i salen, der han förestälde dem för några af de närvarande.

Det var säkert med underliga känslor, som de fleste af de församlade sågo den man mottagas som en välkommen gäst, från hvilkens väldiga krigshär man i kyrkorna bedt Gud och den heliga jungfrun mildeligen förskona landet,

och säkerligen var det flere än Assar Nilsson, som ansågo, att den svenske öfverbefälhafvaren handlat klokast, om han icke mottagit inbjudningen.

Sedan de sist anlända gästerna hunnit smaka på de kringbjudna förfriskningarne, lemnade samtliga de närvarande den stora riddarsalen och begåfvo sig öfver borggården till slottskyrkan, der den högtidliga döpelseakten skulle ega rum. Främst gingo gudmodren, Assar Nilssons hustru, fru Brita, bärande barnet, samt de öfriga faddrarne, bland hvilka Bèrent von Mehlen och hans fru befunno sig. Utanför kyrkan möttes de af slottskaplanen, hvilken lade sin hand på barnets hufvud och blåste på dess ansigte tvänne gånger sägande: »gack bort, djefvul, från denna Herrans afbild och gif rum för den Helige Ande — tag den Helige Ande, fly djefvulen och vare i dig en boning beredd åt Herran», hvarpå han gjorde korstecknet öfver barnets hufvud. Derpå tog han några saltkorn i handen, sägande: »jag besvärjer dig, saltets väsende, i den Allsmäktige Fadrens namn, i vår Herres Jesu Kristi kärlek och i den Helige Andes kraft, vid den lefvande Guden, vid den sanne Guden, vid den helige Gud, som har skapat dig till menniskoslägtets skydd och befalt att folket, som kommer till tron, skall vigas af den tjenare, besvärjer jag dig, att du i den heliga Treenighetens namn blifver ett helsosamt sakrament till den ondes fördrifvande,» hvarpå saltet stoppades i barnets mun. Derpå lästes några böner af både presten och faddrarne, och först

efter denna s. k. primsigning fick man inträde i kyrkan.

Här nämde gudmodren barnets namn, Bengt, hvarpå faddrarne å dess vägnar afsvuro djefvulen, hans ståt och verk. Barnet smordes med balsamblandad olja, neddoppades derpå tre gånger i dopfunten under yttrande: »jag döper dig i namn Fadrens, Sonens och den Helige Andes» samt påkläddes hvita kläder. Dermed var den högtidliga ceremonien slutad och man begaf sig åter tillbaka till de festligt upplysta slottssalarne.

Nu först blef den allmänna stämningen liffigare. Den väldiga riddarsalen genljöd af ett muntert sorl, som på afstånd liknade det starka surrandet i en bikupa, här och hvar hade samtalande och skrattande grupper bildats, två och två gingo allvarliga män under icke mindre allvarligt samspråk fram och åter, och den uppmärksamme lyssnaren skulle, om han på en gång kunnat åhöra alla dessa samtal, fått en liten inblick i de mest skilda ämnen.

Norby hade närmat sig en liten grupp af unga flickor, bland hvilka äfven Ingrid befann sig. Hans blickar öfverforo med synbart välbehag de smärta, ungdomliga gestalterna och stannade slutligen på Ingrids rodnande ansigte.

— Så vill jag hafva det, yttrade han med ett skämtsamt leende. Glada blickar leende läppar och muntert glam. Vid S:t Görän, de raske ungersvennerna känna ej sitt eget bästa, då de ej våga storma löpgrafvarne. Men de veta måhända, att blixten från edra sköna ögon träffar säkrare än de bästa fält-

stycken och att ingen läkekunnig broder botar de såren. Jag är dock för gammal en krigare för att frukta sådant vapen, tillade han skrattande. Han vände sig derpå till Ingrid och, i det hans ansigte åter blef allvarsam, frågade han:

— Är eder fader hemkommen från sin resa ännu, Ingrid?

— Nej, jag väntar honom dagligen, men när han kommer, vet jag icke, svarade Ingrid, i det en lätt rodnad färgade hennes kinder.

— Vigtiga ärenden mände det vara, som så länge hålla honom borta från hus och hem, genmälde hr Severin, och hans genomträngande ögon fästes för ett ögonblick på den unga flickans ansigte; men jag skall icke längre störa eder, tillade han leende, då han märkte, att flera af de unga tärnorna drogo sig tillbaka. Jag vill icke vara någon hök, som skingrar de oskyldiga dufvornas menlösa flock.

Och med en vänlig böjning på hufvudet aflägsnade han sig och gick bort till de danske riksråden, hvilka stodo i närheten, och inlät sig med dem i samtal.

I början talade man om hvarjehanda likgiltiga ämnen, men så småningom kom samtalet in på den politiska ställningen i allmänhet och särskildt i hvad den angick Gotland och Visby.

— De gode herrarne göra sig icke brådt att sända den äskade undsättningen, yttrade Norby med stark förtrytelse. De mena måhända att man kan skjuta med sand och kiselsten och aflöna knektarne med tennknappar. Hit-

tills har jag icke erhållit annat än bläck och papper, men sådana varor behöfva de icke sända oss från Danmark. Vid de fem såren, kunna då de gode herrarne icke inse, att på så sätt det feta bytet glider dem ur händerna? På deras ordhållighet har jag aldrig litat, men väl på deras snikenhet.

De tre herrarne hade gått in i ett litet angränsande gemak, der för tillfället ingen annan uppehöll sig, och de behöfde därför icke frukta att någon kunde höra deras samtal.

— I kunnen visserligen hafva skäl till klagan, hr Severin, svarade Eske Bille, men i bören dock ej förebrå det danska rådet att ej hafva kostat något annat än bläck på denna sak. Man har sändt Albert Jepsen och Otto Krumpen till Lybeck för att genom dess bemedling få Gustaf Eriksson att afstå från denna belägring, och utgången af denna sändning torde icke vara eder obekant. Lybeck har sändt rådsherren Berent Bomhouwer, Stralsund en af sine borgmästare och Rostock en råds-herre till herredagen i Jönköping, der konung Gustaf sjelf befann sig för att jemte de danska sändebuden, riksråden Albert Jepsen och Axel Bragde göra honom föreställningar och vi hafva anledning att antaga, att konung Gustaf gifvit vika för Hansestädernas kraftiga erinringar och de danska sändebudens bestämda språk, och att belägringen med det snaraste kommer att upphävas.

Ett föraktligt leende krusade Norbys läppar.

— Då ären I sannerligen illa underrätta-

de, mine herrar, svarade han med en skarp blick på Eske Bille. Gustaf Vasa är ingen hare, som man skrämmer med lösa skott, den rättvisan måste man göra honom. Han har icke gifvit efter för det feiga, storordiga och illistiga krämarepackets kraftiga erinringar, såsom I sägen, men han har samtyckt till ett möte med konung Fredrik i Malmö i slutet af denna månad, der frågan om Gotland skall afgöras. Sådana tidender hafva kommit till mina öron, och det förundrar mig högeligen, att I sväfvén i okunnighet derom.

De båda herrarne sågo något förlägna ut.
— Och jag vet mera än så, fortsatte Norby med lugn röst, men med flammande blickar. För att förmå Gustaf Vasa till detta möte, så har man tvärtemot alla mig gifna löften och tillsägelser medgifvit att icke dessförinnan sända mig någon undsättning. I sen, mine herrar, att jag är väl underrättad, fast jag sitter instängd som björnen i sitt ide. Men de ädle herrarne må taga sig väl till vara för att söka spela under täcke med mig. Vid S:t Görän, den leken kunde komma att lykta illa för dem.

Han vände sig hastigt om och lemnade rummet.

— Den, som skall draga honom vid näsan, måste stiga bittida upp, anmärkte Marquard Tideman, sedan de båda herrarne något hemtat sig från sin forvåning. Blott han nu icke i sin förbittring går åstad och öfverlemnar stad och slott i den fördömde svenskens händer.

Eske Bille ryckte på axlarna.

— Ja, i så fall må de skylla sig sjelfva,

de välvisa herrarne i rådet. Jag påyrkade på det allvarligaste att med det första sända undsättning, men i stället beslutar man att vänta dermed ytterligare en hel månad. Hade svenskarne haft en annan man än denne Berent von Mehlen till fältherre, hade borgen redan för länge sedan varit intagen, ty ställningen är långt sämre än man tror.

Emellertid hade hr Severin närmat sig Berent von Mehlen, som stått och samtalat med några af herrarne från staden. Desse drogo sig dock tillbaka, då Norby nalkades, och de båda männen blefvo ensamma.

— Det faller mig i sanning något underligt före, att jag i dag är eder gäst. Severin Norby, yttrade den svenske öfverfältherren leende. I hafven ju så länge vägrat mig tillträde till denna borg, att jag började tvifla om att någonsin få sätta min fot inom dess murar.

— Det kommer sig deraf, svarade Norby i samma ton, att I velat hafva för mycket folk med eder hit in. Jag kan omöjligen bereda utrymme för alla edra knektar, och därför håller jag dem på afstånd.

— Och det hafven i sannerligen gjort med besked. Men sedan jag nu fått eder i talet, hr Severin, och ingen lyssnar till oss, så låtom oss glömma, att vi äro fiender, och endast ihågkomma, att vi förut voro vänner. Och såsom en vän vill jag gifva eder det rådet: uppgif slottet så gerna först som sist, ty I sjelf lären vara den förste att inse, att I ej i längden kunnen hålla det mot öfvermakten. Konung

Gustaf skulle ej lemna eder obelönad, var förvissad derom.

Ett egendomligt leende sväfvade på hr Severins läppar:

— Och äfven jag vill såsom en gammal vän gifva eder ett råd, Berent von Mehlen, genmälde han. Upphäf belägringen och låt edra knektar draga i frid. Hösten tillstundar, och börja först höststormarne rasa, blir det sedermera ej lätt att föra eder väldiga här öfver hafvet.

— Var obekymrad, hr Severin, genmälde Mehlen med ett leende, der återhållen vrede skymtade fram under den skämtsamma ytan. Jag tänker lägga en del af min här i vinterqvarter i staden och på slottet, och föröfrigt är sommaren ännu icke slut.

— Nå ja, viljen I icke på eget bevåg afbryta belägringen, så lären I snart få befallning derom från eder herre, konung Gustaf, genmälde Norby lugnt. Hans krona är för ny för att han skulle vilja sätta den som insats i ett spel om en enda borg, huru viktig den än månne vara. — Men här är icke rätta stället att afhandla sådana saker, afbröt han sig, i det han kastade en blick utåt rummet, hvarifrån han märkte många nyfikna ögon uppmärksamt riktade på dem. Viljen I icke följa mig till mitt breffrum? Der kunna vi samtala utan att behöfva befara några lyssnande öron.

Hr Berent samtyckte och de aflägsnade sig ur salen.

Det dröjde ganska länge, innan de kommo åter, men då syntes ej längre något leende på

Berents läppar, och hans blick var ej fullt så säker som nyss förut. Norby deremot tycktes vara vid mycket godt lynne och undfagnade hela aftonen sina gäster med skämtsamma historier och muntra infall. Hvad de båda herrarne talat om, fick aldrig någon veta, men många gissningar läto höra sig, af hvilka den troligen var den allmännaste, att Norby lyckats öfvertala den svenske fältherren att, om icke upphäfva belägringen, så åtminstone inställa hvarje stormning af slottet, och hvad som är visst är, att någon stormning sedermera aldrig företogs. Dock torde man inte få tillskrifva denna bristfällighet ensamt Norbys inverkan, men troligt är dock, att han lyckats göra den lättledde och försigtige Berent von Mehlen vankelmodig och tvehågsen och derigenom förlamat dennes handlingskraft. Att denne senare handlat förrädiskt mot sin herre, derpå har man icke tillräckliga bevis, fast efterverlden är benägen att antaga det.

Hela aftonen förflöt under den största munterhet och gamman Världens goda lynne tycktes verka smittande på gästerna, men äfven de ypperliga vinerna, den goda förplägningen i öfrigt samt den lifvande musiken — man hade anskaffat pipare, bombare, basunare och andra musikanter — torde i ej ringa mån hafva bidragit till den höga stämningen. Säkerligen var det nu ej många af de närvarande, som tänkte på att den glada musiken kunde med ens blifva utbytt mot en annan, med toner lika djupa och klara, men allvarliga och hemska, nämligen vapnens klang och kulornas hvinan.

de. Men en var det åtminstone som tänkte derpå midt under skämt och prat, och denne var slottsherren sjelf. Han vinkade sin fogde till sig och hviskade åt honom:

— I hafven väl gjort en rond kring skansarne, Wildh, och sett efter, att allt är i bästa skick? Sjelf kan jag ej nu komma ifrån.

— Var tröst, ädle herre, svarade fogden. Bevakningen är öfverallt förstärkt, och jag har sjelf gjort mig förvissad om, att trakteringen i borgstugan icke öfverstiger det stadgade måttet. Midt under det glädjen står högt i tak, skulle ni vara i stånd att tillbakavisa det kraftigaste anfall.

— Det är bra, svarade hr Severin. Änskönt jag ej tror, att vi hafva något att befara, bör man dock icke låta förståndet och besinningen dunsta bort med vinet.

När gästerna fram på natten aflägsnade sig, yttrade fru Margareta med låg röst till Norby:

— Hafven I behof af en bundsförvandt mot konung Gustaf, Severin Norby, så kunnen I räkna på mig. Det förvånar eder, men såsom I veten, är ju blodet tjockare än vatten, och så skylda kung Gösta och jag än äro, skulle jag gifva mycket för den snikne bondkungens störtande. Jag menar, att I ären en för klok karl, Severin Norby, för att förakta qvinnohjelp.

Hennes skarpa, klara blick vitnade om ett förslaget sinne och en kraftig vilja, och den så oförmodadt erbjudna hjälpen var därför nog icke att förakta. Men likväl spårades ingen synnerlig belåtenhet i Norbys röst, då han efter

att hafva hemtat sig från sin öfverraskning, svarade:

— Stor tack, fru Margareta! Jag skall nog försöka att ensam reda mig med den kungliga draken, men skulle jag tränga till bistånd, så skall jag ej hafva edert löfte glömdt.

Hon stod en stund tyst och tillade derefter med ett lätt leende:

Föröfrigt veten I för visso, på hvad sätt I kunnen gagna mig, om detta är eder önskan. I kunnen betjena eder af den makt, som den der ringen på edert finger skänker eder, och med den kommen I måhända lika långt som jag med alla mina knektar.

Fru Margareta smålog till tecken att hon godt förstod hr Severins mening. Derefter tillade hon med ett menande ögonkast:

— Och det är en viss person, hos hvilken jag måhända skulle kunna lägga ett godt ord för eder, hr Severin, om I så viljen.

— I ären allt för god, fru Margareta, svarade Norby, och fru Margareta hade den tillfredsställelsen att få se en rodnad på Norbys kinder, något, som ej ofta inträffade.

— Men derom kunna vi måhända tala en annan gång. Eder herre och man väntar säkerligen på eder, tillade han.

Då Norby blifvit ensam, gick han länge med stora steg fram och åter i sitt rum; allvarliga och viktiga tankar hvälfdes för visso i hans hufvud, ty gång efter annan blef han stående orörlig på golfvet med sammanslagna ögonbryn och inåtvända blickar.

— Ja, så må det ske, mumlade han slut-

ligen. Fru Kristina, hon är en högsint och manhaftig qvinna, derpå har hon visat lysande prof, och svårligen skulle jag kunna finna någon värdigare, sedan Margit — ja, de döda stå ej åter upp ur sina grafvar, afbröt han sig med en djup suck. Hon skall blifva mitt kraftigaste vapen i striden mot äregirige uppviglare och trolöse förrädare, hon skall blifva den talisman, med hvilken jag skall störta tvänne kungar ned från deras stulna troner, hon skall blifva den trappa, uppför hvilken min käre herre åter skall stiga till de nordiska rikenas förenade krona, genom henne, en svag och dock stark qvinna, skola de tre länderna åter bilda ett välde, hvilket ej skall ramla för en hand full krämares lömska anlopp, det skall blifva ett slut på dessa ömkliga småfejder bröder emellan, och då skola ej heller Severin Norbys kapare längre synas vid Östersjöns kuster.

Han hejdade sig plötsligen midt i sin stolta syn, och ett bittert leende efterträdde det drag af upphöjdt mod och tillförsigt, som varit lägradt i hans ansigte.

De orden ljuda dock väl förmätna äfven i mina egna öron, fortsatte han. Man torde dock hafva rätt att le, om räfven, som är instängd i sin håla och på alla håll omgifven af fiender, gifver sig sjelf det löftet att tukta alla de öfriga djuren och derpå göra sin vän vargen till deras konung. Men, han rätade på sin höga gestalt och blixten föddes åter i hans öga, så länge denna arm kan föra ett svärd, så länge detta hufvud förmår föda en tanke, ger jag icke upp striden för det jag

anser rätt och heligt. Äfven detta land, det sista, må gå förloradt. Välan, jag flyttar striden på ett annat område. Mitt namn är fruktadt, men det skall blifva det mera. Hvarje kraft, som kan befrämja målet, skall sättas i rörelse, min sista penning må offras, hvarje muskel i min kropp skall spännas, och hvarje tanke i mitt hufvud skall endast och allenast syfta på det mål, jag satt för ögonen. Och då först skola mina fiender få erfara, att Severin Norby är farlig — Med det första sänder jag Morits af Oldenburg till fru Kristina Gyllenstjerna, Gustaf Eriksson skall jag nog söka att en tid uppehålla, och de danske herrarne — ja, de gifva nog sjelfva mig vapen i handen.

FEMTONDE KAPITLET.

På menniskojagt.

Hösten hade kommit med storm och regn, med aflöfvade träd och smutsiga vägar, men också med flammande bräsor och fyllda stop. Visst kunde det kännas kusligt för den ensamme ryttaren, der han på den våta hästryggen färdades fram på de mörka skogsvägarne med ugglan till sitt enda sällskap och då och då vänligt kringklappad af de våta furugrenarne, nog kunde då mången gång tanken på skogens alla »gastar», »missar» och »bysar» falla honom in och förmå honom att med andakt framsäga sitt »pater noster», men så mycket angenämare kändes det ock sedan, då han fick slå sig ned framför den flammande spiseelden, hänga den våta ryttarekappan ifrån sig och, smuttande på det stora ölstopet, som husmodren framsatt åt honom, berätta något nytt från staden och sin färd för stugans lyssnande innevånare. En

sådan njutning var väl värd en vida besvär-
ligare färd.

En mörk, regnig afton i slutet af Oktober
redo fyra män framåt vägen, som ledde till
Martebo. De redo två och två i bredd och
färdades endast helst sakta framåt, enär de
till följd af mörkret hade svårt att se vägen
och därför mera måste lita på sina hästars än
sin egen syn.

— Fördöme sådana påhitt! Hin håle
skulle icke vilja sända ut sin egen gamla mor-
mor en gång i ett sådant väder, och då skall
man flacka halfva Gotland kring för några
svarta långrockars skull. Liksom det icke vore
en dag i morgon äfven. — Se så, nu gick hatten
för hin i våld. Ptro, stanna då en gång, din
långbenta kamel. Vid Odins skägg, jag vill
bli stekt som en nyfödd gris, om jag någonsin
mera ger mig ut på sådana färder. Sen I den
fördömda hatten, kamrater? Inte det? Nej,
det tror jag nog. Synden är ju hvit som en
svan mot det här mörkret

Denna monolog hölls af en af karlarne,
och särskildt senare delen af densamma, under
det mannen trefvade på marken efter sin hatt,
som en vresig gren rifvit af hans hufvud; upp-
muntrad af kamraternas skratt och gyckel lyc-
kades han slutligen finna sin egendom, och
hästarne sattes åter i gång.

— Vi stanna väl öfver natten, Staffan,
och prova den gamle herrns kirsedrank och
mumma? ljud samma röst om en stund. Jag
fryser ända in i hjertat och kan därför väl

behöfva en styrketår. Vid mitt ärliga sköldemärke, som de förnåma herrarne säga, visste jag ej, att du känner vägen, Staffan, och har ögon som en uggle, skulle jag tro, att du förde oss direkt till himmelriket; den vägen är trång och besvärlig, säga presterna, och den beskrifningen passar förträffligt in på den här eländiga stigen.

— Öppna ögonen mera och munnen mindre, Melcher, eljes tappar du snart dig sjelf från hästen, svarade en stämman, på hvilken man igenkände Staffan, hr Severins sven. Jag har i hela min lefnad icke hört en karl kraxa värre än du. Vore du lika flink att föra ditt svärd som att röra tungan, så skulle du nu hafva varit något annat än en simpel knekt, lika säkert som att du nu aldrig blir något annat under hela ditt lif.

Kamraternas skratt beledsagade detta elaka yttrande.

— Vid S:t Stefan, började den munvige Melcher. Men han tystnade hastigt, och man fick aldrig veta hvad han ämnat säga. Orsaken dertill var den, att den djupa tystnaden omkring plötsligt stördes af de djupa tonerna af en sjungande karlröst. Sången hördes bakifrån och orden, som sjöngos, tillhörde Dalvisan:

›Kung Gustaf uti halmskrindan låg,

falevilom;

de förde honom kring Dalkarleland,

falivilivilum.

Så körde de dansken ur Sverige,

falivilom.

Brunbäcks elf är väl djup, också bred,
 falevilom;
 der sänkte vi så många jutar ned,
 faliviliviliium.
 Så körde de Dansken ur Sverige.
 falivilom

Den lilla ryttaretruppen hade stannat, och männen sutto med åtdragna tyglar och lyssnade under tystnad på den sjungande.

— Vid den helige Antonius, det var en fördömdt lustelig låt, utropade Melcher, sedan sångaren tystnat. Falevilom! Den visan måste jag lära mig. Väl ger den dansken sin skeppa full, men jag är, dess bättre, ingen jute, änskönt jag är i Severin Norbys sold. Hallo kamrat! ropade han högt, i det han vände sig åt det håll, hvarifrån sången hörts.

Det kom intet svar, och allt var tyst bakom dem.

— Håll din syndiga mun, Melcher, yttrade en af karlarne förargad, i det han åter satte sin häst i gång. Låt du den der nattugglan skrika. Kommer han hit, så vrider jag hufvudet om på honom!

— Hm! Jag tyckte mig känna igen den der rösten, numlade Staffan för sig sjelf. Ja, nu har jag det. Det är Jakob Müllers sven, den fänige Erland. Han höll in sin häst och lyssnade, men ej ett ljud hördes; allt var tyst och stilla.

— Det var måhända skogsrået, yttrade en af karlarne, i det han andäktigt korsade sig.

— Ett skogsrå, som skulle kunna spela oss ett vackert spratt, om vi ej skynda oss,

mumlade Staffan för sig sjelf. Han tillade högt: Den här snigelgången duger icke, karlar! Skola vi hinna tömma en bägare i qväll, måste vi öka farten.

— För välkomna gäster står bordet alltid dukadt, svarade Melcher med ett kort skratt. Han fruktade tydligen trädgrenarne, med hvilka han nyss gjort en så obehaglig bekantskap.

Men hans protester båtade till intet. Staffan satte sporrarne i hästens sidor och föll in i raskt traf, och med eller mot sin vilja måste de öfrige följa honom.

Staffan hade gissat rätt. Den sjungande hade varit Erland. Då han fick höra rösterna framför sig på vägen, hade han tystnat och hejdat sin häst och derpå suttit orörlig, tills ljudet af hästhofvarne dött bort. Men då hade han plötsligt gifvit sin otåliga springare ett rapp, slagit in på en sidoväg och derefter i vild fart jagat bort genom skogen. Tydligen hade såväl ryttare som häst varit noga bekanta med trakten, ty för en obekant hade en sådan ridt varit lifsfarlig.

Medan detta tilldrog sig på vägen, satt curatus Augustinus i sin varma stuga i Martebo prestgård och betraktade med förnöjd min de flammande vedträden i den stora, öppna spiseln. Den gode kyrkherren var icke ensam, ty på andra sidan af det stora, väggfasta ekbordet, vid hvilket han tagit plats, satt hans embetsbroder och svåger, kyrkoherden i Othem, hr Petrus. Framför dem på bordet stodo tvänne konstrikt arbetade bägare af silfver, fyllda med eller rättare sagdt innehållande mjöd, ty ursprungligen

hade nog båda kärnen varit fyllda med den välsmakande drycken, men under sitt samtal hade de båda andlige herrarne så småningom förminskat innehållet. Från rummet utanför hördes det enförmiga, men hemtrefliga surrandet af ett par spinnrockar, och gång efter annan kom en äldre, fetlagd qvinna med fryntliga anletsdrag in i rummet och rörde omkring i spiseln. Det var hr Augustini husfru, fru Gertrud, syster till hr Petrus' hustru liksom till Jakob Müllers för flera år tillbaka aflidna maka.

— Ja Herren vete, huru länge vårt kära land skall förblifva i denne gudlöse sjörfvares våld, yttrade hr Augustinus med en djup suck. Hvem skulle väl kunnat tänka sig, att sven-skarne skulle nödgas återvända med oförrättadt ärende utan att skörda af detta företag annat än skam och nesa. Hade den listige Jesper Skrifvares plan lyckats, då hade för visso Gotland nu lydt under Sveriges krona, och en annan man än Severin Norby suttit som slotts-herre på Visborgs slott. Men det var icke Herrens vilja, och det tjenade till intet, att vi blandade oss i leken.

— Den saken har vållat mig stora bekymmer, genmälde hr Petrus. Mitt samvetes förebräelser har jag lyckats lugna; vi ha aldrig svurit hr Severin någon trohetsed och ha därför full frihet att ställa oss på hans fienders sida, om oss så lyster. Men antag, att Norby finge reda på det spratt, vi sökte spela honom. Han skulle icke ha försyn för prestdrägten, och vi skulle säkerligen dyrt få umgälla att vi läto oss lockas af vår frände Jakobs ord och

inlätto oss i förbund med skrifvaren. Jakob tyckes ha fruktat för följderna och försatt sig i säkerhet, ty, efter hvad jag har försport, är han ännu icke hemkommen.

Hr Augustini frodiga ansigte upplystes af ett leende.

— I så fall målar han den onde på väggen, min gode Jakob. Hr Severin lär väl icke vara allvetande, och så godt väderkorn han än har, torde det dock falla sig något svår för honom att lukta reda på denna vår hemlighet.

Han tog en djup klunk ur bägaren och ämnade fortsätta, men i detsamma hördes snabba hofslag utanför huset, som kommo de båda herrarne att spetsa öronen.

— En ryttare så sent, mumlade hr Augustinus i missbelåton ton. Det är förmodligen något sockenbud. Vi fattiga prester ha hvarken natt eller dag ro,

Emellertid hörde man, hur ryttaren, sedan han stannat framför förstugudörren, kastade sig af hästen och derpå med ett häftigt slag på den stängda dörren gaf tillkänna, att han önskade blifva insläppt. Hr Augustinus gick sjelf ut för att öppna, inom sig förargad öfver den sena gästens föga respektfulla uppförande.

— Du Erland! utropade han förvånad, då han fick se, hvem den komne var. Hvad står nu på, då du lemnat stadens lugna gator för att i regn och mörker fördas fram genom skogarne?

Erland sköt rigeln för dörren utan att besvara kyrherrens fråga.

— Låt oss gå in i ert rum! yttrade han derpå bråskande, och utan att vänta på någon inbjudning gick han in i stugan, dit den bestörte hr Augustinus följde honom. Erland studsade, då han fick syn på hr Petrus.

— Äfven I, hr Petrus! utbrast han. Två fåglar i ett skott. Här är icke tid till långa förklaringar, fortfor han hastigt. Severin Norby har fått kännedom om det bistånd I lemnaden Jesper Skrifvare, och har sändt sitt folk för att gripa eder. Jag red om dem på vägen, och i hvarje ögonblick kunna de vara här. Viljen I rädda edra hufvuden, så är ingen tid att förlora.

De båda herrarne sågo ut, som om grafven med ens öppnat sig för dem.

— Gripa oss? . . . stammade hr Augustinus. Han måste stödja sig mot bordet för att ej falla.

— Ja, gripa eder för att derefter ställa eder till rätta för förräderi, svarade Erland med en axelryckning. Men vore jag i edert ställe, ädle herrar, så skulle jag genast lemna min varma stuga för att uppsöka något säkert ställe, der jag kunde hålla mig dold.

— Himmelske fader, hvem kunde tro något sådant! Jag kan icke . . . nej. Säg Erland, hvad skola vi göra? Det är, som om jag förlorat hufvudet. O, heliga jungfru, statt oss bi!

Den vördige hr Augustinus var alldeles utom sig af förskräckelse och sprang omkring i rummet, rifvande sig i hufvudet och jemrande sig som ett barn. Hr Petrus deremot satt stilla och tyst, men äfven han var tydligen ett rof för den högsta förskräckelse.

— Ja, låtom oss fly, utbrast äntligen hr Augustinus, sedan han lyckats samla sina tankar något. Låt oss fly till skogen, der skola de ej finna oss.

Det var lätt att säga, men ej lika lätt att verkställa. Innan hr Augustins talat till slut, hördes snabba, hårda hofslag på vägen utanför, och med hvarje ögonblick hördes de starkare och tydligare. Ryttnarne närmade sig med rask fart, och inom några ögonblick skulle de vara framme vid huset. Det var således omöjligt för de båda herrarne att lemna detta

Nu sjönk hr Augustinus ned på en stol, vridande händerna i förtviflan.

Erland betraktade de förskräckte andlige med en blick, der medlidande och förakt stredo om herraväldet, och såg sig derefter omkring i rummet, liksom om han der velat upptäcka något gömställe. Utanför på gårdsplanen hördes grofva röster, och ett häftigt slag på dörren kom hela huset att skaka. I rummet intill hade spinnrockarne stannat, och den förskräckta fru Gertrud kom springande in till männen. Erland stod ett ögonblick rådvill. Här var ju ingenting att göra. De båda herrarne hade en gång gifvit sig i leken, och nuingo de lida för följderna af sitt dumdristiga tilltag.

Men plötsligt tycktes en god idé hafva fallit honom in. Han sköt den förskräckta qvinnan ut genom dörren, i det han i kort och befallande ton yttrade:

— Sätt er vid spinnrocken och säg, att er man ej är hemma.

I rummet stod en stor s. k. himmelssäng,

en väldig, med väggar och tak af blommigt tyg försedd möbel af det slag, som då för tiden mycket brukades, och som nog i nödfall kunde tjena som tillflyktsort. Erland tillsade de båda herrarne att gömma sig i sängen och hjälpte sjelf till, för att det skulle gå så mycket fortare, utan att bekymra sig om, att han dervid gick något hårdhänt till väga. Sedan han derefter dragit sparlakanen tillsamman och satt upp de båda bägarne på en hylla, gick han lugn, som om ingenting hänt, ut att öppna för de ovälkomna gästerna. Allt hade varit ett ögonblicks verk, men det första slaget på dörren hade likväl hunnit efterföljas af ett annat, och nu hördes åter ett förskräckligt alarm, troligen förorsakadt af flere par kraf-tiga näfvar.

— Hvad är det för ett fördömdt väsen, I hållen, godt folk! ropade Erland med vredgad röst, medan han utan att göra sig synnerligen brådt frånsköt rigeln. Tron I, att I kommit till någon skänkstuga?

— Nej, men vi började tro, at I mistat hörseln här inne, yttrade Staffan, i det han häftigt sköt upp dörren och trädde in i förstugan. Du, Erik, stannar här vid dörren och släpper ingen hvarken ut eller in, om det så ock vore sjelfve S:t Petrus, som kom! Är presten hemma, din galgfågel? fortfor han, vänd till Erland.

Denne betraktade den barske svennen med en förnärnad min.

— Det är vackra namn, du ger ärligt folk, min gode man, yttrade han med ett kort skratt.

Är du icke höflig, så kastar jag både dig och dina kamrater på dörren. Och han skakade på sina långa armar, som om han ville visa, att han mycket väl kunde göra allvar af sin hotelse, om det fölle honom in.

— Rätt så, min pilt! hördes Melchers röst. Ha, ha, ha! Tillgif oss, nådige herre, fortsatte han med en sirlig bugning för Erland. Vi äro några fattiga knektar, som söka en halmkärfve att ligga på och en droppe öl för våra törstiga strupar. Himlen belöne eder, om I kunnen gifva oss, hvad vi åstunda. Och så önska vi tala med den vördige kyrkherren. Vi ha lefvat i synd och ogudaktighet och tränga storligen till tröst i vår myckna ångest.

— Tyst, Melcher! yttrade Staffan barskt. Den onde tar nog ändå din svarta själ, utan att du behöfver smäda en kyrkans tjänare.

Han sköt upp dörren till rummet midt för ingången, der fru Gertrud med sina pigor satt och spann. Den behjertade qvinnan hade hastigt satt sig in i situationen, och fast färskräckelsen och ångesten nästan hotade att öfverväldiga henne, syntes hon lugnt möta Staffans bistra blick.

— Jag förmodar, att I ären hr Augustini husfru? yttrade denne, i det han gjorde en kort, men dock aktningsfull bugning för fru Gertrud. Vi söka eder man. Är han hemma?

— Nej, svarade fru Gertrud utan att darra på rösten. Han red ut strax efter middagen för att se till en sjuk och är ännu icke återkommen.

— Tillgif oss, ädla fru, svarade Staffan

med ett ironiskt leende, att vi sjelfva öfvertyga oss om sanningen af edra ord. Han är måhända kommen åter, utan att I veten deraf.

Han kastade en blick kring rummet och öppnade derpå dörren, som ledde in till hr Augustini enskilda rum, der de båda herrarne lågo gömda. Erland, som gått direkt hit in från förstugan, hade emellertid tagit ned en af bägarne och slagit sig ned vid bordet med denna framför sig, med kärliga blickar betraktande klenoderna.

— Skål kamrat! ropade han, i det han höjde bägaren mot Staffan. Du tog vår gode kyrkherre i försvar, och därför har du redligen förtjenat dig en styrketår.

Han tog ned den andra bägaren från hyllan och räckte den med ett inbjudande leende åt Staffan.

Denne blickade halft misstroget, halft föraktligt på den underlige mannen.

— Nå ja, en klunk öl efter den här ridten kan sannerligen icke skada. Du är klokare än du ser ut, sven, yttrade han, i det han tömde bägaren i ett enda tag. Hm, det synes verkligen, som om fågeln skulle hafva flugit ur boet, mumlade han för sig sjelf. Jag kan våga tio mot ett, att det är den der fördömde kryddblandaren, som varnat honom. Han vände sig derpå med hotande uppsyn mot Erland. Vet du, hvar presten är, karl? Sjung ut med hvad du, har på hjertat; eljes skall jag öppna din näbb, så att du skall få gala mera än dig lyster.

Erland såg upp med ett snåslugt leende, och yttrade:

— Nog kunde jag säga dig det, om det lyster mig.

— Om det lyster dig? utbrast Staffan häftigt, i det han fattade Erland i kragen. Vågar du drifva gäck med mig, din ohängde krämaresjäl? Säg genast nvad du vet, eller skall jag nog förstå att knipa sanningen ur dig.

Ett svagt stönande hördes borta från sängen, men det undgick Staffans uppmärksamhet till all lycka för de båda prelaterna.

— Visserligen för du ett groft språk, min gode vän, men jag vill dock uppfylla din begäran, svarade Erland i lågmäld och mycket viktig ton. Hade Staffan noga observerat honom, skulle han hafva sett, huru en blix af hänande gäckeri plötsligt flammade till i de små, djupt liggande ögonen. Men du måste lofva mig att ej omtala det för någon. Det kunde kosta mig min hals, ser du, om hr Augustinus finge veta, att jag förrådt hans hemlighet.

— Den förlusten vore ej synnerligen stor, anmärkte Staffan. Men rensa nu strupen och sjung fort ut med hemligheten! Jag är ej sinnad att stå och språka med dig hela qvällen.

— Nå, så vet då, svarade Erland, i det han närmade sin mun till den andres öra, att hr Augustinus för närvarande befinner sig i skärselden.

Ett skallande gapskratt från Melcher, hvilken jämte en af sina kamrater under tiden kommit in i rummet, åtföljde denna Erlands upplysning, som nog kom sanningen ganska nära.

— Ja, hvar så han icke är, så skall han komma dit, utbrast Staffan, hvars första för-

bittring öfver det oväntade svaret snart gaf vika och lemnade rum för ett starkt begär att brista ut i skratt. Han insåg, att om han verkligen skulle kunna förmå svennen att yppa hvar hr Augustinus dolt sig — att Erland underrättat honom om den hotande faran, och att han därför gömt sig undan, derom hyste Staffan nämligen icke det minsta tvifvel — så finge han icke gå brådstörtadt till väga utan så småningom söka locka honom att tala, och som han trodde, att detta bäst skulle lyckas vid bågaren, gick han in i det andra rummet och bad fru Gertrud gifva dem något att dricka; de ville vänta, tills den vördige kyrkherren kommer åter.

Snart satt också hela sällskapet rundt omkring det stora bordet, hvar och en med sitt fyllda krus framför sig; och ej heller vakten utanför förstugudörren glömdes af den omtänksamme Staffan. De frusna lederna tinade så småningom, blodet började rinna i raskare fart genom ådrorna. och med detsamma började också ögonen att tindra och rösterna att blifva mera högljudda. Erland presiderade öfverst vid bordet som värd, och han skötte sitt värdskap till de öfrigas fullkomliga belåtenhet, ty huru mycket man än drack, blefvo krusen likväl aldrig tomma. Isynnerhet Melcher kunde icke nog prisa honom för hans frikostighet och hade nu idel goda och vänliga miner åt honom.

Men under det de ovälkomna gästerna sålunda trakterades med husets bästa öl och under skämt och gamman läto sig välfägnaden väl

smaka, befunno sig hr Augustinus och hans gäst och embetsbroder skäligen illa. Erland hade verkligen beskrifvit deras tillstånd ganska träffande, då han sade, att hr Augustinus befann sig i skärselden. De lågo tätt hopkrupna i den stora sängen och vågade icke röra ens ett finger för att ej väcka knektarnes uppmärksamhet. Den obehärliga ställningen plågade dem i högsta grad, och det skulle hafva varit den största lisa, ja, en obeskriflig njutning att få sträcka den plågade kroppen, men fruktan för upptäckt var i denna stund starkare, än hvarje annan känsla och tvang de båda vördige herrarne att ligga hopkrupna som igelkottar och tysta som andar. Så försvann den ena långa minuten efter den andra. Kring bordet blef stämningen allt muntrare, men för de stackars presterna blefvo sekunderna minuter och minuterna timmar. Det var i sanning marter, hvilka väl kunde tåla en jämförelse med skärseldens plågor.

Den obehärliga ställning, hr Augustinus intagit, blef till slut olidlig för honom. Så försigtigt som möjligt gjorde han en rörelse för att räta ut sina domnade leder, men huru försigtigt han än gick till väga, uppstod dock ett lätt prassel af sängkläderna, hvilket uppfylde såväl honom som hr Petrus med den dödligaste ångest och ögonblickligen förmådde honom att hålla sig stilla.

Och deras förskräckelse visade sig ej heller vara ogrundad. Melcher, som satt närmast sängen, hörde prasslandet och upphörde genast med sitt prat, i det han vände hufvudet åt

det håll, hvarifrån ljudet kommit. Hans beteende märktes af de öfriga, och äfven de tystnade och spetsade öronen

— Rättorna vilja äfven deltaga i gästbudet, anmärkte Melcher efter ett ögonblicks tystnad. Din husbonde måtte vara en dålig prest, som ej förmår läsa bort de der gnagande snyltgästerna. Detta yttrande var riktadt åt Erland, hvilken han antog vara hr Augustini sven.

— Du talar som du har vett till, svarade Erland. Rättorna bringa lycka till ett hus, och olycklig den menniska, som med berådt mod tar lifvet af ett sådant djur. Honom går det illa för eller senare, derom kan du vara öfvertygad.

Knektarne skrattade åt svennens prat och vände åter sin uppmärksamhet till krusen. Hos Staffan tycktes en oförmodad tanke hafva fallt in.

— Det vore dock stor skada, om hr Augustini goda täcken och dynor skulle förstöras af de snikna djuren, yttrade han, i det han reste sig från bordet. Han gick lugnt bort till sängen och drog undan sparlakanen.

Ett ögonblick stod han orörlig med öppen mun och stirrande blickar, en bild af den högsta öfverraskning, men så brast han ut i ett skallande gapskratt.

— Vid den helige Antonius, slika rättor får man icke skåda hvarje dag, välfödda och frodiga som om de ätit upp en hel kornbod och utan både svans och tänder, utbrast han, sedan hans munterhet något stillat sig.

Tillgif oss, ädle herrar, att vi stört eder sömn; men I ären sjelf dertill orsaken, hr Augustinus, då I gått till hvila utan eder hustrus vetskap.

De båda herrarne voro halfdöda af förskräckelse och gjorde icke någon min af att vilja röra på sig.

— Stigen fram, tillade Staffan i sträng ton. I hafven båda blifvit anklagade för förräderi och ären nu hr Severins fångar; och utan undseende för den presterliga drägten fattade han hr Augustinus i kragen och hjälpte honom ur sängen. Hr Petrus följde sjelf efter.

Der sutto två korpar i högsta gren,
Så lusteligt;

Och sjöngo sin visa i solens sken,
Så lusteligt.

Kom jägarn med pilen mot strängen böjd,
Så sorgeligt;

Och sköt de korparne båda till döds,
Så sorgeligt

sjöng Erland med halfhög röst, i det han trummade takten mot bordsskifvan. Han tömde derpå sin bägare i ett enda tag, hvarpå han lemnade rummet.

Derute i det andra rummet satt fru Gertrud nedböjd öfver sitt arbete med ansigtet doldt i händerna. Den stackars qvinnan var alldeles tillintetgjord af sorg; bröstet häfdes under tunga snyftningar, och tårarne strömmade nedför hennes kinder. Det fruktansvärda slaget hade kommit allt för oväntadt, för att hon med lugn skulle kunna bära det. Erland betraktade den bedröfvade qvinnan med en blick så hjertegod och mild, som man skulle vilja

tro kunna komma endast från en älskande kvinnas ögon, och gick derpå bort och lade sakta sin hand på hennes axel.

— Sörjen icke, fru Gertrud, nästan hviskade han med ett uttryck af det innerligaste medlidande i rösten. Der uppe hafven I en beskyddare, som har lofvat att se till enkor och faderlösa uti deras bedröfvelse. /

De af Visbyboarne, som vid fem-tiden följande morgon voro på benen och färdades framåt Strandgatan, fingo se tvänne män med bleka kinder och nedslagna ögon och klädda i kyrkans dräkt långsamt rida framåt gatan, omgifna af beväpnade knektar med länsherrens vapen insydt på kapporna. Det var hr Augustinus och hr Petrus, som nu troligen för sista gången ridit vägen mellan sitt hem och staden.

SEXTONDE KAPITLET.

Vid skymningsbrasan.

Den svenska hären hade i början af Oktober med oförrättadt ärende måst lemna Gotland. Under den sista tiden hade belägringen drifvits mycket matt, någon stormning hade aldrig företagits, och afspärningen ej med stränghet genomförts, hvarför nöden i staden ej heller varit så svår, som man efter så lång tids belägring kunnat vänta. Måhända hade Norby för denna lyckliga omständighet till någon del att tacka den bundsförvandt, han ägt inom det fiendtliga lägret i öfverfältherrens egen maka, måhända hade han till ännu större del sin gamla vänskap med Berent von Mehlen och sin egen klokhet att tacka derför, men troligare är dock, att den förnämsta orsaken till Mehleus överksamhet legat uti omständigheter, öfver hvilka han ej kunnat blifva herre och uti de politiska förhållandena, sådana de på sista tiden gestaltat sig.

På det bekanta mötet i Malmö i början af September till hvilket de danska sändebuden förmått konung Gustaf lemna sitt samtycke endast genom att göra honom det viktiga medgifvandet att ej dessförinnan sända Severin Norby någon undsättning; och till hvilket förutom de båda konungarne och de fleste af deras rådsherrar äfven en mängd fullmäktige från de sex vendiska städerna jämte Danzig infunnit sig, var frågan om Gotland före. Båda parterna sände sina bästa män i elden för att bevisa sin rätt till det omtvistade landet, men det myckna ordskiftet visade sig vara fruktlöst, och man beslöt att hänskjuta frågan, om Gotland skulle tillhöra Danmark eller Sverige, till ett nytt möte, som under Hansestädernas bemedling skulle hållas i Lybeck fjorton dagar efter pingst år 1525. Emellertid bestämdes dock, att derest svenskarne den dag, beslutet fattades, eller den 1 September, hade intagit Visborg, slottet och landet skulle få förblifva under konung Gustafs värjo, tills saken blifvit afgjord på mötet i Lybeck, men att i motsatt fall konung Fredrik skulle få förblifva i besittning af Gotland. Konung Gustaf skulle genast gifva sitt folk befallning att inställa alla fiendtligheter, och den danske konungen måste lofva, att ifall han blefve i besittning af landet, han genast skulle aflägsna Severin Norby och hans folk och förläna Visborg och Gotland åt någon hederlig och redlig man, med hvilken Sverige och Lybeck kunde vara till freds.

Men man gjorde upp räkningen utan värden. Severin Norby satt fortfarande kvar på

Visborgs slott, och den danske konungens löfte att aflägsna honom visade sig ej vara lika lätt verkställt som gifvet. Svenskarne hade ej intagit slottet den 1 September, och landet skulle således tills vidare lyda under danska kronan. Också sändes genast några danske herrar, bland desse den gamle Anders Bille, för att öfvertaga slottet och förmå den farlige hr Severin att med en del af sitt folk aflägsna sig. Han hade ju redan förut öfverlemnadt slottslofven och gjort sig till konung Fredriks man.

Men man tycktes dervid glömma en sak, och det en ganska vigtig sak till på köpet, nämligen att hr Severin gjort sin underkastelse beroende derpå, att han finge behålla Gotland såsom län under sin lifstid, och att man med hand och mun, bref och insegel lofvat honom detta. Detta löfte var nu uttryckligen brutet, och under sådana förhållanden var det ju helt naturligt, att hr Severin förklarade sig ha det bra, som han hade det, och att han alls icke vore hågad att lemna sin fasta borg för att gå okända öden till mötes. Detta förklarade han artigt men bestämdt för de danske herrarne, och desse måste lemna landet utan hr Severins sällskap.

Det var naturligt, att detta skulle i högsta grad harma dem. De skrefvo till konung Gustaf, att Severin Norby brutit den förbindelse, han ingått med Berent von Mehlen att lemna Gotland med sitt folk, och rådde honom att sända bref rundt om i Sverige och Finland med förbud för en hvar att lemna den fruktade sjöbjörnen någon tillförsel af lifsmedel. Om

ingenting annat hjälpte, ville man försöka svälta ut honom. Detta de danske herrarnes tilltag gillades af konung Fredrik, och dermed hade denne ytterligare vidgat klyftan mellan sig och Norby; på detta sätt rent af tvang man Norby att återtaga sina gamla kaperier.

Severin Norby satt denna vinter, såsom en dansk historieskrifvare säger, som en mörk och hotande sky på Visborgs slott. Men snart utgick derifrån en blix, som slog Fredrik den förste med förskräckelse och skakade hans tron.

För Norbys skarpa, förutseende blick var det nämligen tydligt, att hans ställning på Gotland i längden skulle varda ohållbar, och att han aldrig från denna aflägsna plats skulle kunna förhjelpa sin herre till Danmarks krona. En djerf tanke föddes hos honom, i tysthet arbetade han på densammas förverkligande, och i början af år 1525 satte han densamma i verket. Det gälde ej mindre än att flytta striden öfver på fiendens egen mark och att ifrån försvar öfvergå till anfall. Det var visserligen en i högsta måtto djerf plan, men dock ingalunda utförbar. Den danska allmogen hade alltid varit konung Kristian tillgifven, och dess ovilja mot konung Fredrik hade ökats genom de många skatterna, hvarför Norby således kunde räkna på dess bistånd i striden mot konung Fredrik. Dessutom hoppades han med säkerhet, att konung Kristians ansträngningar till slut skulle krönas med framgång, och att han i spetsen för en stark här skulle förena sig med Norby för att återtaga sin gamla tron. Med ett sådant mål

för ögonen och med sådana förhoppningar inskeppade han sig med en styrka af 1,000 man i Mars 1525 och afseglade till Skåne, öfverlemnande befälet på Visborgs slott åt marsken Otto Andersson Ulefeld.

Dagen före pingstaftonen eller den 12 Maj var ett litet sällskap på aftonen församladt hos borgmästaren Assar Nilsson. Förutom borgmästaren sjelf och dennes hustru, fru Brita, en liten mager, tillbakadragen och blygsam qvinna, bestod sällskapet af hr Otto Andersson Ulefeld, fänrik Eyler, den unge skepparen Thure Harding, Malins trolofvade, samt Malin och Ingrid. Oaktadt det var så långt lidet på våren, var det ganska kyligt inne i den stora dagligstugan, der sällskapet befann sig, och den präktiga brasan, som flammade i den stora, rymliga spiseln, och i hvilken man för välluktens skull strött torkad rosmarin, var därför om icke nödvändig, så åtminstone ganska välgörande; också hade man dragit fram stolar och bänkar och slagit sig ned kring denna den husliga härdens midtelpunkt för att riktigt njuta af den lifgivande elden. Det stora rummet med sina med kläde öfverdragna bänkar och stolar, sina tapetprydda väggar, med de stora, konstnärligt snidade skåpen, och med den flammande brasan på spiselhällen, som klart upplyste den mörkaste vrå, företedde en tafra, så angenäm och tilldragande, att man ej behöfde se de många glada, belåtna människorna för att förstå, att den husliga, stilla trefnaden och friden här tagit sitt hemvist. Isynnerhet var det i fyra par ögon, som glädjen och lyckan

strålade i rikaste glans, fyra hjertan, som klap-
pade af kärlek och lefnadslust. Eyler och Har-
ding hade båda varit ute på en längre sjöresa,
från hvilken de i dagarne återkommit, och inom
några dagar skulle de på den senares fartyg
afgå till Skåne med åtskilliga krigsförnöden-
heter till Norby. Det var därför ej underligt,
att de båda unge männen ville njuta af flyckan,
medan den erbjöds, att de ville i sina älskades
ögon hämta tröst och styrka till den skilsmessa,
som förestod; detta förklarade ock, hvarför de
alldes glömde bort att smaka på de förfrisk-
ningar, fru Brita lätit intaga. En vänlig hand-
tryckning, en kärleksfull blick, ett smekande
ord från den älskade tärnan voro för dem af
oändligt större värde än fru Britas alla läc-
kerheter.

— Det är tid att aflägsna sig, yttrade
Ulefeld, men jag misstänker storligen, att mina
unge vänner ej gerna vilja bryta laget.

— Så grym kunnen I väl ej vara, svarade
borgmästaren med ett leende. Stanna i afton
ut och blanda icke malört i bågaren för de
unga. Jag tänker Brita bjuder på färska flun-
dror från Fårö till aftonen, och det är ju eder
älsklingsrätt.

Såväl fru Brita som de båda flickorna
kommo till borgmästarens undsättning och för
denna förenade styrka måste den eljes tappre
och modige marsken gifva sig. Den utlovade
läckerheten gjorde väl ock sitt till.

— Hafven I nyligen haft tidender från
Norby? frågade borgmästaren, sedan samtalet
åter kommit i gång. Det är en djerf lek han

gifvit sig uti, och jag fruktar högligen, att den kan komma att få en snöplig utgång. Man sticker icke ostraffadt hufvudet i bikupan.

— Så kan det synas, men hvad som icke lyckas för någon annan, det lyckas för herr Severin. Han är född med segerhufva. Sölvesborgs slott är taget med storm, och nu är hela Skåne med undantag af Helsingborg och Malmö i hans händer. I Lund hafva fullmäktige från alla Skånes härader med undantag af ett enda hyllat honom på konung Kristians vägnar. I Danmark är förskräckelsen stor, konung Fredrik sjelf är högligen missmodig och bekymrad och uppehåller sig i Kolding, långt från krigsskådeplatsen. Så kan en tapper och oförfärad man med en handfull knektar vända upp och ned på ett helt rike. Om nu blott konung Kristian komme sin trogne tjänare till hjälp, så torde det nog kunna hända, att det blifver ett brådt slut på konung Fredriks regimente i Danmark.

— Och hafva lybeckarne icke börjat röra på sig än? De lära ju dock hafva utfäst sig att understödja konung Fredrik i striden mot hr Severin.

— Ja, I sägen något, borgmästare Nilsson. I den goda staden Lybeck förstår man till fullo den konsten att rätta kappan efter vinden, och måhända kommer man därför nu konung Fredrik till hjälp i striden mot den gamle arffienden. Visst är åtminstone, att man lofvat hjälp, fast man ej gjort det för intet. Lybeckarne skola, såsom i måhända veten, få välja ett af slotten Varberg, Stege, Visborg, Engelborg, Tranekjär

och Sölvesborg med tillhörande län och under vissa år innehafva det såsom län under Danmarks krona med åtnjutande af alla inkomster; så har det bestämts på mötet i Segeberg den 17 Mars. Det tyckes, som om konung Fredrik skulle bemöda sig om att stå på god fot med det listiga krämarefolket. Hvad Visborg beträffar, så vill väl dock hr Severin ha ett ord med i laget.

— Konung Fredrik borde dock akta sig att för mycket lita på lybeckarne som bundsförvandter, genmälde borgmästaren. De äro visserligen ganska farliga fiender, men osäkra vänner, och den vänskap, som bär falskhet i barnen, fruktar jag för min del mera än öppen fiendskap.

Marsken nickade jakande och satt derefter tyst några minuter, lyssnande till de unges glam. Men snart vände han sig åter till borgmästaren och yttrade med sänkt röst för att ej höras af de öfriga.

— Huru tron I, det går för de båda prästerna? Jag kan ej annat än ömka de olycklige, som säkerligen ej äro så arga skalkar, som deras brott tyckes utvisa. Deras frände Jakob Müller har förledt dem.

— Ja, det är ock min tanke. Men brottet är stort, och deras brottslighet bevisad. Straffet är döden, och jag fruktar högligen, att någon lindring ej låter sig åstadkomma, änskönt jag för de mina yttrat motsatsen för att ej stämma ned Ingrid's mod. Deras öde har gått henne hårdt till sinnes, i all synnerhet som ju hennes egen fader var den egentlige anstiftaren. Strax

efter pingst kommer deras sak före. Men säg mig Ulefeld, tillade han, på hvad sätt kom hr Severin deras brott på spåren? — Det var en ren tillfällighet. Det papper, som bar vittne om deras brottslighet, och som Jesper Skrifvare skaffat sig för att blifva trodd af den svenske befälhafvaren, hittades efter svenskarnes afresa på lägerplatsen af en af våra knektar, hvilken efter att hafva visat det för flere andra personer lemnat det till hr Severin.

— I sanning högst besynnerligt, genmälde borgmästaren. Himlen sjelf tyckes hafva lemnat dem den jordiska rättvisan i händer för att de redan här nere måtte lida sitt straff.

Medan de båda herrarne, som sutto något afsides för sig sjelfva vid ett litet bord, sysselsatte sig med dessa allvarliga ämnen, afhandlades gladare saker i de ungas krets. Det var fråga om något ej mindre, än när de tvänne parens bröllop skulle stånda. Att bröllopet skulle vara gemensamt, det var man ense om, men angående tiden hade man svårare att förena sig.

— Helst skulle jag se, om det kunde blifva en midsommardag, yttrade Ingrid, i det hennes klara ögon med ett yttryck af den innerligaste kärlek fästes på Eylers manliga anletsdrag, en sådan dag, då fåglarne sjunga, träden grönska, blommorna dofta, och himlen är ren och klar som . . .

— Ditt eget öga, ifylde Eyler med ett leende.

— Tag eder till vara, fänrik Eyler, för

att allt för mycket rosa eder trolofvade, inföll Malin. Hon kunde då lätt bli ännu mera öfvermodig än hon redan är. Se blott, hur hon nu ler för att visa sina hvita tänder.

Ingrids tänder voro visserligen värda att visas, men dock var det tvifval underkastadt, huruvida det var denna omständighet, som var orsaken till hennes skratt. Hon afvisade också genast med stor harm den elaka beskyllningen.

— Kunnen I höra eder trolofvade fästevinna tala så och icke genast taga henne i upptuktelse, Thure Harding? yttrade hon med skärpa i rösten.

— Var lugn Ingrid, inföll Eyler. Det är blott afundsjuka och förtal, derom är jag till fullo öfvertygad.

— Fänrik Eyler, I glömmen eder, yttrade nu den unge skepparen med mycket barsk stämma. Tagen edra ord tillbaka, eller skolen I blifva mig räknenskap skyldig därför! Jag låter ingen ostraffadt smäda min trolofvade.

Han hade rest sig till hela sin längd och intagit en hotande ställning framför Eyler. Såväl derigenom som genom sina med stark stämma uttalade ord väckte han de båda äldre herrarnes uppmärksamhet, hvilka deremot ej följt med det föregående ordbytet.

— Hvad vill detta säga? utbrast Ulefeld, i det han sprang upp från sin plats. Hvad betyda dessa ord och dessa åtbörder? Hafven I glömt, hvar I befinnen eder, Thure Harding?

Ett skallande skratt afbröt honom och gaf honom svaret på hans frågor. Han blef visser-

ligen i början något förlägen öfver sitt misstag, men deltog derpå lika hjertligt som de öfriga i den allmänna munterheten, som den oskyldiga komedien uppväckt.

— Ja, nog är jag afundsjuk, Ingrid, yttrade Malin, i det hon drog sin väninna till sig och tryckte en kyss på hennes blomstrande kind. Hvilken qvinna skulle kunna se dig och ej blifva afundsjuk, hvilken man skulle kunna komma i din närhet utan att tjusas af ditt fagra ansigte, ditt friska skratt och ditt hjertegoda sinne?

— Der ser du en, svarade Ingrid leende, i det hon pekade på Thure Harding, som ej bekymrar sig mera om mig, än om jag vore en vissnad ros.

— Deruti faren I vill, svarade Harding halft skämtsamt, halft allvarligt. Visserligen finnes det en, som jag håller dyrare än allt annat på jorden, — han gjorde en paus, hvilken han begagnade till att fatta Malins hand — men näst henne och min moder vet jag ingen qvinna, jag sätter högre än eder, jungfru Ingrid

Ingrid rodnade, men Eyler gaf sin vän en tacksam blick, i det han yttrade:

— Gåfva mot gåfva, Thure. Fråga jungfru Malin, hon vet, att hon ej står lågt i min ynnest. Hvad helst som kan komma att hända, så vilja vi lofva att stå hvarandra bi som trogna bröder. Här har du min hand.

De gåfvo hvarandra ett ärligt handslag, som säkerligen för dem båda var lika heligt som den kraftigaste ed.

Derpå fortsatte man åter det afbrutna sam-

talet om bröllopet, och till slut kom man öfverens, dock först efter att hafva tagit borgmästaren till råds, att så fort fejden i Skåne vore slutad och man åter lyckligt och väl vore hemma, den dubbla förmålningen skulle försiggå.

Först sent på qvällen skildes det lilla sällskapet efter en angenämt tillbragt afton, föga anande hvad morgondagen skulle komma att bära i sitt sköte.

SJUTTONDE KAPITLET.

En förskräckelsens dag.

Den första daggroningen till den 13 Maj bådade en vacker dag. Himlen var klar, luften var mild och ren, och från hafvet kommo friska fläktar, hvilka förde med sig helsa och lefnadslust och kommo den tidige vandraren att med vidgad bröst inandas den stärkande luften. Ännu hade det inbrytande dagsljuset ej förmått besegra nattens dunkel, men likväl syntes många människor i rörelse, alla högtidsklädda och med raska steg styrande sin kosa mot några af stadens många tempel. Det var nämligen otta till firandet af den ingångna pingsthögtiden.

Kyrkorna strålade i rikaste belysning med sina skimrande fönsterrader vägledande de besökande, och bjudande dem ett välkommen till en stilla andaktsstund. I den rådande halfskymningen växte deras proportioner, och de redan i och för sig väldiga bygnaderna an-

togo dimensioner, som gjorde dem mera än vanligt storartade och vördnadsbjudande, och trädde man så genom portalen in i den höga tempel-salen i t. ex. S:t Nikolaus eller S:t Karin, dessa lysande prof på kyrklig bygnadskonst, och lät blicken följa de långa raderna af smäckra pelare, hvilka nästan förlorade sig för ögat mot höjden, eller lät den glida fram längs med vägarne med sina höga, ornamentsprydda fönster, med sina skulpterade bladverk och helgonbilder och med sina många i fullaste belysning strålande altaren, pryddamed crucifix, monstranser och helgonbilder af ädlaste metall, då måste äfven det allra råaste sinne få ett intryck af, att man befann sig på ett heligt rum, och var det dertill gudstjenst och man fick skåda presterna i sina messkrudar, korgossar, svängande sina rökelsekar, och den stora skaran af andaktsfullt nedböjda människor, och trängde derunder till ens öra en högtidlig, dämpad och gripande sång från något af kyrkans sidokapell eller kor, då stämdes äfven det mest ytliga sinne till andakt, och äfven det trotsigaste hufvud böjdes ödmjukt.

Ingrid och Malin hade i sällskap med den senares fader begifvit sig till S:t Nikolaus för att der bevista ottan. Denna hade redan tagit sin början, när de anlände; den väldiga kyrkan var nästan till trängsel fylld med folk, men för stadens vördade styresman vek man aktningfullt åt sidan, och han och hans båda följeslagerskor hade därför ej svårt att få plats. Det var säkerligen känslor af den innerligaste ödmjukhet och tacksamhet mot försynen, som

genomströmmade de unga flickorna, der de knäböjde vid hvarandras sida, och det fans väl bland hela denna väldiga skara af menniskor få, som med större andakt följde den heliga handlingens gång. Man läste det i deras ansigten. Dessa själfulla ögon, dessa rena drag, stämplade af barnslig oskuld och fromhet, kunde icke ljuga.

Gudstjensten hade redan fortfarit en stund. En af presterna läste en högtidlig, gripande bön; menniskorna knäböjde ödmjukt på sina platser, och förutom prestens röst hördes icke ett ljud i hela den stora tempelsalen; det var som om en högre ande, utbredande omkring sig frid och försoning, hade sänkt sig ned öfver den församlade menigheten. Hvem tänkte i denna stund på verdens kif och strid, på jordiska hemsökelse och lekamliga fiender? Och därför blef ock uppvaknandet så mycket fruktansvärdare.

Den djupa tystnaden afbröts plötsligt af en man, som med brådiskande steg, dem han ej ens sökte dämpa, skyndade framåt stora hufvudgången midt i kyrkan. Öfverallt såg man hufvuden resa sig och undrande ögon riktas mot fridstöraren.

Mannen hade nu hunnit fram till borgmästaren. Han böjde sig ned och hviskade några ord i dennes öra med den påföljd, att borgmästaren ögonblickligen reste sig från sin plats med ett uttryck af allra högsta bestörtning i sitt ansigte. Han växlade några ord med mannen och stod derefter några ögonblick liksom villrådig, hvad han skulle företaga sig.

med hufyudet sänkt och handen mot pannan. I kyrkan hade nu öfverallt nyfikenheten och bestörtningen tagit öfverhand öfver andakten. Men det var ej blott undran, man läste i blickarne, det var äfven oro och ängslan, åtminstone hos dem, som voro borgmästaren så nära, att de kunde skönja hans upprörda anletsdrag. Till och med presten kunde ej undgå att påverkas af det ovanliga uppträdet; han tystnade, och med ens blef en dödstystnad rådande i templet, en pinsam, hemsk tystnad, som fylde äfven det mest oförfäradе sinne med en känsla af tryckande beklämning och stickande oro.

Men man fick ej vänta många ögonblick på förklaringen. Borgmästaren Nilsson tog ett steg fram i gången, och i det han vände sig ned mot kyrkan, yttrade han med hög och stark stämma, som dock darrade af rörelse:

— Gudstjensten måste afbrytas. En lybsk här har öfverfallit Visby, och hvarje vapenför man måste skynda till våra murars försvar. Måtte den högste Guden i sin nåd stå oss bi, och skydda våra hem, våra makar och barn från fiendens svärd! —

Molnet hade urladdat sig, blixten hade slagit ned, och verkan deraf blef fruktansvärd. Ett ögonblick, men endast ett ögonblick, var detta haf af menniskor lugnt, i nästa var det en enda brusande, en enda ofantlig svallvåg, mot hvilken till och med hafvets raseri skulle hafva förefallit matt. I blind förskräckelse störtade man mot utgångarne, liksom om man fruktat, att i nästa ögonblick det skulle vara för sent att lemna kyrkan. Borgmästare Nils-

sons röst, som uppmanade till ordning och lugn, förklingade ohörd i detta förfärliga tumult. Sjelfbevarelsedriften, denna den starkaste af alla människans drifter, tog öfverhanden öfver all hänsyn, och det oaktadt hvar och en lätt kunnat inse, att ingen omedelbar fara var för handen. De svagare stöttes undan af de starkare, och många som voro nog olyckliga att falla omkull i den värsta trängseln, trampades utan försökning och barmhertighet ned som oskäligen kreatur. Der nyss psalmsången i högtidliga, gripande toner stigit mot höjden, der hördes nu en kör af skrik, eder och jämmerrop, så skärande hemsk, och hjertslitande, att den kunde komma förståndet att svigta äfven hos den mest förhärdade människa.

Hr Assar Nilsson och hans tvänne följeslagerskor hade visserligen sin plats framåt koret, men de hotades dock att ryckas med af strömmen, och hade de en gång råkat in i trängseln, så vore det fara för lifvet åtminstone för de båda flickorna. Borgmästaren kastade förtviflade blickar omkring sig, medan Malin och Ingrid stodo tryckta intill honom med alla tecken till förskräckelse och fasa i sina dödsbleka anletsdrag.

— Mod, yttrade en röst bredvid dem. Hållen eder bakom mig, och vi skola snart vara i det fria. Det var Erland, som i denna stund af fara skyndat framför den lilla gruppen och som nu med sin breda, kraftiga gestalt och sina senfulla armar bildade ett skyddsvärn mot den hotande stormen. Med uppbjudande af hela sin ofantliga styrka lyckades han bibe-

hålla sin plats, hvarvid han hade god hjälp af en strax intill stående pelare, som bröt folkmassan. Ännu en stunds förtviflad ansträngning, och den värsta påtryckningen var förbi, hvarefter det ej dröjde länge, innan sällskapet befann sig framme i koret, hvilket var tomt på folk. Här förde Erland dem bort till en liten dörr på norra väggen. Genom densamma, som var tillskjuten, men ej låst, kom man uppför en liten trappa och derifrån genom en mörk, hvalfbetäckt »klostergång», uppförd i en utbyggnad till kyrkan, ut i det fria, medan ännu tumultet i kyrkan rasade med ohejdad fart.

Ännu sväfvade borgmästaren i den fullkomligaste okunnighet om de närmare omständigheterna vid det fiendtliga öfverfallet. Hade icke budbäraren varit en sådan pålitlig person, skulle han hafva skrattat åt den orimliga historien om en fiende, som utan att man haft ens den aflägsnaste aning om hans tillvaro, liksom genom ett trollslag uppenbarade sig utanför Visby murar, under det man i staden trodde sig lifva i den djupaste fred. Hvarifrån hade fienden kommit, huru stark var han, och hvilken del af staden var det, som hotades? På den sista frågan fick han svar, genast då han kommit ut ur kyrkan. Fienden hade tydligen riktat sitt anfall mot norra sidan af staden, ty derifrån hördes en liflig skottvexling. Faran var öfverhängande, hade budbäraren sagt, och det var således ingen tid att förlora med långa betraktelser. Borgmästare Assar Nilsson var en beslutsam man, oförfärad och pligttrogen, och dock hade han i denna stund svårt att

reda sina tankar. Det föreföll honom, som om han ginge i sömnen, och som alltsammans vore en elak dröm.

— Ja, så måste vi göra, utbrast han efter några ögonblicks begrundande. I skolen båda jämte din moder, Malin, begifva eder till slottet, och der qvarblifva, tills faran är öfverstånden. Skulle, det Gud förbjude, staden råka i fiendernas våld, så ären I der bäst skyddade. Erland beledsagar eder dit.

— Och du, fader, utbrast jungfru Malin, följer icke du med? Icke kunna vi väl lemna dig här, utsatt för fiendernas blodtörst och grymhet. Du kan ändå intet uträtta. Utsätt icke onödigt ditt lif för fara.

— Förskräckelsen förblindar ditt förstånd, flicka, svarade borgmästaren strängt. Skulle jag svika min pligt och fegt gömma mig undan, då det gäller att strida för hus och hem. Intet ord vidare i denna sak! I gören såsom jag sagt! Den heliga Guds moder beskydde eder. Erland, i din vård öfverlemnar jag min käraste egendom; jag vet, att jag kan lita på dig, och sedan han tryckt en kyss på dottrens panna, skyndade han bort åt det håll, der han antog att striden rasade, och hade redan försvunnit ur sigte, innan någon af de öfriga kommit sig för att yttra ett enda ord.

Malin brast i tårar och ville skynda efter honom, men Ingrid höll henne tillbaka.

— Kära Malin, yttrade hon, vi måste Tyda din faders vilja. För honom skall du icke vara bekymrad. Tror du, att någon vågar antasta hans person. Men med oss vore det en annan

sak. Och det skall blifva dubbelt lättare för honom att göra sin pligt, om han vet, att hans maka och barn befinna sig i säkerhet.

— Ja, jungfru Ingrid har rätt, inföll Erland. Lyden I eder fader, jungfru Malin, och det skall bekomma eder alla väl.

Malin gjorde icke längre något motstånd, och följde af Erland begåfvo sig de båda flickorna skyndsamt uppåt staden, ännu halft bedöfvade af det förfärliga uppträde, de nyss bevittnat.

I staden var förvirringen och förskräckelsen obeskriflig. Hela staden liknade en väldig myrstack, i hvilken en illvillig person stött ned en käpp, så sprungo människorna om hvarandra, somliga endast till hälften klädda, andra släpande med sig något dyrbart föremål, som de ville bringa i säkerhet någonstädes, och åter andra, som tillhörde de mera lugna och besinningsfulla, med vapen i hand för att skynda till stadens försvar. Och de, som ännu icke blifvit uppmärksammade af bullret och sorlet på gatorna, väcktes snart ur sitt fredliga lugn af stadens stora trumma, som, kringburen af ett par man af stadsvakten, nu lät höra sina olycksbringande toner. Ännu hade de fleste ingen aning om beskaffenheten af den fara, som hotade staden, utan trodde, att en vådeld utbrutit. Hvem kunde väl drömma om en fiende midt i den djupaste fred? Men denna villfarelse kunde ej länge fortvara. Skottvexlingen blef häftigare, kanonernas dofva röster kommo fönstren att skaka, öfver norra delen af staden lägrade sig ett moln af rök och snart började på him-

len visa sig en ljusstrimma, som omöjligen kunde hafva sitt upphof från den gryende morgonrodnaden. Skulle elden, det fruktansvärdaste af alla element, göra gemensam sak med fienden för att i grund ödelägga det olyckliga Visby?

Förvirringen och förskräckelsen ökades; äfven den modigaste intogs af förtviflan. Kanske var staden redan i fiendens händer. Kanske skulle i nästa ögonblick de fiendtlige soldaterna störta fram på gatorna med sina bloddrypande svärd i händerna, plundrande, skändande och mördande. Hvad skulle man göra, hvart skulle man taga sin tillflykt.

Medan sålunda de flesta af stadsborna sprungo omkring på gatorna som skrämde höns, och många, som bodde aflägsset från den hotade delen af staden, ännu icke ens blifvit väckta ur sin lugna sömn, pågick vid norra delen af ringmuren mellan »Norderport» och hafvet första akten till det sorgespel, som denna dag skulle utspelas inom den gamla, fordom så mäktiga Hansestadens område.

Lybeckarne hade under nattens mörker landsatt sina trupper, uppgående till flere tusen man, i stadens närhet, dervid troligen biträddes af någon med farvattnet och kusten väl bekant person. Några landtmän, som ämnade sig till ottan i staden, hade fått syn på de mörka massorna, som i långsam takt rörde sig mot staden, och hade, sedan deras första förskräckelse något lagt sig, skyndat så fort deras ben förmått bära dem för att för stadsborna förkunna den hotande faran. Men som den fiendtlige styrkan ej hade lång väg att till-

ryggalägga, hann man knappast tillbomma portarne och varsko vakterna vid tornen, innan de fiendtliga massorna visade sig utanför staden. Underrättelsen om faran hade just då börjat spridas i staden, men ännu funnos vid murarne knappast andra än väktarne, som nästan voro förlamade af skräck öfver den spöklika fienden. Och på denna omständighet hade lybeckarne tydligen räknat, ty omedelbart efter ankomsten företogs stormningen. Långa stormstegar och andra stormredskap, på förhand förfärdigade, framfördes. Med murbräckor och andra förstörelseredskap bearbetades portarne och de svagare ställena af murarne, allt under det en lifig eld underhölls af skyttarne. Visserligen gjorde besättningen i tornen sin pligt och sökte nedskjuta de främste af angriparne, men hvad kunde väl några tiotal personer uträtta mot en hel fiendtlig här?

Då borgmästare Nilsson anlände, hade redan de förste af de fiendtlige knektarne bestigit muren. De nedstöttes med klufven panna, men andra trädde omedelbart i deras ställe och det ej blott på ett, utan väl tio ställen på en gång. Och då till slut den starka Norderport gaf vika, och de fiendtliga soldaterna genom densamma strömmade in i staden, då var denna i och med detsamma i fiendernas våld. Väl gjorde ännu de stadsbor, som nu hunnit tillskynda, ett förtvifladt motstånd, eggade af sin styresman, borgmästare Nilsson, som skaffat sig ett svärd och sjelf blandat sig i striden, med det var naturligtvis rättans strid mot katten. Borgmästar Nilsson sjelf störtade till marken, träffad af

ett svärdshugg, och de öfriga blefvo antingen nedhuggna eller tagna till fånga.

Och nu började ett skådespel, från hvars like Visby lyckligtvis allt sedan dess varit förskonadt. Likt lössläppta jagthundar störtade de råa knektarne framåt gatorna för att så mycket som möjligt begagna sig af den korta tid, de erhållit till plundring. Ingen boning var för dem helig. Det närbelägna dominikanerklostret blef utplundradt, och många af munkarne dödade; från altarena i kyrkan rycktes crucifixen och de dyrbara kärnen, kistorna med kyrkans klenodier brötos upp. helgonbilderna förstördes, korteligen, det var intet föremål så heligt, att det undgick snikenheten eller förstörelselustan. Men denna senare sträckte sig ännu längre; den hade icke dermed fått sitt lystmäte. Hela det härliga templet och ej blott de dyrbara föremålen i detsamma borde förstöras, men som detta icke var lika lätt som att slå sönder ett altarskåp, så begagnade man sig af andra medel. Man tände eld på kyrkan. Hvilken hjertslitande syn var det icke för de arma stadsborna och i synnerhet för svartbrödrumunkarne att se det stolta, sköna templet, ett af de härligaste i Norden, angripas af den allt förhärjande elden, att se huru lågorna flammade ut genom de höga fönstren, huru de girigt slingrade sig omkring öfverallt, der de kunde finna någon näring, huru de liksom triumferande hväste fram genom taket, till dess inom kort hela templet var ett enda flammmande bål! Så förstördes på några timmar ett byggnadskonstens mästerverk, resultatet af kan-

hända många årtiondens rastlösa arbete, så tillintetgjorde en hop råa knektar för att tillfredsställa sin djuriska förstörelselusta ett ställe, der årtionde efter årtionde och århundrade efter århundrade tusentals menniskor med rörda hjertan förrättat sin andakt, ett ställe, som man vant sig att betrakta såsom ett heligt rum, och som väl också mera än något annat förtjenade att så anses. Men de starka murarne trotsade eldens makt och stå ännu i dag qvar, talande ett stumt, men värtaligt språk om forna tiders glans och storhet.

Och det var ej endast S:t Nikolaus, som fick röna detta hårda öde; alla de öfriga kyrkorna i norra delen af staden förstördes på liknande sätt och dessutom de allra flesta enskilda hus, och man hade endast den sydliga vinden att tacka för, att ej hela staden uppbrändes.

Plundringen och sköflingen fortgick. Hvem helst som sökte på minsta vis sätta sig till motvärn, han dödades utan barmhertighet. Husen genomsöktes från källaren till vinden, dyrbarare föremål förde man med sig, men allt annat slogs sönder; köpmännens rika lager genomsöktes, de dyrbaraste tyger kastades omkring på gatorna, öl och vin flödade i strömmar, visthusboden eller skafferiet beröfvades sitt bästa innehåll, och till tack misshandlade eller dödade man de olyckliga innevävarne. Det var en fasans dag för Visby bebyggare.

Men det fans dock ett par personer, som kunde skatta denna dag såsom en af de lyckligaste i sitt lif, nämligen hr Augustinus och

hans medbroder och svåger, hr Petrus, som i Silfverhättans hårda fångelserum afvaktade sin dom. De hade nu under flere veckor suttit inspärade i det öfversta af tornets rum, dit endast en mycket sparsam dager inträngde, och der de alnstjocka murarne och den hela fångelserummet omgifvande väktaregången med de i densamma posterade vaktknektarne borttogo hvarje äfven det minsta hopp om flykt. Bleka och tärda, medtagna både till kropp och själ sutto de båda olyckliga fångarne på en liten stenbänk efter att hafva förtärt den hårda kost, som bestods dem, försökande att ingifva hvarandra mod och tröst, då ett ovanligt buller med ens trängde till deras öron. Tunga steg i trappan, skrik och eder, skrammel af vapen och grofva, främmande röster, som talade något främmande språk, allt detta trängde till de lyssnande mennens öron; utan att de kunde förstå, hvad det hade att betyda. Slutligen vreds nyckeln i dörren om, rigeln sköts undan, och en reslig ung man, klädd i full rustning trädde in i fångelset. Vid det ljus, som inträngde genom den öppna dörren, kunde man urskilja hans anletsdrag, och hr Augustinus hade ej förr fått syn då mannen, innan han sprang upp från sin plats med alla tecken till förvåning i sitt ansigte.

— I här, junker Daniel von Köln! Huru kommer sig detta? Kommen I måhända för att föra oss till våra domare? Välan, vi äro beredda att följa eder.

— Var tröst, vördige fader, svarade junker Daniel. Jag ämnar i stället föra eder till

friheten, men först skolen i gifva mig besked om en sak, som ligger mig om hjertat.

Hr Augustinus vågade knapt lita på sina egna öron, som dittills dock aldrig svikit honom, och det dröjde en stund, innan han med darande stämman svarade:

— Jag fruktar, att I fån dåliga besked af mig, ädle herre. Man får ha långa öron för att i fångelset kunna uppsnappa något af hvad som händer och sker ute i världen.

— Jag vill icke heller veta mycket af eder. Säg mig endast, hvad eder unga fränka, jungfru Ingrid Müller vistas, och jag skall löna eder med att skänka eder den bästa af alla gåfvor, nämligen friheten.

Han talade lugnt, men blicken hvilade genomborrande på den andlige herrns ansigte.

Denne syntes högligen öfverraskad af frågan. Han hade visserligen reda på det förhållande, i hvilket Ingrid och junker Daniel en gång stått till hvarandra, men också att detta förhållande en gång blifvit upplöst, och att junkern lemnat landet. Hvad kunde han nu vilja Ingrid? Ett ögonblick tvekade hr Augustinus, om han skulle undandraga sig att besvara frågan, men också endast ett ögonblick. Han kunde ju icke misstänka den unge adelsjunkern för att hafva några dåliga bevekelsegrunder till sin fråga, och skulle han äfven hafva hyst några sådana misstankar, så tyngde ju friheten med centnervigt i den andra vågskålen.

— Hvar hon i denna stund befinner sig, kan jag naturligtvis ej veta, men sedan hen-

nes fader lemnade staden har hon uppehållit sig hos borgmästare Nilsson; i går gjorde hon ett besök hos sina olyckliga fränder i tornet, och då var hon ännu kvar hos borgmästarens, det omtalade hon.

— Och I dragen mig icke vid näsan, vördige fader? genmälde junker Daniel med miss-trogen, men på samma gång hotande röst.

— Hvad skulle jag väl hafva för anledning dertill? svarade hr Augustinus ifrigt. Mitt stånd borde väl ock skydda mig för dylika miss-tankar.

— Tillgif mig, hr Augustinus, genmälde junker Daniel försonande, jag misstror eder icke och skyndar genast för att med egna ögon öfvertyga mig om sanningen af edra ord. Emellertid lemnar jag dörren öppen, och derest I icke föredragen att stanna kvar i detta lugna, fredliga rum, så kunnen I göra en liten vandring på stadens gator för att råta på edra styfnade lemmar. Det är visserligen något oroligt i staden i dag, men det bör vara en angenäm omvexling i det enförmiga lif, I hittills fört. Farväl, ädle herrar!

Han beledsagade det grofva skämtet med en ödmjuk bugning och aflägsnade sig derpå med raska steg.

De båda fångarne fäste sig icke vid det oförsynta och vanvördiga i hans ord och uppträdande, de tänkte blott på, att de nu voro fria, att de nu kunde lemna det dystra, kropps- och själsmördande fångelserummet för att åter i skötet af sin familj få framlefva lugna och lyckliga dagar, och denna tanke var så berusande,

att de nästan voro utom sig af glädje. Huru det kom sig, att junker Daniel von Köln kunnat öppna fängelsets portar för dem, deröfver hade de nu icke tid att reflektera. Men med glädjen blandade sig äfven ångesten, att allt endast var ett elakt skämt, och ej förrän de lemnat fängelserummet, och utkomne i väktargången funnit, att den sedvanliga vaktposten var borta, kunde de draga en djup suck af lättnad. De voro verkligen frie.

Emellertid hade junker Daniel skyndat till borgmästarens hus vid Stora torget. Der var dörren stängd och öppnades icke trots alla hans knackningar och allt hans väsen. Då lät han de honom åtföljande knektarne spränga dörren och störtade i vredesmod in i huset. Men trots det han genomsökte detsamma från källaren till takåsen, fann han icke ett enda menskligt väsen; man hade tydligen af fruktan för fienden öfvergifvit huset. Lågande af vrede tillsade han sine män, att de kunde plundra och förstöra så mycket de behagade, och desse voro icke sena att begagna sig af tillåtelsen. De ovanligt trefliga rummen med sina många kostbara möbler och andra dyrbara föremål, företedde inom några ögonblick en sådan förödelsens styggelse, att fru Brita skulle hafva gråtit tårar af blod, om hon nu kommit in i sitt gamla hem.

Staden var visserligen nu i lybeckarnes våld, men icke så slottet. Fienden sände en uppmaning till Ulefeld, som nu var kommentant på slottet, att uppgifva detsamma, men den tappre och trogne mannen lät helsa, att

slottet var Norbys och icke lybeckarnes och att de för den skull ej hade någon rätt att komma dit in. Och ville man med våld bana sig väg, så fans det tillräckligt med kulor och krut inom slottets murar.

Det var således intet annat för lybeckarne att göra än att storma slottet, ty så länge detta var i Norbys händer var stadens intagande af ingen betydelse, lika litet som ett kassaskrin är till någon nytta, då man saknar nyckeln. Men man visste att det skulle blifva en hård nöt att knäcka, och därför brådskade man icke med stormningen utan förberedde sig i lugn och ro för densamma.

Detta lybeckarnes öfverfall på Visby väckte öfverallt såväl i Sverige som i Danmark den största förtrytelse. I synnerhet i Danmark kände förbittringen inga gränser. Det visade sig bland annat i ett bref, som de danska riksråden skrefvo till konung Fredrik, och deri det heter: »Det förundrar oss storligen, nådige herre, att de lybske mot all redlighet och mot den recess, som, såsom Eders Nåde säkerligen minnes, blef ingången med dem i Malmö angående Gotland, midt under freden söka att roffa åt sig detta land, som är en märkelig lem af Danmarks rike och krona, på samma gång som Danmarks riksråd och den menige adeln i Själland och Skåne våga lif, blod och gods mot Lybecks och Danmarks gemensamme fiende, Sören Norby. Vi klaga vid den allsmäktige Guden, att man så trolöst handskas med be-seglade traktater; det skall i framtiden låta sällsamt för alla herrar och furstar.»

På mötet i Segeberg 1 Mars hade lybeckarne lofvat konung Fredrik att deras flotta skulle begifva sig till sundet för att understödja den kungliga hären i kampen mot Severin Norby. Den 14 April underrättade de honom om, att deras flotta på 8 örlogsskepp löpt ut, och ett par dagar derefter kom verkligen också flottan upp under den Blekingska kusten, der den i grund förstörde Norbys fartyg. Men i stället för att fortsätta mot sundet, så styrde den lybska flottan derefter kosan mot Gotland, som man ville bemäktiga sig, medan Danmarks krafter voro sysselsatta i Skåne, vid ett tillfälle då flottan icke var utrustad, och konung Fredrik och rådet invaggade i säkerhet genom de gifna löftena.

Att det lömska öfverfallet lyckats så väl, det berodde till en stor del derpå, att man ombord på den lybska flottan haft en man, välbekant med farvattnet och Visby stad, en man, som dessutom var en afsvuren fiende till Severin Norby och hans välde på Gotland, nämligen Daniel von Köln.

ADERTONDE KAPITLET.

Sista akten

Visborgs slott häfdade i kampen mot lybeckarne sitt gamla rykte att vara en af de förnämsta befästningarne i Norden. Trots upprepade stormningar lyckades ej fienden intaga den starka borgen, och alla försök att utan vapenmakt komma i besittning af den dyrbara klenoden strandade mot konmmendantens, Otto Andersson Ulefelds, orubbliga trohet och ståndaktighet. Och dock hade denne äfven andra fiender att bekämpa, fullt ut lika farliga som lybeckarene, nämligen missnöje och otrohet bland besättningen och brist på lifsmedel åtminstone för en långvarigare belägring. Och lybeckarne tycktes hafva satt sig i sinnet att ej lemna landet, förrän borgen var i deras våld, om det skulle dröja månader.

Också gick den ena månaden efter den andra. Efter att slottet under hela sommaren blifvit belägradt, befann man sig ännu i början af

Oktober på samma punkt, till det yttre nämligen, ty i verkligheten var ställningen nu en helt annan än vid belägringens början. Inom slottet hade nu uppträdt en fruktansvärd fiende, den kraftigaste bundsförvandt lybeckarne kunnat önska sig, och hvars bistånd de ock säkerligen påräknat, nämligen hungersnöden. Slottet hade nämligen hållits strängt bevakadt, och all tillförsel af lifsmedel hade därför omöjliggjorts.

Det var en af de första dagarne i Oktober. Skymningen hade redan inträdt; marsken hade slutat inspektera vakterna och personligen öfvertygat sig om, att allt var i ordning för natten, och hade nu jämte riddare Seestedt och fogden Jöns Wildh slagit sig ned i ett af slottets rum för att hvila ut efter dagens ansträngningar och på samma gång rådslå om den hotande ställningen.

Dysterhet och djupt allvar lästes i de tre herrarnes blickar, och ingen tycktes vara böjd att afbryta den tystnad, i hvilken de under sina betraktelser försjunkit. Marsken satt vid bordet med hufvudet stödt mot handen och ögonen tankfullt fästade på det bonade ekgolfvet; Seestedt hade tagit plats vid andra sidan af bordet, och fogden stod och trummade på ett af fönstren med ryggen mot de andra. Så gick en lång stund under ljudlös tystnad.

— Nej, det är omöjligt, det är, vid lefvande Gud omöjligt att längre hålla slottet! utbrast till slut fogden, i det han vände sig om och med häftiga steg började gå fram och åter på golfvet. I kunnen icke stå till svars därför, Ulefeld. Mjölet är slut, fisken är slut, af köttet

finnes endast en half oxen kvar, vår sista ko är slagtdad, brödet kan möjligen räcka ännu några dagar, om fyra man som hittills skola delas om en portion, endast litet rotfrukter hafva vi kvar, och på dessa förråd skola tre hundra menniskor lefva, af denna eländiga kost skola männen hemta styrka att natt och dag sköta sin tunga tienst. Vid de fem såren, det går ej längre. Flere hafva ju redan dött af svält, och många kunna endast med möda släpa sig fram. Kan man förundra sig öfver, att folket knotar, att knektarne hota med uppror, så att vi måst sätta de värsta af dem i tornet. Nej, I kunnen icke försvara för vår herre, Ulefeld, att I svälten folket till döds. Och hvarför? Vår nådige herre har ju, efter hvad vi hört, måst dagtinga med konung Fredrik och öfverlemnadt slottet åt honom och Danmarks råd, och det är således dess värre icke längre för hr Severins räkning vi hålla slottet. Jag är icke feg, och alltid har jag sökt att tjena min herre redligt och troget efter bästa förmåga, och likväl gifver jag eder det rådet, Ulefeld — ja, jag till och med bönfaller derom — upp gif slottet och låt konung Fredrik och lybeckarne sedermera sjelfva tvista om, hvem detsamma skall tillhöra, men uppoffra icke i onödan flera menniskolif! Och besinna jämväl, hvad de arma stadsborna måste lida af detta röfvarefölje; de få med lif, ära och gods plikta för eder hårdnackethet. Nästan halfva staden ligger redan i aska, och andra hälften kan följa, hvilken dag som helst. Det är ett elände, så att man skulle vilja gråta tårar af blod.

Ulefeld hade icke höjt på hufvudet under hela detta tal, som framsades med den djupa öfvertygelsens hela värme, men det dystra draget kring munnen hade blifvit ännu starkare, och det allvarliga och grubblande i blicken hade fått en tillsats af ångest och förtviflan, som uppväckte de båda andras djupa medlidande.

— Tillgif mig mina hårda ord, tillade den häftige fogden försonande för att mildra intrycket af sitt yttrande. Jag vet ju, att I ären en ärans man, men därför vågar jag ock föra rent språk med eder.

— Jöns Wildh har rätt, inföll nu Seestedt. I hafven gjort, hvad en tapper man kan och bör göra, men att längre trotsa ödet vore vanvettigt, i all synnerhet som slottet icke längre tillhör vår ädle herre. Lybeckarnes löfte att lemna besättningen fritt aftåg torde icke mera upprepas.

En tung suck banade sig väg ur marskens bröst; den starka sinnesrörelsen dref svetten fram på hans ansigte, och han flyttade sig oroligt af och an på stolen.

— Å, det är en tung börda, som blifvit lagd på mina skuldror, utbrast han slutligen i dof ton, der är ett ansvar så stort, att det kan beröfva en man förståndet. O, heliga Guds moder, skänk mig en stråle ljus i mörkret, så att jag kan se den väg, jag har att vandra. Han tystnade åter och försjönk i tankar.

Men så höjde han om en stund beslutsamt hufvudet. Det ångestfulla och förtviflade i hans ansigte lemnade rum för ett lugnt, nästan högtidligt allvar, blicken var klar och bestämd,

och hela gestalten fick en prägel af fast och manlig beslutsamhet. Nu såg han den väg, han skulle vandra.

— Olyckan har förblindat edra ögon, käre vänner, yttrade han med nästan sträng röst. Vid Gud, kände jag eder icke bättre, skulle jag tro det vara fruktan och icke försigtighet, omtanke och medlidande, som förestafvade edra ord. Men hafven I ock till fullo besinnat rätta halten af det råd I gifvit mig? Hafven i besinnat, att vi svurit Severin Norby vår trohetsed och lofvat honom, att så länge krafter och lif räcka, försvara slottet? Hafven I besinnat detta, då kunnen I ock inse, att jag icke kan efterkomma eder önskan, ty hellre uppoffrar jag lif och gods än jag sviker den herre, jag gifvit min tro. För lifvet råder Gud, men för äran råder mannen sjelf, det ha våra fäder lärt oss, och ve oss, om vi skulle förgäta den lärdomen. — I talen om, att slottet ej längre tillhör hr Severin, att han dagtingat med konung Fredrik, och att det således rätte ligen är för denne vi strida, men hvad borgar oss för, att detta icke endast är en dikt af lybeckarne för att skrämma oss? Jag känner dem, och hellre förlitar jag mig på nattgammal is, än jag hyser förtroende till deras ord, i all synnerhet som de äro hr Severins argaste fiender. Nej, min tanke är, att det ej skall töfva många dagar, innan hr Severins segel skola skymta fram vid synraden, och han sjelf skall komma att hålla en räfst med det lömska rövvarföljet, så att de skola både rodna och blekna. Några

dagars lidande till, och denna svåra tid skall endast vara ett minne.

Fogden skakade på hufvudet och ämnade tydiligen med några ord gendrifva marskens yttrande, då i detsamma dörren öppnades, och fanrik Eyler inträdde i rummet. Han, såväl som de andra herrarne, bar tydligt spår af den knappa kost, på hvilken man nu måste lefva inom slottet, från den högste till den lägste, men den raska hållningen, den hurtiga gången och den käcka blicken hade den fruktansvärde fienden ej lyckats drifva på flykten.

— Nu vilja vi taga äfven eder till råds, yttrade marsken, vänd mot Eyler. De båda andra herrarne hafva rådt mig att uppgifva slottet. Hvad sägen *I* derom, fanrik Eyler?

— Uppgifva slottet! Det lärer väl näppeligen vara deras allvar, om jag känner dem rätt. Nej, så länge det fins en arm qvar, som mäktar föra ett svärd, så länge vilja vi ock försvara oss mot de blodtörstige mammonsträlarne, som himlen sändt oss till pröfning, och först öfver våra lik skola de vinna inträde i hr Severins borg.

— Så talar tapperhet, mod och trohet, inföll Ulefeld lifligt och med strålände blickar.

— Och ungdom, tillade fogden sakta, i sorgsen, nästan vemodig ton. Men derpå gaf han Eyler ett varmt handslag och fortsatte: Det gör mig dock godt ända in i hjertat att höra eder tala så, och tänkte jag endast på mig sjelf, så skulle jag tycka det vara en skön lott att gifva min sista blodsdroppe och utandas mitt sista andedrag i min herres tjenst. Men *I*

kännen ställningen lika väl som jag, fänrik Eyler, och därför vill jag fråga eder huru många dagar till tron I, att vi hafva en brödbit att gifva knektarne, och hvaraf skola vi sedan lefva? Med kulor och krut kan man ej uppehålla lifvet.

— Nej, men med dem håller man fienden på afstånd. Kommer dag, kommer råd; ännu är slottets förråd på lifsmedel ej slut. Hitintills har ingen behöft lida hungersnöd.

— Det sägen I, och dock vet jag, att I sjelf i går afstod eder knappa andel i middagskosten åt en sjuk bland edra knektar. Han vände sig om för att dölja sin rörelse.

— Karlen behöfde maten bättre än jag, det är väl ingenting att tala om, svarade Eyler nästan häftigt.

— Stor tack för edert bistånd, fänrik Eyler! inföll nu marsken. I hafven stärkt mig i mitt beslut. Med sådana män som I — och jag vet, att jag kan räkna på eder, mine herrear, — vill jag trotsa både lybeckarne och hungersnöden. Med Guds bistånd skall borgen räddas.

Han hade rest sig upp, och en fast, okufelig beslutsamhet lyste fram ur hans ögon. Den eljes tämligen oansenlige mannen hade i detta ögonblick en prägel af herskare öfver sig.

De öfriga stodo tysta:

— I hafven fattat edert beslut. Gifve Gud, det vore det bästa! yttrade fogden slutligen, men hvad som än kan hända, marsk Ulefeld, så varen förvissad derom, att jag ej skall svika eder, sedan ni bestämt den väg,

vi skola vandra. Det är ej af fruktan, jag talat. Jag har blifvit van att se döden i ögonen, och maka och barn har jag ej att sörja för.

Marsken tackade honom med ett kraftigt handslag, hvarefter man åtskildes.

Eyler begaf sig till den s. k. vinterstugan, hvilken i alla tider varit en samlingsplats såväl för slottsherrarnes familj, som för de förnämste af hans män, hvilka här kring den flammande brasan med hvarjehanda muntert glam brukade förnöta de långa vinterqvällarne. Nu hördes dock inga muntra visor eller glada skratt härifrån, och kvinnornas sländor tyktes äfven hafva tystnat.

Rummet var dock icke alldeles tomt. Två par forskande ögon fästes på Eyler vid hans inträde, och en klar, väljudande fruntimmersröst utropade:

— Kommer du äntligen, du storrymmare! Här hafva Malin och jag suttit ensamma hela aftonen och skrämt upp oss med våra barnsliga inbillningar.

Det var Ingrid, som yttrade dessa ord. Såväl hon som jungfru Malin hade under hela belägringen vistats på slottet. Fru Brita deremot, som för att efterkomma sin mans önskan, fast ogerna, äfven hade tagit sin tillflykt till slottet vid lybeckarnes öfverfall, hade ej länge gifvit sig ro der. Hon hade sväfvat i en dödlig oro för sin älskade make, och hennes oro hade ej heller lagt sig, då hon några dagar efter stormningen af Visby fått veta, att borgmästaren blifvit svårt sårad i striden, och endast genom mellankomst af några hederliga

stadsbor blifvit räddad från döden. De hade funnit honom utan tecken till lif och burit honom till en undangömd bostad i närheten, der han nu låg i den häftigaste feber fjettrad vid sängen. Det var den trogne Erland, hvilken lyckats smyga sig in i slottet, som lemnade fru Brita denna underrättelse, hvarefter ingen makt på jorden skulle kunnat förmå henne stanna qvar. Men lika obevekligt hade hon yrkat, att Ingrid och Malin skulle stanna qvar inom slottets fasta murar, och dervidlag hade hon äfven haft Otto Eyler och Thure Harding på sin sida. Desse båda voro nästan färdige att välsigna den långvariga belägringen, som kom dem att så länge få njuta af den oskattbara lyckan att dagligen få sammanträffa med den älskade, en lycka, som de ansågo knappast kunna köpas för dyrt.

— Och hvad är detta för inbillningar, som flugit in i ditt lilla förståndiga hufvud? frågade Eyler gladt med anledning af Ingrids yttrande.

— Vi hafva tyckt oss finna, att stämningen på slottet ej är densamma som förut. Marsken och de andra herrarne synas allvarsamma och dystra, om ock de söka att skämta, då de äro tillsammans med oss; från borgstugan höras icke längre några sånger, och männen se trötta och ovilliga ut. Derför hafva vi börjat tro, att man ej längre kan försvara slottet, utan tänker uppgifva detsamma, och vi sutto just och talade derom, då du trädde in.

— Hvilka onödiga farhågor! I trodden måhända, att I i stället för mig skullen få se

en tysk knekt med ett blodigt svärd i handen störta in i rummet, och att hela borgens besättning redan låg dödad eller döende. Det finnes ingen gräns för en qvinnas inbillning.

— Mycken tack för edra goda tankar om oss, fänrik Eyler, inföll Malin leende. — Men säg oss — och nu önskar jag, att I fören öppet språk med oss och ej söken leda oss bakom ljuset, ty äfven vi qvinnor böra väl dock aktas värdiga att få veta sakernas rätta ställning — säg oss, är det ej sant, som vi hört hviskas om, att lifsmedlen äro slut, och att hungersnöden är nära förestående? Svara oss på ära och samvete, fänrik, ty I behöfven ej frukta, att vi med våra tårar och klagorop skola föröka edra bekymmer.

Eyler sänkte ögonen för hennes forskande blick. Han visste, att ställningen var fullt så förtviflad, som fogden skildrat den, att, om ej hjälp anlände på eller annat sätt, sista brödskorpan och sista köttbiten skulle vara förtärd inom några dagar, att man redan hunnit så långt, att man dödat hundarne för att med deras kött öka matförrådet; men kunde han väl omtala detta för dessa unga flickor, som aldrig lärt känna, hvad umbäranden och försakelse ville säga? Han hade ansträngt sig till det yttersta för att på deras bord alltid kunna framsätta någon anrättning, som, huru torftig den än var, dock betydligt skilde sig från de öfrigas; han hade under de sista dagarne nekat sig månget mål, för att blott den älskade och hennes väninna skulle få äta sigmätta; och han hade därför hoppats, att de ej

skulle få kännedom om den sorgliga ställningen i hela dess oroväckande skepnad; att helt och hållet dölja densamma för dem, hade han naturligtvis aldrig trott vara möjligt.

— Jag vill icke fördölja det för eder, svarade han efter några ögonblicks betänkan-
de; vår ställning är långt ifrån sådan, den borde vara, men tron därför icke, att den är så dålig, att vi måste uppgifva borgen. Ännu räcka lifsmedlen, och först när de äro slut, skulle det kunna blifva tal om att dagtinga. Men innan dess är säkerligen hr Severin här för att sjelf tala ett ord med lybeckarne.

— Du säger oss ej hela sanningen, Otto, inföll Ingrid med fast stämma. Ditt ansigte talar bättre än din tunga. Hvar har jag väl haft mina ögon, som icke förut märkt, att dina kinder blifvit infallna och dina ögon matta. Du har nekat dig föda för att låta mig fråssa. O, Otto, Otto!

Det var med stor ansträngning, hon fick fram de sista orden, som nästan qväfdes af snyftningar. Hon sjönk ned på bänken och dolde ansigtet i händerna.

Eyler böjde sig ned öfver henne och lossade med mildt våld hennes händer.

— Ingrid, käraste Ingrid, låt dessa dina barnsliga tankar fara. Jag kan tåla hvad som helst, men att se tårar i dina ögon, det kan jag icke fördraga. De stunder, jag får vara tillsammans med dig, äro mina enda glädjestunder, och därför kan du väl icke vara nog grym att vilja fördystra dem för mig.

Ingrid såg upp på honom med en fuktig

blick, i hvilken medlidande, kärlek och beundran tycktes strida om herraväldet.

— För hvarje dag, som går, lär jag mig att skatta dig högre, Otto; och detta nya prof på din kärlek skall jag aldrig förgäta. Men hvarför har du dolt den svåra ställningen för oss? — ty att den är svår, det kan du ju icke förneka. Hvarför skola vi ensamma hafva fullt upp af allt, då alla andra få lida och umbära? Äfven vi kunna försaka, och från denna stund vilja vi föregå de öfriga med godt föredöme. Säg Malin, det är ju äfven din tanke?

Malin nickade endast, men den fasta vilja, som spårades i hennes milda anletsdrag, talade bättre än alla ord.

Eyler kände Ingrid och visste, att det ej var tomma ord, som hon yttrade, och han fattade djupt rörd hennes händer. Det uppstod en nästan högtidlig tystnad i rummet.

•Glupske frässarn
utan folkvett ens
äter sig ohelsa,•

hördes en röst från dörren, och en man trädde fram ur dunklet. Det var Erland. På ett fat bar han någon slags anrättning, hvilken, då han nu kom fram i ljuset, befans vara en saftig, läcker dufstek, som fylde hela rummet med den angenäma lukt, den spred omkring sig, en anrättning, nu för tiden så ovanlig, att de unga, isynnerhet Eyler, betraktade den med sådana blickar, som om den varit en ädelsten af sällsynt värde. Erland bar ock fatet så försigtigt, som om det vid den minsta beröring skulle hafva

kunnat gå i smulor, och nedsatte detsamma med en triumferande min på bordet. Derpå vände han sig mot Ingrid, och medan hela hans fylliga ansigte, som den nödtvungna fastan ännu icke lyckats göra i någon väsentligare mån smalare, sken af förnöjelse, yttrade han :

— En liten festmåltid, innan fastan börjar, kan icke skada. Hållen till godo, mina unga vänner, med hvad gamle Erland bjuder!

— Du är den bäste bland svenner, Erland! utbrast Eyler med strålände ögon, i det han klappade svennen på axeln. En sådan doft har jag icke känt på mången god dag. Han inandades med välbehag ångorna från den varma steken.

— Tack Erland, min gamle, trogne vän, yttrade Ingrid hjertligt. Jag har dock redan ätit. Bjud jungfru Malin och fänriken!

— Ingrid, var förståndig, bad Eyler, i det han betraktade henne med en förebrående blick. Menar du, att jag skulle äta, medan du sutte bredvid och hungrade? Jungfru Malin, hjelp mig att öfvertala henne!

— Nej, det ämnar jag icke göra, svarade Malin med ett litet leende. Vi hafva nyss ätit, men I, fänrik Eyler, hafven kanske icke smakat någon föda på hela dagen. Gör nu icke Erland den sorgen att försmå hans gåfva!

Ingrid satte en tallrik framför honom, och en innerlig bedjande blick från hennes vackra ögon sökte hans. Men han sköt tallriken med en bestämd åtbörd ifrån sig, i det han yttrade med fast stämma :

— Dylika läckerheter äro icke för starke,

friske män vid tillfällen sådana som detta. Det finnes flere, hvilka långt mera än jag äro i behof af Erlands gåfva. Du ser, Erland, fortsatte han, vänd emot denue, att vi försmå din gåfva. Lemna den i sjukstugan! Der aktar man den högre.

Erland tog långsamt och utan att yttra ett ord fatet från bordet. Några små klara perlor spredo en lätt fuktighet öfver hans ögon, men hans blickar vittnade icke om förstämning och missräkning; nej, de lyste af glädje och stolthet, och med fasta, spänstiga steg aflägsnade han sig.

Men vid dörren stannade han liksom obetsamt; hans anletsdrag, som eljes voro så ogenomträngligt lugna, buro nu spår af en häftig sinnesrörelse, och hans ögon fästes på den lilla gruppen borta i andra ändan af rummet med ett sällsamt uttryck, vittnande om, att ett haf af skilda, stormande känslor brusade under detta breda, lugna bröst. Och plötsligt, sedan han ännu en gång lagt handen på nyckeln för att aflägsna sig, stälde han fatet ifrån sig på en bänk och ilade med snabba steg, lätt som en yngling, bort till bordet, der han med stormande häftighet tryckte Ingrid till sitt bröst.

De tre unga personerna stodo som förstenade af bestörtning inför detta egendomliga upptråde. Eyler var den, som först hemtade sig, och en flammande rodnad uppsteg på hans panna.

— Är du från dina sinnen, karll! utropade han med vredgad stämning, i det han lyfte handen för att handgripligen bestraffa denne djerfve,

som vågade sluta hans egen trolofvade i sina armar.

Men en blick på Erlands ansigte kom honom att sänka den höjda armen. Från detta ansigte talade en faders stolhet och lycka, en moders hela oändliga ömhet och kärlek. Den gamle svennen stod der som förklarad med strålande glans i ögat och ett soligt leende på läpparne, oafvändt betraktande Ingrid, som om han fruktade, att hon i nästa ögonblick skulle försvinna ur hans åsyn.

— Så är då den tid kommen, efter hvilken jag under många, långa år längtat, som den törstande längtar efter vattendroppen, afbröt han slutligen tystnaden, och hans stämma darade af rörelse. Den stund, då jag får afkasta narrkåpan, och i min rätta skepnad framträda för dig, Ingrid, du ljufva blomma, som med din doft ånyo ingifvit den lefnadströtte vandraren lust för lifvet och läkt det djupa såret i hans bröst. Han strök med sin breda hand smekande öfver den unga flickans mjuka hår. Ej förrän på dödsbädden hade jag tänkt att yppa min hemlighet, men vår Herre råder för lifvet, och hvem vet, om du i den stunden, barn, skall stå vid den gamle Erlands sida. Och åt dina bästa vänners öron vågar jag äfven anförtro min hemlighet. Jag vet, att de ej skola yppa den.

Han tystnade för ett ögonblick och for med handen öfver pannan, liksom öfverväldigad af de minnen, som nu strömmade på honom.

— Äfven jag har varit ung en gång, fortsatte han, medan ett smärtsamt leende for

öfver hans läppar, äfven hos mig har ungdoms-blodet flutit i rask fart genom ådrorna, och, kunnen I tro det barn, äfven mot mig har en qvinnas ljufva ögon strålat med kärlekens glans, och ett ädelt qvinligt hjerta har klappat mot mitt bröst. Här gjorde han åter ett uppehåll, under hvilket han med stora steg gick fram och tillbaka i rummet.

Då han åter lugnat sig, fortsatte han:

— De ögonen voro lika klara och ljufva som dina, Ingrid, och det hjertat var lika ädelt och trofast som ditt. — Qvinnan var din moder, den ädlaste qvinna jorden födt. Hans ögon voro fuktiga af tårar, men han sökte ej dölja dem. Hans känslor hade så länge varit dolda under den antagna masken, och då nu ändt-ligen fördämningen drogs bort, de brusade fram med okuflig kraft. Den skönaste och ädlaste qvinna, jorden födt, upprepade han för sig sjelf, och dock var jag den, som stod hennes hjerta närmast, jag, den obetydliga, oansenlige mannen som ej i någonting var framstående utom möjligen i konsten att tygla en häst och skjuta en fågel i flykten. Hvilken tid det var; him-len hade flyttat sig till jorden; sorger och bekymmer funnos ej mera till; mitt hjerta ville spränga bröstet af lycka, och jag sjöng i kapp med skogens fåglar.

Åter blef det ett långt uppehåll. De unga stodo med klappande bröst och tårade ögon och betraktade under tystnad denne egendomlige man, hvars oåtkomliga lugn endast varit en täckmantel för varma, sjudande känslor. Men hvem kan tolka människosjälens runor?

— Men sången tog snart en ända, fort-

satte Erland, och det ömma och milda, som förut legat i hans röst, hade nu försvunnit. Himlen försvann och lyckan flydde sin kos. Den var ej skapad för mig. Det var blott en skön saga. — Rikedomen segrade öfver kärleken, och en faders hårda sinne sönderslet tvänne hjertan och skilde dem från hvarandra. Tacka den heliga jungfrun, barn, att du ej fått röna samma öde! — Jag har ej alltid varit sådan, som I nu sen mig. På den tiden bar äfven jag sporrar och svärd och gick klädd i fint lybskt kläde och hade tjenare, som lydde min minsta vink. Men på din moders dödsbädd, Ingrid, lofvade jag henne att vaka öfver dig, som vore du mitt eget barn, och från den stunden bortlade jag sporrarne och den fina klädedrägten och blef din faders tjenare. Har jag hållit mitt löfte? Kan jag med lugn sluta mina ögon, då din moder en gång kallar mig, Ingrid?

Han talade kort och afbrutet och förde gång efter annan handen till pannan liksom fruktade han, att den skulle sprängas af de minnen, han frammanade.

Ingrids ögon voro fyllda af tårar, men man såg dock genom dessa en blick, tolkande på samma gång vördnad, tacksamhet och kärlek. Och då hon drifven af dessa känslor omfamnade den anspråkslöse mannen med det ädla trofasta hjertat, då brast fördämningen helt och hållet; det starka bröstet häfdes under snyftningar och några glittrande perlor smögo sig fram under de buskiga ögonhåren.

Han var dock den förste som beherskade sig.
— Nu har jag biktat mig och jag vet, utan att behöfva bedja eder derom, att min

hemlighet är lika väl förvarad som i en bikt-faders bröst. Från denna stund är jag åter den gamle, besynnerlige Erland och I ären åter min goda herskarinna, jungfru Ingrid, för hvars skull jag skulle offra min sista blodsdroppe, om det erfordrades. Väl önskar jag icke, att I skolen glömma, hvad jag sagt eder, men kom dock städse ihåg, att jag endast är en ringa sven.

Han tryckte än en gång Ingrids hand, hälsade med en bugning de båda andra och aflägsnade sig derpå hastigt. Och nu var hans hållning raskare och stegen lättare och spänstigare än eljes.

De tre vännerna sutto ännu länge kvar. Under deras samtal nämdes namnet Erland oftare än något annat namn, och hvarje gång nämdes det med den största aktning, som om det varit en af jordens mäktige, som burit det. Nu visste Ingrid, att hon ej stridt ensam för sin kärlek, att hon vid sin sida haft en beskyddare, som vakat öfver henne med en moders ömma och skarpa öga och med en faders kraftiga vilja och starka hand, och hon lofvade sig sjelf, att hon städse skulle vara en god dotter för den ensamme mannen.

Då marsken följande morgon, efter att hafva gjort ett besök i borgstugan, gick öfver borggården för att inspektera bastionerna, hejdades han af en stark stämman, som jublande utropade:

— Segel vid horisonten, hr marsk! Hr Severin kommer för att anställa räfst med de illistige brunjackorna, som Gud måtte fördöma. Hurra! Slut på fastan! Lefve hr Severin!

Marsken vände sig om hastigt som en snurra.

— Är det sanning, Staffan? Bedrager du dig ej? Är du viss på, att det är hr Severins skepp som nalkas?

— Det är en hel flotta, som närmar sig för fulla segel och änskönt jag ej kan urskilja någon flagga vill jag dock sätta mitt syndiga hufvud i pant på, att det är hr Severins fartyg, svarade Staffan med stark tillförsigt.

Ett skimmer af innerligaste glädje öfverfor marskens redliga ansigte.

— Herren Gud i himlen och den heliga jungfrun vare evinnerligen prisade, utbrast han med en stämma som darrade af rörelse. Men vänta, Staffan, att för folket förkunna de glada tidenderna, innan vi äro fullt säkra, att du ej bedragit dig.

Han aflägsnade sig med raska och spänstiga steg i riktning mot Segeltornet, ty han ville med egna ögon öfvertyga sig om sanningen af svennens ord. Det var nästan med darrande steg han gick uppför tornstegen, och då han väl uppkommit till tornkrönet vägrade i början hans ögon, till följd af den starka sinnesrörelsen, att göra tillräcklig tjänst. Men snart fick hans blick tillbaka sin forna skärpa; han upptäckte det ena fartyget efter det andra vid synranden, och han steg ej ned förr, än han öfvertygat sig om, att det verkliga var en dansk flottilj, som närmade sig för förlig vind. Det kunde icke vara något tvifvel om, att det var vänner, som kommo till undsättning. Han rusade ned, och snart gick det glada budskapet som en elektrisk gnista genom borgen, uppväckande en hänförelse och ett jubel utan like. Slut på lidanden och umbäranden, slut med fiendens hånande öfversitteri.

Derför öfverraskade det marsken så mycket mera, då han träffade fogden och fann dennes ansigte lika dystert som förut.

— Ären I då den ende, som icke hört den glada nyheten! utbrast han med oförstald förvåning. I motsatt fall skulle väl edert ansigte hafva en annan uppsyn.

— Väl har jag hört, att en flotta nalkas, men hvad borgar oss för, att det är vänner och icke nya fiender, som nalkas. Af de fyra örlogsskeppen och de andra fartygen tillhör intet hr Severin, såvidt jag kunnat se. Jag har derfor min egen tanke om saken. Man kan ej förtänka de danske herrarne, att de missunna lybeckarne det feta bytet, och att de derfor nu vilja rycka det ur händerna på dem.

— Guds död! Hvar har jag väl haft mina tankar! utbrast marsken, i det han slog sig för pannan. Ja, så är det. Det är det danska rådet, som sändt skepp och folk för att fördrifva lybeckarne och för egen räkning bemäktiga sig slottet. Men, vid alla helgon, äfven dem vilja vi visa, att Severin Norbys män intet gifva vika vid första taget. — Men, tillade han med sänkt röst, skulle det värsta likväl inträffa, så är det dock tiofaldt bättre, att slottet kommer att tillhöra våra landsmän än lybeckarne.

De båda herrarne omtalade icke sina farhågor för någon, men det dröjde ej länge, innan äfven andra började fatta misstankar.

Flottan hade nästan kommit i skotthåll för lybeckarnes fartyg, som gjort sig klara till strid, och man väntade allmänt, att en blodig drabbning skulle taga sin början. Men i stället svängde de danska fartygen upp i

vinden, afbrytande sin kosa, medan från det största af fartygen utsändes en båt mot lybeckarnes chefskepp. Båten vände snart tillbaka, och inom en kort stund såg man den danska flottan utan att på något sätt oroas af lybeckarne styra in i hamnen och fälla ankar.

Glädjen och jublet på slottet förbyttes vid denna syn till en dof, tryckande förstämning. Skulle de nykomne göra gemensam sak med lybeckarne för att få slottet in? Hade man ändtligen lyckats kufva den oemotståndlige hr Severin?

Fram på e. m. anhöllo ett par danske herrar att blifva insläpta på slottet. De fördes inför marsken och förklarade, att de blifvit utsända af de danske befälhafvarne Otto Krumpen och Holger Gregerssen Ulfstand för att fordra slottets uppgifvande. Severin Norby hade ingått förlikning med Danmarks konung och råd, och dervid bland annat förbundit sig att öfverlemna Visborgs slott. Och detta var äfven sant. Kriget i Skåne hade mot slutet gått olyckligt för Norby, och han hade varit tvungen att ingå förlikning med konung Fredrik, dervid han förbundit sig att uppgifva Visborg, mot det att han i stället erhöle Sölvitsborg och Blekinge. Derefter hade konung Fredrik genast sändt sändebud till Lybeck och efter långa underhandlingar hade det af tal blifvit träffadt, att lybeckarne egde tillsätta höfvidsman på Visborgs slott under fyra år, under hvilken tid de skulle uppbära alla inkomsterna från landet, men efter denna tid skulle Danmarks konung ega tillsätta läns-herre. Om den rätt, Sverige tillförsäkrats på mötet i Malmö, talades icke ett ord, och på

dessa vilkor skulle belägringen genast upphöra.

På de danske herrarnes föreställningar svarade marsken, att han ingenting kunde åtgöra utan att först få höra sin herres vilja, men derpå fick han till svar, att detta omöjliga kunde låta sig göra, enär hr Severin icke längre befunne sig bland de lefvandes antal. Han hade dött i Skåne. På samma gång gäfvos rundliga löften åt marsken och hans folk, om man öfverlemnade slottet.

Men den trogne Ulefeld var orubbligt ståndaktig och svarade, såsom Norby sjelf berättat i sin rapport till romerske kejsaren Karl 5, att om de, Norbys tjenare, för gods och guld, såsom det erbjöds dem, öfverlemnade slottet, så skulle de, mot kejs. maj:t och deras egna bref. sigill och ärliga löften, förrädeligt hafva bragt sin herre om lifvet.

Och med detta besked fingo de danske utsända åtnöja sig. Följande dagarne fortsattes underhandlingarne under bar himmel midt emellan slottet och lybska lägret med 24 man på hvardera sidan, men utan att något annat resultat uppnåddes. Slutligen på femte dagen, då nöden i slottet var drifven nästan till sin höjdpunkt, fann man för godt på den danska sidan att bekänna, att hr Severin ännu vore bland de lefvandes antal, ja, att han till och med befunne sig ombord på den danska flottan. Troligen hade man fruktat, att om man släpte hr Severin in på slottet, denne, i stället för att uppfylla sina löften, skulle egga besättningen till ytterligare motstånd.

Men deri hade man bedragit sig.

Med rörda hjertan sågo säkerligen de fle-

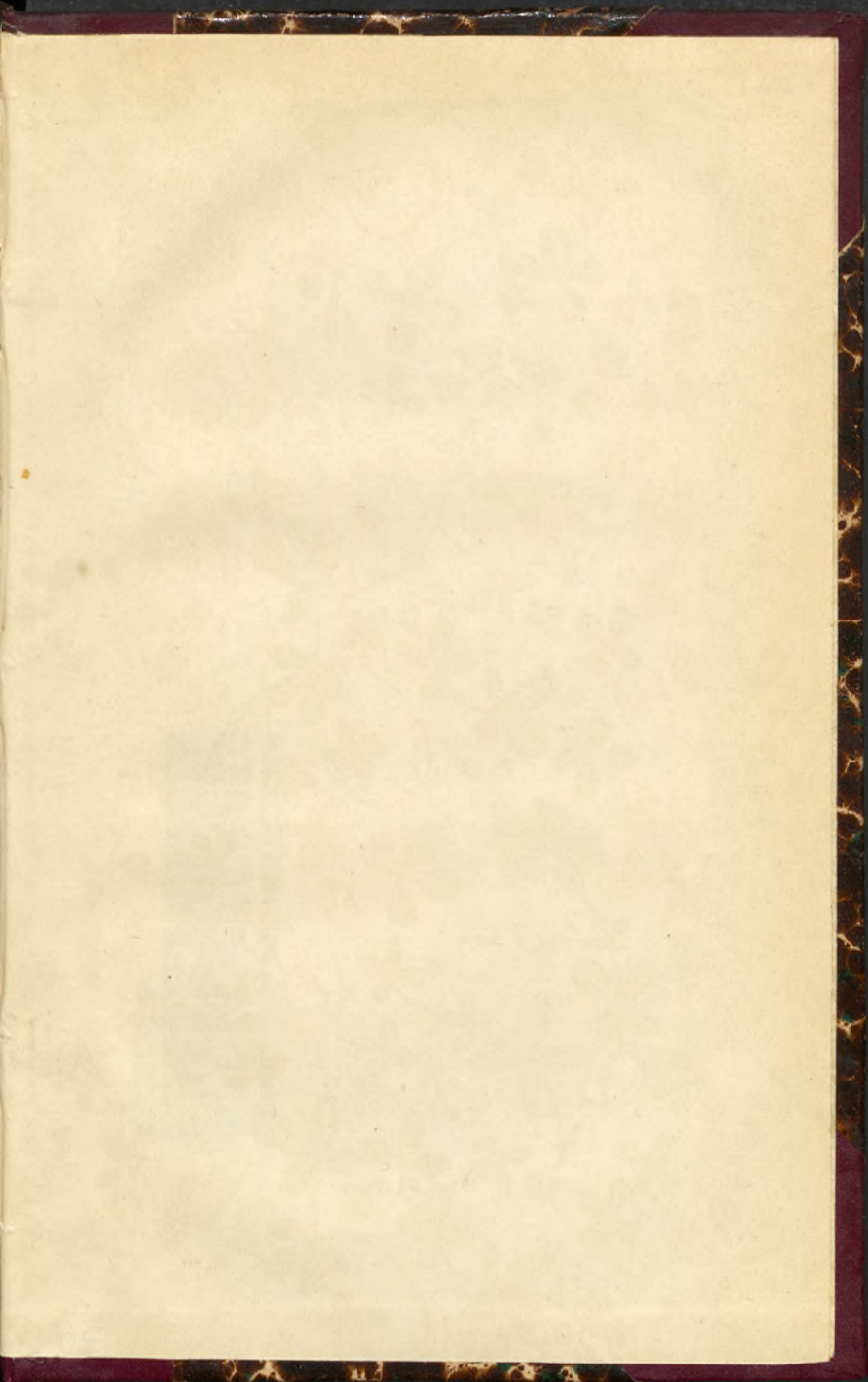
ste af slottsbesättningen sin stränge, men dock älskade herre, från hvilken de nu så länge varit skilda, göra sitt inträde på slottet, och många, ja kanske de fleste skulle ej heller hafva tvekat, att, om han så påfordrat, hellre offra sina lif än öfverlemna borgen åt fienden.

Men hr Severin fordrade icke ett sådant offer. Äfven om ställningen hade varit en annan, och ett ytterligare motstånd skulle hafva kunnat uträtta något, så var han dock bunden af sina med Danmark ingångna förbindelser, och att bryta ett ingånget förbund utan att vara dertill berättigad genom den andra partens handlingssätt, dertill var han allt för rättfärdig. Visserligen var blicken dystrare än vanligt, och visserligen var pannan mera molnhöljd, men samma oböjliga kraft, samma okufliga fasthet och samma starka vilja lästes i hans manliga anletsdrag och tryckte sin stämpel på hela hans gestalt. Man hade klippt vingarne på örnen, men de skulle snart åter växa ut. En akt hade utspelats, men skådesplet var dermed icke slutadt. Severin Norbys namn tillhörde ännu icke minnenas antal, hans sinne var ännu icke fjettradt eller hans arm förlamad.

Inom följande dags utgång hade Norbys folk utrymt borgen, och denna fått en besättning bestående af delvis danskt och delvis lybskt manskap. Till länsherre insatte lybeckarne i följd af den med Danmark träffade öfverenskommelsen Henneke von Ahlefeld.

Och sålunda var det slut med Severin Norbys valde på Gotland.

SLUT.

6000213318

Göteborgs universitetsbibliotek

